Patricia Highsmith

TALENTATUL DOMN RIPLEY

VIRTUAL-PROJECT.EU

PATRICIA HIGHSMITH

TALENTATUL DOMN RIPLEY

Original: *The Talented Mr. Ripley* (2008)

Traducere din limba engleză şi note de:
IULIA DROMERESCHI

virtual-project.eu

PALADIN

2020

CAPITOLUL 1

Tom aruncă o privire în spatele lui şi îl văzu pe bărbat ieşind de la Green Cage şi venind spre el. Tom grăbi pasul. Era clar că bărbatul îl urmărea. Cu cinci minute în urmă, Tom observase că cineva îl pândea cu precauţie de la o masă, ca şi cum nu era complet convins că el era cel pe care îl căuta. Părea doar pe jumătate convins. Oricum, lui Tom, bărbatul îi păruse îndeajuns de convins, aşa că îşi dădu pe gât băutura în grabă, plăti nota şi plecă.

La colţul străzii, Tom se aplecă înainte şi traversă grăbit Fifth Avenue. Ajunsese la barul Raoul's. Oare să rişte să intre să bea ceva? Să îşi pună la încercare norocul şi aşa mai departe? Sau să o ia la fugă spre Park Avenue ca să încerce să scape de urmăritor pe vreo alee întunecată? Hotărî să intre în bar.

Din obişnuinţă, se uită în jur după figuri cunoscute, în timp ce îşi căuta un loc liber la bar. Îl văzu pe tipul roşcovan, al cărui nume nu-l reţinea niciodată, stând la o masă cu o blondă. Roşcovanul îl salută fluturându-şi mâna, iar Tom îi răspunse printr-o mişcare vagă a mâinii. Se aşeză pe un scaun de la bar şi se întoarse curajos cu faţa spre uşă, deşi se vedea că nonşalanţa lui era doar o mască.

— Gin tonic, vă rog! îi spuse el barmanului.

Oare ăsta era genul de om trimis să-l prindă? Era sau nu era? Nu arăta deloc a poliţist sau a detectiv. Arăta ca un om de afaceri, ca tatăl cuiva, era bine îmbrăcat, bine hrănit, avea păr alb la tâmple şi un aer de nesiguranţă. Oare acesta era genul de om pe care-l trimiteau într-o astfel de misiune? Poate intenţiona să intre în vorbă cu el la bar şi pe urmă bum! Îi va pune o mână pe umăr, iar cu cealaltă îi va arăta insigna de poliţist: „Tom Ripley, eşti arestat!"

Tom privea uşa de la intrare.

Şi uite-l că a venit. Bărbatul se uită de jur-împrejur, apoi, repede, îşi feri privirea. Îşi scoase pălăria de paie şi se aşeză pe un scaun din colţul barului.

Doamne Dumnezeule, oare ce voia? În mod clar, nu era vreun pervers, îşi spuse Tom pentru a doua oară, deşi de data asta, creierul lui chinuit bâjbâise şi găsise termenul potrivit, ca şi cum

cuvântul „pervers” ar fi putut să-l apere. Asta pentru că ar fi preferat ca urmăritorul să fie un pervers decât să fie poliţist. Unui pervers i-ar fi spus pur şi simplu: „Nu, mulţumesc!”, ar fi zâmbit şi ar fi plecat mai departe. Tom se lăsă să alunece un pic pe scaun şi se pregăti pentru ce era mai rău.

Îl văzu pe bărbat arătându-i barmanului printr-un gest că nu era pregătit să comande. Apoi, veni spre Tom. Iată-l în faţa lui. Tom se uită la el, paralizat de frică.

N-o să-ţi dea mai mult de zece ani în închisoare, se gândi Tom. Poate cincisprezece, dar pentru bună purtare...

În momentul în care bărbatul deschise gura să vorbească, Tom simţi brusc un junghi dureros în inimă, plin de disperare şi regret.

— Scuzaţi-mă, sunteţi cumva domnul Tom Ripley?

— Da.

— Numele meu este Herbert Greenleaf. Sunt tatăl lui Richard Greenleaf.

Expresia de pe faţa lui îl derută pe Tom mai rău decât dacă i-ar fi pus un pistol la tâmplă. Chipul îi era prietenos, zâmbitor şi nerăbdător.

— Eşti prieten cu Richard, nu-i aşa?

Tom îşi amintea vag numele. Dickie Greenleaf Un tip înalt şi blond, destul de înstărit.

— Aa, da! Dickie Greenleaf!

— Oricum, îi ştii pe Charles şi Marta Schriever? Ei sunt cei care m-au trimis la tine. Mi-au zis că s-ar putea să... Crezi că putem să stăm puţin la o masă?

— Da, acceptă Tom luându-şi băutura.

Îl urmă pe bărbat către o masă liberă din spatele încăperii mici.

„Am scăpat de data asta”, îşi zise el răsuflând uşurat. „Sunt liber! N-o să mă aresteze nimeni!”

Bărbatul îl urmărise din alt motiv. Indiferent care era acel motiv, nu era vorba despre o acuzaţie de furt sau de violarea corespondenţei, sau cum s-o numi. Poate că Richard intrase în vreo încurcătură. Poate că domnul Greenleaf voia un sfat sau o mână de ajutor. Tom ştia exact ce voia să audă un tată ca domnul Greenleaf.

— Nu eram sigur că tu eşti Tom Ripley, spuse domnul Greenleaf. Cred că te-am mai văzut o singură dată. N-ai venit cândva cu Richard în vizită la noi?

— Cred că da.

— Soţii Schriever mi te-au descris. Am încercat cu toţii să dăm de tine, pentru că ei voiau să ne întâlnim acasă la ei. Cineva le-a spus că te duci din când în când la Green Cage. Asta este prima seară când încerc să te găsesc, deci cred că ar trebui să mă consider norocos.

Îi zâmbi şi continuă:

— Ţi-am trimis o scrisoare săptămâna trecută, dar poate că nu ai primit-o.

— Nu, n-am primit-o.

Marc nu-i dădea scrisorile, îşi zise Tom. Să-l ia naiba! Poate că primise vreun cec de la mătuşa Dottie.

— M-am mutat acum o săptămână sau două, adăugă Tom.

— Aa, am înţeles. Nu spuneam multe în scrisoare, doar că mi-ar plăcea să te văd şi să vorbim puţin. Familia Schriever părea să creadă că-l cunoşti pe Richard foarte bine.

— Mi-l amintesc, da.

— Dar nu corespondezi cu el în prezent?

Părea dezamăgit.

— Nu, nu cred că l-am mai văzut pe Dickie de câţiva ani.

— A fost în Europa doi ani. Soţii Schriever mi-au vorbit foarte frumos despre tine şi au considerat că l-ai putea influenţa pe Richard dacă i-ai scrie. Vreau să vină acasă. Aici are responsabilităţi, dar ignoră tot ce eu sau mama lui încercăm să îi spunem.

Tom era nedumerit.

— Ce au spus, mai exact, soţii Schriever?

— Au spus, şi se pare că au exagerat puţin, că tu şi Richard eraţi prieteni buni. Probabil au crezut că e de la sine înţeles că voi doi corespondaţi. Vezi tu, nu mai ştiu mare lucru despre prietenii lui Richard.

Privi paharul lui Tom de parcă ar fi vrut să-i ofere măcar ceva de băut, însă paharul lui Tom era aproape plin.

Tom îşi aminti că fusese cu Dickie Greenleaf la o petrecere dată de familia Schriever. Poate că familiile Greenleaf şi Schriever erau apropiate, şi poate că aşa se ajunsese la asta, fiindcă el nu-i văzuse decât de trei-patru ori în viaţă. Iar ultima

dată, se gândi el, fusese seara în care-i calculase lui Charley Schriever taxa pe venit. Charley era regizor de programe televizate şi se încurcase complet în calculele veniturilor de liber-profesionist. Charley îl considerase un geniu, fiindcă dăduse de cap problemei şi-i micşorase taxa sub cea la care ajunsese el, şi încă perfect legal. Poate asta îl făcuse pe Charley să-l recomande domnului Greenleaf. Judecându-l doar după acea seară, Charley i-ar fi putut spune domnului Greenleaf că Tom era inteligent, cu capul pe umeri, cinstit şi generos. Era o concluzie destul de eronată.

— Şi nu ştii pe altcineva apropiat lui Richard care să aibă o oarecare influenţă asupra lui? întrebă domnul Greenleaf pe un ton jalnic.

Tom se gândi la Buddy Lankenau, dar nu-i menţionă numele pentru că nu dorea să pună răspunderea pe umerii lui.

— Mă tem că nu, răspunse el clătinând din cap. De ce nu vrea Richard să vină acasă?

— Spune că preferă să locuiască acolo. Dar acum maică-sa e foarte bolnavă... În fine, astea-s probleme de familie. Mă scuzi că te-am deranjat cu asta, zise el trecându-şi mâna absent prin părul rar, pieptănat cu grijă. Spune că se ocupă cu pictura. Nu-i niciun rău în asta, însă el n-are talent la pictură. În schimb, are talent la construcţia de ambarcaţiuni, dacă şi-ar pune puţin mintea la contribuţie.

Ridică privirea când un chelner îl întrebă ce vrea să comande.

— Scotch Dewar’s şi apă minerală, te rog. Tu nu vrei ceva?

— Nu, mulţumesc, spuse Tom.

Domnul Greenleaf îl privi jenat şi încercă să se scuze:

— Eşti primul dintre prietenii lui Richard care a fost dispus să mă asculte. Ceilalţi au zis că încerc să mă amestec în viaţa lui.

Tom le înţelegea punctul de vedere.

— Îmi pare rău că nu am putut să vă fiu de ajutor, spuse el politicos.

Acum îşi amintea că banii lui Dickie veneau de la o companie care construia ambarcaţiuni, nave mici de agrement. Fără îndoială că tatăl său dorea ca el să se întoarcă şi să preia afacerea familiei. Tom îi zâmbi fără rost domnului Greenleaf, apoi îşi termină băutura. Stătea pe marginea scaunului, gata de plecare, însă dezamăgirea de dincolo de masă era aproape palpabilă.

— Unde locuieşte în Europa? întrebă Tom, fără să-i pese câtuşi de puţin.

— Într-un sat numit Mongibello, la sud de Napoli. N-au nici măcar o bibliotecă acolo, aşa mi-a spus. Îşi împarte timpul între navigaţie şi pictură. Şi-a cumpărat o casă acolo. Are propriul lui venit – nu cine ştie ce, dar suficient cât să trăiască în Italia, se pare. Fiecare cu gustul lui, însă eu un pot deloc să înţeleg ce-i place la locul ăla.

Domnul Greenleaf zâmbi cu îndrăzneală:

— Aş putea să te tentez cu o băutură, domnule Ripley? întrebă el atunci când chelnerul îi aduse scotch-ul cu apă minerală.

Tom îşi dorea să plece. Dar nu-i plăcea ideea de a pleca şi a-l lăsa pe om singur, cu băutura abia comandată.

— Mulţumesc, cred că da, răspunse el şi îi întinse chelnerului paharul.

— Charley Schriever mi-a zis că lucrezi în domeniul asigurărilor, spuse pe un ton amabil domnul Greenleaf.

— Asta a fost cu ceva vreme în urmă. Acum...

Nu voia să spună că lucra la Departamentul de Impozite Interne, nu era momentul.

— Lucrez în contabilitate, la o agenţie de publicitate.

— Da?

Niciunul nu spuse nimic preţ de un minut. Ochii domnului Greenleaf se fixaseră asupra lui, cu o expresie flămândă, demnă de milă. Ce naiba să spună? Lui Tom îi păru rău că acceptase băutura.

— Ce vârstă are Dickie acum, apropo? întrebă el.

— Douăzeci şi cinci.

La fel ca mine, se gândi Tom. Dickie se distra de minune acolo unde era, probabil. Bani, casă, barcă. De ce-ar fi vrut să vină acasă? Chipul lui Dickie i se limpezea în minte: avea un zâmbet larg, păr blond, cu onduleuri bine definite, şi o expresie lipsită de griji. Dickie era un tip norocos. El, în schimb, ce realizase până la douăzeci şi cinci de ani? Trăia de pe o săptămână pe alta. Nu avea cont bancar. Se ferea de poliţe pentru prima dată în viaţă. Avea talent la matematică. De ce dracu’ nu-l plăteau pentru asta undeva?

Tom îşi dădu seama că toţi muşchii i se încordaseră şi că strivise între degete o cutie de chibrituri, care devenise aproape

plată. Se plictisea, la naiba, se plictisea de moarte, se plictisea, se plictisea! Voia să se întoarcă pe scaunul lui de la bar şi să fie singur.

Tom luă o înghiţitură din băutura sa.

— Mi-ar plăcea să-i scriu lui Dickie, dacă-mi daţi adresa, spuse el repede. Cred că-şi va aminti de minte. Ştiu că am fost împreună într-un weekend la Long Island, la o petrecere. Dickie şi cu mine am ieşit pe plajă să adunăm midii şi le-am mâncat cu toţii la micul dejun.

Tom zâmbi, apoi continuă:

— Unora le-a fost rău de la midii, aşa că n-a fost o petrecere prea reuşită. Dar îmi amintesc că Dickie zicea atunci că voia să plece în Europa. Cred c-a şi plecat imediat după...

— Îmi amintesc! exclamă domnul Greenleaf. A fost ultimul weekend dinaintea plecării lui Richard. Cred că mi-a povestit despre midii.

Râse zgomotos.

— Am fost de câteva ori în apartamentul dumneavoastră, continuă Tom, intrând în joc. Dickie mi-a arătat nişte modele de nave care se aflau pe o masă din camera lui.

— Alea sunt nişte copilării, zise domnul Greenleaf radiind de entuziasm. Ţi-a arătat vreodată machetele? Sau desenele lui?

Dickie nu i le arătase, dar Tom exclamă:

— Da! Bineînţeles că mi le-a arătat! Desene în peniţă. Unele dintre ele erau de-a dreptul fascinante!

Tom nu le văzuse în viaţa lui, dar le putea vedea acum în imaginaţia lui: desene precise, cu fiecare bolţ şi şurub etichetat. Putea să şi-l imagineze pe Dickie zâmbind, ridicând machetele ca să i le arate. Ar fi putut continua minute în şir descriind detalii spre încântarea domnului Greenleaf, însă se stăpâni.

— Da, Richard are talent în domeniul ăsta, spuse domnul Greenleaf mulţumit.

— Cred că da, fu de acord Tom.

Plictiseala sa atinsese un nou nivel. Tom cunoştea senzaţia. Îl apuca uneori la petreceri, însă, de cele mai multe ori, îl apuca atunci când lua cina cu o persoană cu care nu dorise de la început să cineze, şi seara părea că nu se mai termină. Ar fi putut să fie exagerat de politicos încă vreo oră de acum încolo, dacă era nevoit, înainte să explodeze şi să iasă pe uşă în fugă.

— Îmi pare rău că nu am timp liber în perioada asta, altfel aş merge personal acolo ca să-l conving pe Richard. Poate l-aş putea influenţa.

Spusese asta doar fiindcă domnul Greenleaf dorea să audă asta.

— Dacă te gândeşti serios... Adică, nu ştiu, poate plănuiai oricum o călătorie în Europa...

— Nu, nu plănuiam.

— Richard s-a lăsat mereu influenţat de prieteni. Dacă tu sau cineva care-l cunoaşte ar putea obţine un concediu, l-aş trimite personal acolo să-i vorbească. Cred c-ar avea mai multe şanse decât dacă m-aş duce eu. Bănuiesc că nu ţi-ai putea lua concediu de la serviciu, nu-i aşa?

Lui Tom îi tresăltă inima. Adoptă o expresie gânditoare. Era o oportunitate. Ceva din el presimţise şi reacţionase instinctiv, chiar înainte ca informaţia să ajungă la creier. Serviciu actual: nema. Era posibil să fie nevoit să părăsească în curând oraşul oricum. Voia să plece din New York.

— Aş putea, spuse el, cântărindu-şi cuvintele şi păstrându-şi expresia gânditoare de parcă ar fi analizat miile de angajamente care l-ar fi putut opri.

— Dacă ai pleca, aş fi bucuros să-ţi acopăr cheltuielile, e de la sine înţeles. Chiar crezi c-ai putea să mergi? Să zicem, toamna asta?

Era deja mijlocul lui septembrie. Tom se uită lung la inelul cu sigiliul aproape şters pe care îl purta domnul Greenleaf pe degetul mic.

— Cred c-aş putea. Mi-ar plăcea să-l văd pe Richard din nou, mai ales dacă credeţi c-aş putea fi de ajutor.

— Chiar cred asta! Cred că te-ar asculta. Şi având în vedere că nu îl cunoşti foarte bine, dacă ai argumenta serios de ce crezi c-ar trebui să vină acasă, ar şti că nu urmăreşti niciun scop ascuns.

Domnul Greenleaf se lăsă pe speteaza scaunului, privindu-l aprobator pe Tom.

— Ce-i ciudat e că Jim Burke şi soţia sa – Jim e partenerul meu – au trecut prin Mongibello anul trecut, în timpul unei croaziere. Richard a promis că vine acasă la lăsarea iernii. Asta se întâmpla iarna trecută. Jim a renunţat. Ce băiat de douăzeci şi

cinci de ani ascultă un bătrân de şaizeci şi ceva? Vei reuşi, probabil, acolo unde toţi am dat greş!

— Sper, spuse Tom cu modestie.

— Ce zici de încă ceva de băut? Un brandy finuţ?

CAPITOLUL 2

Tom porni spre casă abia după miezul nopţii. Domnul Greenleaf se oferise să-l lase în drumul său cu taxiul, însă Tom nu voia să vadă cineva unde locuieşte, adică într-o clădire dubioasă, de gresie, între străzile Third şi Second, cu un semn afară, care anunţa „Camere de închiriat”. În ultimele două săptămâni şi jumătate, Tom locuise cu Bob Delancey, un tânăr pe care abia dacă-l cunoştea. Dar Bob fusese singurul dintre prietenii şi cunoştinţele lui Tom de la New York care se oferise să-i ofere un loc unde să stea când rămăsese pe drumuri. Tom nu-şi invitase niciunul dintre prieteni la Bob şi nici măcar nu spusese cuiva unde locuieşte.

Principalul avantaj de a sta la Bob era că putea primi corespondenţa adresată lui George McAlpin, fără riscul de a fi detectată. În rest, detesta toaleta din capătul holului care mirosea urât şi care nu se încuia, cămăruţa întunecată care arăta de parcă ar fi fost locuită de o mie de persoane diferite care-şi lăsaseră în urmă mostrele de mizerie personală şi nu ridicaseră niciun deget s-o cureţe, teancurile unsuroase de reviste *Vogue* şi *Harper’s Bazaar,* uriaşele boluri de sticlă fumurie de prost gust, aruncate peste tot, pline cu bucăţi de sfoară încurcată, creioane, mucuri de ţigară şi fructe mucegăite! Bob lucra ca liber-profesionist în decorarea vitrinelor de buticuri şi magazine universale, însă acum avea numai comenzi ocazionale pentru magazine de antichităţi de pe Third Avenue. Unul dintre aceste magazine îi oferise bolurile de sticlă fumurie ca plată pentru munca lui.

Tom fusese şocat de cât de dezgustător era apartamentul, şocat că ştia pe cineva care trăia în asemenea condiţii, însă ştiuse că nu avea să trăiască acolo multă vreme. Şi acum se ivise oportunitatea dată de domnul Greenleaf. Mereu se iveşte ceva. Asta era filosofia lui Tom.

Chiar înainte să urce treptele de gresie, Tom se opri şi privi cu atenţie în ambele direcţii. Nu văzu decât o bătrână care-şi plimba câinele şi un bătrân care se clătina ivindu-se de după colţul cu Third Avenue. Dacă exista o senzaţie pe care-o detesta, aceea era senzaţia că este urmărit, nu conta *de cine.* Şi

în ultima vreme, avea senzaţia asta mai tot timpul. O luă la fugă pe scări.

Nu prea îi mai păsa de murdărie acum, se gândi el, intrând în cameră. De îndată ce-şi făcea rost de paşaport, avea să pornească spre Europa, probabil într-o cabină de vapor la clasa întâi. Chelnerii aveau să-l servească la o simplă apăsare de buton! Avea să se îmbrace elegant pentru cină, păşind ţanţoş într-o sală uriaşă de mese, discutând ca un gentleman cu oamenii de la masa lui.

Putea să se felicite pentru seara de azi, îşi zise el. Se comportase exact cum trebuia. Era imposibil ca domnul Greenleaf să fi crezut că storsese de la el invitaţia în Europa. Dimpotrivă. Nu voia să-l dezamăgească pe domnul Greenleaf. Avea să facă tot ce putea ca să-l convingă pe Dickie să se întoarcă. Domnul Greenleaf era un tip atât de cumsecade, încât considera că toată lumea era cumsecade. Tom aproape că uitase că mai existau asemenea oameni.

Îşi scoase jacheta şi îşi dezlegă cravata încet, urmărindu-şi mişcările de parcă altcineva le făcea în locul lui. Era uimitor cât de drept stătea acum şi cât de diferită îi era expresia de pe chip. Era unul dintre puţinele momente din viaţa lui în care era mulţumit de sine. Vârî mâna în dulapul ticsit al lui Bob şi dădu deoparte umeraşele, cu o mişcare agresivă, ca să facă loc pentru costumul lui. Apoi intră în baie. Capul de duş vechi şi ruginit trimise un jet în perdea şi un altul în jos, într-o spirală anemică, pe care abia dacă o putu folosi ca să se ude. Dar oricum era mai bine decât să se aşeze în cada murdară.

Când se trezi a doua zi, Bob nu era acolo, iar Tom îşi dădu seama, aruncând o privire spre pat, că nici nu venise acasă. Sări din pat, se duse la aragazul cu două ochiuri şi puse de cafea. Era mai bine că Bob nu era acasă. Nu voia să-i spună despre călătoria în Europa. Amărâtul ăla ticălos ar fi văzut în asta doar o excursie gratuită. La fel şi Ed Martin, probabil, şi Bert Visser, şi toţi ceilalţi nemernici pe care-i ştia. Nu voia să le spună niciunuia dintre ei, şi nici nu voia ca vreunul dintre ei să-l conducă la plecare. Tom începu să fluiere. Era invitat la cină în seara aceea, în apartamentul soţilor Greenleaf din Park Avenue.

Cincisprezece minute mai târziu, proaspăt spălat, bărbierit şi îmbrăcat într-un costum cu cravată în dunguliţe, despre care credea că avea să dea bine în fotografia de paşaport, Tom se

plimba dintr-o parte în alta a camerei, cu o cană de cafea neagră în mână, aşteptând poşta de dimineaţă. După aceea, avea să meargă la Radio City, să se ocupe de treaba cu paşaportul. Ce să facă după-amiaza? Să meargă la nişte expoziţii de artă, ca să poată discuta despre ele cu soţii Greenleaf? Să facă cercetări despre Fabrica de Ambarcaţiuni Burke-Greenleaf, astfel încât domnul Greenleaf să ştie că se interesa de munca lui?

Zdrăngănitul cutiei poştale se auzi slab prin fereastra deschisă, iar Tom coborî. Aşteptă până când poştaşul ajunse pe treptele de jos, afară din raza vizuală, înainte să tragă scrisoarea adresată lui George McAlpin prin marginea de jos a cutiei, unde o îndesase poştaşul. Tom rupse plicul. Scoase din el un cec pentru o sută nouăsprezece dolari şi cincizeci şi patru de cenţi, pe numele Colectorului de Impozite Interne. Doamna Edith W. Superaugh era o bătrânică de treabă! Plătise fără să protesteze, fără ca măcar să telefoneze. Era un semn bun. Urcă înapoi, rupse în bucăţi plicul primit de la ea şi îl aruncă în coşul de gunoi.

Puse cecul într-un plic pentru documente aflat într-unul dintre buzunarele interioare ale unei jachete din dulap. Suma totală din cecuri se ridica acum la o mie opt sute şaizeci şi trei de dolari şi paisprezece cenţi, făcu el un calcul mental. Ce păcat că nu-i putea încasa! Ce păcat că niciun idiot nu plătise până acum în bani lichizi sau că nu scrisese un cec pe numele lui George McAlpin! Tom găsise un card de identificare al unui mesager bancar, cu o dată veche pe care putea încerca să o modifice. Însă se temea că n-ar fi putut scăpa basma curată cu încasarea cecurilor, chiar şi cu o scrisoare falsificată de autorizare pentru suma respectivă. Aşa că totul rămânea o simplă farsă. Nimic altceva decât o distracţie nevinovată. Nu fura bani de la nimeni. Înainte să plece în Europa, se gândi el, avea să distrugă cecurile.

Mai avea şapte posibile victime pe listă. Oare n-ar trebui să mai încerce una în cele zece zile care-i rămâneau până la plecare? Mergând pe jos cu o seară înainte, după ce-l văzuse pe domnul Greenleaf, se gândise că, dacă doamna Superaugh şi Carlos de Sevilla plăteau, avea să renunţe la întreaga afacere. Domnul de Sevilla nu plătise încă. Poate avea nevoie de o sperietură zdravănă la telefon ca să bage frica în el, se gândi

Tom. Însă doamna Superaugh fusese atât de uşor de păcălit, încât se gândea să mai încerce măcar o dată.

Tom scoase o cutie mov din valiza sa din dulap. În cutie erau câteva foi, iar sub ele, un maldăr de formulare pe care le luase de la biroul de Impozite Interne, când lucrase acolo ca funcţionar la depozit, cu câteva săptămâni în urmă. Chiar la fundul cutiei se găsea foaia cu lista lui de victime: oameni aleşi pe sprânceană, care locuiau în Bronx sau în Brooklyn şi nu prea aveau chef să facă un drum până la biroul din New York, artişti, scriitori şi liber-profesionişti care nu aveau taxe neplătite şi care câştigau între şapte şi douăsprezece mii de dolari anual. Încadrându-se între aceste marje de venit, oamenii angajau rareori contabili care să se ocupe de impozitele lor, dar în acelaşi timp, câştigau suficienţi bani ca să nu li se pară dubios dacă erau acuzaţi că făcuseră o greşeală de două sau trei sute de dolari în calcularea impozitelor. Pe listă erau: William J. Slatterer – jurnalist, Philip Robillard – muzician, Frieda Hoehn – ilustratoare, Joseph J. Gennari – fotograf, Frederick Reddington – desenator, Frances Karnegis... Intuiţia lui Tom îi spunea să-l aleagă pe Reddington. Acesta făcea benzi desenate. Probabil că nu prea ştia nici pe ce lume trăieşte.

Alese două formulare cu antetul „Notificare: Eroare de calcul”, strecură o coală indigo între ele şi începu să copieze repede datele de sub numele Reddington de pe lista sa:

Venit: 11.250$

Scutiri: 1
Cheltuieli deductibile: 600 $
Credite: 0 Plăţi: 0
Dobândă (ezită o clipă): *2,16 $*
Total datorat: 233,76 $

Apoi luă o coală de hârtie scrisă la maşină şi ştampilată cu adresa Departamentului de Impozite Interne de pe Lexington Avenue, din teancul aflat în dosarul cu coli indigo, tăie adresa cu o linie oblică şi bătu sub ea:

Stimate domn,

Din cauza suprasolicitării biroului nostru de pe Lexington Avenue, răspunsul dumneavoastră trebuie trimis la: Departamentul de Recalculare a Taxelor, în atenţia lui George McAlpin, Strada 51, bloc 187 E, sectorul 22, New York.

Cu mulţumiri.

Ralph F. Fischer (Director general adjunct al Departamentului de Impozite Interne)

Tom semnă cu o mâzgălitură ilizibilă. Ascunse celelalte formulare, în caz că Bob venea acasă pe neaşteptate, şi ridică receptorul. Hotărâse să-l întârâte puţin pe domnul Reddignton. Făcu rost de numărul lui de la serviciul de informaţii şi sună. Domnul Reddington era acasă. Tom explică pe scurt situaţia şi îşi exprimă surprinderea că domnul Reddington nu primise încă notificarea de la Departamentul de Recalculare a Taxelor.

— Dar ar fi trebuit să ajungă deja de câteva zile, spuse Tom. O veţi primi cu siguranţă mâine. Am fost cam depăşiţi de situaţie.

— Dar mi-am plătit impozitele, spuse o voce alarmată de la capătul firului. Au fost toate...

— Se mai întâmplă, ştiţi, în cazul liber-profesioniştilor care obţin venitul din surse multiple, fără reţineri la sursă. Am verificat dosarul dumneavoastră cu mare atenţie, domnule Reddington. Nu este o greşeală. Şi nu am vrea să punem sechestru pe bunurile agenţiei unde lucraţi, sau pe ale agentului dumneavoastră, sau după cum e cazul.

Tom chicoti. De obicei, o chicoteală personală, prietenoasă, făcea minuni.

— Însă vom fi nevoiţi să facem asta dacă nu plătiţi în patruzeci şi opt de ore. Regret că notificarea nu a ajuns la dumneavoastră până acum. Aşa cum am spus, am fost...

— Pot vorbi cu cineva acolo dacă vin? întrebă domnul Reddington, iritat. E vorba de foarte mulţi bani!

— Fireşte că este, răspunse Tom.

Tonul îi devenea întotdeauna amical în faza asta. Vorbea ca un bătrânel excentric de şaizeci şi ceva de ani, care ar fi putut avea răbdarea unui sfânt dacă domnul Reddington venea personal la el, însă nu avea să cedeze niciun cent, indiferent de

cât explica şi vorbea acesta. George McAlpin reprezenta Departamentul de Taxe şi Impozite al Statelor Unite ale Americii. Punct.

— Fireşte că puteţi să veniţi să vorbiţi cu mine, zise Tom trăgând de timp, dar nu e nicio greşeală, domnule Reddington. Voiam să vă scutesc să mai pierdeţi timpul venind aici. Puteţi să veniţi, dacă doriţi, însă am toate documentele dumneavoastră chiar aici, în faţa mea.

Tăcere. Domnul Reddington n-o să-l întrebe despre documentele respective, fiindcă probabil nu ştie cu ce să înceapă. Dar în caz că se hotăra totuşi să întrebe despre ce era vorba, Tom avea pregătit discursul cu aiureli despre venitul net şi venitul angajat, totalul datorat şi totalul calculat, dobânda anuală de şase la sută, majorată de la data scadentă a plăţii impozitului până la plata acestuia, reprezentând impozitul pe profitul iniţial. Putea să-şi prezinte discursul pe un ton lent, imposibil de întrerupt, implacabil ca un tanc Sherman. Până acum, nimeni nu insistase să vină personal ca să audă continuarea discursului. Domnul Reddington ezita şi el. Tom deducea asta din tăcerea lui.

— Fie, spuse domnul Reddington pe un ton înfrânt. Voi citi notificarea mâine, când o primesc.

— De acord, domnule Reddington, spuse Tom şi închise.

Rămase pe loc o clipă, chicotind, cu palmele mâinilor lui uscăţive strânse între genunchi. Apoi se ridică brusc şi puse la loc maşina de scris a lui Bob. Uitându-se în oglindă, îşi pieptănă cu grijă părul castaniu-deschis, apoi porni spre Radio City.

CAPITOLUL 3

— Salutareee, Tom, băiatule! spuse domnul Greenleaf, cu o voce care promitea câteva pahare de martini de calitate, o cină *gourmet* şi un pat peste noapte în caz că se simţea prea obosit să se întoarcă acasă. Emily, ţi-l prezint pe Tom Ripley!

— Mă bucur foarte mult să te întâlnesc! spuse ea călduros.

— Bună seara, doamnă Greenleaf!

Femeia arătă, în mare măsură, aşa cum şi-o imaginase: blondă, înaltă şi subţire, suficient de protocolară ca să-l facă pe Tom să fie cât se poate de politicos, şi totuşi cu aceeaşi naivitate şi bunăvoinţă în priviri cum avea şi domnul Greenleaf. Acesta îi conduse în sufragerie. Da, mai fusese acolo cândva, cu Dickie.

— Domnul Ripley lucrează în industria asigurărilor, anunţă domnul Greenleaf.

Tom îşi zise că domnul Greenleaf probabil că băuse deja câteva pahare sau era foarte emoţionat şi uitase că Tom îi descrisese în detaliu, cu o seară înainte, agenţia de publicitate la care pretindea că lucrează.

— Nu-i o slujbă prea interesantă, îi spuse Tom doamnei Greenleaf, cu modestie.

O servitoare intră în cameră, aducând o tavă cu martini şi gustări.

— Domnul Ripley a mai fost aici, o anunţă domnul Greenleaf. A venit cu Richard.

— Serios? Mă tem că nu v-am mai întâlnit, totuşi, zâmbi ea. Sunteţi din New York?

— Nu, sunt din Boston, răspunse Tom.

Era adevărat.

După vreo treizeci de minute – chiar la tanc, se gândi Tom, fiindcă soţii Greenleaf insistaseră ca el să bea încă un martini, şi apoi încă unul – intrară într-o altă încăpere, de lângă sufragerie, unde fusese pusă masa pentru trei persoane, cu lumânări, şervete de masă imense, de culoare albastru-închis, şi un pui

întreg în aspic. Dar, mai întâi serviră *rémoulade*[1] de ţelină. Lui Tom îi plăcu foarte mult şi o spuse cu voce tare.

— Şi lui Richard îi place! spuse doamna Greenleaf. I-a plăcut mereu felul în care o pregăteşte bucătarul nostru. Păcat că nu-i poţi duce un pic.

— O s-o pun între şosete, spuse Tom zâmbind.

Doamna Greenleaf râse.

Menţionase mai devreme că ar dori să-i trimită lui Richard nişte şosete negre, de lână, de la Brooks Brothers, de care purta Richard mereu.

Conversaţia era plictisitoare, dar cina, sublimă. Ca răspuns la întrebarea doamnei Greenleaf, Tom spuse că lucrează pentru o firmă de publicitate numită Rothenberg, Fleming şi Barter. Când o menţionă iar, o numi intenţionat Reddington, Fleming şi Parker. Domnul Greenleaf nu păru să remarce diferenţa. A doua oară când Tom pomeni numele firmei, el şi domnul Greenleaf erau singuri în sufragerie, după cină.

— Ai făcut şcoala în Boston? întrebă acesta.

— Nu, domnule. Am fost o vreme la Princeton, apoi mi-am vizitat o altă mătuşă în Denver şi am fost la facultate acolo.

Tom aşteptă, sperând ca domnul Greenleaf să-l întrebe despre Princeton, însă întrebarea nu veni. Tom ar fi putut discuta despre sistemul de predare a istoriei, despre restricţiile din campus, despre atmosfera de la petrecerile din weekend, despre tendinţele politice ale corpului studenţesc, despre orice. Cu o vară în urmă, Tom se împrietenise cu un boboc de la Princeton, care nu vorbea decât despre asta, aşa că Tom sfârşise prin a-l stoarce de informaţii, presimţind că avea să vină o vreme când acestea i-ar putea fi de folos.

Tom le spusese soţilor Greenleaf că fusese crescut de mătuşa sa Dottie în Boston. Ea îl luase la Denver când avea şaisprezece ani, şi de fapt terminase doar liceul acolo, însă cunoscuse un tânăr pe nume Don Mizell, care stătea în chirie la mătuşa lui Bea din Denver şi care mergea la Universitatea Colorado. Tom se simţea de parcă ar fi fost şi el student acolo.

— Te-ai specializat în ceva anume? întrebă domnul Greenleaf.

[1] Sos rece picant, preparat cu maioneză, castraveţi muraţi tăiaţi cubuleţe, anşoa şi alte ingrediente (n.r.).

— M-am cam împărţit între contabilitate şi scriere literară, răspunse Tom zâmbind, ştiind că era un răspuns atât de plicticos, încât nimeni nu avea să-i ceară detalii.

Doamna Greenleaf aduse un album de fotografii, iar Tom se aşează lângă ea pe canapea, în timp ce ea răsfoia. Richard făcând primii paşi, Richard într-o fotografie oribilă, pe o pagină întreagă, într-o postură precum cea a băiatului din *The Blue Boy*[2], cu bucle lungi şi blonde. Albumul devenea interesant abia la pozele cu Richard pe la şaisprezece ani, când era slăbănog, cu picioare lungi, cu părul şi mai ondulat. Din câte se vedea, nu se schimbase prea mult între şaisprezece şi douăzeci şi trei de ani, când fotografiile se terminau. Tom era uimit de cât de puţin se schimbase zâmbetul său larg şi naiv. Se tot gândise că Richard nu era foarte inteligent. Sau poate-i plăcea să fie fotografiat şi credea că-i stă cel mai bine cu gura lăţită de la o ureche la cealaltă, şi nici asta nu era o dovadă de prea mare inteligenţă.

— Nu am apucat să le adaug şi pe acestea, preciza doamna Greenleaf, dându-i un teanc de fotografii. Sunt toate din Europa.

Erau mai interesante: Dickie în ce părea să fie o cafenea pariziană, Dickie pe plajă. În câteva poze era încruntat.

— Aici e Mongibello, apropo, spuse doamna Greenleaf, arătând o fotografie cu Dickie trăgând o barcă cu vâsle pe nisip.

Fotografia avea ca fundal munţi stâncoşi şi arizi şi o dungă de căsuţe albe de-a lungul ţărmului.

— Iar asta e o fată de acolo. El şi cu fata asta sunt singurii americani care locuiesc în Mongibello.

— O cheamă Marge Sherwood, îl informă domnul Greenleaf.

Şedea de partea cealaltă a încăperii, dar se aplecase în faţă, urmărind cu atenţie prezentarea fotografiilor.

Fata se afla pe plajă, în costum de baie, înconjurându-şi genunchii cu braţele. Părea sănătoasă şi deloc sofisticată, cu părul blond, scurt şi ciufulit. Părea de soi bun. Mai era şi o fotografie cu Richard în pantaloni scurţi, rezemat de balustrada unei terase. Zâmbea, însă nu avea acelaşi zâmbet, remarcă Tom. Arăta mai demn în pozele europene.

Tom văzu că doamna Greenleaf privea intens în jos, spre covoraşul din faţa ei. Îşi aminti de momentul din timpul mesei,

[2] *The Blue Boy* – pictură în ulei a pictorului englez Thomas Gainsborough (1727-1788) (n.r.).

când femeia exclamase: „Mi-aş dori să nu fi auzit niciodată de Europa!”, iar domnul Greenleaf o privise îngrijorat, apoi îi zâmbise lui Tom ca şi cum se mai întâmplase ca ea să izbucnească astfel. Acum, Tom observă lacrimi în ochii ei. Domnul Greenleaf se ridică să vină lângă ea.

— Doamnă Greenleaf, spuse Tom cu blândeţe, vreau să ştiţi că voi face tot posibilul să-l conving pe Dickie să se întoarcă.

— Fii binecuvântat, Tom!

Îşi apăsă mâna peste a lui Tom, care şi-o odihnea pe coapsă.

— Emily, nu crezi c-ar fi vremea să mergi la culcare? întrebă domnul Greenleaf aplecându-se deasupra ei.

Tom se ridică odată cu ea.

— Sper să mai vii să ne vezi înainte să pleci, Tom, spuse ea. De când a plecat Richard, nu prea mai trec tineri pe aici. Mi-e dor să văd feţe tinere!

— Aş fi încântat să mai vin.

Domnul Greenleaf ieşi din încăpere împreună cu ea. Tom rămase în picioare, cu braţele pe lângă corp şi fruntea sus. Îşi văzu reflexia într-o oglindă mare de pe perete: era din nou tânărul demn şi respectabil. Privi repede în altă parte. Făcea un lucru corect, se comporta cum se cuvine. Şi totuşi, avea un sentiment de vinovăţie. Era adevărat ce-i spusese doamnei Greenleaf mai devreme, că avea să facă tot posibilul. Nu încerca să păcălească pe nimeni.

Simţi că începe să transpire, aşa că încercă să se relaxeze. De ce era atât de îngrijorat? Se simţise atât de bine în acea seară! Când povestise despre mătuşa Dottie...

Tom îşi îndreptă spatele, privind spre uşă, însă domnul Greenleaf nu se întorsese încă. Când le povestise despre mătuşa Dottie, se simţise nelalocul lui, rupt de realitate, de parcă ar fi minţit. Deşi, de fapt, ăsta fusese singurul lucru adevărat: „Părinţii mei au murit când eram foarte mic. Am fost crescut de mătuşa mea în Boston”.

Domnul Greenleaf intră în încăpere. Silueta lui părea să pulseze şi să crească tot mai mare. Tom clipi, simţind brusc o teamă îngrozitoare şi impulsul de a ataca, înainte să fie atacat.

— Ce-ai zice să gustăm nişte brandy? întrebă domnul Greenleaf, deschizând un dulăpior de lângă cămin.

Parcă ar fi un film, se gândi Tom. Într-un minut, domnul Greenleaf sau o voce necunoscută avea să spună: „Gata,

tăiaţi!”, iar el se va relaxa din nou şi se va trezi înapoi la Raoul’s, cu ginul tonic în faţa lui. Nu, înapoi la Green Cage.

— Ai băut destul? întrebă domnul Greenleaf. Nu trebuie să bei şi asta, dacă nu vrei.

Tom încuviinţă vag, iar domnul Greenleaf păru nedumerit pentru o clipă, apoi turnă două pahare de brandy.

Corpul lui Tom era străbătut de o teamă rece ca gheaţa. Îşi amintea incidentul de la farmacie petrecut cu o săptămână înainte. Îşi spuse că acea întâmplare era de domeniul trecutului, iar lui nu îi mai era frică, nu acum. Atunci când oamenii insistau să-l sune din nou referitor la impozitul pe venit, Tom le dădea un număr de telefon al unei farmacii de pe Second Avenue. Îl dăduse ca număr de telefon al Departamentului de Recalculare a Taxelor, la care putea fi contactat doar între 15.30 şi 16.00, în după-amiezile de miercuri şi vineri. La acele ore, Tom se învârtea pe lângă cabina din farmacie, aşteptând să sune telefonul. Când farmacistul îl privise bănuitor, la a doua venire, Tom spusese că aştepta să îl sune iubita lui. Vinerea trecută, când răspunsese la telefon, vocea unui bărbat de la celălalt capăt al firului spusese: „Ştii despre ce-i vorba, aşa-i? Ştim unde stai, iar dacă vrei să venim la tine... Avem ce-ţi trebuie, dacă şi tu ai ce ne trebuie.” Era o voce insistentă, dar evazivă, aşa că Tom se gândise că era o păcăleală şi nu spusese nimic. Apoi vocea continuă: „Ascultă, venim chiar acum la tine. Acasă la tine”.

Picioarele lui Tom se înmuiaseră la ieşirea din cabină. Îl văzuse pe farmacist uitându-se lung la el, cu ochii mari, părând panicat, iar atunci conversaţia căpătă dintr-odată sens: farmacistul vindea droguri şi îi era teamă că Tom era un detectiv care venise să-l prindă asupra faptului. Tom izbucnise în râs, ieşise hohotind şi împleticindu-se, fiindcă picioarele îi erau încă slăbite de propria frică.

— Te gândeşti la Europa? spuse vocea domnului Greenleaf.

Tom acceptă paharul care i se întindea.

— Da, chiar la asta mă gândeam, răspunse el.

— Sper să te bucuri de călătorie, Tom, şi să îl convingi pe Richard. Apropo, Emily te place mult. Mi-a spus-o. N-a trebuit s-o întreb.

Domnul Greenleaf îşi învârti paharul de brandy în mâini, apoi spuse:

— Soţia mea are leucemie, Tom.

— Oh. Asta e foarte grav, nu-i aşa?

— Da. S-ar putea să moară în mai puţin de un an.

— Îmi pare rău să aud asta, spuse Tom.

Domnul Greenleaf scoase o foaie din buzunar.

— Aici am o listă de nave. Mă gândesc că drumul obişnuit, pe la Cherbourg, este cel mai rapid, şi totodată cel mai interesant. O să iei pachebotul spre Paris, apoi un tren cu vagon de dormit peste Alpi, către Roma şi Napoli.

— Ar fi în regulă.

Începea să se entuziasmeze.

— Va trebui să iei un autobuz de la Napoli până în satul în care locuieşte Richard. O să-i scriu despre tine, dar nu-i voi spune că eşti emisarul meu, adăugă el zâmbind. Voi menţiona doar că ne-am întâlnit. Richard ar trebui să te cazeze, dar, dacă nu poate din anumite motive, există oricum hoteluri în zonă. Mă aştept să te înţelegi bine cu Richard. Cât despre bani... continuă domnul Greenleaf zâmbind părinteşte, îţi propun şase sute de dolari în cecuri de călătorie, pe lângă biletul dus-întors. Îţi convine? Cele şase sute ar trebui să-ţi ajungă aproape două luni, iar dacă mai ai nevoie, trebuie doar să-mi trimiţi o telegramă, băiete. Dar nu-mi pari genul de tânăr care să arunce banii pe fereastră.

— Sunteţi generos, domnule.

Domnul Greenleaf devenea tot mai amabil şi mai vesel, din cauza brandy-ului, în timp ce Tom devenea tot mai tăcut şi mai amărât. Voia să plece cât mai repede din acel apartament. Şi totuşi voia să meargă în Europa şi voia ca domnul Greenleaf să-l placă. Clipele petrecute pe canapea erau mai chinuitoare decât cele din bar, cu o seară înainte, când fusese plictisit, fiindcă acum nu mai reuşea să treacă în faza a doua de plictiseală. De câteva ori, se ridică şi se plimbă până la şemineu şi înapoi, iar când se privi în oglindă, văzu că îi atârnau colţurile gurii.

Domnul Greenleaf povestea despre el şi Richard în Paris, când Richard avea zece ani. Nu era nici pe departe interesant. Tom se gândi că, dacă se întâmpla ceva cu poliţia în următoarele zece zile, domnul Greenleaf avea să-l adăpostească. Putea să-i spună că îşi subînchiriase apartamentul în grabă, sau ceva de genul ăsta, şi să se ascundă aici. Tom se simţea îngrozitor, aproape îi era rău.

— Domnule Greenleaf, cred c-ar trebui să plec.

— Acum? Dar voiam să-ţi arăt... Nu contează. Altă dată.

Tom ştia că ar fi trebuit să întrebe despre ce era vorba şi să aibă răbdare cât i se arăta acel lucru, însă nu fu în stare.

— Vreau să vezi docurile, fireşte! spuse domnul Greenleaf voios. Când poţi veni? Doar în timpul pauzei de prânz, mă gândesc. Cred c-ar trebui să vii, ca să-i spui lui Richard cum mai arată docurile.

— Da... Pot veni în pauza de prânz.

— Sună-mă oricând, Tom. Ai cartea mea de vizită cu numărul meu personal. Dacă mă anunţi cu jumătate de oră înainte, trimit pe cineva să te ia de la birou şi să te aducă. Mâncăm un sandvici cât ne plimbăm, apoi te duce înapoi.

— Vă sun, spuse Tom.

Simţea că leşină dacă mai rămânea un singur minut în holul slab luminat, însă domnul Greenleaf chicotea iar, întrebându-l dacă citise o anumită carte de Henry James.

— Regret, însă nu, n-am citit-o pe aceea, spuse Tom.

— Nu contează, zâmbi domnul Greenleaf.

Apoi îşi luară la revedere. Domnul Greenleaf îi strânse mâna pentru câteva secunde îndelungate şi sufocante, apoi totul luă sfârşit. Când se văzu în oglinda liftului cu care cobora, Tom observă că păstrase încă pe faţă expresia chinuită şi înfricoşată. Se sprijini într-un colţ al liftului, extenuat, deşi ştia că, de îndată ce ajungea la recepţie, avea să zboare pe uşă şi să fugă fără oprire până acasă.

CAPITOLUL 4

Odată cu apropierea plecării, atmosfera oraşului devenea tot mai ciudată. Era de parcă ceva dispăruse din New York, realitatea sau importanţa sa, iar oraşul dădea un spectacol numai pentru el, un spectacol colosal, cu autobuzele şi taxiurile lui, cu oamenii grăbiţi de pe trotuare, cu televizoarele din toate barurile de pe Third Avenue, cu panourile cinematografelor luminate în plină zi, şi cu efectele sonore ale miilor de claxoane şi voci omeneşti, care vorbeau fără vreun scop anume. Tom simţea că sâmbătă, odată ce el părăsea oraşul, întregul New York avea să se prăbuşească cu un bubuit, ca o grămadă de carton pe o scenă.

Sau poate că se temea. Detesta apa. Nu mai călătorise cu vaporul decât de la New York la New Orleans şi înapoi la New York. Lucra pe atunci pe un vapor şi stătea mai mult sub punte, aşa că abia dacă-şi dăduse seama că se afla pe apă. De câteva ori, când se aflase pe punte, se uitase la apă şi i se făcuse frică la început, apoi îi venise rău. Fugise de fiecare dată înapoi sub punte, unde, contrar a ceea ce cred unii, se simţise mai bine. Tom crezuse întotdeauna că acest lucru trebuia să aibă vreo legătură cu faptul că părinţii lui se înecaseră în portul Boston, pentru că, din câte îşi amintea, îi fusese frică de apă şi nu învăţase niciodată să înoate. Tom avea un sentiment de rău, de gol în stomac, când îşi amintea că, în mai puţin de o săptămână, urma să aibă apă sub el, adâncă de kilometri, şi, fără îndoială, avea să fie nevoit să se uite la ea mai tot timpul, pentru că pasagerii de pe navele de linie oceanice îşi petreceau mai tot timpul pe punte. Să ai rău de mare nu era deloc şic, era de părere Tom. Nu avusese niciodată rău de mare, însă aproape că-şi provocase singur senzaţia asta de câteva ori în aceste ultime zile, doar gândindu-se la călătoria spre Cherbourg.

Îi spusese lui Bob Delancey că se va muta într-o săptămână, însă nu menţionase unde. Bob nu păruse prea interesat. Se vedeau rareori în apartamentul de pe strada 51. Tom se dusese acasă la Marc Priminger, pe strada East 45, de unde încă avea cheile, ca să-şi ia câteva lucruri pe care le uitase. Alesese o oră la care credea că Marc nu avea să fie acolo. Dar în timp ce îşi

lua lucrurile, se întâlni cu Marc şi cu noul său colocatar, Joel, o aşchie de om care lucra într-o editură. Marc interpretă una dintre scenele sale suave de tipul „Te rog, fă cum vrei tu!”, doar pentru că era prezent şi Joel. Dacă Joel nu ar fi fost de faţă, Marc l-ar fi înjurat într-un limbaj pe care nici măcar un marinar portughez nu l-ar fi folosit. Marc, prescurtarea de la prost inspiratul nume de botez Marcellus, era un om pocit, cu venituri din surse private. Făcuse un hobby din a ajuta tineri cu dificultăţi financiare temporare, cazându-i în casa lui cu un etaj şi trei dormitoare, şi de a se juca de-a Dumnezeu spunându-le ce puteau şi ce nu puteau face, dându-le sfaturi, în general foarte proaste, cu privire la viaţa şi la slujba lor. Tom locuise acolo timp de trei luni, dar, cam jumătate din timp, Marc fusese plecat în Florida, aşa că el avusese casa la dispoziţie. Când revenise, Marc începuse să se joace din nou de-a Dumnezeu, Tatăl Sever, făcând mare caz pentru că Tom spărsese nişte vase în lipsa lui. Tom se enervase suficient, de data asta, ca să i se opună. Aşa că Marc îl aruncase în stradă, după ce-i smulsese şaizeci şi trei de dolari pentru sticlăria spartă. Moş lacom! Zici că e o fată bătrână care conduce o şcoală de fete, îşi zise Tom. Îşi dorea să nu-l fi întâlnit niciodată pe Marc Priminger. Cu cât îşi ştergea din memorie cât mai repede ochii de porc ai lui Marc, maxilarul lui masiv, mâinile lui urâte, cu inele de prost gust, pe care le flutura prin aer, poruncind în stânga şi-n dreapta, cu atât avea să fie mai repede fericit.

Singura dintre prietenii lui căreia simţea nevoia să-i spună despre călătoria în Europa era Cleo, şi merse s-o vadă în joia dinainte să plece. Cleo Dobelle era o tânără brunetă, care putea avea orice vârstă între douăzeci şi trei şi treizeci de ani, Tom nu ştia precis. Locuia cu părinţii ei în Grade Square. Picta la scară mică, de fapt la scară foarte mică, pe bucăţele de fildeş nu mai mari decât timbrele poştale, la care trebuia să te uiţi prin lupă. Cleo folosea la rândul ei o lupă când picta. „Gândeşte-te numai cât de convenabil este să-mi pot căra toate picturile într-o tabacheră! Alţi pictori au nevoie de camere peste camere să-şi ţină pânzele!” spunea ea.

Cleo locuia într-o garsonieră cu o sală mică de baie şi o bucătărie, construită în spatele apartamentului părinţilor ei. Camerele ei erau întotdeauna întunecate, având în vedere că nu aveau ferestre decât spre o grădină mică, în spate, plină de

cenuşeri care blocau lumina soarelui. Cleo ţinea întotdeauna luminile aprinse, deşi erau scăzute, ceea ce făcea ca atmosfera să pară nocturnă, oricare ar fi fost momentul zilei. Cu excepţia serii în care o întâlnise, Tom o văzuse pe Cleo numai în pantaloni de catifea mulaţi, de diverse culori, şi în cămăşi de mătase în dungi. Se apropiaseră imediat, din prima seară, când Cleo îl invitase să cineze împreună în apartamentul ei, în seara următoare.

Cleo îl invita mereu în apartamentul ei şi niciodată nu existase vreo aluzie ca el să o invite la cină în oraş, sau la teatru, sau să facă oricare dintre lucrurile fireşti pe care se presupune că le face un cuplu. Ea nu se aştepta să-i aducă flori, sau cărţi, sau bomboane, când îl invita la cină sau la cocktailuri, deşi Tom îi aducea uneori câte un mic cadou, fiindcă ştia că-i fac plăcere. Cleo era singura persoană căreia îi putea spune că pleca în Europa şi de ce. Aşa că-i spuse.

Cleo fu încântată, aşa cum ştia că va fi. Buzele ei roşii se despărţiră pe chipul ei alungit şi palid, iar palmele ei îi alunecară pe coapsele îmbrăcate în catifea. Exclamă:

— Tommie! Extraordinar! Parc-ar fi desprins din Shakespeare, sau aşa ceva!

Întocmai aşa credea şi Tom. Era exact lucrul pe care avea nevoie să-l audă.

Cleo se foi în jurul său toată seara, întrebându-l dacă avea asta şi cealaltă, şerveţele Kleenex şi pastile contra răcelii, sau şosete de lână, fiindcă în Europa începea să plouă toamna, şi dacă-şi făcuse vaccinurile. Tom îi spuse că se simţea destul de bine pregătit.

— Doar să nu vii să mă conduci, Cleo. Nu vreau să fiu condus.

— Fireşte că nu! spuse Cleo, care înţelegea perfect. Oh, Tommie, e atât de distractiv! O să-mi scrii tot ce se întâmplă cu Dickie? Eşti singura persoană pe care o cunosc care a plecat în Europa cu un scop!

Îi povesti despre vizita la docurile domnului Greenleaf din Long Island, despre kilometrii întregi de mese pe care maşinile făceau piese metalice strălucitoare, grunduind şi şlefuind lemnul, docurile de încercare cu schelete de bărci de diverse dimensiuni, şi o impresionă cu termenii folosiţi de domnul Greenleaf: ramă de bocaport, copastie, carlingă sau filă de gurnă. Îi povesti şi despre cea de-a doua cină de la soţii

Greenleaf, când domnul Greenleaf îi dăruise un ceas de mână. I-l arătă lui Cleo. Nu era un ceas fabulos de scump, dar tot era excelent, în ton cu stilul pe care l-ar fi ales chiar Tom: cu un cadran alb, simplu, cu cifre romane negre, subţiri, într-o montură aurie, cu o curea model aligator.

— Şi asta doar fiindcă îmi scăpase în faţa lui, cu câteva zile înainte, că nu am ceas, spuse Tom. M-a adoptat ca pe un fiu.

Cleo era singura persoană pe care o ştia căreia îi putea spune asta. Ea suspină.

— Bărbaţii! Mereu vă surâde norocul. Unei fete nu i s-ar putea întâmpla niciodată aşa ceva. Bărbaţii sunt atât de liberi!

Tom zâmbi. Deseori i se părea că se întâmpla exact pe dos.

— Miroase cumva a cotlete de miel arse?

Cleo sări în sus, cu un ţipăt.

După cină, îi arătă cinci sau şase picturi recente: câteva portrete romantice ale unui tânăr pe care-l cunoşteau amândoi, purtând o cămaşă albă cu gulerul descheiat, şi trei peisaje imaginare, într-un ţinut ca o junglă, inspirat de priveliştea cenuşerilor din curte. Tom fu de părere că blăniţa maimuţicilor din picturi era redată extraordinar de bine. Cleo avea multe pensule cu un singur fir, şi chiar şi acelea variau de la aspre până la ultra-fine.

Băură aproape două sticle de Medoc din dulăpiorul cu spirtoase al părinţilor ei, iar Tom se simţi atât de adormit, încât ar fi putut petrece noaptea chiar acolo unde se afla, pe podea. În fond, dormiseră adesea unul lângă celălalt pe cele două blănuri de urs din faţa şemineului. Un alt lucru minunat la Cleo era că nu dorise şi nu se aşteptase vreodată ca el să îi facă avansuri, şi nici nu se întâmplase aşa ceva. Totuşi, Tom se ridică anevoie la 23.45 şi se pregăti de plecare.

— Aşa-i că n-o să te mai văd? întrebă Cleo într-o doară, în faţa uşii.

— Păi, ar trebui să mă întorc în vreo şase săptămâni, răspunse Tom, deşi nu credea asta.

Dintr-odată se aplecă şi lipi un sărut ferm, frăţesc, pe obrazul ei ca de fildeş.

— O să-mi lipseşti, Cleo!

Ea îi strânse umărul. Era prima atingere fizică pe care i-o oferise până acum, din câte-şi amintea el.

— O să-mi fie dor de tine! spuse ea.

A doua zi, se ocupă de comisioanele doamnei Greenleaf la Brooks Brothers: cele douăsprezece perechi de şosete negre, de lână, şi halatul de baie. Doamna Greenleaf nu îi spusese ce culoare să fie halatul. Îl lăsa pe el să aleagă, spusese ea. Tom alese un halat de flanel maro-închis, cu cordon şi revere bleumarin. Nu era cel mai frumos halat dintre toate, în opinia lui Tom, însă simţea că ar fi fost alegerea lui Richard. Se gândea că lui Richard o să-i placă. Trecu şosetele şi halatul în contul familiei Greenleaf. Văzu o cămaşă sport, groasă, de in cu nasturi de lemn, care-i plăcu mult, şi pe care ar fi putut cu uşurinţă s-o treacă în acelaşi cont, însă n-o făcu. O cumpără din banii proprii.

CAPITOLUL 5

Dimineaţa plecării lui, pe care o aşteptase cu atâta entuziasm, începu în mod odios. Tom îl urmă pe însoţitorul de bord până la cabină, felicitându-se în gând că fusese foarte ferm când îi spusese lui Bob să nu-l conducă la plecare. Când intră în încăpere auzi un strigăt colectiv, care-i îngheţă sângele în vene.

— Unde-i şampania, Tom? Aşteptăm şampania!

— Băiete, dar ce pute aici! De ce nu le ceri ceva mai acătării?

— Tommie, mă iei şi pe mine?

Ultima întrebare venise din partea prietenei lui Ed Martin, la care Tom nici nu putea să se uite.

Încăperea era plină de oameni, majoritatea fiind prietenii dubioşi ai lui Bob, întinşi pe pat, pe podea, peste tot. Bob aflase despre plecare, însă Tom nu se gândise c-ar fi capabil de aşa ceva. Avu nevoie de multă stăpânire de sine ca să nu le spună cu răceală: „Nu avem şampanie”. Încercă să-i salute pe toţi şi să zâmbească, deşi îi venea să plângă ca un copil. Îi aruncă lui Bob o privire ucigătoare, plină de reproş, însă Bob era deja fumat zdravăn. Erau puţine lucruri care-l tulburau, se gândi Tom, încercând să se justifice, însă acesta era unul dintre ele: surprizele zgomotoase, vânzoleala, oamenii vulgari, derbedeii pe care crezuse că-i lasă în urmă când traversase rampa de acces la bord. Îi murdăreau încăperea în care urma să-şi petreacă următoarele cinci zile din viaţă!

Tom se apropie de Paul Hubbard, singura persoană respectabilă de faţă, şi se aşeză pe canapeaua joasă, alături de el.

— Salut, Paul, spuse el încetişor. Îmi pare rău pentru toate astea.

— Ei, începu Paul. Cât timp vei lipsi? Hei, ce se întâmplă, Tom? Ţi-e rău?

Era îngrozitor. Zgomotul, râsetele nu se mai opreau. Fetele continuau să pipăie patul şi să se holbeze în toaletă. Slavă Domnului că familia Greenleaf nu venise să-l conducă! Domnul Greenleaf trebuise să plece la New Orleans, cu afaceri, iar doamna Greenleaf, când o sunase Tom în acea dimineaţă să-şi ia rămas-bun, spusese că nu se simte în stare să vină la vapor.

În sfârşit, Bob sau altcineva scoase o sticlă de whisky, şi cu toţii începură să bea din cele două pahare din baie. Apoi intră un însoţitor de bord cu o tavă cu pahare. Tom refuză băutura. Transpira din greu, aşa că-şi scoase jacheta, să n-o murdărească. Bob se apropie şi-i îndesă un pahar în mână. Părea serios. Tom ştia şi de ce. Fiindcă îi acceptase ospitalitatea timp de o lună, Tom trebuia măcar să adopte o mină plăcută. Însă Tom nu putea să pară bucuros nici dacă cineva i-ar fi pictat un zâmbet pe faţă. Şi ce dacă îl urau cu toţii după asta? Ce avea de pierdut?

— Aş încăpea aici, Tommie, spuse fata care se hotărâse să-şi găsească o ascunzătoare undeva în cabină şi să plece cu el.

Se îndesase lateral într-un dulap îngust, de dimensiunea unei debarale pentru mături.

— Mi-ar plăcea să-l văd pe Tom singur cu o fată în cameră! spuse Ed Martin râzând.

Tom se uită încruntat la el.

— Să ieşim de aici ca să luăm aer, îi spuse el lui Paul.

Ceilalţi făceau atât de mult zgomot, încât nimeni nu le observă plecarea. Se opriră lângă grilajul de pe marginea punţii. Era o zi lipsită de soare, iar în dreapta lor, oraşul părea deja un ţinut cenuşiu şi îndepărtat, pe care l-ar fi putut admira din mijlocul oceanului. Asta dacă n-ar fi fost ticăloşii aceia din cabina lui.

— Ce-ai mai făcut? întrebă Paul. Ed m-a sunat să-mi spună că pleci. Nu te-am mai văzut de câteva săptămâni.

Paul era unul dintre cei pe care îi minţise că lucrează la Associated Press. Tom inventă o poveste drăguţă despre o misiune în care fusese trimis. Posibil în Orientul Mijlociu, spuse el. Făcu să pară totul oarecum secret.

— În ultima perioadă am lucrat foarte mult noaptea, explică Tom, şi de-asta n-am prea ieşit. A fost tare drăguţ din partea voastră să veniţi să vă luaţi la revedere.

— N-am avut ore în dimineaţa asta, zise Paul scoţându-şi pipa din gură şi zâmbind. Nu că n-aş fi venit oricum, probabil. Cu orice scuză!

Tom zâmbi. Paul preda muzică la o şcoală de fete din New York ca să-şi câştige existenţa, însă prefera să compună muzică în timpul liber. Tom nu-şi amintea cum se cunoscuseră, dar îşi amintea că odată îl vizitase pe Paul în apartamentul lui din

Riverside Drive într-o duminică, cu mai multă lume. Paul le cântase atunci câteva dintre compoziţiile sale la pian, şi lui Tom îi plăcuseră mult.

— Pot să-ţi ofer ceva de băut? Hai să vedem dacă găsim barul, spuse Tom.

Dar chiar atunci apăru un însoţitor de bord, lovind un gong şi strigând:

— Toţi vizitatorii să debarce, vă rugăm! Toţi vizitatorii să debarce!

— Trebuie să plec, spuse Paul.

Îşi strânseră mâinile, se bătură pe umăr, îşi promiseră să-şi scrie vederi. Apoi Paul plecă.

Gaşca lui Bob avea să rămână până în ultima clipă, se gândi el, aşteptând probabil să fie daţi afară. Tom se întoarse brusc şi fugi pe nişte scări înguste. La capătul acestora dădu de semnul „Accesul permis doar pasagerilor de la clasa a doua”, agăţat de un lanţ. Totuşi îşi trecu un picior peste lanţ şi păşi pe punte. Cu siguranţă nu aveau să protesteze dacă un pasager de la clasa întâi cobora la a doua, nu? Nu ar fi putut suporta să mai vadă o dată gaşca lui Bob. Îi plătise lui Bob jumătate din chiria pe o lună şi îi oferise drept cadou de la revedere o cămaşă şi o cravată de calitate. Ce voia mai mult de atât?

Nava pornise înainte ca Tom să îndrăznească să revină în cabina lui. Intră cu precauţie. Cabina era goală. Cuvertura albastră era din nou netedă. Scrumierele erau curate. Nu exista niciun semn că prietenii lui s-ar fi aflat vreodată acolo. Tom se relaxă şi zâmbi. Astea da servicii! Tradiţia veche a companiei de transport Cunard Line, priceperea britanică în serviciile navelor de croazieră şi aşa mai departe. Văzu un coş mare cu fructe pe podea, lângă pat. Scoase nerăbdător plicul mic şi alb. Pe cartonul din interior scria:

Călătorie plăcută şi fii binecuvântat, Tom! Să te însoţească toate gândurile noastre bune!

Emily şi Herbert Greenleaf

Coşul avea o toartă înaltă, era complet învelit în celofan galben şi era plin cu: mere, pere şi struguri, câteva batoane dulci, sticluţe cu lichior. Tom nu mai primise niciodată un coş de bun-rămas. Pentru el, coşurile-cadou fuseseră întotdeauna

lucruri pe care le vedea în vitrina florăriei, la preţuri exorbitante, de care râdea. Acum se trezi că are lacrimi în ochi, îşi cuprinse dintr-odată faţa în mâini şi începu să plângă.

CAPITOLUL 6

Era într-o dispoziţie calmă şi binevoitoare, însă deloc sociabilă. Avea nevoie de timp ca să-şi adune gândurile şi nu dorea să întâlnească alţi pasageri, nici măcar unul, deşi, când îi întâlnea pe cei cu care stătea la masă, îi saluta plăcut şi le zâmbea. Începuse să joace un rol pe navă, cel al unui tânăr serios, cu o misiune serioasă. Era curtenitor, manierat, civilizat şi preocupat.

I se năzări din senin că ar vrea să poarte o bască, aşa că îşi cumpără una de la galanterie, o bască de un gri-albăstrui conservator, din lână moale, englezească. Îşi putea trage cozorocul peste aproape toată faţa când dorea să moţăie în scaunul de pe punte sau când dorea să pară că moţăie. Considera că o bască era cel mai practic accesoriu pentru cap şi se întreba de ce nu se gândise să poarte una până acum. Putea arăta ca un gentleman din provincie, ca un golan, ca un englez, ca un francez sau ca un american excentric, în funcţie de cum o purta. Tom se amuza încercând-o în faţa oglinzii. Crezuse mereu că avea cel mai banal şi uşor de uitat chip din lume, cu o expresie de o docilitate pe care n-o putea pricepe şi cu o umbră vagă de teamă, de care nu putuse niciodată scăpa. Era faţa unui conformist, îşi spunea. Basca schimba totul. Îi dădea un aer de provincie, de Greenwich, Connecticut[3]. Arăta ca un tânăr cu venituri din surse private, poate de curând ieşit de la Princeton. Cumpără şi o pipă să se potrivească cu basca.

Începea o nouă viaţă. Adio, oameni de mâna a doua în jurul cărora se învârtise şi pe care-i lăsase să i se învârtă în jur timp de trei ani în New York! Se simţea aşa cum îşi imagina că se simt imigranţii când lasă totul în urmă într-o ţară străină – prieteni, rude şi greşeli din trecut – şi pleacă în America. Pornesc de la zero! Orice se întâmpla cu Dickie, avea să se achite de sarcină, iar domnul Greenleaf va şti că făcuse tot ce îi stătea în putinţă şi o să-l respecte pentru asta.

Când o să termine banii domnului Greenleaf, poate că nu se va întoarce în America. Poate-şi va găsi o slujbă interesantă,

[3] Oraş cu nivel de trai ridicat, din suburbiile New York-ului (n.r.).

într-un hotel de exemplu, unde aveau nevoie de cineva entuziast şi amabil care să vorbească engleza. Sau ar putea deveni reprezentantul unei firme europene şi să călătorească peste tot în lume. Sau poate că va întâlni pe cineva care să aibă nevoie de un tânăr exact ca el, care să poată şofa, să se priceapă la calcule, să poată să înveselească o bunică sau să însoţească o fiică la dans. El se pricepea la multe lucruri, iar lumea era mare! Îşi jură să se ţină de slujbă, odată ce o primea. Răbdare şi perseverenţă! mai sus şi mai departe!

— Aveţi *Ambasadorul* de Henry James? îl întrebă Tom pe ofiţerul de serviciu la biblioteca de la clasa întâi.

Cartea nu se afla pe raft.

— Îmi pare rău, nu o avem, răspunse ofiţerul.

Tom fu dezamăgit. Era cartea despre care îl întrebase domnul Greenleaf. Simţea c-ar trebui să o citească. Se duse la biblioteca de la clasa a doua. Găsi cartea pe raft, dar când încercă să o împrumute şi îi dădu numărul de cabină asistentului, acesta îi spuse că regretă, însă pasagerii de la clasa întâi nu puteau împrumuta cărţi din biblioteca clasei a doua. Tom se temuse că aşa va fi. Puse cartea înapoi docil, deşi ar fi fost uşor, atât de uşor, să treacă pe lângă raft şi să-şi strecoare cartea sub jachetă.

Îşi petrecea dimineţile plimbându-se de-a lungul punţii, însă foarte încet, aşa că oamenii care asudau făcându-şi turele matinale treceau întotdeauna de două sau trei ori pe lângă el, înainte ca el să fi parcurs un tur complet. Apoi se aşeza pe şezlong ca să-şi mănânce ciorba şi să se gândească la propriul destin. După masă, pierdea vremea în cabină, bucurându-se de intimitate şi confort, nefăcând absolut nimic. Uneori, şedea în camera de scris, caligrafiind scrisori pe foi cu sigla navei, către Marc Priminger, către Cleo, către familia Greenleaf. Cea din urmă începea cu salutări şi mulţumiri pentru coşul de bun-rămas şi condiţiile excelente, însă se amuză adăugând şi un paragraf, imaginar şi postdatat, despre cum îl găsise pe Dickie şi cum locuia cu el în casa din Mongibello, despre progresul lent, dar sigur pe care-l înregistra în convingerea lui să se întoarcă acasă, despre înot, pescuit, viaţa din cafenele. Se lăsă purtat de val, continuând pentru încă opt sau zece pagini şi ştiind că nu avea s-o trimită niciodată. Aşa că mai adăugă că Dickie nu era interesat de Marge (oferi o analiză completă a caracterului

acesteia), astfel că nu ea îl reţinea, deşi aşa crezuse doamna Greenleaf etc., etc., până când masa se umplu de coli de hârtie şi se auzi semnalul prin care erau chemaţi la cină.

Într-o altă după-amiază, îi scrise o scrisoare politicoasă mătuşii Dottie:

Draga mătuşică,

(I se adresa rareori cu „mătuşică” în scrisori, şi niciodată în faţă.)

După cum ai remarcat, văzând antetul foii, mă aflu pe mare. O oportunitate de afaceri neaşteptată, pe care nu o pot detalia acum, m-a forţat să plec brusc, aşa că nu am reuşit să ajung la Boston şi îmi pare rău, fiindcă ar putea trece luni sau chiar ani până mă întorc.

Voiam doar să-ţi spun să nu te îngrijorezi şi să te rog să nu-mi mai trimiţi cecuri. Îţi mulţumesc pentru cel de acum o lună. Presupun că n-ai mai trimis altele de atunci. Sunt bine. Foarte fericit.

Cu drag,

Tom

Nu avea rost să-i trimită urări de sănătate. Era sănătoasă ca un taur. Adăugă:

P.S. N-am idee ce adresă voi avea, aşa că nu ţi-o pot trimite.

Asta îl făcu să se simtă mai bine, fiindcă tăia definitiv legăturile cu ea. Nu mai trebuia să-i dea niciodată raportul despre unde se afla. Nu mai trebuia nici să suporte scrisorile curioase, comparaţiile subtile cu tatăl lui, cecurile pentru sume bizare de şase dolari şi patruzeci şi opt de cenţi, sau de doisprezece dolari şi nouăzeci şi cinci de cenţi, de parcă i-ar fi rămas nişte mărunţiş după ce-şi plătise ultimele facturi sau returnase ceva la magazin şi-i aruncase lui banii, ca pe nişte firimituri. Ţinând cont de sumele pe care i le-ar fi putut trimite

mătuşa Dottie, cu venitul ei, cecurile astea erau o insultă. Mătuşa Dottie insista că ea cheltuise pentru creşterea lui Tom mai mult decât obţinuse de pe urma asigurării de viaţă a tatălui lui Tom. Poate că aşa fusese, însă chiar trebuia să i-o amintească mereu? Dacă ar fost cât de cât omenoasă, i-ar fi scos ochii cu asta unui copil? Multe mătuşi, sau chiar străini, creşteau copii pe degeaba şi erau chiar încântaţi să o facă!

După ce termină de scris scrisoarea către mătuşa Dottie, se ridică şi se plimbă pe punte ca să-i treacă supărarea. De fiecare dată când îi scria, se enerva. Nu-i plăcea să fie politicos cu ea. Şi totuşi, până atunci, dorise întotdeauna ca ea să ştie unde se afla, fiindcă avea nevoie de cecurile ei jalnice. Trebuise să-i scrie zeci de scrisori despre schimbările de adresă. Dar de acum nu mai avea nevoie de banii ei. Îşi obţinuse independenţa pentru totdeauna.

Îşi aduse deodată aminte de o zi de vară, când avea vreo doisprezece ani şi plecase într-o excursie prin ţară cu mătuşa Dottie şi o prietenă de-ale ei. Se împotmoliseră în trafic, într-o aglomeraţie bară la bară. Era o zi fierbinte de vară, iar mătuşa Dottie îl trimisese cu un termos, să ia nişte apă cu gheaţă de la benzinărie. Dar, dintr-odată, traficul se eliberase. Îşi amintea cum fugise printre maşinile imense, mereu cât pe-aci să atingă portiera maşinii mătuşii, dar eşuând de fiecare dată, fiindcă ea continua să conducă pe cât de repede i se permitea, fără nicio intenţie să-l aştepte. Îi striga pe geam: „Haide odată, mototolule!” Când reuşise, în sfârşit, să ajungă la maşină şi să urce cu lacrimi de frustrare şi furie curgându-i pe obraji, mătuşa îi spusese veselă prietenei ei: „E un fătălău din cap până-n picioare. Taman ca tat-su!” Era un miracol că realizase atât de multe în viaţă, după tratamentul la care fusese supus. Şi ce anume, se întreba el, o făcuse pe mătuşa Dottie să-l considere pe tatăl lui un fătălău? Avea vreo dovadă? Pomenise vreodată ceva concret? Nu.

Lungit pe şezlongul său de pe punte, întărit moral de împrejurimile luxoase şi întărit pe dinăuntru de abundenţa mâncărurilor bine pregătite, încercă să-şi analizeze obiectiv viaţa. Ultimii patru ani fuseseră, în mare parte, irosiţi. Nu putea să nege asta. O serie de slujbe la întâmplare, intervale îndelungate şi primejdioase fără serviciu şi scăderea moralului drept consecinţă, fiindcă nu avea bani, apoi se întovărăşise cu

oameni stupizi, ca să nu fie singur sau fiindcă îi puteau oferi ceva o vreme, aşa cum o făcuse Marc Priminger. Nu era un trecut de care să fie mândru, ţinând cont că venise la New York cu gânduri mari. Voise să fie actor, deşi, la douăzeci de ani, nu avea nici cea mai mică idee despre greutăţile şi pregătirea necesară sau chiar despre talentul necesar. Crezuse că avea talent şi că tot ce trebuia să facă era să-i arate unui producător câteva dintre scheciurile sale originale. De exemplu sceneta cu doamna Roosevelt scriind rubrica „My Day”[4] după o vizită la o clinică pentru mamele necăsătorite. Însă primele trei respingeri îi sufocaseră curajul şi speranţa. Nu avea niciun ban pus deoparte, aşa că îşi luase de lucru pe o mică ambarcaţiune, care măcar îl îndepărtase de New York. Se temuse că mătuşa Dottie chemase poliţia să-l caute în New York, deşi nu făcuse nimic rău în Boston, doar fugise ca să-şi croiască drum în viaţă, la fel cum făcuseră milioane de alţi tineri înaintea lui.

Greşeala lui cea mai mare fusese că renunţa prea uşor. De exemplu, slujba aceea de contabil, se gândi el, de la centrul comercial ar fi putut evolua frumos dacă nu ar fi fost atât de descurajat de cât de greu se putea promova. Dădea vina pe mătuşa Dottie pentru o parte din lipsa lui de perseverenţă, fiindcă nu-l lăudase niciodată când era mic pentru lucrurile de care se ţinuse, cum ar fi jobul lui ca distribuitor de ziare când avea treisprezece ani. Câştigase o medalie de argint de la ziar pentru „curtoazie, servicii şi loialitate”. I se părea că priveşte la o altă persoană când îşi amintea de el pe atunci: un prăpădit costeliv, mucos, veşnic răcit, care a reuşit totuşi să câştige o medalie pentru „curtoazie, servicii şi loialitate”. Mătuşa Dottie îl detesta când era răcit. Îşi scotea batista şi aproape că-i smulgea nasul, ştergându-l.

Tom se chirci, amintindu-şi, însă îşi mască mişcarea în mod elegant, aranjându-şi pantalonii.

Îşi aminti cum jurase la vârsta de opt ani că o să fugă departe de mătuşa Dottie. Îşi imaginase cum ar fi să fugă: scena violentă în care mătuşa Dottie încerca să-l ţină în casă, iar el o lovea cu pumnii, aruncând-o la pământ şi călcând-o în picioare, apoi smulgându-i broşa de pe rochie şi folosind-o ca s-o înjunghie pe femeie de un milion de ori în gât. Chiar fugise de acasă la

[4] Eleanor Roosevelt a scris rubrica de ziar „My day” între 1935-1962, împărtăşindu-şi ideile şi gândurile despre probleme cotidiene cu publicul american (n.r.).

şaptesprezece ani, dar fusese adus înapoi. O făcuse iar la douăzeci şi reuşise. Naivitatea lui era uimitoare şi demnă de milă, având în vedere cât de puţin ştiuse despre mersul lucrurilor. Era de parcă şi-ar fi petrecut atâta vreme urând-o pe mătuşa Dottie şi complotând cum să scape de ea, încât nu-i mai rămăsese timp să înveţe şi să crească.

Îşi aminti cum se simţise când fusese concediat de la depozit în prima lună petrecută la New York. Ocupase postul pentru mai puţin de două săptămâni, fiindcă nu fusese suficient de puternic să ridice lăzi cu portocale opt ore pe zi. Însă se străduise şi depusese mari eforturi ca să rămână angajat, iar când îl dăduseră afară, îşi aminti cât de cumplit de nedrept i se păruse. Rememoră momentul în care hotărâse că lumea era plină de oameni ca Simon Legree şi că în lumea asta trebuia să fii un animal, dur ca gorilele care lucrau cu el la depozit, dacă voiai să nu mori de foame, îşi aminti că, imediat după aceea, furase o franzelă de pe o tejghea cu delicatese, o luase acasă şi o devorase, simţind că lumea îi datora măcar o franzelă şi încă mai mult de atât.

— Domnule Ripley?

Una dintre englezoaicele care stătuse pe canapea cu el cu o zi în urmă, la ceai, se apleca deasupra lui.

— Ne întrebam dacă aţi dori să veniţi cu noi la o partidă de bridge, în sala de jocuri. Începem cam în cincisprezece minute.

Tom se îndreptă politicos în scaun.

— Vă mulţumesc mult, dar cred că prefer să rămân afară. Şi oricum, nu sunt prea bun la bridge.

— Ah, dar nici noi! Bine, atunci rămâne pe altă dată.

Zâmbi şi se îndepărtă.

Tom se afundă din nou în şezlong, trăgându-şi basca peste ochi şi încrucişându-şi braţele peste mijloc. Comportamentul lui distant, ştia bine, dăduse naştere la comentarii printre pasageri. Nu dansase cu niciuna dintre fetele prostuţe care îl tot priveau pline de speranţă, chicotind, la seratele de după fiecare cină. Îşi imagină speculaţiile pasagerilor: „E american, oare?” „Cred că da, însă nu se poartă ca un american, nu?” „Americanii sunt de obicei atât de zgomotoşi!” „E teribil de serios, nu-i aşa?” „Şi nu-i dau mai mult de douăzeci şi trei de ani! „Probabil îl preocupă probleme foarte importante!”

Da, îl preocupa o problemă importantă: prezentul şi viitorul lui Tom Ripley.

CAPITOLUL 7

Din Paris nu zări decât faţada luminată a unei cafenele văzute de la geamul unei gări. Vitrina cafenelei avea o tendă de pânză brăzdată de ploaie, mese pe trotuar şi lăzi de lemn cu gard viu, ca într-o ilustrată turistică. În rest, văzu doar o succesiune de persoane, în timp ce hamali îndesaţi, îmbrăcaţi în albastru, îi cărau bagajul, până când ajunse în sfârşit la vagonul de dormit care avea să-l ducă la Roma. Se putea întoarce altă dată la Paris, îşi spuse. Era nerăbdător să ajungă la Mongibello.

Când se trezi în dimineaţa următoare, ajunsese deja în Italia. I se întâmplă ceva foarte plăcut. Tom admira peisajul pe geam, când auzi nişte italieni pe holul de lângă compartiment pomenind ceva despre „Pisa”. Trenul trecea în viteză pe lângă un oraş. Tom ieşi pe hol să vadă mai bine, căutând cu privirea turnul înclinat, deşi nu era deloc sigur că oraşul pe lângă care trecea era chiar Pisa sau că turnul avea să fie vizibil. Dar iată că era! O coloană albă, groasă, iţindu-se dintre casele parcă de cretă care formau restul oraşului şi înclinându-se, înclinându-se într-un unghi pe care nu-l crezuse posibil! Fusese convins că înclinarea Turnului din Pisa era o exagerare. I se păru de bun augur – un semn că Italia avea să fie pe măsura aşteptărilor lui şi că totul va merge de minune cu Dickie.

Ajunse la Napoli în după-amiaza aceea, dar nu găsi niciun autobuz spre Mongibello. Primul pleca abia a doua zi, la ora 11.00. Un băiat de vreo şaisprezece ani, care purta o cămaşă, nişte pantaloni murdari şi bocanci milităreşti, începu să se ţină după el la gară, când schimba nişte bani. Încerca să-i ofere cine ştie ce, poate fete, poate droguri, şi, în ciuda protestelor lui Tom, se urcă în taxi cu el şi îi spuse şoferului unde să meargă, trăncănind întruna şi ţinând un deget ridicat, de parcă avea să-i arate el cât de bine le potriveşte pe toate.

Tom renunţă să mai protesteze şi se bosumflă într-un colţ, cu braţele încrucişate. Taxiul opri în faţa unui hotel mare, cu vedere spre golf. Tom s-ar fi speriat de clădirea impunătoare dacă domnul Greenleaf nu i-ar fi plătit toate cheltuielile.

— Santa Lucia! spuse băiatul triumfător, arătând spre mare.

Tom încuviinţă. În fond, băiatul părea să aibă intenţii bune. Tom plăti şoferul şi îi dădu băiatului o bancnotă de o sută de lire. Calculă mental că suma ar însemna şaisprezece cenţi şi un pic. Conform unui articol pe care-l citise pe navă, era un bacşiş bun în Italia. Când băiatul păru indignat, îi mai dădu o sută, iar când expresia nu i se schimbă, îşi flutură mâna în direcţia lui şi intră în hotel, în spatele personalului care-i ridicase deja bagajele.

Seara, Tom luă cina la un restaurant de pe mal, numit Zi' Teresa, care-i fusese recomandat de directorul hotelului, care vorbea engleză. Îi fu greu să comande şi se trezi cu primul fel constând din caracatiţe în miniatură de un mov atât de violent de parcă ar fi fost gătite în cerneala cu care fusese scris meniul. Gustă vârful unei tentacule, care avea o consistenţă dezgustătoare, de cartilaj. Al doilea fel a fost tot o greşeală: un platou cu peşte prăjit de diverse soiuri. Al treilea fel, despre care fusese sigur că este desertul, consta din câţiva peştişori roşietici. Ah, Napoli! Mâncarea nu avea importanţă. Se simţea moleşit din cauza vinului. Departe, în stânga lui, o lună în al treilea pătrar plutea deasupra vârfului zimţat al muntelui Vezuviu. Tom îl privi calm, de parcă-l mai văzuse de o mie de ori înainte. Dincolo de muntele acela, de partea cealaltă a Vezuviului, se afla satul lui Richard.

În dimineaţa următoare, luă autobuzul la ora 11.00. Drumul urma linia ţărmului şi trecea prin câteva mici localităţi: Torre del Greco, Torre Annunziata, Castellammare, Sorrento. Tom ascultă interesat numele staţiilor pe care le striga şoferul. Din Sorrento, drumul era doar un şanţ subţire, scobit pe marginea stâncilor pe care Tom le văzuse în fotografiile familiei Greenleaf. Din când în când, zărea mici sate pe marginea apei, cu case ca nişte firimituri de pâine şi pete care erau de fapt oamenii care înotau aproape de mal. Tom văzu un bolovan în mijlocul drumului, evident desprins din stâncă. Şoferul îl evită cu nonşalanţă.

— Mongibello!

Tom sări ca ars şi îşi trase valiza de pe suportul pentru bagaje. Mai avea o valiză deasupra, pe care i-o dădu jos ajutorul şoferului. Apoi autobuzul plecă mai departe, iar Tom rămase singur pe marginea drumului, cu valizele la picioare. Deasupra lui se aflau case, împrăştiate pe munte, şi tot case dedesubt. Acoperişurile cu ţigle se vedeau pe fundalul mării albastre. Cu

ochii pe bagaje, Tom intră într-o căsuţă de peste drum, pe care scria „Posta”, şi îl întrebă pe bărbatul din spatele ghişeului unde se afla casa lui Richard Greenleaf. Fără să-şi dea seama, vorbi în engleză, însă omul păru să înţeleagă, fiindcă ieşi şi arătă în susul drumului pe care venise Tom cu autobuzul, şi oferi, în italiană, indicaţii care păreau precise.

— *Sempre sinistra, sinistra!*[5]

Tom îi mulţumi şi îl întrebă dacă-şi putea lăsa cele două valize la poştă pentru o vreme, iar bărbatul păru din nou să înţeleagă şi îl ajută pe Tom să le ducă în interior.

Trebui să mai întrebe două persoane unde se afla casa lui Richard Greenleaf, însă toţi păreau să ştie, iar a treia persoană i-o arătă. Era o casă mare, cu un etaj şi poartă de fier şi cu o terasă construită peste marginea stâncii. Tom sună la clopoţelul metalic de lângă poartă. O italiancă ieşi din casă ştergându-şi mâinile de şorţ.

— Domnul Greenleaf? întrebă Tom, plin de speranţă.

Femeia îi oferi un răspuns lung în italiană, însoţit de zâmbete, şi arătă în jos, spre mare. Părea să repete cuvântul „giu”[6].

Tom încuviinţă.

— *Grazie!*

Să meargă pe plajă aşa cum era? Sau să se schimbe în costum de baie? Să aştepte până la ora ceaiului şi cocktailurilor? Sau să încerce mai întâi să-i telefoneze?

Nu-şi adusese costumul de baie, şi cu siguranţă avea nevoie de unul. Tom intră într-unul dintre buticurile din apropierea poştei, care avea cămăşi şi şorturi în vitrina micuţă. După ce încercă nişte şorturi care nu-i veniră, sau cel puţin nu i se părură suficient de potrivite drept costum de baie, cumpără o chestie neagră cu galben, un pic mai mare decât nişte slipuri tanga. Îşi aşeză hainele într-un teanc ordonat în interiorul hainei de ploaie şi porni spre uşă, desculţ. Sări înapoi. Pietrele erau fierbinţi ca nişte cărbuni încinşi.

— Papuci? Sandale? îl întrebă pe vânzător.

Dar la butic nu se vindeau papuci.

Tom se încălţă înapoi cu pantofii şi traversă drumul spre poştă, intenţionând să-şi lase hainele în acelaşi loc în care îşi

[5] „Ţine stânga” (lb. it.) (n.r.).

[6] „Jos” (lb. it.) (n.r.).

lăsase valizele, însă uşa era încuiată. Auzise despre obiceiul acesta european de a închide uneori între prânz şi ora patru.

Se întoarse şi merse pe o cărare pietruită, care presupunea c-ar duce spre plajă. Coborî nişte trepte, o luă pe o altă cărare de piatră care şerpuia printre magazine şi case, mai coborî nişte trepte, şi în cele din urmă ajunse la un trotuar neted, uşor ridicat faţă de plajă, unde se aflau câteva cafenele şi un restaurant cu mese afară. Nişte adolescenţi italieni, bronzaţi, stăteau pe bănci de lemn pe marginea trotuarului. Îl inspectară de sus până jos când trecea. Se simţi îngrozitor de jenat de pantofii lui mari, maro, cu care era încălţat, şi de pielea lui albă ca varul. Nu fusese la plajă toată vara. Detesta plajele.

O alee de lemn ducea până la jumătatea plajei, iar Tom ştiu că trebuia să fie fierbinte ca iadul, fiindcă toată lumea era întinsă pe prosoape sau alte cele. Îşi scoase oricum pantofii şi rămase o clipă pe lemnul încins, contemplând liniştit grupurile din apropierea lui. Nimeni nu semăna cu Richard, iar valurile mişcătoare de căldură îl împiedicau să vadă oamenii aflaţi la distanţă. Tom puse un picior pe nisip, dar şi-l retrase imediat. Apoi inspiră adânc, goni pe lungimea de lemn rămasă, sprintă pe nisip şi-şi scufundă picioarele în cei câţiva centimetri de apă de la marginea mării. Se lăsă învăluit de răcoarea divină şi începu să meargă.

Tom îl remarcă de la distanţă. Era cu siguranţă Dickie, deşi pielea îi era de un maroniu închis, iar părul blond părea mai deschis decât şi-l amintea. Era cu Marge.

— Dickie Greenleaf? întrebă Tom zâmbind.

Dickie ridică privirea.

— Da?

— Sunt Tom Ripley. Ne-am întâlnit în State acum câţiva ani. Îţi aminteşti?

Dickie nu părea să-l recunoască.

— Cred că tatăl tău a spus că îţi va scrie despre mine.

— A, da! spuse Dickie atingându-şi fruntea de parcă ar fi fost prostesc din partea lui să uite.

Se ridică şi întrebă:

— Tom, aşa-i?

— Ripley.

— Ea e Marge Sherwood, spuse el. Marge, el e Tom Ripley.

— Ce mai faci? spuse Tom.

— Dar tu?

— Cât timp stai aici? întrebă Dickie.

— Încă nu ştiu, spuse Tom. Abia am ajuns. Va trebui să arunc o privire.

Tom simţea că Dickie îl privea dezaprobator. Braţele îi erau încrucişate şi îşi înfipsese picioarele zvelte, maronii, în nisipul fierbinte, care nu părea să-l deranjeze deloc. Tom îşi îndesase din nou picioarele în pantofi.

— Cauţi o casă? întrebă Dickie.

— Nu ştiu, spuse Tom indecis, ca şi cum lua în considerare ideea.

— E o perioadă bună să-ţi cumperi o casă, dacă eşti în căutarea unei locuinţe pentru iarnă, spuse fata. Turiştii de vară au cam plecat toţi. Nu ne-ar strica nişte americani prin zonă, peste iarnă.

Dickie nu spuse nimic. Se aşezase iar pe prosopul mare de lângă Marge, iar Tom simţi că aştepta să spună la revedere şi să-şi vadă de treabă.

Rămase pe loc, simţindu-se palid şi gol, ca în ziua când se născuse. Detesta costumele de baie. Acesta, mai ales, era prea decupat. Tom reuşi să-şi extragă pachetul de ţigări din jacheta rulată în interiorul hainei de ploaie şi i-l oferi lui Dickie şi fetei. Dickie acceptă o ţigară, iar Tom i-o aprinse cu bricheta.

— Nu pari să-ţi aminteşti de mine, spuse Tom.

— Nu pot să spun că-mi amintesc, recunoscu Dickie. Unde ne-am întâlnit?

— Cred că... la Buddy Lankenau?

Nu era aşa, însă ştia că Dickie îl cunoştea pe Buddy Lankenau, care era un tip foarte respectabil.

— Ah, spuse Dickie vag. Scuze, nu-mi amintesc prea multe chestii din America în perioada asta.

— Aşa e, spuse Marge sărindu-i lui Tom în ajutor. Memoria lui se înrăutăţeşte pe zi ce trece. Când ai ajuns aici, Tom?

— Acum vreo oră. Mi-am lăsat valizele la poştă, zise el râzând.

— Nu vrei să stai jos? Uite un prosop!

Marge întinse un prosop alb, mai mic, lângă ea.

Tom îl acceptă recunoscător.

— Mă duc să mă răcoresc, anunţă Dickie ridicându-se.

— Şi eu! spuse Marge. Vii, Tom?

Tom îi urmă. Dickie şi fata se îndepărtau de mai destul de mult. Amândoi păreau a fi înotători excelenţi. Tom rămase aproape de mal şi ieşi mult mai repede.

Când cei doi se întoarseră la prosoape, Dickie spuse, parcă îndemnat de fată:

— Noi plecăm. Ţi-ar plăcea să vii în vizită, să iei prânzul cu noi?

— Desigur, mulţumesc mult!

Tom îi ajută să strângă prosoapele, ochelarii de soare şi ziarele italiene.

Simţea că nu mai ajung niciodată la capătul drumului. Dickie şi Marge o luaseră înainte, urcând încet şi sigur nesfârşitul şir de trepte de piatră, câte două odată. Soarele îl enerva pe Tom. Muşchii de la picioare îi tremurau. Umerii i se făcuseră deja rozalii. Îşi pusese cămaşa ca să se apere de raze, însă simţea soarele arzându-l prin păr, făcându-l să se simtă ameţit şi să-i vină să vomite.

— Ţi-e greu? întrebă Marge, fără să pară deloc obosită. Te obişnuieşti dacă rămâi aici. Ar fi trebuit să vezi cum era aici în timpul valului de căldură din iulie.

Tom nu avu forţa să răspundă.

Cincisprezece minute mai târziu, se simţea mai bine. Făcuse un duş rece şi stătea pe un scaun confortabil de răchită, pe terasa lui Dickie, cu un martini în mână. La sugestia lui Marge, îşi pusese din nou costumul de baie, cu cămaşa pe deasupra. Masa de pe terasă fusese aranjată pentru trei, în timp ce el se afla la duş, iar Marge era la bucătărie, vorbind în italiană cu servitoarea. Tom se întrebă dacă Marge locuia acolo. Casa era cu siguranţă suficient de mare. Era puţin mobilată, din câte remarcase, cu un amestec plăcut de antichitate italiană şi spirit boem american. Văzuse două desene originale de Picasso pe hol.

Marge ieşi pe terasă ţinându-şi în mână paharul cu martini.

— Cea de acolo este casa mea, spuse ea arătând cu degetul. O vezi? E cea pătrăţoasă şi albă, cu acoperişul de un roşu mai închis decât al caselor de lângă ea.

Nu avea nicio şansă să o deosebească de celelalte, însă Tom pretinse că o vede.

— Eşti aici de mult?

— De un an. Am stat aici toată iarna trecută, şi ce iarnă! A plouat zilnic, cu o singură excepţie, timp de trei luni!

— Serios?

— Mm-hm.

Marge luă o înghiţitură de martini şi privi mulţumită la sătuc. Purta un costum de baie de culoarea tomatei, cu o cămaşă în dungi pe deasupra. Nu arăta rău, îşi spuse Tom, şi chiar avea o siluetă plăcută, dacă-ţi plăcea genul solid. Lui Tom nu-i plăcea.

— Am înţeles că Dickie are o barcă, spuse Tom.

— Da, Pipi. Prescurtare de la Pipistrello. Vrei să o vezi?

Arătă spre ceva nedefinit din josul pontonului micuţ care se vedea din colţul terasei. Bărcile păreau foarte asemănătoare, însă Marge spuse că a lui Dickie era mai mare decât majoritatea şi avea două catarge.

Dickie ieşi şi îşi turnă un cocktail din decantorul de pe masă. Purta pantaloni scurţi prost călcaţi şi o cămaşă de in de culoarea teracotei.

— Îmi pare rău că nu avem gheaţă, însă n-am frigider.

Tom zâmbi.

— Ţi-am adus un halat. Mama ta a spus că ai vrut unul. Şi şosete.

— O cunoşti pe mama?

— S-a întâmplat să-l întâlnesc pe tatăl tău chiar înainte să plec şi m-a invitat la cină.

— Da? Şi cum se simţea mama?

— În seara aceea a fost foarte activă, dar aş zice că oboseşte repede.

Dickie încuviinţă.

— Am primit o scrisoare săptămâna asta, în care spunea că se simte mai bine. Cel puţin nu trece prin vreo perioadă critică, nu?

— Nu cred. Tatăl tău a fost îngrijorat acum câteva săptămâni.

Tom ezită înainte să continue:

— Se îngrijorează şi fiindcă nu vii acasă.

— Herbert e mereu preocupat de ceva, spuse Dickie.

Marge şi servitoarea ieşiră din bucătărie ducând un platou aburind cu spaghete, un bol mare cu salată şi o farfurie cu pâine. Dickie şi Marge începură să vorbească despre extinderea unui restaurant de pe plajă. Proprietarul lărgea terasa ca să facă loc unui ring de dans. Discutară în detaliu, pe îndelete, ca

oamenii dintr-un orăşel care se interesează de cele mai mărunte schimbări din cartier. Tom nu putu contribui cu nimic.

Îşi petrecu un timp studiind inelele lui Dickie. Îi plăceau amândouă: o piatră mare, verde, dreptunghiulară, montată în aur pe al treilea deget al mâinii drepte, iar pe cel mic al stângii, un inel cu sigiliu, mai mare şi mai bogat decorat decât cel purtat de domnul Greenleaf. Dickie avea mâini lungi şi osoase, asemănătoare cu ale lui, se gândi Tom.

— Apropo, tatăl tău m-a condus puţin pe la docurile Burke-Greenleaf înainte să plec, zise el. Mi-a spus că a făcut multe schimbări de când nu le-ai mai văzut. Am fost impresionat.

— Bănuiesc că ţi-a oferit şi o slujbă. Mereu caută tineri promiţători.

Dickie îşi răsuci furculiţa şi îşi îndesă în gură o cantitate serioasă de spaghete.

— Nu, n-a făcut-o.

Tom simţi că prânzul n-ar fi putut decurge mai rău. I-o fi spus domnul Greenleaf lui Dickie că venise să-i ţină o prelegere despre motivele pentru care să se întoarcă acasă? Sau poate că Dickie era doar într-o dispoziţie proastă? Dickie se schimbase, cu siguranţă, de când Tom îl văzuse ultima dată.

Dickie aduse un espressor lucios, înalt de vreo jumătate de metru, şi îl puse în priză pe terasă. În câteva minute fură gata patru ceşcuţe de cafea, iar Marge îi duse una servitoarei, la bucătărie.

— La ce hotel stai? îl întrebă Marge pe Tom.

Tom zâmbi.

— Încă n-am găsit unul. Ce îmi recomanzi?

— Cel mai bun este Miramare. E vizavi de Giorgio’s. Ai putea să stai şi la Giorgio’s, dar...

— Am auzit că la Giorgio s-au *pulci* în pat, o întrerupse Dickie.

— Adică purici. Giorgio’s e ieftin, spuse Marge cu sinceritate, însă serviciile sunt...

— Inexistente, completă Dickie.

— Tu chiar eşti într-o dispoziţie minunată azi, nu? zise Marge aruncând cu o firimitură de gorgonzola în direcţia lui.

— În acest caz, încerc la Miramare, spuse Tom ridicându-se. Trebuie să plec.

Niciunul nu-l îndemnă să mai rămână. Dickie îl conduse până la poartă. Marge rămase. Tom se întrebă dacă Dickie şi Marge

aveau o relaţie, una dintre acelea *faute de mieux*[7] care nu erau neapărat evidente din exterior, fiindcă niciunul nu era prea entuziasmat. Marge era îndrăgostită de Dickie, credea Tom, însă Dickie n-ar fi putut fi mai indiferent nici dacă era servitoarea italiană de cincizeci de ani.

— Mi-ar plăcea să-ţi văd tablourile cândva, îi spuse Tom lui Dickie.

— Bine. Bănuiesc c-o să ne mai vedem, dacă eşti prin zonă.

Tom îşi zise că Dickie adăugase asta doar fiindcă-şi amintise că avea halatul şi şosetele lui.

— Mi-a plăcut prânzul. La revedere, Dickie!

Poarta de fier se trânti.

[7] „În lipsă de ceva mai bun” (lb. fr.) (n.r.).

CAPITOLUL 8

Tom îşi luă o cameră la Miramare. Era ora 16.00 când îşi luă valizele de la oficiul poştal. Abia dacă mai avu energie să-şi pună pe umeraş cel mai bun costum înainte să se prăbuşească pe pat. Vocile unor băieţi italieni care vorbeau sub fereastra lui se auzeau de parcă s-ar fi aflat în aceeaşi cameră, iar râsetele obraznice, cârâite, ale unuia, izbucnind iar şi iar prin rafala de silabe, îl făcură pe Tom să tresară şi să se chircească. Şi-i imagină discutând despre venirea lui aici ca să-l găsească pe *signor* Greenleaf şi făcând speculaţii jignitoare despre ce se va întâmpla mai departe.

Ce căuta acolo? Nu avea prieteni şi nu vorbea limba. Dacă se îmbolnăvea, cine avea să-l îngrijească?

Tom se ridică, ştiind că urma să-i fie rău, şi totuşi mişcându-se lent, fiindcă ştia exact când avea să se întâmple şi că va avea vreme să ajungă la baie. Odată ajuns în baie, îşi vomă prânzul şi probabil şi peştele mâncat la Napoli. Se întoarse în pat şi adormi instantaneu.

Când se trezi, ameţit şi epuizat, soarele strălucea încă. Era 17.30, după noul său ceas. Se apropie de fereastră şi se uită afară, căutând cu privirea casa cea mare a lui Dickie şi terasa care se contura printre casele roz cu alb ce acopereau dealul abrupt din faţa lui. Zări balustrada roşiatică a terasei. Oare Marge o fi fost încă acolo? Oare vorbeau despre el? Auzi un râset ridicându-se deasupra cacofoniei de zgomote ale străzii, tensionat şi rezonant. Râsetul suna la fel de american ca o întreagă propoziţie rostită de un american. Pentru o clipă, îi văzu pe Dickie şi pe Marge traversând un spaţiu dintre casele de pe strada principală. Dădură colţul, iar Tom se duse la fereastra laterală ca să vadă mai bine. Lângă hotel, chiar sub geam, se afla o alee, iar Dickie şi Marge coborau pe acolo. Dickie purta pantaloni albi şi cămaşa de culoarea teracotei, Marge o fustă şi o bluză. Trebuie să fi trecut pe acasă, reflectă Tom. Altfel, înseamnă că avea haine acasă la Dickie. Acesta din urmă vorbi cu un italian de pe pontonul micuţ de lemn, îi dădu ceva bani, iar italianul îşi atinse basca şi dezlegă barca. Tom îl privi pe

Dickie cum o ajută pe Marge să urce. Pânza albă începu să se ridice.

În spatele lor, spre stânga, soarele portocaliu se scufunda încet în apă. Tom o auzi pe Marge râzând, apoi pe Dickie strigând ceva italianului de pe ponton. Tom îşi dădu seama că era o zi tipică pentru ei: o siestă după un prânz târziu, probabil, o tură cu barca la asfinţit, apoi apetitive la una dintre cafenelele de pe plajă. Se bucurau de o zi perfect normală, de parcă el nu ar fi existat. De ce ar vrea Dickie să se întoarcă la metrouri, taxiuri, gulere apretate şi o slujbă de la 9.00 la 17.00? Sau la o maşină cu şofer şi vacanţe în Florida şi Maine? Nu era la fel de plăcut ca navigatul pe mare, purtând haine vechi, fără să dea nimănui explicaţii despre cum îşi petrece timpul, având propria casă, cu o servitoare blândă, care se ocupa de toate pentru el. Şi bani pe deasupra, să facă toate călătoriile pe care şi le dorea. Tom îl invidie cu o pornire cumplită de ură şi auto-compătimire.

Se gândi că probabil tatăl lui Dickie menţionase în scrisoarea lui informaţii care îl stârniseră pe Dickie împotriva lui. Ar fi fost mult mai bine dacă ar fi luat loc într-una dintre cafenelele de pe plajă şi ar fi făcut cunoştinţă cu Dickie din senin! L-ar fi putut, probabil, convinge să vină acasă, în final, dacă ar fi început aşa, însă altfel era imposibil. Tom se blestemă fiindcă fusese atât de stângaci şi lipsit de umor. Nimic din ce lua în serios cu disperare nu funcţiona vreodată. Aflase asta cu ani în urmă.

Avea să lase să treacă vreo două zile, se gândi el. Primul pas era să-l facă pe Dickie să-l placă. Îşi dorea asta mai mult decât orice pe lume.

CAPITOLUL 9

Tom lăsă să treacă trei zile. Apoi coborî pe plajă în a patra dimineaţă, spre prânz, şi îl găsi pe Dickie singur, în acelaşi loc unde-l văzuse prima dată, în faţa stâncilor cenuşii care se întindeau de-a lungul plajei, pornind de la ţărm.

— ’Neaţa! strigă Tom. Unde-i Marge?

— Bună dimineaţa. Probabil lucrează până mai târziu. Vine ea.

— Lucrează?

— E scriitoare.

— A!

Dickie trase din ţigara italiană din colţul gurii.

— Pe unde-ai umblat? Am crezut c-ai plecat.

— Am fost bolnav, zise Tom într-o doară.

Îşi puse prosopul rulat pe nisip, însă nu prea aproape de Dickie.

— Ai avut indigestie?

— Am făcut naveta între viaţă şi baie, aprobă Tom zâmbind. Dar acum sunt bine.

Fusese prea slăbit să părăsească măcar hotelul, însă se târâse pe podea prin cameră, urmând petecele de lumină solară care intrau prin ferestre, ca să nu mai pară atât de palid data viitoare când venea pe plajă. Restul timpului şi-l petrecuse studiind un ghid de conversaţie în italiană pe care-l cumpărase de la recepţie.

Tom merse pe malul apei, intră cu încredere până la brâu şi se opri acolo, stropindu-şi umerii. Se lăsă în jos până când apa îi ajunse la bărbie, pluti puţin, apoi ieşi încetişor.

— Pot să te invit la un pahar la hotel înainte să mergi acasă? întrebă Tom. Şi pe Marge, dacă vine. Vreau să-ţi dau halatul şi şosetele.

— Păi, da. Mersi mult! Mi-ar plăcea să beau ceva, zise el, apoi reveni la ziarul său italian.

Tom se întinse pe prosop. Auzi ceasul bătând ora 13.00.

— Marge nu pare să vină, spuse Dickie. Cred că vin doar eu.

Tom se ridică. Merseră spre Miramare, fără să-şi spună aproape nimic. Tom îl invită pe Dickie să ia prânzul cu el, dar Dickie refuză, fiindcă servitoarea îl aştepta acasă cu prânzul.

Urcară în camera lui Tom, iar Dickie probă halatul şi compară şosetele cu picioarele sale goale. Toate îi veneau şi, aşa cum anticipase Tom, Dickie fu încântat de halat.

— Iar aici... spuse Tom scoţând dintr-un sertar al biroului un pachet pătrat, împachetat în hârtie de farmacie. Aici ai nişte picături pentru nas de la mama ta.

Dickie zâmbi.

— Nu mai am nevoie de ele. Am avut sinuzită. Dar o să te scap de ele.

Acum Dickie primise totul, îşi zise Tom. Tot ce avea el să-i ofere. Urma să refuze şi invitaţia la un pahar, Tom ştia asta deja. Îl urmă spre uşă.

— Ştii, tatăl tău este foarte îngrijorat că nu vrei să vii acasă. M-a rugat să-ţi ţin o predică, iar eu fireşte că nu o voi face, însă tot va trebui să-i spun ceva. Am promis să-i scriu.

Dickie se întoarse, cu mâna pe clanţă.

— Nu ştiu ce crede tata că fac aici. Poate crede că mă înec în alcool. Cred c-o să zbor până acasă iarna asta, pentru câteva zile, dar nu vreau să rămân. Sunt mai fericit aici. Dacă m-aş întoarce, tata m-ar bate la cap să lucrez la Burke-Greenleaf. N-aş mai putea picta. Chiar îmi place să pictez şi cred că-i treaba mea cum îmi petrec viaţa.

— Înţeleg, însă a spus că nu va încerca să te facă să lucrezi la firmă dacă vii. Decât dacă nu vrei să faci parte din departamentul de design. A spus că-ţi place designul.

— Păi, tata şi cu mine am vorbit deja despre toate astea. Mersi oricum, Tom, pentru mesaj şi pentru haine. Drăguţ din partea ta.

Dickie îi întinse mâna.

Tom nu se putu convinge să o accepte. Se afla la un pas de eşec, cel puţin în ceea ce-l privea pe domnul Greenleaf, dar şi pe Dickie.

— Cred c-ar trebui să-ţi mai spun ceva, adăugă el cu un zâmbet. Tatăl tău m-a trimis aici special ca să te rog să vii acasă.

— Cum adică? zise Dickie încruntându-se. Ţi-a plătit drumul?

— Da.

Era o ultimă şansă să-l amuze pe Dickie sau să-l îndepărteze, să-l facă să izbucnească în râs sau să iasă trântind uşa

dezgustat. Dar intuia un zâmbet: colţurile lungi ale gurii lui se ridicau. Îşi amintea zâmbetul lui Dickie.

— Ţi-a plătit drumul! Ca să vezi! Devine disperat, nu?

Dickie închise la loc uşa.

— M-a abordat într-un bar din New York, spuse Tom. I-am spus că nu sunt un prieten apropiat, însă a insistat c-aş putea ajuta, dacă vin. I-am spus că voi încerca.

— Cum te-a găsit?

— Prin soţii Schriever. Abia dacă-i cunosc, dar aşa a fost! Au spus că sunt prietenul tău şi că pot face mult bine.

Râseră amândoi.

— Nu vreau să crezi că am încercat să profit de tatăl tău, spuse Tom. Sper să-mi găsesc curând de lucru în Europa şi îi voi putea plăti biletul înapoi, în final. Mi-a cumpărat unul dus-întors.

— Ah, nu te obosi! Va fi trecut pe lista de cheltuieli Burke-Greenleaf. Nu mi-l pot imagina pe tata abordându-te într-un bar! Ce bar era?

— Barul Raoul’s. De fapt, m-a urmărit de la Green Cage.

Tom urmări chipul lui Dickie în aşteptarea unui semn că recunoştea numele clubului. Green Cage era un local foarte cunoscut. Însă Dickie nu părea să fi auzit de el.

Băură un pahar la barul hotelului, în cinstea lui Herbert Greenleaf.

— Tocmai mi-am dat seama că-i duminică, spuse Dickie. Marge s-a dus la biserică. Mai bine haide să iei prânzul cu noi. Mereu mâncăm pui duminica. Ştii că-i o veche tradiţie americană.

Dickie voia să treacă pe acasă la Marge, să vadă dacă era încă acolo. Urcară nişte trepte de la drumul principal, pe lângă un zid de piatră, trecură peste o porţiune din grădina cuiva şi mai urcară nişte trepte. Casa lui Marge era o coşmelie cu un singur etaj, cu o grădină în dezordine la un capăt, cu câteva găleţi şi un furtun aruncate pe aleea care ducea la uşă, şi cu singura atingere feminină reprezentată de costumul de baie de culoarea tomatei şi de un sutien care atârnau peste pervaz. Prin fereastra deschisă, Tom zări o maşină de scris pe o masă în dezordine.

— Bună! spuse ea deschizând uşa. Salut, Tom! Pe unde-ai umblat?

Îi întrebă dacă vor de băut, însă descoperi că mai avea doar un centimetru de gin în sticla de Gilbey.

— Nu contează, oricum mergem la mine, spuse Dickie.

Se mişca prin dormitor, care servea şi drept cameră de zi, cu un aer de familiaritate, ca şi cum ar fi locuit acolo şi el, jumătate din timp. Se aplecă peste un ghiveci în care creştea o plantă şi îi atinse cu grijă frunza, cu degetul arătător.

— Tom are ceva amuzant să-ţi spună, o anunţă el. Spune-i, Tom!

Tom inspiră adânc şi începu. Făcu totul să sune foarte amuzant, iar Marge râse ca şi cum nu mai auzise ceva nostim de ani de zile.

— Când l-am văzut că intră la Raoul’s după mine, eram gata să mă arunc pe fereastra din spate!

Gura îi trăncănea aproape independent de creier. Tom încerca să estimeze cât de mult îi crescuseră acţiunile la bursa Dickie & Marge. O citea pe chipurile lor.

Urcuşul până la casa lui Dickie nu păru nici pe jumătate la fel de lung ca înainte. Aromele de pui prăjit se răspândeau pe terasă. Dickie prepară martini. Tom făcu duş, apoi Dickie ieşi şi îşi turnă de băut la fel ca prima dată, însă atmosfera era acum complet schimbată.

Dickie se aşează pe un scaun de răchită şi-şi trecu picioarele peste unul dintre braţele acestuia.

— Mai povesteşte-mi, spuse el zâmbind. Cu ce te ocupi? Ai spus c-ai dori să-ţi găseşti de lucru.

— De ce? Ai vreun post pentru mine?

— N-aş putea spune asta.

— Ah, pot să fac multe lucruri: să parchez maşini, să supraveghez copii, să ţin evidenţa contabilă. Am un talent nefericit pentru cifre. Indiferent cât sunt de beat, pot să spun întotdeauna dacă un chelner mă încarcă la plată. Pot să falsific o semnătură, să pilotez un elicopter, să joc zaruri, să mă prefac că sunt oricine, să gătesc, să fac spectacol în cluburile de noapte, dacă artistul de serviciu se îmbolnăveşte. Să continui?

Tom se aplecase, numărându-şi talentele pe degete. Mai avea şi altele cu care se putea lăuda.

— Ce fel de spectacol? se interesă Dickie.

— Păi, începu Tom ridicându-se în picioare dintr-o săritură. De exemplu...

Îşi pregăti o poziţie cu o mână în şold şi un picior întins.

— Asta-i Prinţesa Băţ-în-fund din Anglia, într-un metrou american. Nu a fost niciodată cu metroul din Londra, însă vrea să aibă parte de o experienţă americană.

Tom mimă totul, căutând o fisă, realizând că fisa nu intrase în aparat, cumpărând un jeton, întrebându-se pe care scări să o ia, prefăcându-se alarmat de zgomot şi de călătoria foarte lungă, întrebându-se apoi cum să iasă de la metrou.

Marge li se alătură, iar Dickie îi spuse că Tom mima o englezoaică în metrou, însă Marge nu păru să se prindă şi întrebă: „Ce?”

Tom continuă spectacolul, prefăcându-se că intră pe o uşă care nu putea fi decât de la toaletă bărbaţilor, după oroarea de pe chipul englezoaicei, care crescu până când domnişoara leşină. Tom se prăbuşi graţios pe terasă.

— Excelent! strigă Dickie aplaudând.

Marge nu râdea. Rămăsese pe loc, inexpresivă. Niciunul dintre ei nu se obosi să-i explice. Oricum, nu părea să aibă acel tip de umor, îşi spuse Tom.

Tom luă o înghiţitură de martini, foarte mulţumit de sine.

— O să pregătesc alt personaj pentru tine, îi spuse lui Marge, dar mai mult ca să audă Dickie că mai avea şi alte scheciuri.

— E gata cina? o întrebă Dickie. Sunt mort de foame.

— Aştept să se facă anghinarele alea nesuferite. Ştii cum e focul ăla. Nu fierbe nimic pe el.

Îi zâmbi lui Tom, apoi îi explică:

— Dickie e foarte de modă veche în anumite privinţe. Sunt lucruri cu care nu vrea să se încurce. Avem doar un cuptor cu lemne aici şi refuză să cumpere un frigider sau un congelator.

— Unul dintre motivele pentru care am plecat din America, spuse Dickie. De ce să arunc banii pe chestii din astea, într-o ţară cu atâţia servitori? Ce-ar face Ermelinda dacă ar putea pregăti masa în jumătate de oră?

Se ridică şi i se adresă lui Tom:

— Hai înăuntru! Îţi arăt câteva dintre picturile mele.

Dickie îl conduse pe Tom în camera mare pe care acesta o remarcase de câteva ori, în drumul său spre duş. Era o cameră cu o canapea lungă, aflată sub două ferestre, şi cu un şevalet grandios în mijloc.

— Asta e portretul lui Marge. Lucrez acum la el, zise Dickie arătând spre tabloul de pe şevalet.

— Aaa, spuse Tom cu interes.

În opinia lui nu era deloc bun şi probabil oricine altcineva i-ar fi împărtăşit părerea. Entuziasmul sălbatic din zâmbetul lui Marge era puţin cam exagerat. Pielea îi era la fel de roşie ca a unui indian. Dacă Marge n-ar fi fost singura fată din zonă cu păr blond, Tom n-ar fi remarcat nicio asemănare între ea şi portret.

— Iar aici... o groază de peisaje, zise Dickie.

O spusese cu un râset depreciativ, deşi era evident că dorea ca Tom să îi facă un compliment. Părea mândru de cum ieşiseră picturile. Erau toate grăbite, alandala şi de o uniformitate plictisitoare. Combinaţia dintre culoarea teracotei şi albastrul ţipător era prezentă aproape peste tot. Toate acoperişurile şi munţii erau în culoarea teracotei, toate mările erau de un albastru ţipător. Era aceeaşi nuanţă de albastru pe care o folosise şi pentru ochii lui Marge.

— Şi încercarea mea de pictură suprarealistă, spuse Dickie, sprijinind o altă pictură de genunchi.

Tom tresări speriat, aproape ruşinat de urâţenia portretului. Cea din tablou era din nou Marge, fără îndoială, deşi cu un păr lung şi încolăcit. Mai rău decât atât, avea două orizonturi în ochi, cu un peisaj miniatural compus din casele şi munţii din Mongibello într-unul şi plaja populată de omuleţi roşii în celălalt.

— Da, îmi place, spuse Tom.

Domnul Greenleaf avusese dreptate. Dar măcar Dickie îşi ocupa cu ceva timpul, şi prin asta se ferea de necazuri, îşi spuse Tom. La fel făceau şi alte câteva mii de pictori mediocri din America. Îi părea totuşi rău că Dickie făcea parte din această categorie, fiindcă îşi dorise ca el să fie mai bun decât atât.

— N-o să uimesc lumea cu picturile mele, spuse Dickie, dar mă simt foarte bine când pictez.

— Da, spuse Tom.

Dorind să uite de picturi şi de faptul că Dickie picta, întrebă:

— Pot să văd şi restul casei?

— Sigur că da! N-ai văzut salonul, nu?

Dickie deschise o uşă de pe hol care dădea într-o altă cameră foarte mare, cu un şemineu, o canapea, rafturi de cărţi şi trei pereţi de sticlă: spre terasă, spre terenul din cealaltă parte a casei şi spre grădina din faţă. Dickie spuse că prefera să nu

folosească această cameră vara, fiindcă o păstra ca schimbare de decor pentru iarnă. Era mai degrabă un bârlog de studiu decât un living, reflectă Tom. Îl surprinse. Crezuse că Dickie era un tânăr nu prea intelectual, care-şi petrecea mai tot timpul jucându-se. Poate se înşelase. Dar încă era de părere că Dickie se plictisea şi avea nevoie de cineva care să-i arate cum să se distreze.

— Şi sus? întrebă Tom.

Partea de sus fu dezamăgitoare. Dormitorul lui Dickie din colţ, deasupra terasei, era dezolant şi pustiu. Avea un pat, o comodă cu sertare şi un balansoar, care părea pierdut şi fără legătură cu restul spaţiului. Patul era îngust, ceva mai lat decât un pat obişnuit de o persoană. Celelalte trei încăperi nici măcar nu erau mobilate, cel puţin nu complet. Una conţinea doar lemn de foc şi un teanc de fâşii de pânză. Nu era niciun semn că Marge ar fi locuit în casă, şi cu atât mai puţin în dormitorul lui Dickie.

— Ce-ai zice să mergem la Napoli într-o zi? întrebă Tom. N-am avut încă timp să-l vizitez.

— Bine, spuse Dickie. Marge şi cu mine mergem sâmbătă după-amiază. Luăm cina acolo aproape în fiecare seară de sâmbătă şi ne întoarcem cu taxiul sau cu *carrozza*[8]. Hai şi tu!

— Mă refeream în timpul zilei, într-o zi din săptămână, ca să văd un pic mai mult din oraş, spuse Tom, sperând să evite venirea lui Marge. Sau pictezi toată ziua?

— Nu. Avem un autobuz la ora 12.00, lunea, miercurea şi vinerea. Cred că putem merge şi mâine, dacă vrei.

— Bine, spuse Tom, încă neştiind dacă Marge avea să fie invitată. Marge e catolică? întrebă el când coborau scările.

— Încrâncenată! S-a convertit acum şase luni din cauza unui italian de care se îndrăgostise nebuneşte. Ce-i mai mergea gura omului ăluia! A stat câteva luni aici, recuperându-se după un accident de schi. Marge se consolează după plecarea lui Eduardo prin faptul că măcar a rămas cu religia lui.

— Credeam că-i îndrăgostită de tine.

— De mine? Nu fi caraghios!

Cina era gata când ieşiră pe terasă. Aveau chiar şi biscuiţi fierbinţi cu unt, copţi de Marge.

— Îl cunoşti pe Vic Simmons din New York? întrebă Tom.

[8] „Trăsură” (lb. it.) (n.r.).

Vic organiza petreceri cu artişti, scriitori şi dansatori în New York, însă Dickie nu-l cunoştea. Tom îl mai întrebă de doi-trei oameni, însă fără succes.

Tom spera ca Marge să plece după cafea, însă nu o făcu. Când Marge părăsi totuşi terasa pentru o clipă, Tom spuse:

— Pot să te invit la cină la hotel diseară?

— Mulţumesc. La ce oră?

— La 19.30? Ca să avem timp şi pentru cocktailuri? În fond, sunt banii tatălui tău, adăugă Tom zâmbind.

Dickie râse.

— În regulă, cocktailuri şi o sticlă de vin bun. Marge!

Marge tocmai se întorcea pe terasă.

— În seara asta luăm cina la Miramare, cu complimente din partea lui Greenleaf *père*!

Deci Marge venea şi ea, iar Tom nu putea interveni, în fond, erau banii tatălui lui Dickie.

•

Cina fu plăcută, însă prezenţa lui Marge îl împiedică pe Tom să vorbească despre subiectele care i-ar fi plăcut şi nu avea chef să fie glumeţ de faţă cu ea. Marge cunoştea nişte oaspeţi din sala de mese, iar după cină se scuză, îşi luă cafeaua la o altă masă şi se aşeză acolo.

— Cât mai rămâi? întrebă Dickie.

— Cel puţin o săptămână, cred.

— Fiindcă...

Chipul lui Dickie se înroşise niţel în dreptul pometţilor. Vinul Chianti îi adusese buna dispoziţie.

— Dacă stai mai mult, de ce nu vii să locuieşti la mine? N-are rost să stai la hotel decât dacă preferi aşa.

— Mulţumesc mult, spuse Tom.

— În camera servitoarei este un pat. N-ai văzut camera aceea. Ermelinda nu doarme în ea. Sunt sigur că putem încropi ceva cu mobila pe care o mai am prin casă, dacă ţi-ar plăcea.

— Cu siguranţă mi-ar plăcea. Apropo, tatăl tău mi-a dat şase sute de dolari pentru cheltuieli şi mi-au mai rămas vreo cinci sute. Cred că ne putem distra cu ei, nu?

— Cinci sute! exclamă Dickie, de parcă nu mai auzise de atâţia bani la un loc în viaţa lui. Am putea cumpăra o maşinuţă din ei!

Lui Tom nu-i plăcea ideea. Nu aşa îşi imagina distracţia. Voia să zboare la Paris. Observă că Marge revenea la masa lor.

•

În dimineaţa următoare, se mută.

Dickie şi Ermelinda aduseră un şifonier şi câteva scaune într-una din camerele de la etaj, iar Dickie puse pe pereţi câteva reproduceri ale unor portrete în mozaic de la Catedrala San Marco. Tom îl ajută să ducă patul îngust de fier din camera servitoarei. Terminară înainte de prânz, puţin cam ameţiţi de la vinul Frascati pe care-l băuseră în timp ce lucrau.

— Mai mergem la Napoli? întrebă Tom.

— Bineînţeles, zise Dickie privindu-şi ceasul. E abia 11.45. Putem să prindem autobuzul de 12.00.

Nu luară nimic cu ei în afară de jachete şi de carnetul cu cecuri de călătorie al lui Tom. Autobuzul tocmai sosea când ajunseră la poştă. Tom şi Dickie rămaseră lângă uşă, aşteptând ca oamenii să coboare. Dintr-odată, în faţa lui Dickie se opri un tânăr cu păr roşcat şi o cămaşă sport ţipătoare. Părea american.

— Dickie!

— Freddie! urlă Dickie. Ce faci aici?

— Am venit să te văd. Şi vizitez şi familia Cecchi. Mă cazează la ei câteva zile.

— *Ch'elegante*[9]*!* Eu mă duc la Napoli cu un prieten. Tom! îl chemă Dickie şi îl prezentă.

Numele americanului era Freddie Miles. Tom îl găsi hidos. Nu putea să suporte părul roşcat, mai ales roşcatul morcoviu din capul lui Freddie, combinat cu pielea albă şi pistruii. Freddie avea ochi mari, căprui, care păreau să i se clatine în cap de parcă ar fi fost saşiu, sau poate că era unul dintre aceia care nu se uitau niciodată în ochii celor cărora le vorbeau. Mai era şi grăsan pe deasupra. Tom îi întoarse spatele, aşteptând ca Dickie să termine de vorbit. Observă că ţineau autobuzul în loc. Dickie şi Freddie vorbeau despre schi, stabilind o întâlnire cândva în decembrie, într-un oraş de care Tom nu auzise.

— O să fie cam cincisprezece de-ai noştri la Cortina cât ai clipi, spuse Freddie. O petrecere pe cinste, ca anul trecut! Trei săptămâni, dacă ne ţin banii!

— Dacă ţinem noi! spuse Dickie. Ne vedem diseară, Fred!

[9] „Ce lux!" (lb. it.) (n.r.).

Tom urcă în autobuz după Dickie. Nu aveau locuri, aşa că se înghesuiră între un bărbat slab şi transpirat, care mirosea urât, şi câteva ţărănci bătrâne, care miroseau şi mai urât. Chiar în timp ce părăseau staţia, Dickie îşi aminti că Marge avea să vină la prânz, ca de obicei, deoarece cu o zi înainte crezuseră că mutarea lui Tom avea să anuleze excursia la Napoli. Dickie îi strigă şoferului să oprească. Autobuzul opri cu un scrâşnet de frâne şi-i făcu pe toţi cei care stăteau în picioare să-şi piardă echilibrul, iar Dickie scoase capul pe geam şi strigă:

— Gino! Gino!

Un băieţel de pe drum veni în goană şi luă bancnota de o sută de lire italiene pe care i-o întindea Dickie. Acesta îi spuse ceva în italiană, iar băiatul răspunse:

— *Subito, signor!*[10]

Apoi dispăru pe drum. Dickie în mulţumi şoferului, şi autobuzul porni iar.

— I-am spus să-i transmită lui Marge că ne întoarcem diseară, însă probabil târziu, spuse Dickie.

— Foarte bine.

Autobuzul îi lăsă într-o piaţă mare şi aglomerată din Napoli. Fură înconjuraţi imediat de cărucioare cu struguri, smochine, produse de patiserie şi pepene roşu. Adolescenţi care vindeau stilouri şi jucării mecanice strigau după ei. Lumea se dădu la o parte pentru Dickie.

— Ştiu un loc bun pentru luat prânzul, spuse el. O pizzerie napolitană adevărată. Îţi place pizza?

— Da.

Pizzeria se afla pe o stradă prea îngustă şi prea abruptă pentru maşini. Şiruri de mărgele atârnau la intrare, un decantor cu vin se afla pe fiecare masă şi existau doar şase mese în tot localul. Era genul de local unde puteai rămâne ore întregi să bei vin, fără să fii deranjat. Rămaseră acolo până la ora 17.00, când Dickie spuse că era timpul să meargă la Galleria[11]. Se scuză că nu-l mai duce la Muzeul de Artă, unde se aflau câteva picturi originale ale lui da Vinci şi El Greco, însă îl puteau vizita altă dată. Dickie îşi petrecuse mai toată după-amiaza vorbind despre Freddie Miles, iar lui Tom, povestirea i se păru la fel de

[10] „Imediat, domnule!” (lb. it.) (n.r.).

[11] Galleria Umberto I este un centru comercial din Napoli, aflat vizavi de Teatrul San Carlos.

neinteresantă ca şi mutra respectivului. Freddie era fiul unui magnat american al hotelurilor şi se autoproclama scenarist, din câte înţelegea Tom, deşi scrisese numai două piese şi niciuna nu ajunsese pe Broadway. Freddie avea o casă în Cagnes-sur-Mers, iar Dickie locuise la el câteva săptămâni înainte să se mute în Italia.

— Asta-mi place să fac, spuse Dickie cu entuziasm.

Ajunseseră la Galleria şi stăteau la masă privind trecătorii.

— Îţi schimbă perspectiva asupra vieţii. Anglo-saxonii nu ştiu ce pierd prin faptul că nu au şi ei obiceiul de a se holba la oameni de la o masă de pe trotuar!

Tom încuviinţă. Mai auzise asta. Aştepta ca Dickie să spună ceva profund şi original. Arăta neobişnuit, cu chipul lui alungit, frumos conturat, cu ochii inteligenţi şi vioi, cu felul său mândru de a fi, indiferent cu ce se îmbrăca. Acum avea sandale rupte şi nişte pantaloni albi murdari, însă şedea de parcă ar fi fost stăpânul Galleriei, vorbind în italiană cu chelnerul când acesta le aduse ceştile cu espresso.

— Ciao! îi strigă Dickie unui băiat italian care era în trecere.

— Ciao, Dickie!

— El e tipul la care îşi schimbă Marge cecurile de călătorie sâmbăta, îi explică Dickie lui Tom.

Un italian bine îmbrăcat îl salută pe Dickie cu o strângere de mână călduroasă şi se aşeză la masă cu ei. Tom le ascultă conversaţia în italiană, înţelegând câte un cuvânt ici şi colo. Începea să obosească.

— Vrei să mergem la Roma? îl întrebă Dickie din senin.

— Sigur, spuse Tom. Acum?

Se ridică şi scoase banii cu care să plătească nota pe care chelnerul o pusese sub ceştile de cafea.

Italianul avea un Cadillac decapotabil lung, cenuşiu, echipat cu storuri veneţiene, un claxon cu patru registre şi un radio cu volumul dat la maximum, peste care el şi Dickie păreau mulţumiţi să răcnească. Ajunseră la periferia Romei în vreo două ore. Tom stătu în picioare cât timp treceau pe Drumul Appian. Era şi cazul, îi spuse italianul, fiindcă Tom nu mai văzuse zona până atunci. Drumul era accidentat pe alocuri. Italianul îi spuse că pe drum existau porţiuni din cărămida romană originală, ca să arate oamenilor cum erau drumurile romane. Câmpurile plate din dreapta şi din stânga erau dezolante în lumina amurgului, ca

un cimitir antic, se gândi Tom, cu doar câteva morminte şi rămăşiţe de morminte încă vizibile. Italianul îi lăsă în mijlocul unei străzi din Roma şi îşi luă din scurt la revedere.

— Se grăbeşte, spuse Dickie. Trebuie să-şi vadă iubita şi să dispară înainte să ajungă soţul ei acasă, la ora 23.00. Asta-i sala de concerte pe care o căutam. Haide!

Cumpărară bilete pentru concertul din seara aceea. Mai era o oră până să înceapă, aşa că merseră pe strada Via Veneto, se aşezară la masă la una dintre cafenelele de pe trotuar şi comandară cafea *americano.* Dickie nu cunoştea pe nimeni în Roma, remarcă Tom, sau cel puţin pe niciunul dintre trecători. Priviră sute de italieni şi americani de pe stradă. Tom înţelese foarte puţin din concert, însă se strădui. Dickie propuse să plece înainte să se termine. Apoi chemară o *carozza* şi se plimbară prin oraş, trecând de la o fântână la alta, prin Forum şi în jurul Colosseumului. Răsărise luna. Tom era încă puţin somnoros, însă starea aceasta, combinată cu încântarea de a fi în Roma pentru prima dată, îl făcu să se simtă receptiv şi bine dispus. Şedeau înghesuiţi în *carozza*, fiecare cu un picior încălţat în sandală proptit pe un genunchi, şi lui Tom i se păru că se privea în oglindă când privi piciorul lui Dickie şi propriul lui picior de alături. Aveau aceeaşi înălţime şi aproximativ aceeaşi greutate, Dickie fiind poate ceva mai solid, şi purtau aceeaşi mărime la halat, şosete şi probabil cămăşi.

Dickie spuse chiar: „Mulţumesc, domnule Greenleaf” când Tom plăti vizitiul. Tom se simţi puţin ciudat.

La ora 1.00 noaptea erau într-o dispoziţie şi mai bună, după o sticlă şi jumătate de vin băut la cină. Se cuprinseseră de după umeri şi mergeau cântând, când, într-un colţ întunecat, se izbiră de o fată şi o trântiră la pământ. O ajutară să se ridice, scuzându-se, şi se oferiră s-o conducă acasă. Ea protestă, ei insistară, câte unul de fiecare parte a ei. Ea le spuse că trebuia să prindă un troleu. Dickie nici nu voia să audă. Chemă un taxi. Dickie şi Tom se aşezară foarte cuminţi pe bancheta taxiului, cu braţele încrucişate, ca nişte valeţi, iar Dickie vorbi cu ea şi o făcu să râdă. Tom reuşi să înţeleagă aproape tot ce spunea Dickie. O ajutară pe fată să iasă pe o străduţă care arăta ca cele din Napoli, iar ea spuse „*Grazie tante!*” şi le strânse mâinile, apoi dispăru pe o uşă întunecată.

— Ai auzit? spuse Dickie. A spus că suntem cei mai de treabă americani pe care i-a cunoscut!

— Ştii ce ar face majoritatea americanilor bădărani într-o asemenea situaţie? Ar viola-o, spuse Tom.

— Şi acum unde ne aflăm? întrebă Dickie întorcându-se să se uite în jur.

Nu aveau idee unde se află. Merseră câteva străzi fără să găsească niciun monument sau nume familiar. Se opriră să se uşureze lângă un zid întunecat, apoi îşi continuară drumul.

— La venirea zorilor, o să ne dăm seama unde suntem, spuse Dickie voios.

Îşi privi ceasul.

— Mai sunt doar câteva ore.

— Bine.

— Merită să conduci o fată acasă, nu-i aşa? întrebă Dickie, clătinându-se puţin.

— Sigur că da. Îmi plac fetele, spuse Tom, parcă protestând. Dar e mai bine că Marge nu e aici în seara asta. N-am fi putut s-o conducem pe fata asta acasă, dacă era şi Marge cu noi.

— Sincer, nu ştiu, spuse Dickie meditativ, privindu-şi picioarele împleticite. Marge nu e...

— Vreau să zic că, dacă Marge era aici, ne-am fi făcut griji la ce hotel să stăm la noapte. Am fi deja în blestematul de hotel, probabil. N-am fi văzut jumătate de Roma!

— Corect! zise Dickie aruncându-şi un braţ în jurul umărului său.

•

Dickie îi scutură umărul cu putere. Tom încercă să se retragă de sub strânsoare şi să-i apuce mâna.

— Dickiie!

Tom deschise ochii şi se trezi nas în nas cu un poliţist. Se ridică în picioare. Se afla într-un parc. Era dimineaţă. Dickie şedea pe iarbă lângă el, vorbind foarte calm cu poliţistul, în italiană. Tom pipăi teancul dreptunghiular de cecuri de călătorie. Le avea încă în buzunar.

— *Passporti!* strigă din nou poliţistul.

Dickie se lansă din nou în explicaţiile sale calme.

Tom ştia exact ce spunea Dickie. Spunea că erau americani şi că nu aveau paşapoartele la ei fiindcă ieşiseră doar să se plimbe şi să privească stelele. Lui Tom îi veni să râdă. Se ridică şi se

împletici, scuturându-şi hainele. Dickie se ridicase şi el, şi începură să se îndepărteze, deşi poliţistul încă striga la ei. Dickie îi răspunse ceva pe un ton politicos, explicativ. Cel puţin, poliţistul nu părea să aibă de gând să-i urmărească.

— Arătăm destul de jerpeliţi, spuse Dickie.

Tom încuviinţă. Avea pantalonii rupţi la genunchi. Probabil căzuse. Hainele lor erau boţite şi pătate cu iarbă, murdare de transpiraţie şi praf, însă acum tremurau de frig. Intrară în prima cafenea pe care o găsiră, unde băură *caffe latte* şi mâncară rulouri dulci, apoi comandară câteva pahare de coniac italienesc care avea un gust oribil, însă îi încălzi. Apoi începură să râdă. Erau încă beţi.

Pe la 11.00 ajunseră înapoi în Napoli, tocmai la timp ca să prindă autobuzul de Mongibello. Era minunat să se gândească la cum se vor întoarce la Roma îmbrăcaţi mai prezentabil, cum aveau să vadă toate muzeele pe care le rataseră şi cum aveau să zacă pe plaja din Mongibello în acea după-amiază, arşi de soare. Dar nu ajunseră pe plajă. Făcură duş acasă la Dickie, apoi fiecare se prăbuşi în patul lui şi dormiră până când Marge îi trezi pe la ora 16.00. Marge era supărată fiindcă Dickie nu-i trimisese o telegramă în care să-i spună că rămânea peste noapte la Roma.

— Nu m-am supărat că ai rămas peste noapte, dar am crezut că erai la Napoli şi acolo se poate întâmpla orice!

— Oh! gemu Dickie trăgând cu ochiul la Tom, care pregătea Bloody Mary pentru toţi.

Tom îşi ţinu gura în mod misterios. Nu avea să-i spună lui Marge nimic din ce se întâmplase. N-avea decât să-şi imagineze ce voia. Dickie exprimase clar că se simţiseră foarte bine. Tom observă că Marge privea dezaprobator mahmureala lui Dickie, faţa lui nebărbierită şi faptul că bea chiar şi în acel moment. Ceva din ochii lui Marge, când era foarte serioasă, o făcea să pară înţeleaptă şi matură, în ciuda hainelor copilăreşti pe care le purta, a părului ciufulit şi a aspectului său de fetiţă cercetaşă. Acum avea privirea unei mame sau a unei surori mai mari, expresia tipic feminină de dezaprobare faţă de jocul distructiv al băieţeilor şi bărbaţilor. Ca să vezi! Sau o fi vorba de gelozie? Părea să înţeleagă că Dickie îşi formase o legătură mai strânsă cu Tom în douăzeci şi patru de ore, doar pentru că era bărbat, decât ar fi putut vreodată s-o aibă cu ea, indiferent dacă o iubea

sau nu. Şi nu o iubea! Dar, după câteva minute, Marge se relaxă, iar privirea aceea îi dispăru din ochi.

Dickie îl lăsă cu Marge pe terasă, aşa că Tom o întrebă despre cartea pe care o scria. Era o carte despre Mongibello, răspunse ea, ilustrată cu propriile fotografii. Îi spuse că era originară din Ohio şi îi arătă o poză pe care o purta în portofel, cu casa familiei. Era doar o casă banală cu şindrile, însă era acasă, spuse ea zâmbind. Pronunţă cuvântul „covăsit”, ceea ce-l amuză pe Tom, fiindcă era adjectivul pe care-l folosea ea ca să descrie oamenii beţi, şi cu doar câteva minute înainte îi spusese lui Dickie: „Arăţi absolut covăsit!”

Tom considera că vorbirea ei era îngrozitoare, atât ca vocabular, cât şi ca pronunţie. Încercă să se poarte neobişnuit de amabil cu ea. Simţea că-şi putea îngădui să facă asta. O conduse până la poartă şi îşi luară la revedere prieteneşte, însă niciunul nu spuse nimic despre o întâlnire mai târziu sau în ziua următoare. Fără nicio îndoială, Marge era puţin supărată pe Dickie.

CAPITOLUL 10

Trei sau patru zile o văzură rar pe Marge, numai pe plajă, unde se purta cu o răceală evidentă. Zâmbea şi vorbea la fel de mult ca înainte, sau chiar mai mult, însă exista un element de politeţe, care dădea senzaţia de răceală. Tom observă că Dickie era îngrijorat, deşi nu suficient pentru a vorbi cu Marge între patru ochi, fiindcă nu mai fuseseră singuri de când se mutase Tom în casă. Tom fusese cu Dickie în fiecare clipă de când se mutase la el.

Până la urmă, ca să arate că nu era obtuz faţă de Marge, Tom îi spuse lui Dickie că i se părea că se comportă ciudat.

— Ah, are toane, spuse Dickie. Poate-i merge bine cu lucrul. Nu-i place să vadă oameni când lucrează intens.

Relaţia Dickie-Marge era, evident, întocmai cum presupusese el la început. Marge ţinea la Dickie mult mai mult decât ţinea el la ea.

Tom, în orice caz, îl amuza pe Dickie. Avea o mulţime de poveşti amuzante de spus despre oamenii pe care-i ştia în New York, unele adevărate, altele inventate. Ieşeau cu barca lui Dickie în fiecare zi. Nu pomeneau deloc data la care Tom ar fi trebuit să plece. Era clar că lui Dickie îi plăcea compania lui. Tom se ţinea departe când Dickie dorea să picteze şi era mereu gata să lase baltă orice ar fi făcut şi să iasă cu Dickie la o plimbare, cu barca sau pur şi simplu să stea la poveşti. Dickie părea mulţumit şi pentru că Tom lua în serios învăţarea limbii italiene. Tom petrecea câteva ore pe zi afundat în lectura cărţilor de gramatică şi conversaţie.

Tom îi scrise domnului Greenleaf că locuia la Dickie de câteva zile şi că Dickie pomenise că va zbura acasă pentru o vreme, la iarnă. Adăugă şi că ar putea să-l convingă până atunci să rămână mai mult. Scrisoarea suna mult mai bine acum că stătea la Dickie, decât prima, în care spunea că locuia la hotel în Mongibello. Tom mai adăugă că, dacă i se terminau banii, intenţiona să-şi găsească de lucru, poate la unul dintre hotelurile din sat. Era o declaraţie aparent întâmplătoare, care servea scopului ascuns de a-i reaminti domnului Greenleaf că şase sute de dolari se puteau termina şi că el era un tânăr

pregătit şi dornic să-şi câştige traiul. Tom dorea să transmită aceeaşi impresie bună şi lui Dickie, aşa că-i dădu scrisoarea s-o citească înainte s-o sigileze.

Mai trecu o săptămână cu o vreme la fel de plăcută, cu zile la fel de leneşe, în care cel mai mare efort fizic al lui Tom era să urce scările de piatră de pe plajă, în fiecare după-amiază, iar cel mai mare efort mental era să încerce să vorbească în italiană cu Fausto, băiatul de douăzeci şi trei de ani pe care Dickie îl găsise în sat şi îl angajase să vină de trei ori pe săptămână ca să-i dea lecţii de italiană lui Tom.

Într-o zi, luară barca lui Dickie şi merseră în Capri. Insula era suficient de departe ca să nu fie vizibilă din Mongibello. Tom era nerăbdător, însă Dickie era într-o pasă gânditoare şi refuză să se entuziasmeze. Se certă cu paznicul docului în care o legară pe Pipistrello. Nu dori nici măcar să se plimbe pe străduţele îmbietoare care mergeau în toate direcţiile din piaţă. Se aşezară într-o cafenea din centru şi băură câteva pahare de lichior Fernet-Brancas, apoi Dickie vru să pornească spre casă înainte de lăsarea întunericului, deşi Tom ar fi fost dispus să plătească nota de la hotel dacă Dickie era de acord să rămână peste noapte. Tom presupuse că aveau să revină în Capri, aşa că îşi şterse ziua din memorie.

Sosi o scrisoare de la domnul Greenleaf, care se încrucişase cu a lui Tom, în care domnul Greenleaf enumera argumentele pentru ca Dickie să vină acasă, îi dorea succes lui Tom şi solicita un răspuns prompt în privinţa rezultatelor. Tom luă îndatoritor stiloul şi răspunse. Scrisoarea domnului Greenleaf avusese, în mod surprinzător, un ton de afaceri, de parcă ar fi verificat transportarea unor piese de barcă. Lui Tom i se păru firesc să îi răspundă pe acelaşi ton. Era puţin ameţit când se apucă de scris, fiindcă imediat după prânz erau mereu uşor ameţiţi de vin, o senzaţie delicioasă care putea fi făcută să dispară de îndată, cu doar câteva ceşti de espresso. Altă soluţie era o scurtă plimbare. Altfel, senzaţia putea fi prelungită cu un alt pahar cu vin, degustat în timpul rutinei leneşe de după-amiază.

Tom se amuză dând o urmă de speranţă scrisorii. Îi scrise domnului Greenleaf în propriul său stil:

Dacă nu mă înşel, Richard ezită în decizia sa de a-şi mai petrece o iarnă aici. După cum v-am promis, voi

face tot ce îmi stă în puteri să îl conving să nu o facă, iar în timp, deşi e posibil ca acest lucru să se întâmple abia de Crăciun, s-ar putea să-l fac să rămână în State.

Tom zâmbi când încheie scrisoarea, fiindcă Dickie şi cu el vorbeau despre o croazieră în insulele greceşti pentru iarnă, iar Dickie renunţase de tot la ideea de a zbura acasă chiar şi pentru câteva zile, în afara cazului în care mama lui avea să fie foarte bolnavă. Vorbiseră şi despre ideea de a petrece ianuarie şi februarie, cele mai cumplite luni din Mongibello, în Mallorca. Iar Marge nu avea să-i însoţească, Tom era sigur. Atât el, cât şi Dickie

O excludeau din planurile lor de călătorie ori de câte ori le discutau, cu toate că Dickie făcuse greşeala de a-i spune lui Marge că era posibil să facă o croazieră de iarnă undeva. Era atât de nesuferit de sincer în toate!

Iar acum, deşi Tom ştia că Dickie era hotărât să n-o ia pe Marge cu ei, Dickie devenise mai atent decât de obicei faţă de ea, doar pentru că-şi dăduse seama că avea să se simtă stingheră aici, de una singură, şi că era în esenţă nepoliticos din partea lor să nu o invite. Dickie şi Tom încercară să dreagă situaţia, dându-i impresia că vor călători cu cele mai ieftine şi mai proaste mijloace de transport: căruţe trase de animale, dormit cu ţăranii pe scânduri şi, în concluzie, ar fi fost o experienţă deloc potrivită pentru o femeie. Dar Marge tot părea dezamăgită, iar Dickie încerca în continuare să se revanşeze, invitând-o mai des acasă, la prânz şi la cină. Uneori, o lua de mână când plecau de pe plajă, deşi ea nu-l lăsa întotdeauna s-o ţină prea mult. Erau momente când îşi retrăgea mâna după doar câteva secunde, deşi lui Tom i se părea că Marge abia aştepta să fie ţinută din nou de mână.

Iar când o invitară cu ei la Herculaneum[12], refuză.

— Cred că rămân acasă. Dar vă urez distracţie plăcură, băieţi! spuse ea chinuindu-se să zâmbească vesel.

— Dacă nu vrea, nu vrea, îi spuse Tom lui Dickie, apoi se îndepărtă cu tact, astfel încât ea şi Dickie să poată vorbi singuri pe terasă, dacă doreau.

Tom se aşează pe pervazul lat din atelierul lui Dickie şi privi marea, încrucişându-şi braţele bronzate peste piept. Îi plăcea să

[12] Oraş antic, distrus de erupţia vulcanului Vezuviu (n.r.).

privească Mediterana cea albastră şi să se gândească unde plănuise să navigheze împreună cu Dickie: Tanger, Sofia, Cairo, Sevastopol... Când i se vor termina banii, se gândea Tom, Dickie se va fi ataşat de el într-atât şi va fi devenit atât de obişnuit cu prezenţa lui, încât va fi de la sine înţeles că vor continua să locuiască împreună. El şi Dickie puteau trăi lejer cu venitul de cinci sute de dolari pe lună al lui Dickie.

De pe terasă, răsuna tonul rugător din vocea lui Dickie şi răspunsurile monosilabice ale lui Marge. Apoi se auzi poarta izbindu-se. Marge plecase. Era vorba să rămână cu ei la prânz. Tom se împinse de pe pervaz şi merse la Dickie, pe terasă.

— Era supărată din vreun motiv? întrebă Tom.

— Nu. Cred că se simte cumva neglijată.

— Chiar am încercat s-o includem.

— Nu-i doar asta, zise Dickie plimbându-se încet în susul şi în josul terasei. Acum spune că nici măcar nu vrea să vină la Cortina cu mine.

— Ah, probabil o să se răzgândească până în decembrie.

— Mă îndoiesc, spuse Dickie.

Tom bănui că Marge nu mai voia să vină fiindcă mergea şi el la Cortina. Dickie îl invitase săptămâna trecută. Freddie Miles plecase deja când reveniseră ei din excursia la Roma. Fusese nevoit să plece la Londra, pe neaşteptate, le spusese Marge. Dar Dickie hotărî că-i va scrie lui Freddie ca să-l anunţe că aduce un prieten.

— Vrei să plec, Dickie? întrebă Tom, convins că Dickie nu dorea asta. Simt că mă bag între tine şi Marge.

— Sigur că nu! În ce să te bagi?

— Păi, aşa crede ea.

— Nu. Doar că-i sunt dator. Şi n-am fost prea drăguţ cu ea în ultima vreme. Niciunul dintre noi nu a fost drăguţ cu ea.

Tom ştia că se referă la faptul că el şi Marge îşi ţinuseră reciproc companie în iarna lungă şi aspră de anul trecut şi că el n-ar fi trebuit să o neglijeze acum, doar pentru că mai era cineva acolo.

— Ce-ar fi să vorbesc cu ea despre Cortina? propuse Tom.

— Atunci sigur n-o să meargă! spuse Dickie scurt şi intră în casă.

Tom îl auzi spunându-i Ermelindei să mai amâne masa de prânz, fiindcă nu era pregătit să mănânce. Chiar şi în italiană,

Tom auzi că Dickie rostise acele cuvinte pe tonul de stăpân al casei. Dickie ieşi pe terasă, acoperindu-şi cu mâna bricheta în timp ce încerca să-şi aprindă ţigara. Dickie avea o brichetă argintie foarte frumoasă, care însă nu funcţiona dacă vântul adia chiar şi puţin. Tom îşi scoase bricheta urâtă, ţipătoare, la fel de grotescă şi de eficientă ca o piesă de echipament militar, şi o aprinse pentru el. Tom se pregăti să sugereze să bea ceva. Nu era casa lui, însă el cumpărase cele trei sticle de gin Gilbey care se aflau în bucătărie.

— E trecut de 14.00, spuse Tom. Vrei să facem o plimbare şi să trecem pe la poştă?

Uneori Luigi deschidea oficiul poştal la 14.30, alteori abia la 16.00, nu se ştia niciodată.

Coborâri dealul în tăcere. Ce-o fi spus Marge despre el, se întreba Tom. Apăsarea bruscă a vinovăţiei făcea sudoarea să-i ţâşnească pe frunte. Îl încerca un sentiment amorf şi totuşi foarte puternic de vină, de parcă Marge i-ar fi spus lui Dickie în mod specific că Tom furase ceva sau că făcuse vreun alt lucru ruşinos. Dickie nu s-ar fi purtat aşa doar fiindcă Marge îl trata cu răceală, credea Tom.

Dickie mergea cu pasul său anevoios de coborâre, care-i făcea genunchii osoşi să-i iasă în relief, un pas pe care-l adoptase inconştient şi Tom. Însă acum bărbia lui Dickie era lăsată în piept, iar mâinile îi erau îndesate în buzunarele şortului. Renunţă la tăcere doar ca să-l salute pe Luigi şi să-i mulţumească pentru scrisoare. Tom nu primise nicio corespondenţă. Scrisoarea lui Dickie era de la o bancă din Napoli. Îi trimiseseră un mandat pe care Tom văzu, bătută la maşină, suma de cinci sute de dolari. Dickie îndesă nepăsător mandatul în buzunar şi aruncă plicul la coş. Tom presupuse că era anunţul lunar că banii lui Dickie ajunseseră la Napoli. Coborâră mai departe, iar Tom crezu c-o vor lua pe drumul principal care se curba în jurul unei stânci de cealaltă parte a satului, aşa cum făcuseră şi altă dată, însă Dickie se opri în dreptul scărilor care duceau spre casa lui Marge.

— Cred că urc s-o văd pe Marge, spuse el. Nu stau mult, dar n-are sens să mă aştepţi.

— Bine, spuse Tom, simţindu-se părăsit.

Îl privi puţin pe Dickie urcând pe scările abrupte, tăiate în zid, apoi se întoarse brusc şi porni spre casă.

Cam la jumătatea drumului se opri, având impulsul brusc de a coborî la Giorgio’s să bea ceva (deşi Giorgio prepara un martini oribil), apoi un alt impuls, de a urca spre casa lui Marge, ca să-i surprindă şi să-i enerveze pretinzând că vrea să-şi ceară scuze. Dintr-odată simţi că Dickie o îmbrăţişează sau o atinge chiar în clipa aceea, şi parcă dori să vadă asta, dar în acelaşi timp îl scârbea ideea. Se întoarse şi merse înapoi la poarta lui Marge. O închise cu grijă în urma lui, deşi casa ei era atât de departe, încât cu siguranţă nimeni nu îl auzise, apoi urcă scările câte două. Încetini pe ultimele câteva trepte. Avea să spună: „Uite ce, Marge, îmi pare rău că am fost o sursă de tensiune în ultima vreme. Azi te-am invitat să vii cu noi la Herculaneum şi vorbeam serios. Eu chiar vorbeam serios!”

Tom se opri când ajunse la fereastra casei. Văzu cum braţul lui Dickie îi înconjura talia lui Marge. Dickie o săruta, o pupa scurt pe obraz şi îi zâmbea. Se aflau la doar vreo cinci metri de el, însă camera era întunecată, faţă de lumina orbitoare a soarelui de afară, aşa că-i era greu să vadă. Acum faţa lui Marge era înclinată şi îl privea pe Dickie pierdută în extaz. Tom fu dezgustat, ştiind că Dickie nu voia de fapt să facă asta, ci doar se folosea de acest truc uşuratic şi ieftin pentru a-i păstra prietenia. Ce-l scârbi fu masivitatea fundului ei în fusta ţărănească de sub braţul lui Dickie care-i înconjura talia. Şi Dickie... Tom nu-l crezuse în stare de aşa ceva!

Se întoarse şi coborî în fugă câteva trepte, simţind nevoia să urle. Trânti poarta. Fugi pe drumul spre casă şi ajunse gâfâind, intră în curte şi se sprijini de parapet. Se aşeză pe canapeaua din atelierul lui Dickie pentru câteva minute, cu mintea amorţită, golită. Sărutul acela nu păruse a fi primul. Se apropie de şevaletul lui Dickie, evitând în mod inconştient să privească pictura proastă de pe el, ridică radiera roasă care se afla pe paletă şi o aruncă violent pe fereastră. Văzu cum descrie un arc în zbor şi dispare în direcţia mării.

Mai luă şi alte radiere de pe masa lui Dickie, vârfuri de creion, bucăţi de cărbune, fragmente de pastel, şi le aruncă una câte una în diferite colţuri ale încăperii sau pe geam. Simţi, în mod bizar, că mintea îi rămâne calmă şi logică, şi că trupul îi este lipsit de control. Fugi pe terasă, vrând să sară pe parapet şi să execute un dans sau să stea în cap, însă prăpastia de cealaltă parte a terasei îl opri.

Urcă în camera lui Dickie şi se învârti în jur câteva momente, cu mâinile în buzunare. Se întrebă când avea să revină Dickie. Sau avea să rămână şi să încheie după-amiaza culcându-se cu ea? Smulse uşa dulapului şi privi înăuntru. Acolo se afla un costum din flanel gri, proaspăt călcat, care părea nou. Nu-l văzuse niciodată pe Dickie purtându-l. Tom îl scoase din dulap. Îşi scoase pantalonii trei sferturi şi îi îmbrăcă pe cei de flanel, încălţă o pereche de pantofi de-ai lui Dickie. Apoi deschise sertarul de jos şi scoase o cămaşă curată, cu dungi albe şi albastre.

Alese o cravată de mătase albastru-închis şi o înnodă cu atenţie. Costumul i se potrivea. Îşi refăcu cărarea şi o împinse mai mult într-o parte, aşa cum o purta Dickie.

— Marge, trebuie să înţelegi că nu te iubesc, spuse Tom în oglindă, cu vocea lui Dickie, urcând uşor cuvintele accentuate, mârâind puţin la finalul frazei într-un fel plăcut sau neplăcut, intim sau rece, în funcţie de dispoziţie. Marge, încetează!

Tom se răsuci brusc şi înşfacă aerul, parcă prinzând-o pe Marge de gât. O scuturâ şi o strânse, iar ea căzu încet, încet, până când mâna lui îi dădu drumul, moale, pe podea. Răsufla greu. Îşi şterse fruntea aşa cum făcea Dickie, căută o batistă şi, negăsind, luă una din sertarul de sus al lui Dickie apoi îşi reluă locul în faţa oglinzii. Chiar şi buzele lui întredeschise, trase puţin peste dinţii de jos, arătau exact ca ale lui Dickie când i se tăia respiraţia de la înot.

— Ştii de ce a trebuit să fac asta, spuse el încă gâfâind, adresându-i-se lui Marge, deşi se privea pe el în oglindă. Te-ai băgat între mine şi Tom... Nu, nu e ce crezi tu! Dar există o legătură între noi!

Se întoarse, păşi peste cadavrul imaginar şi merse la fereastră. Dincolo de curbă, vedea neclar scara care urca spre casa lui Marge. Dickie nu se afla pe scări şi nici pe vreo parte vizibilă a drumului. Poate făceau dragoste chiar atunci, se gândi Tom, cu un nod de scârbă în gât. Îşi imagină actul: ciudat, neîndemânatic, fără pic de satisfacţie pentru Dickie, însă întru totul plăcut pentru Marge. Ei i-ar fi plăcut oricum, chiar şi dacă o tortura!

Tom ţâşni înapoi spre dulap şi luă o pălărie de pe raftul de deasupra. Era o pălărie de pădurar, micuţă, cenuşie, cu o pană verde cu alb înfiptă în bor. Şi-o aşeză şmechereşte. Îl surprinse

cât de mult semăna cu Dickie când avea capul acoperit. Doar părul său mai închis la culoare îl deosebea de Dickie, în rest, nasul, cel puţin forma generală, bărbia îngustă, sprâncenele, dacă le ţinea cum trebuie...

— Ce *faci*?

Tom se întoarse pe călcâie. Dickie era în uşă. Tom îşi dădu seama că acesta trebuie să se fi aflat chiar la poartă când privise afară.

— Păi... mă distram un pic, spuse Tom pe vocea joasă pe care-o folosea când era ruşinat. Scuze, Dickie!

Gura lui Dickie se deschise puţin, apoi se închise, de parcă furia i-ar fi închegat vorbele prea mult pentru a fi rostite. Pentru Tom, tăcerea lui Dickie era la fel de dureroasă ca nişte vorbe grele.

Dickie intră în cameră.

— Dickie. Îmi pare rău dacă...

Uşa trântită violent îl întrerupse. Dickie începu să se descheie la cămaşă, încruntându-se, de parcă Tom nu s-ar fi aflat acolo, fiindcă până la urmă era camera lui, şi ce căuta Tom în ea? Tom rămăsese împietrit de frică.

— Aş vrea să ieşi din hainele mele, spuse Dickie.

Tom începu să se dezbrace, iar degetele îi deveniseră neîndemânatice din pricina groazei, fiindcă până atunci Dickie îi spusese mereu să se îmbrace cu asta şi cu cealaltă, să împrumute hainele lui. Dickie nu avea să-i mai spună asta vreodată.

— Şi pantofii? întrebă Dickie privind la picioarele lui Tom. Eşti nebun?

— Nu, zise Tom încercând să se adune, aşezând costumul pe umeraş. Te-ai împăcat cu Marge?

— Marge şi cu mine suntem în regulă, se răsti Dickie, închizând subiectul. Şi un alt lucru pe care vreau să-l spun foarte clar este că nu sunt homosexual. Nu ştiu dacă tu ai impresia c-aş fi sau nu.

— Homosexual? întrebă Tom zâmbind vag. Nu m-am gândit niciodată că ai putea fi homosexual.

Dickie începu să spună altceva, dar se răzgândi. Se îndreptă de spate, cu coastele reliefându-se pe pieptul închis la culoare.

— Marge crede că tu eşti.

— De ce?

Tom simţi că păleşte. Aruncă febril al doilea pantof al lui Dickie şi aşeză perechea în dulap.

— De ce-ar crede asta? Ce am făcut?

Simţea că leşină. Nimeni nu i-o mai spusese drept în faţă, în felul acesta.

— Fiindcă te porţi într-un fel, spuse Dickie pe un ton mârâit şi ieşi din cameră.

Tom se îmbrăcă repede în şort. Se ascunsese pe jumătate de Dickie, în spatele uşii, deşi avea chiloţii pe el. Doar fiindcă Dickie îl plăcea, se gândi el, Marge lansase nişte acuzaţii murdare la adresa lor. Iar Dickie nu avusese tupeul să îl apere şi să nege!

Coborî şi îl găsi pe Dickie pregătindu-şi o băutură la barul de pe terasă.

— Dickie, vreau să mă crezi, spuse Tom. Nici eu nu sunt homosexual şi nu vreau să creadă cineva una ca asta.

— Bine, mormăi Dickie.

Tonul îi aminti lui Tom de răspunsurile pe care i le dăduse Dickie când îl întrebase despre o persoană sau alta din New York. Unii erau homosexuali, într-adevăr, şi bănuise adesea că Dickie negase în mod deliberat că-i cunoaşte, deşi îi cunoştea. Nu-i mare scofală! Oricum, cine era cel care făcea atâta caz din asta? Dickie.

Tom ezită, în timp ce în minte i se învârtea un amalgam de lucruri pe care le-ar fi putut spune, unele ranchiunoase, altele liniştitoare, recunoscătoare sau ostile.

Îşi aminti de nişte grupuri pe care le cunoscuse în New York şi la care renunţase complet. Regreta acum că le cunoscuse. Îl primiseră printre ei fiindcă îi amuza, însă nu avusese niciodată de-a face cu vreunul! Când câţiva îi făcuseră avansuri, îi respinsese, deşi îşi amintea cum încercase să se revanşeze aducându-le gheaţă pentru băuturi sau lăsându-i acasă cu taxiul, deşi se abătea din drum, fiindcă se temuse că aveau să nu-l mai placă. Fusese un tâmpit! Îşi amintea şi momentul umilitor când Vic Simmons spusese: „Ah, pentru numele lui Dumnezeu, Tommie, mai taci!” când se adresase unui grup de persoane, poate pentru a treia sau a patra oară în prezenţa lui Vic, spunând: „Nu mă pot hotărî dacă îmi plac bărbaţii sau femeile, aşa că vreau să renunţ la amândouă categoriile!” Tom prelinsese cândva că mergea la psiholog, fiindcă toată lumea mergea la unul, şi povestise istorisiri amuzante despre şedinţele

lui ca să amuze oamenii la petreceri. Gluma cu renunţarea la ambele categorii avusese întotdeauna succes în felul în care-o spunea el, până când Vic îi spusese să tacă. După aceea, Tom nu mai povestise niciodată faza şi nici nu mai pomenise de psiholog. De fapt, era mult adevăr în asta, reflectă Tom. El era unul dintre cei mai inocenţi şi mai corecţi oameni din câţi a cunoscut. Asta era ironia situaţiei cu Dickie.

— Mă simt de parcă... începu Tom, însă Dickie nu asculta.

Îi întoarse spatele posomorât şi îşi duse băutura în colţul terasei. Tom se apropie de el, un pic temător, neştiind dacă îl va împinge de pe terasă sau doar se va întoarce cu spatele şi-i va spune să plece imediat din casa lui.

Tom întrebă încet:

— Dickie, eşti îndrăgostit de Marge?

— Nu, dar îmi pare rău pentru ea. Îmi pasă de ea. A fost foarte amabilă cu mine. Am petrecut clipe frumoase împreună. Nu pari capabil să înţelegi asta.

— Ba înţeleg. Asta a fost ideea mea iniţială despre voi: tu vrei să aveţi o relaţie platonică, dar ea este îndrăgostită de tine.

— Da, este. Dar să ştii că trebuie să faci tot posibilul ca să nu-i răneşti pe cei care sunt îndrăgostiţi de tine.

— Fireşte.

Ezită, alegându-şi cuvintele. Era încă precaut şi tremura, deşi Dickie nu mai era supărat pe el. N-o să-l dea afară. Tom continuă, ceva mai calm:

— Îmi imaginez că, dacă eraţi amândoi în New York, nu v-aţi fi văzut atât de des, sau chiar deloc! Dar fiind amândoi în satul ăsta singuratic...

— Întocmai. Nu m-am culcat cu ea şi nici nu intenţionez, dar vreau să-i păstrez prietenia.

— Dar am făcut eu ceva să te împiedic? Ţi-am spus, Dickie, mai bine plec decât să fac ceva care să vă strice prietenia.

Dickie îi aruncă o privire şi spuse:

— Nu, n-ai făcut nimic în mod special, însă e clar că nu-ţi place s-o ai prin preajmă. Când faci eforturi să-i spui ceva drăguţ, e clar că e forţat.

— Îmi pare rău, spuse Tom chinuit.

Îi părea rău că nu făcuse un efort mai mare, că făcuse o treabă de mântuială când s-ar fi putut descurca mai bine.

— Mă rog, să nu mai vorbim despre asta. Marge şi cu mine suntem în regulă, spuse Dickie sfidător.

Îi întoarse spatele şi privi apa.

Tom se duse la bucătărie şi puse la fiert apă pentru cafea. Nu voia să folosească espressorul, fiindcă era obiectul preferat al lui Dickie şi nu-i plăcea să fie folosit de altcineva. Avea să ia cana cu el în cameră şi să studieze puţină italiană înainte să ajungă Fausto. Nu era momentul potrivit să se împace cu Dickie. Dickie era orgolios. Avea să păstreze tăcerea toată după-amiaza, apoi să-şi revină pe la 17.00, după ce picta o vreme, şi episodul cu hainele avea să fie uitat.

Tom era sigur de un lucru: Dickie era bucuros să-l aibă acolo, cu el. Se săturase să locuiască singur şi se săturase de Marge. Tom mai avea trei sute de dolari din banii daţi de domnul Greenleaf, iar Dickie şi cu el aveau să-i folosească pentru o escapadă la Paris. Fără Marge. Dickie fusese uimit când Tom îi spusese că nu văzuse din Paris decât o imagine fugară de pe un geam de gară.

Aşteptând să fiarbă cafeaua, Tom strânse mâncarea pe care ar fi trebuit să o mănânce la prânz. Aşează câteva cratiţe în oale mai mari cu apă, ca să ţină furnicile la distanţă. Mai aveau un pachet de unt proaspăt, două ouă, patru rulouri pe care Ermelinda le cumpărase pentru micul dejun din ziua următoare. Trebuia să cumpere cantităţi mici din toate, fiindcă nu aveau frigider. Dickie voia să cumpere unul cu o parte din banii tatălui său. Spusese asta de câteva ori. Tom spera să se răzgândească, fiindcă un frigider avea să le reducă banii de călătorie, iar Dickie avea un buget fix de cinci sute de dolari pe lună. Dickie era atent cu banii, într-un fel, şi totuşi, la crâşmă sau în barurile din sat, împărţea bacşişuri generoase în dreapta şi în stânga şi dădea bancnote de cinci sute de lire italiene oricărui cerşetor pe care îl vedea.

Pe la ora 17.00, Dickie îşi revenise la normal. Petrecuse o după-amiază plăcută pictând. Aşa bănuia Tom, fiindcă fluierase în atelier vreo oră înainte să iasă pe terasă, unde Tom îşi revizuia gramatica, şi îi dădu câteva sfaturi legate de pronunţie.

— Italienii nu zic întotdeauna „Io voglio”[13] atât de clar, spuse el. Mai pronunţă şi „Io vo’ presentare mia amica Marge, per esempio”[14].

Dickie trasă o linie imaginară cu braţul său lung prin aer. Gesticula mereu când vorbea italiană. Avea gesturi graţioase, de parcă ar fi dirijat o orchestră în legato.

— Mai bine l-ai asculta mai des pe Fausto şi ai citi mai puţină gramatică. Eu am învăţat italiană de pe stradă.

Dickie zâmbi şi se îndreptă spre alee. Fausto tocmai intra pe poartă.

Tom ascultă cu atenţie, chinuindu-se să priceapă fiecare cuvinţel din schimbul lor de cuvinte în italiană însoţit de râsete.

Fausto apăru pe terasă zâmbind, se aruncă pe un scaun şi îşi rezemă picioarele goale de parapet. Chipul lui fie zâmbea, fie se încrunta, schimbându-se de la un moment la altul. Era unul dintre puţinii oameni din sat, spusese Dickie, care nu vorbea în dialectul sudist. Fausto locuia la Milano şi îşi vizita o mătuşă din Mongibello pentru câteva luni. Venea, mereu punctual, de trei ori pe săptămână, cam pe la 17.00 sau 17.30, şi stăteau pe terasă, bând vin sau cafea şi povestind cam o oră. Tom se străduia să memoreze tot ce spunea Fausto despre roci, ape, politică. Fausto era comunist şi avea carnet de partid şi le arăta mereu carnetul americanilor, spunea Dickie, fiindcă era amuzat de reacţia lor. Vorbeau despre viaţa sexuală, frenetică şi pisicească parcă, a unora dintre locuitorii satului. Lui Fausto îi era uneori greu să găsească subiecte de discuţie, iar atunci se holba la Tom şi izbucnea în râs. Dar Tom făcea mari progrese. Italiana era singurul lucru pe care-l studiase vreodată şi îi făcuse plăcere şi de care simţea că se putea ţine. Tom dorea ca italiana lui să fie la fel de bună ca a lui Dickie şi credea că putea ajunge la acel nivel într-o lună, dacă muncea din greu în continuare.

[13] „Eu vreau” (lb. it.) (n.r.).

[14] „Vreau să v-o prezint pe prietena mea, Marge, de exemplu” (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 11

Tom traversă voios terasa şi intră în atelierul lui Dickie.

— Vrei să ajungi la Paris într-un sicriu? întrebă el.

— Ce? zise Dickie ridicând privirea de pe tabloul său în acuarelă.

— Am vorbit cu un italian la Giorgio's. Am pleca din Trieste călătorind în sicrie, într-o maşină pentru bagaje escortată de nişte francezi, şi primim o sută de mii de lire italiene fiecare. Cred că are legătură cu drogurile.

— Droguri în sicrie? Nu-i un truc învechit?

— Am vorbit cu tipul în italiană, deci n-am priceput totul, însă a spus că vor fi trei sicrie, şi poate al treilea are un cadavru adevărat înăuntru, în care pun drogurile. Oricum, primim şi călătoria gratuit, şi căpătăm şi experienţă.

Tom îşi goli buzunarele de pachetele de Lucky Strike pe care tocmai le cumpărase pentru Dickie de la un vânzător ambulant.

— Ce spui?

— Cred că-i o idee genială. La Paris în sicriu!

Dickie zâmbea ciudat, un pic ironic, ca şi cum pretindea că se lasă prins în capcană, când nu avea nici cea mai mică intenţie să se lase păcălit.

— Vorbesc serios, spuse Tom. Chiar caută câţiva tineri doritori. Sicriele ar trebui să conţină trupurile francezilor căzuţi în Indochina. Cei din escorta franceză se vor preface că sunt rudele unuia dintre ei sau poate ale tuturor...

Nu era tocmai ce-i spusese bărbatul, însă era pe-aproape. Iar două sute de mii de lire italiene însemnau peste trei sute de dolari, suficient pentru o escapadă la Paris. Dickie încă evita subiectul călătoriei.

Dickie îl privi tăios, puse jos mucul îndoit de Nazionale pe care-l fuma şi deschise un pachet de Lucky.

— Eşti sigur că tipul cu care ai vorbit nu era el însuşi sub influenţa drogurilor?

— Eşti atât de precaut în ultima vreme! spuse Tom râzând. Unde ţi-e spiritul de aventură? Te uiţi la mine de parcă nici nu m-ai crede! Hai cu mine să ţi-l arăt! E tot acolo şi mă aşteaptă. Îl cheamă Carlo.

Dickie nu părea să aibă de gând să se mişte din loc.

— Oricine are o asemenea ofertă nu-ţi explică toate dedesubturile. Poate că o să găsească nişte infractori care vor să meargă de la Trieste la Paris, însă nici asta nu are sens.

— Vii cu mine să vorbim cu el? Dacă nu mă crezi, măcar îl vezi.

— Sigur, zise Dickie ridicându-se brusc. Poate chiar mă bag în asta pentru o sută de mii de lire italiene.

Dickie închise cartea de poezii care stătuse cu faţa în jos pe canapea înainte să-l urmeze pe Tom afară. Marge avea multe cărţi de poezii, iar în ultima vreme Dickie le împrumuta des.

Omul încă stătea la masa din colţ de la Giorgio's, când intrară. Tom îi zâmbi şi îi făcu semn din cap.

— Bună, Carlo, spuse el. *Posso sedermi?*[15]

— *Si, si*[16], spuse bărbatul gesticulând spre scaunele de la masă.

— Acesta este prietenul meu, spuse Tom în italiană, cu grijă. Vrea să ştie dacă treaba cu Parisul e pe bune.

Tom se uită la Carlo, în timp ce acesta îl măsura pe Dickie. Fu minunat pentru Tom să vadă că ochii întunecaţi şi duri ai bărbatului nu trădau nimic altceva decât un interes politicos. Într-o fracţiune de secundă, păru să evalueze expresia vag zâmbitoare, însă suspicioasă, a lui Dickie, bronzul său, care nu se putea obţine decât după luni de stat la soare, îmbrăcămintea sa italiană şi inelele americane.

Un zâmbet se lăţi încet pe buzele palide şi plate ale bărbatului. Se uită la Tom.

— *Allora?*[17] îl îndemnă Tom nerăbdător.

Omul îşi ridică paharul cu martini dulce şi luă o înghiţitură.

— Treaba e pe bune, dar nu cred că prietenul tău e omul potrivit.

Tom se uită la Dickie. Dickie îi privi pe bărbat cu atenţie, cu acelaşi zâmbet neutru. De data asta însă, lui Tom i se păru a fi un zâmbet dispreţuitor.

— Măcar e pe bune, vezi doar! îi spuse el lui Dickie.

— Mda, răspunse el, încă privindu-l pe bărbat de parcă era un soi de animal interesant, pe care-l putea ucide dacă dorea.

---

[15] „Pot să mă aşez?" (lb. it.) (n.r.).

[16] „Da, da" (lb. it.) (n.r.).

[17] „Deci?" (lb. it.) (n.r.).

Dickie ar fi putut vorbi în italiană cu bărbatul, dar în schimb alesese să nu spună nici măcar un cuvânt. Cu trei săptămâni în urmă, îşi zise Tom, Dickie ar fi acceptat oferta. Chiar trebuia să stea aşa, ca un porumbel pe stinghie? Sau ca un detectiv care aştepta întăriri ca să-l poată aresta?

— Deci, spuse Tom într-un târziu, mă crezi, nu?

Dickie se uită la el.

— Despre treaba asta? De unde să ştiu?

Tom îl privi pe italian, aşteptând.

Italianul ridică din umeri şi zise:

— Nu-i nevoie să discutăm, nu?

— Nu, răspunse Tom.

O furie nebunească, fără direcţie, îi clocotea în sânge şi îl făcea să tremure. Era furios pe Dickie. Acesta măsura unghiile murdare, gulerul nespălat şi chipul urât şi întunecat al bărbatului. Era un chip bărbierit proaspăt, însă nespălat, aşa încât porţiunea unde se aflase barba era mult mai deschisă la culoare decât pielea de deasupra şi de dedesubt. Dar ochii săi negri, de italian, erau calmi şi prietenoşi, iar privirea, mai puternică decât a lui Dickie.

Tom se simţi luat în râs. Era conştient că nu se putea exprima în italiană. Voia să le vorbească şi lui Dickie, şi bărbatului.

— *Niente, grazie*[18], Berto! îi spuse Dickie liniştit chelnerului, care venise să întrebe ce doresc.

Îl privi pe Tom şi întrebă:

— Mergem?

Tom sări în sus atât de brusc, încât scaunul i se răsturnă. Îl puse la loc şi se înclină de rămas-bun către italian. Simţea că îi datorează scuze, însă nu putu să articuleze nici măcar un „la revedere”. Italianul îi făcu semn din cap şi zâmbi. Tom se ţinu după picioarele lungi, îmbrăcate în alb, ale lui Dickie, până ieşiră din bar.

Afară, Tom spuse:

— Voiam să vezi că e adevărat. Sper că ţi-ai dat seama.

— Da, e adevărat, spuse Dickie zâmbind. Ce-ai păţit?

— Ce ai păţit tu?

— Tipul e un escroc. Asta vrei să recunosc? OK!

— Trebuia să te porţi atât de arogant? Cu ce ţi-a greşit?

[18] „Nimic, mulţumim” (lb. it.) (n.r.).

— Ar fi trebuit cumva să îngenunchez în faţa lui? Am mai văzut escroci. Satul ăsta e plin de ei.

Dickie îşi încruntase sprâncenele blonde. Continuă:

— Ce naiba e în neregulă cu tine? Vrei să-i accepţi propunerea nebunească? N-ai decât!

— Acum nici dacă vreau nu aş mai putea. Nu după cum te-ai purtat tu!

Dickie se opri în mijlocul drumului, privindu-l. Se certau atât de tare, încât câţiva oameni se opriseră şi ei să se uite.

— Ar fi putut să fie distractiv, spuse Tom, însă nu după cum ai ales să te porţi. Acum o lună, când am fost la Roma, ai fi crezut că e distractiv.

— Nu, spuse Dickie clătinând din cap. Mă îndoiesc.

Sentimentul de frustrase şi neputinţă era agonizant pentru Tom. La fel şi faptul că erau priviţi. Se forţă să meargă mai departe, mai întâi cu paşi mici, tensionaţi, până când se asigură că Dickie îl însoţea. Chipul acestuia reflecta încă mirarea şi bănuiala, iar Tom ştia că Dickie era surprins de reacţia lui. Tom voia să explice, voia să-i spună totul lui Dickie, ca el să înţeleagă şi să simtă la fel. Dickie fusese pe aceeaşi lungime de undă cu el cu o lună în urmă.

— E vorba despre felul în care te-ai purtat, spuse Tom. Nu era cazul să te porţi aşa. Tipul ăla nu ţi-a făcut nimic.

— Arăta ca un escroc murdar, răspunse Dickie. Pentru numele lui Dumnezeu! Du-te înapoi dacă-ţi place aşa de mult de el! Nu eşti obligat să faci ce fac eu!

Fu rândul lui Tom să se oprească în mijlocul drumului. Avu un impuls să se ducă în altă direcţie, nu neapărat înapoi la italian, ci doar să-l părăsească pe Dickie. Apoi, dintr-odată, tensiunea îi dispăru. Umerii i se relaxară, pulsând dureros, iar respiraţia începu să i se calmeze. Voia să spună măcar „Fie, Dickie”, ca să pună punct şi să-l facă să uite de asta. Dar îşi simţi limba legată.

Se uită în ochii albaştri ai lui Dickie. Erau încă încruntaţi, sub sprâncenele decolorate de soare care deveniseră albe. Avea ochii strălucitori şi goi... doar nişte bucăţi de gelatină albastră cu un punct negru în interior, fără sens, fără legătură cu el. Se spune că ochii sunt fereastra sufletului, că prin ei străbate iubirea, că doar uitându-te în ei poţi vedea ce se petrece înăuntrul unei fiinţe umane. Dar în ochii lui Dickie, Tom nu văzu

decât ce ar fi văzut uitându-se la suprafaţa dură şi lipsită de viaţă a unei oglinzi.

Tom simţi un junghi puternic în piept şi îşi acoperi faţa cu mâinile. Era de parcă Dickie îi fusese răpit dintr-odată. Nu erau prieteni. Nu se cunoşteau. Tom realiză în acel moment un adevăr oribil, un adevăr universal, general valabil pentru toţi oamenii pe care-i cunoscuse şi pe care urma să-i cunoască: fiecare dintre ei stătuse sau urma să stea în faţa lui, iar el avea să ştie, iar şi iar, că nu-i va cunoaşte niciodată. Cel mai rău era că avea să existe mereu iluzia temporară că îi cunoştea şi că erau într-o armonie perfectă, că erau la fel. Pentru o clipă, şocul revelaţiei imposibil de descris în cuvinte i se păru insuportabil. Se simţi apucat de o criză, de parcă urma să se prăbuşească. Era copleşit de toate: lumea străină din jur, limba diferită, eşecul său, faptul că Dickie îl ura. Se simţi înconjurat de străini, de ostilitate. Simţi cum Dickie îi înlătură mâinile de pe faţă.

— Ce-ai păţit? întrebă Dickie. Ţi-a dat tipul ăla să iei ceva?

— Nu.

— Eşti sigur? Nu ţi-a pus nimic în băutură?

— Nu.

Primele picături ale ploii de seară îi căzură pe cap. Urmă un huruit de tunet. Ostilitate şi de sus.

— Vreau să mor, spuse Tom încetişor.

Dickie îl trase de braţ. Tom se împiedică de un prag. Se aflau în barul micuţ de vizavi de poştă. Tom auzi cum Dickie comandă un coniac, specificând să fie italian, fiindcă nu era suficient de bun să primească franţuzesc, presupuse Tom. Îl bău. Era dulceag, cu gust de medicament. Bău trei, ca pe un medicament magic care să-l aducă înapoi la ceea ce mintea lui ştia că se numeşte, de obicei, realitate: mirosul de Nazionale din mâna lui Dickie, fibra ondulată a lemnului din care era făcut barul, sub degetele sale, faptul că în stomac simţea o apăsare, de parcă cineva îi împingea un pumn în buric, anticiparea vie a drumului lung şi abrupt spre casă, durerea surdă pe care avea să o simtă în coapse după acel drum.

— Sunt bine, spuse Tom încet, cu o voce groasă. Nu ştiu ce-am păţit. Poate că m-a bătut soarele în cap.

Râse. Aşa era realitatea. Râdeai de ea, o făceai să pară prostească. Tocmai trăise un moment mai important decât oricare altul din cele cinci săptămâni de când îl întâlnise pe

Dickie, poate cel mai important moment pe care îl trăise vreodată.

Dickie nu spuse nimic, ci îşi puse ţigara în gură şi scoase câteva bancnote de o sută de lire italiene din portofelul negru din piele de aligator, punându-le pe bar. Tom fu jignit fiindcă nu spunea nimic. Se simţea ca un copil care fusese bolnav şi probabil o pacoste, dar care se aştepta măcar la o vorbă bună după ce îi trecuse boala. Dar Dickie era indiferent. Îi cumpărase coniacurile la fel de rece cum ar fi făcut-o pentru un străin pe care-l întâlnise pe stradă, care se simţise rău şi nu avea bani.

Tom se gândi brusc că Dickie nu voia ca el să-l însoţească la Cortina. Nu era prima dată când se gândea la asta. Marge mergea şi ea la Cortina. Ea şi Dickie cumpăraseră un termos nou, gigantic, ultima dată când fuseseră în Napoli. Nu îl întrebaseră dacă îi plăcea şi nici altceva. Îl excludeau, pe tăcute şi treptat, din pregătirile lor. Tom simţea că Dickie se aştepta ca el să plece, de fapt, chiar înainte de excursia la Cortina. Cu câteva săptămâni în urmă, Dickie spusese că îi va arăta lui Tom pârtiile de schi marcate pe hartă. Dar Dickie se uitase singur pe hartă într-o seară, fără să discute cu el.

— Eşti gata? întrebă Dickie.

Tom îl urmă afară din bar, ca un câine.

— Dacă poţi ajunge acasă teafăr de unul singur, mă gândeam să dau o fugă s-o văd pe Marge un pic, spuse Dickie pe drum.

— Mă simt bine, răspunse Tom.

— Bine.

Apoi spuse peste umăr, îndepărtându-se:

— Vrei să ridici tu corespondenţa? S-ar putea să uit.

Tom încuviinţă. Intră în oficiul poştal. Ridică două scrisori: una pentru el, de la tatăl lui Dickie, şi una pentru Dickie, de la cineva din New York pe care nu-l cunoştea. Rămase în uşă şi deschise scrisoarea de la domnul Greenleaf, despăturind cu respect foaia scrisă la maşină. Purta impresionantul antet de un verde palid al fabricii de ambarcaţiuni Burke-Greenleaf, cu emblema cârmei în mijloc.

10 noiembrie

Dragul meu Tom,

Ţinând cont că eşti cu Dickie de peste o lună şi că nu dă niciun să nu că ar vrea să vină acasă, nu mai mult decât ca înainte să ajungi tu, pot doar să trag concluzia că ai dat greş. Ştiu că, având cele mai bune intenţii, ne-ai transmis că se gândeşte să revină, însă, cu sinceritate, nu deduc asta din scrisoarea lui din 26 octombrie. De fapt, pare mai hotărât ca niciodată să rămână în Italia.

Aş dori să ştii că eu şi soţia mea apreciem toate eforturile făcute în numele nostru, şi al lui. Nu mai este necesar să ni te consideri obligat în vreun fel. Sper că eforturile din ultima lună nu ţi-au creat inconvenienţe şi sper sincer că această călătorie ţi-a oferit şi unele bucurii, în ciuda eşecului principalului obiectiv.

Soţia mea şi cu mine îţi trimitem salutări şi mulţumiri.

Cu sinceritate,

H. R. Greenleaf

Asta fu lovitura finală. Cu tonul său marcat de răceală, chiar mai rece decât tonul său obişnuit de afaceri, fiindcă era un ton de rămas-bun şi introdusese o notă de mulţumire politicoasă, domnul Greenleaf îl îndepărtase brusc şi sec. Eşuase. „Sper că nu ţi-au creat inconvenienţe...” Era oare sarcastic? Domnul Greenleaf nici măcar nu spusese că i-ar plăcea să-l revadă când se întorcea în America.

Tom urcă mecanic dealul. Şi-l imagină pe Dickie acasă la Marge, povestindu-i despre Carlo şi despre purtarea sa ciudată după aceea. Tom ştia ce avea să spună ea: „De ce nu scapi de el, Dickie?” Oare trebuia să se întoarcă şi să le explice, să-i oblige să asculte? Tom se întoarse, privind conturul abia vizibil al casei lui Marge de pe deal, cu ferestrele întunecate. Geaca de blugi i se uda de la ploaie. Îşi ridică gulerul, apoi urcă repede dealul până la casa lui Dickie. Cel puţin, îşi zise el mândru, nu încercase să mai stoarcă nişte bani de la domnul Greenleaf, cum ar fi putut să facă. Ar fi putut, chiar şi cu acordul lui Dickie, dacă l-ar fi abordat când era în dispoziţia potrivită. Oricine altcineva ar fi făcut-o, se gândi Tom, oricine, dar nu el, şi asta spunea ceva despre el.

Rămase în colţul terasei, holbându-se la linia vagă şi pustie a orizontului, fără să se gândească la nimic şi fără să simtă nimic, cu excepţia unei senzaţii slabe, ca prin vis, de pierdere şi singurătate. Chiar şi Dickie şi Marge păreau departe, iar ce aveau să spună despre el părea lipsit de importanţă. Era singur. Doar asta conta. Începu să simtă o teamă ascuţită la capătul spinării, deasupra feselor.

Se întoarse când auzi poarta deschizându-se. Dickie urca pe alee, zâmbind, însă lui Tom i se păru un zâmbet forţat, politicos.

— Ce faci acolo, în ploaie? întrebă Dickie aplecându-se să intre pe uşă.

— E foarte răcoritoare, spuse Tom pe un ton plăcut. Uite o scrisoare pentru tine!

Îi întinse lui Dickie scrisoarea şi o îndesă pe cea de la domnul Greenleaf în buzunar. Îşi agăţă geaca în dulapul de pe hol. Când Dickie termină de citit scrisoarea, care-l făcu să râdă în hohote, Tom spuse:

— Crezi că Marge ar vrea să vină cu noi la Paris?

Dickie păru surprins.

— Cred că da.

— S-o întrebi, spuse Tom cu voioşie.

— Nu ştiu dacă ar trebui să merg la Paris, spuse Dickie. Nu m-ar deranja să evadez undeva câteva zile, dar Parisul...

Îşi aprinse o ţigară, apoi continuă:

— Aş prefera să merg la San Remo sau la Genova. Ăla da oraş!

— Dar Parisul... Genova nu se poate compara cu Parisul, nu?

— Nu, fireşte că nu, dar Genova e mult mai aproape.

— Atunci, când mergem la Paris?

— Nu ştiu. Oricând. Parisul tot acolo o să fie.

Tom ascultă ecoul vorbelor în urechi, căutându-le tonul. Cu două zile în urmă, Dickie primise o scrisoare de la tatăl lui. Citise cu voce tare câteva propoziţii şi râseseră împreună de ele, dar nu-i citise toată scrisoarea, ca de obicei. Tom era convins că domnul Greenleaf îi spusese lui Dickie că era sătul de Tom Ripley şi că îl suspecta că se foloseşte de banii lui pentru propriul amuzament. Cu o lună în urmă, Dickie ar fi râs şi de asta, însă nu şi acum.

— Mă gândeam doar că, dacă mai am ceva bani, am putea merge la Paris, insistă Tom.

— Mergi tu. Eu nu prea am chef. Mă păstrez pentru Cortina.

— Păi... presupun că merge şi San Remo, spuse Tom încercând să pară amabil, deşi simţea că-i vine să plângă.

— În regulă.

Tom fugi de pe hol, în bucătărie. Forma imensă şi albă a frigiderului îi ieşi dinainte, de după colţ. Se gândise că ar bea ceva cu gheaţă. Dar acum nu mai voia să se atingă de frigider. Petrecuse o zi întreagă în Napoli, cu Dickie şi Marge, uitându-se la frigidere, inspectând tăvi de gheaţă, numărând recipientele, până când Tom nu mai putuse deosebi un aparat de altul, însă Dickie şi Marge continuaseră, entuziasmaţi ca doi însurăţei. Petrecuseră alte câteva ore într-o cafenea, discutând meritele tuturor frigiderelor la care se uitaseră, înainte să decidă pe care-l voiau. Iar acum Marge apărea şi dispărea mai des ca niciodată, fiindcă îşi punea o parte din mâncare în el şi dorea adesea să împrumute gheaţă. Tom îşi dădu seama, brusc, de ce detesta frigiderul. Însemna că Dickie rămânea pe loc. Nu doar că punea capăt excursiei lor în Grecia din iarnă, dar însemna şi că Dickie nu se va muta la Paris sau la Roma, aşa cum discutaseră în primele săptămâni petrecute de Tom aici. Nu putea face asta când avea un frigider din cele patru din sat, cu şase tăvi de gheaţă şi atât de multe rafturi, încât te simţeai ca la supermarket de fiecare dată când îl deschideai.

Tom îşi pregăti o băutură fără gheaţă. Îi tremurau mâinile.

Doar cu o zi în urmă, Dickie îl întrebase ca din întâmplare, în mijlocul conversaţiei, dacă mergea acasă de Crăciun, deşi ştia foarte bine că nu mergea. Nu avea o casă, iar Dickie ştia asta, pentru că Tom îi povestise totul despre mătuşa Dottie din Boston. Fusese doar o aluzie foarte clară. Marge avea planuri grandioase de Crăciun. Avea o conservă de budincă de prune englezească pe care o păstra şi voia să cumpere un curcan de la un *contadino*[19]*.* Tom îşi imagina cum avea să facă totul cu sentimentalismul ei zaharat. Cu un brad de Crăciun, evident, probabil făcut din carton. Marge mai şi croşeta. Lua mereu acasă şosetele lui Dickie să le cârpească. Şi amândoi îl excludeau încet-încet, dar politicos. Fiecare lucru prietenos pe care i-l spuneau era de fapt un efort cumplit. Tom nu mai suporta să se gândească la asta. Fie, va pleca. Orice, doar să nu trebuiască să suporte Crăciunul alături de ei.

[19] „Fermier” (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 12

Marge spuse că nu ţine neapărat să vină cu ei la San Remo. Intrase într-un „sprint” cu scrisul la carte. Marge lucra când intens, când lent, dar mereu cu entuziasm. Lui Tom i se părea că Marge se declara „prinsă până peste cap” cam şaptezeci şi cinci la sută din timp, anunţându-şi mereu starea cu un hohot vesel de râs. Cartea trebuie să fie sub orice critică, se gândea Tom. Cunoscuse scriitori. Nu scriai o carte cu degetul mic, pierzând vremea pe plajă jumătate de zi şi întrebându-te ce vei mânca la cină. Dar era bucuros că Marge intrase într-un „sprint”, chiar atunci când Dickie şi cu el voiau să meargă la San Remo.

— Dickie, aş aprecia dacă ai putea să cauţi parfumul ăla pentru mine, spuse ea. Ştii tu, parfumul Stradivari pe care nu l-am găsit la Napoli. La San Remo trebuie să fie, fiindcă au atât de multe magazine cu produse franţuzeşti!

Tom se gândi că sigur urmau să petreacă o zi întreagă căutând parfumul în San Remo, aşa cum petrecuseră ore în şir la Napoli într-o sâmbătă.

Luară doar una dintre valizele lui Dickie pentru amândoi, fiindcă plănuiau să fie plecaţi doar trei nopţi şi patru zile. Dickie era într-o dispoziţie ceva mai bună, însă senzaţia de finalitate era încă prezentă, ca o presimţire că era ultima călătorie pe care o făceau împreună.

Lui Tom, veselia politicoasă a lui Dickie în tren i se păru cea a unei gazde care s-a săturat de musafir şi se teme că acesta şi-a dat seama, aşa că încearcă să compenseze în ultimul moment. Tom nu se mai simţise niciodată până acum ca un musafir plictisitor, deloc bine-venit.

În tren, Dickie îi povesti despre San Remo şi despre săptămâna pe care o petrecuse acolo cu Freddie Miles, când ajunsese pentru prima dată în Italia. San Remo era micuţ, însă avea un renume internaţional de centru comercial, iar oamenii veneau din Franţa ca să facă cumpărături aici. Lui Tom i se păru că Dickie încerca să-i vândă oraşul, să-l convingă să rămână în San Remo singur, în loc să revină în Mongibello. Tom începu să simtă ură faţă de oraş chiar înainte de a ajunge.

Apoi, când trenul aproape că ajunsese în gara din San Remo, Dickie spuse:

— Apropo, Tom, nu-mi place să-ţi spun asta dacă te vei supăra cumplit, însă aş prefera să merg la Cortina d'Ampezzo doar cu Marge. Cred c-ar prefera aşa, şi în fond îi sunt dator măcar cu o vacanţă frumoasă. Nu pari foarte entuziasmat să schiezi.

Tom înlemni, cuprins brusc de frisoane, însă încercă să nu mişte niciun muşchi. Dickie dăduse vina pe Marge!

— Da, spuse el, desigur.

Privi nervos harta din mâini, căutând disperat un alt loc în apropiere de San Remo, deşi Dickie dădea deja jos valiza de pe raftul de bagaje.

— Nu suntem departe de Nisa, nu-i aşa?

— Nu.

— Şi nici de Cannes. Mi-ar plăcea să merg la Cannes, dacă tot suntem aici. Măcar e în Franţa, spuse Tom pe un ton de reproş.

— Cred c-am putea. Ţi-ai adus paşaportul, nu?

Tom şi-l adusese. Se urcară în trenul de Cannes şi ajunseră în jur de ora 23.00.

Lui Tom i se păru minunat: portul care se curba, alungindu-se prin luminiţe în vârfuri lungi şi subţiri de semilună, bulevardul principal, elegant, dar cu aspect tropical, de-a lungul apei, cu şirurile sale de palmieri, şi hotelurile scumpe. Franţa! Era mai calmă decât Italia şi mai şic. Tom simţea asta chiar şi în întuneric.

Merseră la un hotel de pe prima străduţă lăturalnică: Gray d'Albion, suficient de şic, dar fără să îi coste o avere, spuse Dickie. Deşi Tom ar fi plătit cu plăcere, oricât de mult, pentru o cameră la cel mai bun hotel, cu vedere la ocean. Îşi lăsară valiza la hotel şi merseră la barul hotelului Carlton, despre care Dickie spuse că era cel mai la modă din Cannes. Totuşi, Dickie bănuia că barul o să fie aproape gol, fiindcă nu erau mulţi turişti în Cannes în perioada aceea. Se dovedi că avea dreptate. Tom propuse încă un rând de băuturi, însă Dickie refuză.

Luară micul dejun la cafenea a doua zi, apoi se îndreptară spre plajă. Aveau slipurile de baie pe sub pantaloni. Era răcoare, dar se putea înota. Înotaseră la Mongibello şi în zile mai friguroase. Plaja era aproape goală, cu excepţia câtorva cupluri izolate şi a unui grup de bărbaţi care practicau un soi de sport

pe dig. Valurile se rostogoleau şi se spărgeau pe nisip cu o violenţă iernatică. Tom văzu că grupul de bărbaţi făcea acrobaţii.

— Trebuie să fie profesionişti, remarcă el. Toţi poartă acelaşi tip de slip galben.

Tom privi cu interes cum construiau o piramidă umană, cu picioare fixate pe coapse proeminente, cu mâini care prindeau antebraţe. Îi auzea strigând „*Allez!*" şi „*Un-deux!*"[20]

— Uite! strigă Tom. Vârful!

Rămase pe loc să-l privească pe cel mai mic, un băiat de vreo şaptesprezece ani, căţărându-se pe umerii bărbatului care se afla în mijlocul grupului de trei din partea de sus. Luă poziţie, cu braţele deschise, parcă primind aplauze.

— Bravo! strigă Tom.

Băiatul îi zâmbi înainte să coboare dintr-o săritură, agil ca un tigru.

Tom se uită la Dickie. Acesta privea câţiva bărbaţi din apropierea lor, pe plajă.

— „Zece mii văzui dintr-o privire, narcise legănându-se sprinţar"[21], îi spuse el acru.

Tom fu şocat, apoi simţi un fior acut de ruşine, aceeaşi ruşine pe care o simţise şi la Mongibello, când Dickie îi spusese că Marge îl credea homosexual.

Bine, se gândi el, acrobaţii erau poponari. Poate Cannes era plin de poponari. Şi ce dacă? Îşi strânse pumnii în buzunarele pantalonilor. Şi-o aminti pe mătuşa Dottie spunând: „E un fătălău din cap până-n picioare. Taman ca tat-su!"

Dickie stătea cu braţele încrucişate, privind oceanul. Tom se abţinu intenţionat să se mai uite spre acrobaţi, deşi erau cu siguranţă mult mai amuzanţi decât oceanul.

— Intri? întrebă el descheindu-se curajos la cămaşă, deşi apa i se păru dintr-odată rece ca gheaţa.

— Nu cred, răspunse Dickie. De ce nu stai aici să priveşti acrobaţii? Eu mă întorc.

Se întoarse şi porni înapoi înainte ca Tom să poată răspunde.

Tom îşi încheie în grabă hainele, privind cum Dickie se îndepărta, pe diagonală, ocolindu-i pe acrobaţi, deşi următoarele

[20] „Hai" şi „Unu, doi" (lb. fr.) (n.r.).

[21] Vers din poezia *Oda narciselor* de William Wordsworth, folosit aici pentru a face o aluzie la homosexualitate (n.r.).

trepte spre trotuarul de sus erau de două ori mai departe decât cele din apropierea acrobaţilor.

Dă-l naibii! îşi spuse Tom. De ce trebuie să se poarte mereu cu atâta superioritate? Ai crede că n-a văzut niciodată o panseluţă! Problema lui Dickie e evidentă! De ce n-o lasă mai moale, măcar o dată? Ce are atât de important de pierdut?

Zeci de insulte îi răsăriră în minte, în timp ce fugea după Dickie. Apoi acesta îl privi cu răceală şi dezgust, iar insultele îi muriră pe limbă.

Plecară spre San Remo în acea după-amiază, chiar înainte de ora 15.00, ca să nu fie nevoiţi să mai plătească o zi la hotel. Dickie propusese să plece până-n ora 15.00, deşi Tom fusese cel care plătise nota de trei mii patru sute treizeci de franci, zece dolari şi opt cenţi, pentru o noapte. Tot el cumpără şi biletele de tren către San Remo, deşi Dickie era plin de franci. Dickie îşi adusese cecul lunar din Italia şi îl încasase în franci, gândindu-se că avea să iasă mai bine dacă schimba francii înapoi în lire italiene mai târziu, fiindcă francul înregistrase o creştere recentă.

În tren, Dickie nu spuse nici măcar un cuvânt. Pretinzând că îi era somn, îşi încrucişă braţele şi îşi închise ochii. Tom stătea vizavi de el, privindu-i chipul frumos, osos şi arogant, şi mâinile cu inelul verde şi inelul de aur, cu sigiliu. Lui Tom îi trecu prin minte să fure inelul verde la plecare. Ar fi fost uşor: Dickie şi-l scotea când înota. Uneori îl scotea şi când făcea duş, acasă. Avea să o facă în ultima zi, îşi zise Tom.

Privind pleoapele închise ale lui Dickie, Tom simţi o emoţie nebunească, un sentiment de ură, afecţiune, nerăbdare şi frustrare crescând în interiorul lui şi tăindu-i respiraţia. Voia să-l ucidă pe Dickie. Nu era prima dată când se gândea la asta. De vreo două sau trei ori avusese un impuls provocat de furie sau de dezamăgire, un impuls care dispăruse imediat şi îl lăsase cu un sentiment de ruşine. Acum se gândi la asta vreo două minute întregi, fiindcă îl părăsea oricum pe Dickie, deci de ce să-i mai fie ruşine? Eşuase în privinţa lui pe toate planurile. Îl detesta pentru că, oricum ar fi privit lucrurile, eşecul său nu fusese din vina lui, şi nici cauzat de ceva ce făcuse, ci de încăpăţânarea inumană a lui Dickie. Şi de insolenţa lui strigătoare la cer! Îi oferise lui Dickie prietenie, companie şi respect, tot ce avea mai bun, iar Dickie îi răspunsese cu lipsă de recunoştinţă şi ostilitate,

îl dădea afară din casă, alungându-l în frig. Dacă îl ucidea în această călătorie, îşi zise Tom, putea spune că avusese loc un accident. Putea... Tocmai se gândise la ceva genial: putea deveni el însuşi Dickie Greenleaf! Putea face tot ce făcea Dickie. Se putea întoarce la Mongibello să ia lucrurile lui Dickie, să inventeze o poveste pentru Marge, apoi îşi putea lua un apartament la Roma sau la Paris şi putea primi cecul lui Dickie în fiecare lună, falsificându-i semnătura. Putea intra direct în pielea lui Dickie. Îl putea face pe domnul Greenleaf să-i mănânce din palmă. Pericolul, chiar şi inevitabila lipsă de sustenabilitate pe termen lung a planului, de care-şi dădea seama doar vag, îl făceau şi mai entuziast. Începu să se gândească la o modalitate de a-şi pune în funcţiune planul.

Apa. Dar Dickie era un înotător atât de bun! Stâncile. Ar fi fost uşor să-l împingă pe Dickie de pe o stâncă, într-o plimbare, însă şi-l imagină pe Dickie apucându-l şi trăgându-l după el. Se crispă pe scaun până când îl dureră coapsele şi unghiile îi crestară pielea de pe degetele mari. Trebuia să-i scoată şi celălalt inel. Trebuia să-şi vopsească părul mai deschis. Dar, firește, nu avea să locuiască undeva unde toată lumea îl cunoştea pe Dickie. Trebuia doar să arate suficient ca el pentru a-i folosi paşaportul. Şi arăta. Dacă...

Dickie deschise ochii, privind drept spre el, iar Tom se relaxă, înghesuit în colţ, cu capul pe spate şi ochii închişi, prefăcându-se că doarme.

— Tom, eşti bine? întrebă Dickie, scuturându-i genunchiul.

— Da, răspunse Tom zâmbind uşor.

Îl văzu pe Dickie aşezându-se la loc, iritat, şi ştiu de ce: Dickie nu suporta să îi acorde atâta atenţie. Tom zâmbi în sine, amuzat de propriul reflex rapid de a se preface că doarme, fiindcă fusese singura cale de a-l împiedica pe Dickie să vadă o expresie probabil foarte stranie pe chipul său.

San Remo. Flori. Din nou un drum principal spre plajă, magazine şi buticuri, turişti francezi, englezi şi italieni. Alt hotel, cu flori la balcoane.

Unde? Pe una dintre străduţele acelea, noaptea? Oraşul avea să fie întunecat şi tăcut la 1.00 noaptea, dacă-l putea ţine pe Dickie treaz atât târziu. În apă? Era uşor înnorat, dar nu era frig. Tom îşi frământa creierul. Ar fi uşor de făcut şi în camera de hotel, dar cum să scape de cadavru? Cadavrul trebuia să

dispară, absolut. Aşa că îi rămânea apa, iar Dickie se simţea în elementul lui în apă. Pe plajă erau de închiriat bărci, bărci cu vâsle şi şalupe cu motor. În fiecare barcă cu motor, remarcă Tom, era o greutate rotundă din ciment, legată de o frânghie, pentru ancorare.

— Dickie, ce-ai zice să luăm o barcă? întrebă Tom încercând să nu pară încântat, deşi era. Dickie se uită mirat la el, fiindcă nu fusese încântat de nimic de când ajunseseră.

Pe pontonul de lemn erau aliniate bărci cu motor micuţe, vopsite în albastru şi alb sau în verde şi alb, cam zece la număr. Italianul care se ocupa de ele era dornic de clienţi, fiindcă era o dimineaţă friguroasă şi cam posomorâtă. Dickie privi Mediterana, care era uşor înceţoşată, deşi fără semne de ploaie. Era genul de atmosferă cenuşie care nu avea să dispară întreaga zi, pentru că soarele nu avea să iasă de după nori. Era cam 10.30, ora aceea leneşă de după micul dejun, iar întreaga dimineaţă italiană, foarte lungă, se întindea în faţa lor.

— Fie. O oră în jurul portului! spuse Dickie sărind într-o barcă aproape imediat.

Tom văzu din zâmbetul lui c-o mai făcuse înainte şi că aştepta să rememoreze nostalgic alte dimineţi sau o altă dimineaţă petrecută aici poate cu Freddie, poate cu Marge. Sticluţa de parfum a lui Marge se contura în buzunarul jachetei de velur a lui Dickie. O cumpăraseră cu câteva minute înainte, de la un magazin foarte asemănător cu o farmacie americană de pe strada principală.

Proprietarul bărcilor porni motorul trăgând de o sfoară şi îl întrebă pe Dickie dacă ştia să o conducă. Dickie răspunse că da. Era şi o vâslă, o singură vâslă, pe fundul bărcii. Dickie luă cârma. Se îndreptară spre ieşirea din oraş.

— Minunat! strigă Dickie zâmbind.

Părul îi flutura în vânt.

Tom privi la stânga şi la dreapta. Într-o parte era o stâncă verticală, foarte asemănătoare cu Mongibello, iar în cealaltă, o lungime de ţărm, ieşind din ceaţa care plutea deasupra apei. Nu îşi dădea seama în ce direcţie era mai bine să meargă.

— Ştii locurile astea? strigă el peste zgomotul motorului.

— Nu! răspunse Dickie vesel, bucurându-se de cursă.

— E greu de cârmit?

— Chiar deloc! Vrei să încerci?

Tom ezită. Dickie cârmea mai departe spre larg.

— Nu, mersi.

Privi în dreapta şi în stânga. În stânga văzu o barcă de agrement.

— Încotro mergi? urlă el.

— Contează? zâmbi Dickie.

Nu, nu conta.

Dickie coti brusc la dreapta, atât de brusc încât amândoi trebuiră să se aplece ca să ţină în echilibru barca. Un zid de spumă albă se ridică la stânga lui Tom, apoi scăzu treptat, dezvăluind orizontul liber. Brăzdau din nou apa pustie, îndreptându-se spre nicăieri. Dickie testa viteza zâmbind, cu ochii albaştri cuprinzând orizontul.

— Când eşti într-o barcă mică, ai impresia că mergi mult mai rapid decât în realitate! strigă el.

Tom încuviinţă lăsându-şi zâmbetul înţelegător să vorbească pentru el. De fapt, era îngrozit. Dumnezeu ştia cât de adâncă era apa acolo. Dacă se întâmpla ceva cu barca, nu aveau nicio şansă să se întoarcă la mal, sau cel puţin, *el* nu avea. Nimeni nu putea vedea ce se petrecea în larg. Dickie cotea uşurel către dreapta, din nou către fâşia prelungă de teren cenuşiu neclar. Tom l-ar fi putut lovi, săruta sau arunca peste bord şi nimeni n-ar fi văzut nimic la aşa distanţă. Transpira, fierbinte pe sub haine, dar cu fruntea de gheaţă. Îi era teamă, însă nu de apă, ci de Dickie. Ştia că o s-o facă, că nu se va opri acum sau poate că nici nu era în stare să se oprească. Dar era posibil să nu reuşească.

— Mă provoci să sar? strigă Tom începând să-şi descheie jacheta.

Dickie râse la această propunere, deschizând larg gura şi ţinându-şi ochii fixaţi pe distanţa din faţa bărcii. Tom continuă să se dezbrace. Îşi scoase pantofii şi şosetele. Pe sub pantaloni purta slipul de baie, la tel ca Dickie.

— O să sar, dacă sari şi tu! strigă Tom. Ce zici?

Voia ca Dickie să încetinească.

— Dacă vreau? Bineînţeles!

Dickie încetini dintr-odată motorul. Lăsă cârma şi îşi scoase jacheta. Barca se clătină, pierzând din viteză.

— Haide! spuse Dickie făcând semn spre pantalonii lui Tom, pe care nu şi-i dezbrăcase încă.

Tom privi spre ţărm. San Remo era neclar, un amestec de alb ca de cretă şi roz. Ridică vâsla, de parcă s-ar fi jucat cu ea între genunchi, iar când Dickie se aplecă să-şi scoată pantalonii, Tom îl lovi cu ea în cap.

— Hei! urlă Dickie, încruntându-se şi alunecând pe jumătate de pe scaunul de lemn.

Sprâncenele sale palide se arcuiră într-o expresie de ameţeală surprinsă.

— Pentru Dumnezeu... mormăi el cu furie, deşi ochii săi albaştri se dăduseră deja pe spate, iar el îşi pierdu cunoştinţa.

Tom apucă vâsla în mâna stângă şi lovi capul lui Dickie dintr-o parte. Marginea vâslei tăie o crestătură care se umplu de sânge sub ochii lui Tom. Dickie era acum încovoiat pe fundul bărcii, zbătându-se. Scoase un răcnet de protest care-l sperie pe Tom cu tăria şi forţa sa. Tom îl lovi în gât, de trei ori, cu o latură a vâslei, de parcă vâsla ar fi fost un topor, iar gâtul lui Dickie, un copac.

Barca se clătină, iar apa îl stropi pe piciorul sprijinit de margine. Lovi fruntea lui Dickie şi un petec de sânge se lăţi încet pe pielea tăiată de vâslă. Pentru o clipă, Tom îşi dădu seama că oboseşte când se ridică să lovească iar. Mâinile lui Dickie se întinseră spre el. Picioarele lungi ale lui Dickie se îndreptară, ca să-l împingă în faţă. Tom apucă vâsla ca pe o baionetă şi îndesă mânerul într-o parte a pieptului lui Dickie. Corpul acestuia se relaxă, deveni moale şi nemişcat.

Tom se ridică respirând greu. Privi în jur. Nu se vedeau bărci, cu excepţia unui punctuleţ alb, foarte îndepărtat, care se mişca de la dreapta la stânga. Era o barcă cu motor în viteză, îndreptându-se spre ţărm.

Rămase nemişcat pentru o clipă, apoi scoase inelul verde de pe degetul lui Dickie. Îl băgă în buzunar. Celălalt inel era mai mic, însă reuşi să-l tragă şi pe acela peste articulaţia însângerată a degetului. Căută în buzunarele pantalonilor. Monede franceze şi italiene. Le lăsă acolo. Luă un breloc cu trei chei. Apoi ridică jacheta lui Dickie şi scoase parfumul lui Marge din buzunar, apoi ţigările şi bricheta argintie, un capăt de creion, portofelul din piele de crocodil şi câteva cartonaşe din buzunarul interior de la piept. Tom şi le îndesă pe toate în propria jachetă de catifea. Apoi luă frânghia care era înfăşurată într-un ghem încurcat peste greutatea albă de ciment. Capătul

era legat de inelul metalic al bărcii. Tom încercă să-l dezlege. Era un nod cumplit, ud, de nedesfăcut, care trebuie să fi fost făcut de ani de zile. Îl lovi cu pumnul. Ar fi fost bine dacă ar fi avut un cuţit.

Se uită la Dickie. Oare era mort? Tom se aşeză pe vine la prova strâmtă a bărcii, căutând semne de viaţă, îi era teamă să-l atingă, teamă să-i cerceteze pieptul sau încheietura ca să-i simtă pulsul. Se întoarse şi trase frenetic de frânghie până când îşi dădu seama că nu făcea decât să o strângă mai tare.

Bricheta! Scotoci în buzunarul pantalonilor lui, aflaţi pe fundul bărcii. O aprinse, apoi ţinu o porţiune uscată a frânghiei deasupra flăcării. Frânghia avea cam patru centimetri grosime. Fu un proces lent, foarte lent, iar Tom folosi timpul avut la dispoziţie ca să privească din nou în jur. Oare italianul cu bărcile îl putea vedea de la distanţa asta? Frânghia dură, cenuşie, refuza să se aprindă, doar strălucea şi scotea puţin fum, arzându-se lent, fir cu fir. Tom trase de ea, iar bricheta se stinse. O aprinse iar şi continuă să tragă de frânghie. Când se rupse, o înfăşură de patru ori în jurul gleznelor goale ale lui Dickie. O făcu repede, ca să nu i se facă din nou frică, şi legă un nod uriaş, neîndemânatic, strângându-l tare ca să fie sigur că nu se desfăcea, fiindcă nu se pricepea să lege noduri. Estimă că frânghia avea cam zece – doisprezece metri. Începu să se calmeze, să devină mai sigur pe el şi mai metodic. Greutatea de ciment ar trebui să fie suficientă pentru a ţine un trup la fund, se gândi el. Corpul putea pluti puţin, dar nu avea să urce la suprafaţă.

Tom aruncă greutatea peste bord. Se scufundă cu un pleoscăit puternic în apa transparentă şi stârni bule, apoi dispăru. Se scufundă şi se scufundă până când frânghia se strânse în jurul gleznelor lui Dickie. Tom era pregătit. Îi ridicase picioarele peste marginea bărcii şi acum trăgea de un braţ, ca să ridice partea cea mai grea – umerii – peste bord. Mâna lui Dickie era caldă şi moale. Umerii rămaseră pe fundul bărcii. Când îl trase, braţul păru să se întindă precum cauciucul, iar corpul nu se mişcă deloc. Tom se aşeză într-un genunchi şi încercă să ridice cadavrul, ca să-l poată împinge. Asta făcu barca să se clatine. Uitase de apă. Era singurul lucru care-l speria. Trebuia să-l scoată peste pupa, nu peste prova, se gândi el, fiindcă era partea aflată mai adânc în apă. Trase trupul lui

Dickie spre pupa, trecând frânghia de-a lungul marginii. Îşi dădea seama, după felul în care se clătina greutatea în apă, că nu atinsese fundul. Acum începu cu capul şi umerii lui Dickie, îi întoarse corpul pe burtă şi îl împinse încetul cu încetul. Capul lui Dickie era în apă, cu marginea bărcii tăindu-i talia, iar acum picioarele deveniseră greutatea moartă, rezistând încercărilor lui Tom cu o forţă impresionantă, aşa cum o făcuseră umerii, de parcă erau prinşi cu magnet de fundul bărcii. Tom inspiră adânc şi ridică. Dickie alunecă în apă, însă Tom îşi pierdu echilibrul şi căzu peste cârmă. Deodată, motorul în aşteptare porni.

Tom se aruncă în faţă ca să prindă cârma, însă barca făcu un arc nebunesc. Pentru o clipă, văzu apa sub el şi propria sa mână întinsă spre ea, fiindcă încercase să se prindă de marginea bărcii, care nu mai era acolo.

Căzuse în apă.

Icni de spaimă, împingându-şi corpul într-un salt în sus, încercând să se prindă de barcă. Rată. Barca începuse să se învârtă în cerc. Tom sări iar, apoi se scufundă mai jos, atât de jos încât apa i se închise din nou deasupra capului, cu o încetineală fatală, şi totuşi prea repede ca să apuce să respire, aşa că înghiţi apă din plin chiar în momentul în care ochii îi ieşiră la suprafaţă. Barca era mai departe. Văzuse asemenea rotiri înainte. Nu se opreau până nu se urca cineva să oprească motorul, iar acum, în pustietatea letală a apei, avu din nou sentimentul morţii, se scufundă zbătându-se, iar zgomotul motorului dispăru, pentru că apa îi intră în urechi, amuţind orice zgomot cu excepţia celor disperate din interiorul lui.

Se zbătu. Sângele îi pulsa disperat. Era din nou sus şi se îndrepta automat spre barcă, fiindcă era singurul lucru care plutea, deşi se rotea şi era imposibil de ajuns, iar prova sa ascuţită trecu de el de două ori, de patru ori, până când Tom reuşi până la urmă să ia o gură de aer.

Strigă după ajutor. Nu căpătă decât o înghiţitură zdravănă de apă. Mâna lui atinse barca pe sub apă şi fu împins la o parte de smucitura brutală a provei. Încercă să ajungă, zbătându-se, la capătul bărcii, fără să-i pese de elicea care se învârtea. Degetele îi atinseră cârma. Se feri, însă nu la timp. Chila îl lovi în creştetul capului, trecând peste el. Acum pupa se apropiase iar şi încercă să o atingă, dar degetele îi alunecară de pe cârmă. Cealaltă mână încercă să prindă marginea bordului la pupa. Îşi

ţinu braţul drept şi corpul departe de elice. Cu o energie nebănuită, se aruncă spre un colţ al provei şi se prinse cu braţul de margine. Apoi se întinse şi trase maneta. Motorul început să încetinească.

Tom se agăţă de margine cu ambele mâini, iar mintea i se goli de uşurare, nevenindu-i să creadă, până când constată că gâtlejul îi ardea şi că avea un junghi în piept de fiecare dată când trăgea aer în plămâni. Se odihni poate două, poate zece minute, fără să se gândească la nimic, decât la cum să adune suficientă forţă ca să se ridice în barcă. Până la urmă, începu să facă sărituri mici în apă şi îşi trase greutatea peste margine, ajungând cu faţa în jos pe fundul bărcii, cu picioarele atârnând peste bord. Se odihni, vag conştient de sângele lui Dickie, alunecos sub degetele lui, o umezeală amestecată cu apa care-i curgea din nas şi din gură. Începu să se gândească, înainte să se poată mişca, la barca plină de sânge, aşadar de nereturnat, la motorul pe care trebuia să-l repornească în curând. La direcţie.

La inelele lui Dickie. Pipăi buzunarul jachetei, căutându-le. Erau încă acolo, şi în fond, cum ar fi putut să plece de capul lor? Avu o criză de tuse, iar lacrimile îi înceţoşară vederea când încercă să privească în jur şi să vadă dacă există vreo barcă în apropiere sau care se îndrepta spre el. Îşi frecă ochii. Nu era nicio barcă, cu excepţia celei cu motor de la distanţă, care continua să plutească în arcuri largi, neştiind de existenţa lui.

Tom privi fundul bărcii. L-ar fi putut oare spăla? Sângele era extrem de greu de curăţat, sau cel puţin aşa auzise. Intenţionase să returneze barca şi să spună, dacă proprietarul îl întreba, că îşi dusese prietenul la ţărm la un moment dat. Acum nu mai putea face asta.

Tom mişcă puţin maneta, precaut. Motorul inactiv prinse viaţă, iar el se sperie. Totuşi instrumentul păru mai uman şi mai controlabil decât marea, deci mai puţin înspăimântător. Se îndreptă în diagonală spre ţărm, la nord de San Remo.

Putea să găsească un loc, vreo nişă micuţă şi părăsită, pe ţărm, unde să ancoreze barca şi să scape? Dar dacă găseau barca? Problema părea fără soluţie. Încercă să-şi recapete calmul. Avea mintea blocată.

Se vedeau pini, o fâşie de plajă care părea pustie şi coroanele verzi ale unei livezi de măslini. Navigă lent, la stânga şi la

dreapta, căutând oameni. Nu era nici ţipenie. Se îndreptă spre plajă, manevrând acceleraţia cu grijă, fiindcă nu era sigur că nu avea să ţâşnească iar. Apoi simţi contactul cu pământul, sub prova. Răsuci maneta spre *ferma*[22] şi mişcă o alta, care opri motorul.

Ieşi cu grijă, păşind în apa de vreo douăzeci de centimetri, trase barca pe cât de departe putu, apoi transferă cele două jachete, sandalele sale şi parfumul lui Marge pe plajă. Nişa ascunsă în care se afla, nu mai lată de cinci metri, îi dădea senzaţia de siguranţă şi intimitate. Nu văzu niciun semn că cineva atinsese vreodată ţărmul. Tom hotărî să încerce să scufunde barca.

Începu să adune pietre, toate cam de dimensiunea unui cap de om, fiindcă nu avea forţa necesară să care pietre mai mari decât atât, şi le lăsă să cadă, una câte una, în barcă. Însă, la final, trebui să folosească pietre mai mici, fiindcă nu mai găsi altele suficient de aproape. Lucră fără oprire, temându-se că avea să cadă extenuat dacă-şi permitea să se relaxeze chiar şi pentru o clipă şi că avea să zacă acolo până când îl găsea cineva. Când pietrele ajunseră aproape de marginea bordului, împinse barca şi o legănă, din ce în ce mai tare, până când apa se strecură înăuntru. Când barca începu să se scufunde, o împinse în apa mai adâncă şi merse alături de ea până când apa îi ajunse la talie, iar barca se scufundă prea departe pentru ca el să o mai ajungă. Apoi îşi croi drum înapoi la mal şi zăcu o vreme cu faţa în nisip. Începu să-şi pună la cale întoarcerea la hotel şi să-şi pregătească povestea şi mişcările următoare. Voia să părăsească San Remo înainte de lăsarea nopţii şi să plece spre Mongibello. Acolo avea să-şi spună povestea.

[22] „Oprit” (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 13

La căderea serii, chiar atunci când italienii şi toţi ceilalţi locuitori ai satului se adunau la mesele de pe trotuar ale cafenelelor, proaspăt îmbăiaţi şi îmbrăcaţi curat, privind pe toată lumea care trecea, dornici de tot ce le putea oferi oraşul, Tom intră în sat purtând doar slipul de baie şi sandalele, iar pe deasupra jacheta de velur a lui Dickie. Ducea pantalonii şi jacheta pătate de sânge împăturite, la subsoară. Merse cu nepăsare, fiindcă era extenuat, deşi îşi ţinea capul sus, sfidând sutele de persoane care se holbau la el când trecu pe lângă cafenele. Era singurul drum către hotelul cu vedere la plajă. Se întărise cu cinci espresso-uri pline de zahăr şi trei coniacuri la un bar de lângă drum, de la intrarea în San Remo. Acum juca rolul unui tânăr atletic, care-şi petrecuse după-amiaza intrând şi ieşind din apă, fiindcă aşa avusese el chef, fiind un bun înotător, imun la frig şi capabil să înoate până târziu într-o zi răcoroasă. Ajunse la hotel, luă cheia de la recepţie, urcă în cameră şi se prăbuşi pe pat. Avea să-şi permită o oră de odihnă, se gândi el însă nu trebuia să adoarmă. Se odihni puţin, iar când simţi că adoarme, se ridică, merse la chiuvetă şi se spălă pe faţă, luând apoi un prosop ud în pat ca să-l stoarcă în mână ca să nu adoarmă iar.

În sfârşit, se ridică şi merse să scoată pata de sânge de pe pantalonii lui de velur. O frecă iar şi iar cu săpun şi cu o perie de unghii, până când obosi şi trebui să se oprească, apucându-se de împachetat. Aranjă lucrurile lui Dickie aşa cum obişnuia acesta să o facă, punând periuţa şi pasta de dinţi în buzunarul din stânga, în spate. Apoi se întoarse să termine cu pantalonii. Jacheta lui avea prea mult sânge pe ea ca să mai fie purtată vreodată şi trebuia să scape de ea, însă putea purta jacheta lui Dickie, care era tot bej şi aproape de aceeaşi mărime.

Tom îşi copiase costumul după al lui Dickie şi îl comandase aceluiaşi croitor din Mongibello. Îşi puse jacheta în valiză. Apoi coborî cu ea şi plăti cazarea la hotel.

Recepţionerul îl întrebă unde era prietenul lui, iar Tom răspunse că se vor întâlni la gară. Angajatul era amabil, zâmbi şi îi ură *Buon viaggio*[23]*.*

Tom se opri la un restaurant aflat la două străzi distanţă şi se forţă să mănânce un castron de supă minestrone, pentru puterea pe care avea să i-o dea. Se uită după italianul care deţinea bărcile. Cel mai important, îşi spuse el, era să părăsească San Remo în acea seară şi să ia un taxi până în următorul oraş, dacă nu găsea niciun tren sau autobuz.

Tom află de la gară că avea un tren spre sud la ora 22.24, cu vagon de dormit. Avea să se trezească în ziua următoare la Roma şi să schimbe trenul spre Napoli. Dintr-odată părea absurd de simplu şi, simţindu-se brusc foarte sigur de sine, se gândi să meargă la Paris câteva zile.

— *Spetta un momento*[24], îi spuse el angajatului, care era gata să îi înmâneze biletul.

Tom se plimbă prin jur cu valiza, gândindu-se la Paris. Să stea acolo peste noapte. Doar ca să vadă oraşul, să stea doar două zile, de exemplu. Nu conta dacă îi spunea sau nu lui Marge.

Se hotărî totuşi să nu meargă. Nu ar fi putut să se relaxeze. Era prea nerăbdător să ajungă la Mongibello şi să se ocupe de lucrurile lui Dickie.

Aşternuturile albe, apretate, de pe patul lui din tren i se părură cel mai minunat lux pe care-l cunoscuse. Le mângâie cu mâna înainte să stingă lumina. Şi păturile curate, gri-albăstrui, eficienţa micii plase negre care i se întindea deasupra capului... Tom se gândi, copleşit de extaz, la toate plăcerile pe care avea să şi le permită acum, cu banii lui Dickie: alte paturi, mese, mări, vapoare, valize, cămăşi, ani de libertate, ani de bucurie. Apoi stinse lumina şi puse capul pe pernă, adormind aproape instantaneu, fericit, mulţumit şi plin de încredere, aşa cum nu mai fusese niciodată.

În Napoli intră în toaleta bărbaţilor de la gară şi scoase periuţa şi peria de păr ale lui Dickie din valiză, rulându-le în haina lui de ploaie, împreună cu jacheta lui de velur şi pantalonii stropiţi de sânge ai lui Dickie. Duse legătura peste drum de gară şi o îndesă într-un sac imens de gunoi care se sprijinea de un zid. Apoi luă micul dejun (*caffe latte* şi un rulou) la o cafenea din

[23] „Drum bun” (lb. it.) (n.r.).

[24] „Aşteaptă un moment” (lb. it.) (n.r.).

piaţa unde venea autobuzul şi se urcă în cel de ora 11.00 spre Mongibello.

Ieşind din autobuz, aproape că dădu nas în nas cu Marge, care purta costum de baie şi jacheta albă, largă, pe care şi-o lua aproape întotdeauna la plajă.

— Unde e Dickie? întrebă ea.

— La Roma, spuse Tom zâmbitor şi complet pregătit. Rămâne acolo câteva zile. Am venit să-i duc câteva lucruri.

— Stă la cineva?

— Nu, la hotel.

Cu un alt zâmbet, care era pe jumătate de bun-rămas, Tom începu să urce dealul cu valiza. O clipă mai târziu, auzi sandalele cu talpă de plută ale lui Marge tropăind pe urmele lui. O aşteptă.

— Ce s-a mai întâmplat acasă, dulce casă? întrebă el.

— A fost plictisitor, ca de obicei, zise Marge zâmbind.

Nu se simţea în largul ei cu el. Dar îl urmă în curte. Poarta era descuiată, iar Tom scoase cheia mare, de fier, de la locul ei obişnuit, din spatele unei căzi de lemn putrezite care conţinea pământ şi un copăcel pe jumătate mort. Intrară pe terasă împreună. Masa fusese mutată puţin. Pe bancă era o carte. Marge fusese acolo de când plecaseră ei, se gândi Tom. Fusese plecat doar trei zile şi trei nopţi, dar i se părea că lipsise o lună.

— Ce face Schippy? întrebă Tom voios, deschizând frigiderul şi scoţând o tavă cu gheaţă.

Schippy era un câine vagabond pe care Marge îl găsise cu câteva zile în urmă, o corcitură urâtă, alb cu negru, pe care Marge o răsfăţa şi o hrănea, ca o babă senilă.

— A plecat. Nici nu mă aşteptam să rămână.

— Ah.

— Arăţi de parcă aţi petrecut pe cinste, spuse Marge cu o oarecare tristeţe.

— Aşa a fost, răspunse Tom. Vrei ceva de băut?

— Nu, mersi. Cât crezi că va lipsi Dickie?

— Păi, zise Tom încruntându-se, nu prea ştiu. A spus că vrea să vadă nişte expoziţii de artă acolo. Cred că se bucură de schimbarea decorului.

Tom îşi turnă o porţie generoasă de gin, adăugă sifon şi o felie de lămâie.

— Cred că se întoarce peste o săptămână. Apropo... Tom scoase cutia de parfum din valiză. Aruncase ambalajul de la magazin fiindcă avea pete de sânge pe el.

— Parfumul tău Stradivari. Ţi l-am luat din San Remo.

— Mersi mult! spuse Marge şi îl luă zâmbitoare, începu să-l deschidă cu grijă, visătoare.

Tom se plimbă de colo-colo pe terasă cu băutura, fără să-i adreseze vreun alt cuvânt lui Marge, aşteptând ca aceasta să plece.

— Păi, spuse Marge într-un târziu, ieşind pe terasă. Cât stai?

— Unde?

— Aici.

— Doar peste noapte. Mă întorc mâine la Roma, probabil după-amiază, adăugă el, gândindu-se că nu putea ridica corespondenţa mâine decât după ora 14.00.

— Bănuiesc că n-o să te mai văd decât dacă vii pe plajă, spuse Marge, făcând un efort să fie prietenoasă. Distracţie plăcută, dacă nu ne mai vedem! Şi spune-i lui Dickie să-mi trimită o vedere. La ce hotel stă?

— Păi... cum îi spune? Cel de lângă Piazza di Spagna?

— Inghilterra?

— Ăsta e. Dar cred c-a spus să foloseşti American Express ca adresă.

Tom se gândi că Marge nu avea să încerce să îl sune pe Dickie. Iar el putea ajunge a doua zi la hotel şi să ridice scrisoarea, dacă îi scria.

— Cred că o să cobor pe plajă mâine dimineaţă, continuă el.

— Bine. Mersi pentru parfum!

— N-ai pentru ce!

Coborî aleea spre poarta de fier şi ieşi.

Tom ridică valiza şi o luă la fugă sus, spre dormitorul lui Dickie. Trase sertarul de sus al acestuia: scrisori, două carneţele cu adrese, alte câteva carneţele de notiţe, un lanţ de ceas, chei şi un soi de poliţă de asigurare. Trase afară celelalte sertare, unul după altul, şi le lăsă deschise. Cămăşi, şorturi, pulovere împăturite şi şosete desperecheate. În colţul camerei se afla un munte anemic de portofolii şi pânze vechi. Erau multe de făcut. Tom îşi scoase toate hainele, fugi până jos dezbrăcat şi făcu un duş rece, rapid, apoi se îmbrăcă cu pantalonii vechi ai lui Dickie, de culoarea oului de raţă, care atârnau de un cui în dulap.

Începu cu sertarul de sus, din două motive: scrisorile recente erau importante, în caz că existau probleme urgente de care trebuia să se ocupe imediat, şi, în plus, dacă Marge se întorcea, n-ar fi arătat de parcă întorcea casa cu fundul în sus. Dar cel puţin putea începe, chiar şi în după-amiaza aceea, să împacheteze cea mai mare valiză a lui Dickie cu cele mai bune haine ale sale.

La miezul nopţii, încă mai trebăluia prin casă. Valizele lui Dickie erau gata, iar acum încerca să-şi dea seama cât valora mobilierul, ce avea să-i lase lui Marge şi cum urma să scape de restul. Marge putea primi afurisitul de frigider. Asta avea s-o bucure. Cufărul sculptat din foier, pe care Dickie îl folosea pentru lenjeria de pat, valora câteva sute de dolari, se gândi Tom. Îşi amintea că Dickie spusese că avea patru sute de ani, fiind făcut în *Cinquecento*[25]. Intenţiona să discute cu *signor* Pucci, directorul adjunct de la Miramare, şi să-l roage să se ocupe de vânzarea casei şi a mobilei. Şi a bărcii. Dickie îi spusese că *signor* Pucci se ocupa de asemenea afaceri în numele locuitorilor din sat.

Dorise să ia toate lucrurile lui Dickie la Roma imediat, însă, luând în considerare ce avea să creadă Marge despre plecarea într-un interval atât de scurt de timp, hotărî că era mai bine să pretindă că Dickie luase mai târziu decizia de a se muta la Roma.

Aşadar, Tom coborî la poştă în jur de ora 15.00, în după-amiaza următoare, de unde ridică o scrisoare interesantă pentru Dickie, de la un prieten din America. Deşi Tom nu primise nicio scrisoare adresată lui, în timp ce se întorcea acasă îşi imagina că citeşte o scrisoare de la Dickie. Îşi imagina cuvintele întocmai, ca să i le poată cita lui Marge, dacă era nevoie, şi chiar se strădui să simtă uşoara surprindere la aflarea veştii că Dickie se răzgândise.

De îndată ce ajunse acasă, începu să împacheteze cele mai bune tablouri ale lui Dickie şi cele mai bune lenjerii de pat, într-o cutie mare de carton pe care o luase de la băcănia lui Aldo, la întoarcerea de la poştă. Lucră calm şi metodic, aşteptând-o pe Marge din clipă în clipă, însă ea nu veni decât după ora 16.00.

— Mai eşti încă aici? întrebă ea intrând în camera lui Dickie.

[25] Denumirea dată Renaşterii în Italia secolului al XVI-lea (n.r.).

— Da. Am primit o scrisoare de la Dickie. S-a hotărât să se mute la Roma. Tom se îndreptă de spate şi zâmbi subţire, de parcă ar fi fost şi el surprins. Vrea să-i adun toate lucrurile pe care le pot aduce.

— Se *mută* la Roma? Pentru câtă vreme?

— Nu ştiu. Pentru restul iernii, cred.

Tom continuă să lege pânze.

— Nu se întoarce deloc iarna asta? zise Marge cu o voce uşor pierdută.

— Nu. A spus că s-ar putea să vândă casa. Nu s-a decis încă.

— Doamne! Ce s-a întâmplat?

Tom ridică din umeri.

— Se pare că vrea să-şi petreacă iarna la Roma. A spus că-ţi va scrie. Am crezut că ai primit şi tu o scrisoare azi.

— Nu.

Tăcere. Tom îşi văzu de lucru. Îşi dădu seama că nu-şi împachetase deloc lucrurile personale. Nici măcar nu intrase în camera lui.

— Mai merge la Cortina, nu-i aşa? întrebă Marge.

— Nu. Nu mai merge. A spus că-i va scrie lui Freddie şi va anula. Dar asta n-ar trebui să te împiedice pe tine să mergi.

Tom se opri din împachetat şi o privi.

— Apropo, Dickie a spus că vrea să iei tu frigiderul. Ai putea să găseşti pe cineva care să te ajute să-l muţi.

Cadoul nu avu niciun efect asupra chipului împietrit al lui Marge. Tom ştia că se întreba dacă el urma să locuiască sau nu cu Dickie şi că probabil ajungea la această concluzie din pricina bunei lui dispoziţii. Tom simţi cum lui Marge i se formează întrebarea pe buze. Era la fel de uşor de citit ca un copil.

— O să locuieşti cu el la Roma?

— Poate, pentru un timp. Să-l ajut să se organizeze. Vreau să plec la Paris luna aceasta, iar pe la mijlocul lui decembrie cred că mă voi întoarce în State.

Marge rămase cu gura căscată. Tom ştia că-şi imaginează săptămânile singuratice care aveau să urmeze, chiar dacă Dickie ar fi făcut mici vizite periodice la Mongibello să o vadă, dimineţile pustii de duminică, cinele de una singură.

— Ce va face de Crăciun? Crezi că vrea să-l petreacă aici sau la Roma?

Tom răspunse uşor iritat:

— Aici nu cred. Am impresia că vrea să fie singur.

Marge era consternată, şocată şi jignită. Stai să vezi ce faţă o să facă atunci când primeşte scrisoarea pe care i-o va scrie de la Roma! îşi spuse Tom. Fireşte că o va trata cu delicateţe, aşa cum ar fi făcut-o Dickie, însă nu avea să existe niciun dubiu că Dickie nu mai dorea să o vadă vreodată.

Câteva minute mai târziu, Marge se ridică şi îşi luă rămas-bun, absentă. Tom simţi că avea de gând să-i telefoneze azi lui Dickie sau chiar să plece la Roma. Şi ce dacă o făcea? Era posibil ca Dickie să-şi schimbe hotelul. Existau suficiente hoteluri la Roma încât s-o ţină ocupată zile întregi, chiar dacă mergea acolo. Când nu avea să-l găsească, prin telefon sau mergând acolo personal, o să presupună că plecase la Paris sau în vreun alt oraş, cu Tom Ripley.

Tom se uită peste ziarele de la Napoli, căutând un articol despre o barcă scufundată găsită în San Remo. *Barca affondata vicino San Remo* – aşa va suna titlul. Şi va începe jocul presupunerilor despre petele de sânge din interior, dacă se mai aflau acolo. Era genul de lucruri despre care adorau să scrie ziarele italiene, în stilul lor gazetăresc melodramatic: „Giorgio di Steiano, un tânăr pescar din San Remo, a făcut o descoperire teribilă ieri, la ora 15.00 după-amiaza, la o adâncime de doi metri în apă. O barcă mică, cu motor, cu interiorul stropit cu pete oribile de sânge...” Însă ziarele nu scriseseră nimic.

Nici cu o zi înainte nu apăruse vreun semn. Era posibil să dureze luni întregi până găseau barca, se gândi el. S-ar putea să nu fie găsită niciodată. Şi dacă o găseau, cum puteau şti că Dickie Greenleaf şi Tom Ripley o luaseră în larg? Nu îşi spuseseră numele proprietarului de bărci din San Remo. Acesta le dăduse doar un mic tichet portocaliu, pe care Tom îl pusese în buzunar, apoi dăduse de el mai târziu şi îl distrusese.

Tom părăsi Mongibello cu taxiul în jur de ora 18.00, după ce bău un espresso la Giorgio’s, unde îşi luă rămas-bun de la Giorgio, Fausto şi de la alte câteva cunoştinţe din sat. Tuturor le spuse aceeaşi poveste: că *signor* Greenleaf stătea la Roma peste iarnă şi că le trimitea salutări până avea să-i vadă din nou. Tom spuse că Dickie va veni cu siguranţă în vizită, peste scurt timp.

Lenjeriile de pat şi picturile lui Dickie fuseseră ridicate de American Express în acea după-amiază, iar cutiile fuseseră

trimise la Roma, alături de cufărul lui Dickie şi de două valize grele, care urmau să fie ridicate de Dickie Greenleaf. Tom îşi luă cu el în taxi cele două valize proprii şi o alta a lui Dickie. Vorbise cu *signor* Pucci de la Miramare, spunându-i că era posibil ca *signor* Greenleaf să dorească să-şi vândă casa şi mobila. Oare putea să se ocupe el de asta? *Signor* Pucci spusese că da, cu plăcere. Tom mai vorbise şi cu Pietro, docherul, şi îi ceruse să fie pe față, în caz că cineva dorea să cumpere Pipistrello, fiindcă exista şansa ca *signor* Greenleaf să dorească s-o lase la cinci sute de mii de lire italiene, adică la doar opt sute de dolari, ceea ce era un chilipir pentru o barcă cu două locuri. Pietro credea c-o putea vinde în câteva săptămâni.

În trenul spre Roma, Tom compuse o scrisoare pentru Marge, cu atâta grijă încât o memoră, iar când ajunse la hotelul Hassler se aşează la maşina de scris Hermes Baby a lui Dickie, pe care o adusese într-una dintre valize, şi o scrise de îndată.

Roma, 28 noiembrie

Dragă Marge,

Am hotărât să îmi iau un apartament la Roma pe timpul iernii, ca să schimb peisajul şi să părăsesc bătrânul Mongy pentru o vreme. Simt o pornire teribilă să fiu singur. Îmi pare rău c-a fost atât de brusc şi că nu mi-am luat la revedere, dar nu sunt foarte departe şi sper să ne vedem din când în când. Nu m-am simţit în stare să îmi strâng lucrurile, aşa că l-am lăsat pe Tom s-o facă.

Cât despre noi doi, nu ne poate pricinui niciun rău, ba chiar s-ar putea ca relaţia noastră să se îmbunătăţească dacă nu ne vedem o vreme. Simt că te plictiseam, deşi tu nu mă plictiseai pe mine, şi te rog să nu crezi că fug de ceva. Dimpotrivă, Roma ar trebui să mă apropie de realitate. Mongy nu reuşea. O parte din nemulţumirea mea era cauzată de tine. Plecarea mea nu rezolvă nimic, fireşte, dar mă va ajuta să descopăr ce simt cu adevărat pentru tine. De aceea, aş prefera să nu ne vedem o vreme, draga mea, şi sper să înţelegi. Dacă nu... atunci asta e. Îmi asum riscul. S-ar putea să plec câteva săptămâni la Paris cu Tom,

fiindcă arde de nerăbdare să meargă. Asta dacă nu încep să pictez imediat. Am întâlnit un pictor pe nume Di Massimo, care-mi place mult, un tip în vârstă, fără prea mulţi bani, care pare bucuros să mă ia ca ucenic dacă-i plătesc ceva. Am de gând să pictez cu el în atelierul lui.

Oraşul arată minunat, cu fântânile sale care funcţionează şi pe timp de noapte. Aici nopţile sunt pline de viaţă, nu ca în Mongy. Să ştii că te-ai înşelat în privinţa lui Tom. Se întoarce curând în State, iar mie nu-mi pasă când, deşi nu-i un om rău şi nu-mi displace. N-are oricum nimic de-a face cu noi, sper că ţi-ai dat seama.

Scrie-mi prin American Express, Roma, până ştiu unde voi sta. Îţi dau de ştire când găsesc un apartament. Între timp, aprinde focurile, ţine frigiderele în priză şi foloseşte-ţi maşina de scris. Îmi pare rău pentru Crăciun, draga mea, dar nu cred c-o să ne vedem atât de repede şi n-ai decât să mă urăşti – sau nu – pentru asta.

Cu toată dragostea,

Dickie

Tom îşi păstrase basca pe cap când intrase în hotel şi dăduse paşaportul lui Dickie la recepţie, în loc de al lui, deşi la hoteluri, remarcase el, nimeni nu se uita la fotografia din paşaport, ci doar copia numărul de pe prima copertă. Semnase în registru cu semnătura grăbită şi flamboaiantă a lui Dickie, cu majusculele R şi G mari şi ondulate. Când ieşi să trimită scrisoarea, merse la o farmacie aflată la câteva străzi distanţă şi cumpără câteva produse de machiaj de care avea să aibă nevoie. Se distră pe seama vânzătoarei italiene, făcând-o să creadă că le cumpăra pentru soţia lui, care-şi pierduse trusa de machiaj şi care nu venise personal la farmacie pentru că rămăsese la hotel, suferind de indigestie.

Îşi petrecu seara exersând semnătura lui Dickie pentru cecurile bancare. Alocaţia lunară a lui Dickie urma să ajungă din America în mai puţin de zece zile.

CAPITOLUL 14

În ziua următoare se mută la hotelul Europa, un hotel cu preţ moderat din apropiere de Via Veneto, fiindcă Hassler era prea de lux, genul de hotel vizitat de celebrităţi, la care Freddie Miles sau oamenii care l-ar fi cunoscut pe Dickie ar fi ales să stea dacă veneau la Roma.

Tom purta conversaţii imaginare cu Marge şi cu Freddie în camera lui de hotel. Marge avea să vină la Roma, credea el. Vorbea cu ea cu vocea lui Dickie, dacă-şi imagina discuţia la telefon, şi cu vocea lui Tom, dacă îşi imagina că erau faţă în faţă. Marge ar fi putut, de exemplu, să apară la Roma şi să-i găsească hotelul, apoi să insiste să urce, caz în care Tom ar fi trebuit să-şi scoată inelele lui Dickie şi să-şi schimbe hainele.

„Nu ştiu", i-ar fi zis cu vocea lui Tom. „Îl ştii doar... îi place să simtă că a scăpat de toate. Aşa că mi-a spus că-i pot folosi camera de hotel câteva zile, fiindcă a mea e atât de prost încălzită... Ah, se va întoarce în câteva zile sau vei primi o vedere în care-ţi va spune că e bine. S-a dus într-un orăşel cu Di Massimo să se uite la nişte picturi dintr-o biserică."

„Dar nu ştii dacă s-a dus în nord sau în sud?" „Chiar nu ştiu. Cred că în sud. Dar la ce ne ajută?" „Ghinionul meu că l-am ratat, aşa-i? De ce n-a putut măcar să spună unde pleacă?"

„Exact. Şi eu l-am întrebat. Am căutat în camera lui o hartă sau altceva care să indice unde a plecat. Dar m-a sunat pur şi simplu acum trei zile să-mi spună că-i pot folosi camera, dacă vreau".

Era o idee bună să exerseze trecerea la propriul personaj, fiindcă era posibil să vină vremea să fie nevoie, în câteva secunde, să o facă, şi îi era foarte uşor să uite adevăratul timbru al vocii lui Tom Ripley. Vorbi cu Marge până când sunetul propriei sale voci îi răsună în urechi întocmai cum şi-l amintea.

Însă cel mai des îi plăcea să fie Dickie, folosindu-şi vocea joasă în conversaţii imaginare cu Freddie şi Marge şi apeluri închipuite cu mama lui Dickie, cu Fausto şi cu vreun străin întâlnit la o cină, conversând în engleză şi în italiană. Lăsa mereu radioul portabil al lui Dickie pornit, astfel încât, dacă trecea pe acolo vreun angajat al hotelului, care ştia că *signor*

Greenleaf era singur, nu avea să-l creadă excentric. Uneori, dacă îi plăcea melodia de la radio, dansa de unul singur, însă o făcea aşa cum ar fi dansat Dickie cu o fată. Îl văzuse o dată pe terasa de la Giorgio's dansând cu Marge şi la Giardino degli Orangi din Napoli. Dansa cu paşi mari, şi totuşi repede, nu tocmai cu pricepere. Pentru Tom, fiecare mişcare era o plăcere, de unul singur în cameră sau plimbându-se pe străzile Romei, când îmbina admirarea priveliştilor cu căutarea unui apartament. Era imposibil să se plictisească sau să se simtă singur, câtă vreme era Dickie Greenleaf.

Cei de la American Express i se adresară cu *„signor* Greenleaf", când îşi ceru corespondenţa. Prima scrisoare de la Marge spunea:

Dragă Dickie,

Am fost surprinsă. Mă întreb ce te-a apucat, la Roma sau în San Remo, sau unde oi fi fost. Tom a fost tare misterios, mi-a spus doar că va locui cu tine. N-o să cred că pleacă în America, până nu văd asta cu ochii mei. Cu riscul de a întinde coarda, pot spune că nu-mi place tipul ăsta? Din punctul meu de vedere, şi de fapt din punctul oricui de vedere, se foloseşte de tine. Dacă vrei să faci nişte schimbări spre binele tău, te implor să scapi de el! Bine, poate că n-o fi homosexual. Dar este o nulitate, ceea ce-i mai rău. Nu-i suficient de normal ca să aibă vreun fel de viaţă sexuală, dacă mă înţelegi. Oricum, nu mă interesează Tom, ci tu. Da, pot să supravieţuiesc câteva săptămâni fără tine, dragul meu, chiar şi de Crăciun, deşi mai bine nu mă gândesc la asta. Mai bine nu mă gândesc la tine şi, cum ai spus, las sentimentele să vină sau nu. Dar e imposibil să nu mă gândesc la tine, fiindcă fiecare centimetru de sat îţi poartă amintirea, iar în casa asta, oriunde mă uit, te văd pe tine: în gardul viu pe care l-am plantat, în gardul pe care am început să-l reparăm şi nu am mai terminat, în cărţile pe care le-am împrumutat de la tine şi nu ţi le-am mai înapoiat. Iar scaunul tău de la masă e cel mai rău.

Ca să continui să-mi bag nasul, nu vreau să zic că Tom îţi va face vreun rău, însă ştiu că are o influenţă

negativă, deşi subtilă, asupra ta. Te comporţi oarecum ruşinat că eşti în preajma lui, ştii asta? Ai încercat să-ţi dai seama de ce? Am crezut că începuseşi să-ţi dai seama de asta în ultimele săptămâni, însă acum eşti iar cu el şi, sincer, dragule, nu înţeleg de ce. Dacă nu îţi pasă când pleacă, fă-i deja bagajele! Nu o să te ajute niciodată, nici pe tine, nici pe altcineva, la clarificarea lucrurilor. De fapt, e în interesul lui să te ţină în ceaţă şi să te joace pe degete, pe tine şi pe tatăl tău.

Mulţumesc mult pentru parfum, dragule! Îl păstrez, sau cel puţin încerc să-l păstrez, pentru când ne vom revedea. Nu am adus încă frigiderul acasă. Fireşte că-l capeţi înapoi oricând doreşti.

Poate că Tom ţi-a zis că Schippy a fugit. Ar trebui oare să capturez o şopârlă gecko şi să-i leg o sforicică în jurul gâtului? Trebuie să încep lucrul la peretele casei cât de repede, înainte să mucegăiască de tot şi să îmi cadă în cap. Mi-aş dori să fii aici, dragule.

Cu multă dragoste – şi nu uita să-mi scrii!

XX
Marge

c/o American Express

Roma, 12 decembrie

Draga mamă şi tată,

Sunt la Roma. Îmi caut un apartament, dar încă nu am găsit ce îmi doream. Apartamentele sunt fie prea mari, fie prea mici, iar dacă sunt prea mari trebuie să închizi toate camerele, mai puţin una, în timpul iernii, ca să le poţi încălzi cum trebuie. Încerc să găsesc o locuinţă de dimensiuni medii, la preţ minim, pe care s-o pot încălzi complet fără să cheltui o avere.

Îmi pare rău că nu am prea scris în ultima vreme. Sper să mă descurc mai bine, cu viaţa liniştită pe care o duc aici. Am simţit că am nevoie de o schimbare după Mongibello, aşa cum mi-aţi spus amândoi de

ceva vreme, aşa că m-am mutat cu căţel şi purcel şi s-ar putea chiar să vând casa şi barca. Am întâlnit un pictor minunat, Di Massimo, care e dispus să mă instruiască în atelierul său. O să lucrez pe rupte în lunile următoare şi vom vedea ce iese. E un fel de perioadă de probă. Ştiu că nu te interesează, tată, dar fiindcă întrebi mereu ce fac cu timpul meu – asta fac. Am de gând să duc o viaţă extrem de liniştită şi de studioasă până vara viitoare.

Apropo de asta, ai putea să-mi trimiţi ultimele dosare de la Burke-Greenleaf? Mi-ar plăcea să fiu şi eu la curent cu ce faci şi a trecut multă vreme de când nu mai ştiu nimic.

Mamă, sper că nu te-ai străduit prea mult pentru Crăciun. Chiar nu am nevoie de nimic. Cum te simţi? Reuşeşti să ieşi la plimbare? La teatru etc.? Cum se mai simte unchiul Edward? Trimite-i salutările mele şi ţine-mă la curent.

Cu drag,

Dickie

Tom reciti scrisoarea, hotărî că trebuia să mai taie câteva virgule, o bătu din nou la maşină, apoi o semnă. Văzuse cândva o scrisoare pe jumătate terminată, scrisă de Dickie pentru părinţii lui la maşina de scris, deci îi cunoştea stilul. Ştia că Dickie nu pierdea niciodată mai mult de zece minute ca să scrie o scrisoare. Dacă aceasta era diferită, se gândi el, era doar mai personală şi mai entuziastă decât de obicei. Fu destul de mulţumit de ea, când o citi a doua oară. Unchiul Edward era un frate al doamnei Greenleaf, care era bolnav într-un spital din Illinois, suferind de un tip de cancer. Tom aflase asta din ultima scrisoare primită de Dickie de la mama lui.

Câteva zile mai târziu, pleca la Paris cu avionul. Sunase la Inghilterra înainte să plece la Roma, dar aflase că nu erau nici scrisori, nici apeluri pentru Richard Greenleaf. Ateriză pe aeroportul Orly la ora 17.00. Inspectorul de paşapoarte îi ştampilă documentul numai după o scurtă privire. Tom îşi deschisese uşor părul la culoare, cu o soluţie pe bază de peroxid, şi îl ondulase cu ulei de păr. Mai adoptase şi expresia

mai degrabă tensionată şi încruntată pe care o avea Dickie în poza de pe paşaport. Tom se cază la hotelul Quai-Voltaire, care-i fusese recomandat de nişte americani cu care făcuse cunoştinţă la o cafenea din Roma, fiindcă era bine plasat şi nu foarte plin de conaţionali. Apoi ieşi să se plimbe în seara ceţoasă şi friguroasă de decembrie.

Mergea cu fruntea sus, zâmbitor. Adora atmosfera oraşului: casele sale cu faţade cenuşii, felinarele, claxoanele zgomotoase, pisoarele publice şi coloanele răspândite peste tot, pe care erau lipite afişe colorate de teatru. Voia să permită atmosferei să se imprime încetişor, poate pentru câteva zile, înainte să viziteze muzeul Luvru, să urce în turnul Eiffel sau să facă alte activităţi turistice. Cumpără un *Figaro*, se aşează la o masă la Café de Flore şi comandă un *fine à l'eau*[26]*,* fiindcă Dickie spusese cândva că era băutura pe care o consuma de obicei în Franţa. Franceza lui Tom era limitată, însă aşa fusese şi a lui Dickie. Nişte oameni interesanţi se uitau la el prin geamul din faţă al cafenelei, însă niciunul nu veni să îi vorbească. Tom era pregătit pentru momentul în care cineva avea să se ridice de la o masă, să vină la el şi să-i spună: „Dickie Greenleaf! Eşti chiar tu?"

Se folosise de puţine artificii să-şi schimbe înfăţişarea, însă chiar expresia sa, credea Tom, era acum a lui Dickie. Adoptase un zâmbet periculos de atrăgător pentru un străin, poate mai potrivit pentru un vechi prieten sau o iubită. Era cel mai frumos şi mai tipic zâmbet al lui Dickie, pentru când era bine dispus. Tom era bine dispus. Se afla la Paris. Era *minunat* să stea într-o cafenea celebră şi să se gândească la încă o zi, şi apoi încă una, şi încă una, în care avea să fie Dickie Greenleaf! Butonii de la manşete, cămăşile de mătase albă, chiar şi hainele vechi, cureaua maro, roasă, cu cataramă de alamă, pantofii din piele maronie, de felul celor despre care *Punch* spunea că vor dura o veşnicie, puloverul de culoarea muştarului, cu buzunare lăsate, erau toate ale lui şi îi erau dragi toate. Şi stiloul negru, cu iniţialele micuţe, aurii. Şi portofelul, un portofel purtat, din piele de aligator, de la Gucci. Şi banii care-l căptuşeau.

În după-amiaza următoare primi deja o invitaţie la o petrecere pe bulevardul Kleber de la o franţuzoaică şi un tânăr american. Începuse o conversaţie cu ei într-o cafenea-restaurant de mari dimensiuni de pe bulevardul Saint-Germain. La petrecere erau

[26] Băutură pe bază de coniac şi apă (n.r.).

treizeci sau patruzeci de oameni, cei mai mulţi de vârstă mijlocie, care se adunaseră într-un apartament uriaş, friguros şi formal. În Europa, îşi dădu seama Tom, încălzirea inadecvată era o marcă a şicului iarna, la fel ca şi cocktailurile fără gheaţă vara. Când se mutase la un hotel mai scump în Roma ca să-i fie mai cald, aflase că în hotelul mai scump era şi mai frig.

Într-un fel demodat, mohorât, casa era elegantă, se gândi Tom. Avea majordom şi servitoare, o masă mare, încărcată cu *patés en croute,* felii de curcan şi produse de patiserie, alături de pahare de şampanie, deşi tapiţeria canapelei şi draperiile lungi de la ferestre erau rărite şi începeau să putrezească, şi văzuse găuri de şoareci pe hol, lângă lift.

Cel puţin jumătate dintre oaspeţii cărora le fusese prezentat erau conţi şi contese. Un american îl informă pe Tom că tânărul şi tânăra care-l invitaseră urmau să se căsătorească, iar părinţii ei nu erau încântaţi. În camera cea mare domnea o atmosferă tensionată, iar Tom făcu eforturi să fie cât mai plăcut tuturor, chiar şi francezilor cu înfăţişare severă cărora nu le putea spune mai mult decât *C'est très agreable, n'est-ce pas*[27]? făcu tot posibilul şi măcar câştigă un zâmbet de la fata care-l invitase. Se considera norocos să se afle acolo. Câţi americani singuri la Paris se puteau face invitaţi într-un apartament francez, după ce petrecuseră numai o săptămână în oraş? Francezii nu invitau de obicei străini în casele lor, auzise Tom.

Niciunul dintre americani nu părea să-i cunoască numele. Tom se simţea perfect în largul său, aşa cum nu se mai simţise vreodată la o petrecere. Se purta aşa cum dorise întotdeauna să se poarte. Asta însemna să înceapă de la zero, aşa cum se gândise pe nava care-l adusese din America. Aceasta era adevărata anihilare a trecutului şi a sinelui, a lui Tom Ripley, care era alcătuit din acel trecut, şi renaşterea sa ca o persoană complet nouă. O franţuzoaică şi doi dintre americani îl invitară la alte petreceri, însă Tom refuză, cu aceeaşi replică: „Mulţumesc frumos, însă mâine plec din Paris".

Ar fi fost riscant să se împrietenească, îşi spuse Tom. Unul dintre ei putea cunoaşte pe cineva care-l ştia pe Dickie, cineva care se putea afla la următoarea petrecere.

---

[27] „Este foarte plăcut, nu-i aşa?" (lb. fr.) (n.r.).

La 22.45, când îşi luă rămas-bun de la gazdă şi de la părinţii ei, toţi părură să regrete că-l văd plecând. Însă dorea să ajungă la Notre Dame la miezul nopţii. Era Ajunul Crăciunului.

Mama fetei îl întrebă din nou cum se numeşte.

— *Monsieur* Granelafe, repetă fata, pentru el. Deekie Granelafe, corect?

— Corect, spuse Tom zâmbind.

Când ajunse pe holul de la parter îşi aminti de petrecerea lui Freddie Miles de la Cortina. Pe 2 decembrie. Cu aproape o lună în urmă! Se gândise să-i scrie lui Freddie că nu mai vine. Oare Marge fusese, se întreba? Freddie ar considera tare bizar că nu-i scrisese să-l anunţe, iar Tom spera că Marge îl anunţase pe Freddie. Trebuia să-i scrie de îndată lui Freddie. În agenda lui Dickie era o adresă de-a lui din Florenţa. Era o scăpare, însă deloc gravă, se gândi Tom. Doar că nu trebuia să permită să se întâmple iar.

Merse în întuneric şi se întoarse în direcţia Arcului de Triumf, iluminat şi alb ca un schelet. Era ciudat să se simtă atât de singur şi în acelaşi timp atât de conectat, cum se simţise la petrecere. Simţi asta din nou, stând la marginea mulţimii care umplea piaţa din faţa catedralei Notre-Dame. Era o mulţime atât de mare, încât nu era posibil să intre, însă prin amplificatoare, muzica se auzea de la distanţă. Colinde franţuzeşti de Crăciun, ale căror nume nu le cunoştea. *Noapte de vis.* Un colind solemn, urmat de unul viu şi bolborosit. Cântecul vocilor masculine. Francezii de lângă el îşi scoaseră pălăriile. Tom şi-o scoase şi el. Rămase drept, cu chipul sobru, dar gata să zâmbească dacă i se adresa cineva. Se simţea cum se simţise pe navă, doar că mai intens, plin de bunăvoinţă, un gentleman, cu nimic din trecut care să-i păteze caracterul. Era Dickie cel jovial şi naiv, cu un zâmbet pentru oricine şi o mie de franci pentru oricine îi cerea. Un bătrân îi ceru bani când părăsea piaţa, iar el îi dădu o bancnotă nouă de o mie de franci. Bătrânului i se lăţi faţa într-un zâmbet şi îşi scoase pălăria.

Lui Tom îi era cam foame, deşi îi plăcea ideea de a merge la culcare flămând. Se gândi să petreacă o oră în compania cărţii de conversaţii în italiană, apoi să se culce. Dar îşi aduse aminte că încerca să ia în greutate puţin, fiindcă hainele lui Dickie îi stăteau niţel cam largi şi Dickie arăta mai solid decât el la faţă, aşa că se opri la un bar-tabac şi comandă un sandvici cu şuncă

pe franzelă cu coaja tare şi un pahar de lapte fierbinte, fiindcă un om aşezat lângă el la tejghea bea lapte. Era aproape lipsit de gust, pur şi cast, aşa cum îşi imagina Tom că ar fi gustul de anafură la biserică.

Se întoarse de la Paris fără grabă, oprindu-se să înnopteze în Lyon şi în Aries, ca să vadă locurile unde pictase Van Gogh. Îşi păstră voioşia în faţa vremii teribil de urâte. În Aries, ploaia adusă de violentul mistral[28] îl udă până la os, în timp ce încerca să descopere locurile precise în care Van Gogh stătuse ca să picteze. Cumpărase de la Paris o carte cu reproduceri superbe ale picturilor lui, însă nu o putuse scoate în ploaie, aşa că trebui să facă o mulţime de drumuri înapoi la hotel ca să verifice peisajele.

Aruncă o privire prin Marsilia, dar i se păru plictisitoare, cu excepţia bulevardului Canebière. Merse cu trenul spre est, oprindu-se câte o zi la Saint Tropez, Cannes, Nisa, Monte Carlo, în toate locurile despre care auzise şi pentru care simţi o afinitate extraordinară când le vizită, deşi, fiind decembrie, erau acoperite de nori cenuşii de iarnă şi nu întâlni cârduri vesele de turişti nici măcar în seara de Anul Nou, pe care şi-o petrecu în Menton.

În imaginaţia lui, Tom aşeză oamenii în peisaj, bărbaţi şi femei în haine de seară, coborând treptele late ale cazinoului din Monte Carlo, oameni în costume de baie colorate, luminoşi şi strălucitori ca o acuarelă de Dufy, plimbându-se pe sub palmierii de pe Bulevardul Promenade des Anglais din Nisa. Oameni – americani, englezi, francezi, germani, suedezi, italieni. Dragoste, dezamăgire, discordie, împăcare şi crimă. Coasta de Azur îl încântă cum n-o mai făcuse niciun alt loc de pe lume. Şi era atât de mică, o curbă a coastei de la Mediterana, cu nume superbe care sunau ca un şir de mărgele: Toulon, Fréjus, Saint-Raphaël, Cannes, Nisa, Menton şi San Remo.

Când se întoarse la Roma, în 4 ianuarie, îl aşteptau două scrisori de la Marge. Renunţa la casa ei pe 1 martie, spunea. Nu terminase încă primul manuscris al cărţii, însă trimitea trei sferturi din el, împreună cu toate fotografiile, editorului american care păruse interesat de ideea ei, când îi scrisese vara trecută. Marge spunea:

[28] Vânt puternic, specific iernilor în Franţa (n.r.).

Când te pot vedea? N-aş vrea să ratez o vară în Europa după ce-am suportat încă o iarnă cumplită, însă cred c-o să mă întorc acasă la începutul lui martie. Da, mi-e dor de acasă, în sfârşit! Cu adevărat. Dragul meu, ar fi minunat dacă ne-am întoarce acasă pe acelaşi vapor, împreună. Ar fi posibil? Bănuiesc că nu. Nu te întorci în State nici măcar pentru o scurtă vizită, iarna asta?

Mă gândeam să-mi trimit toate lucrurile (opt bagaje: două cufere, trei cutii de cărţi şi restul!) cu vaporul lent, de la Napoli, şi să trec pe la Roma, iar dacă ai chef am putea măcar merge din nou pe coastă, să vedem Forte dei Marmi şi Viareggio şi celelalte locuri care ne plac – o ultimă privire. Nu vreau să-mi pese de vreme, căci ştiu că va fi oribilă. Nu-ţi cer să mă însoţeşti la Marsilia, de unde iau vaporul, însă la Genova??? Ce crezi...?

Cealaltă scrisoare era mai rezervată. Tom ştia de ce: nu îi trimisese nici măcar o vedere lui Marge de vreo lună. Marge îi scrisese:

M-am răzgândit în legătură cu Riviera. E de vină vremea asta umedă că mi-a pierit cheful sau poate e de vină cartea. Oricum, plec la Napoli mai devreme – cu vaporul Constitution, în 28 februarie. Imaginează-ţi: înapoi în America de îndată ce păşesc la bord! Mâncare americană, americani, băuturi şi curse de cai plătite în dolari! Dragule, îmi pare rău că nu te voi vedea, dar din câte înţeleg din tăcerea ta, nu vrei să mă vezi, aşa că nu-ţi face griji. Consideră că ai scăpat de mine.

Fireşte că sper să te revăd, în State sau oriunde altundeva. Dacă ai avea inspiraţia să vii până la Mongy înainte de 28, ştii prea bine că eşti bine-venit.

Întotdeauna,

Marge

P.S. Nici măcar nu ştiu dacă mai eşti la Roma.

Tom simţea lacrimile din spatele rândurilor. Avu impulsul să-i scrie o scrisoare foarte afectuoasă, în care să-i spună că tocmai se întorsese din Grecia şi să o întrebe dacă primise cele două vederi pe care i le trimisese.

Dar era mai bine, se gândi el, s-o lase să fie nesigură în privinţa locului unde se afla el. Nu-i răspunse.

Singurul lucru care-l neliniştea, deşi nu foarte tare, era posibilitatea ca Marge să vină să-l caute la Roma înainte să-şi găsească un apartament. Dacă pornea să răscolească hotelurile, îl putea găsi, însă într-un apartament, niciodată. Americanii cu stare nu erau nevoiţi să raporteze unde locuiau la *questura*[29], deşi, conform stipulărilor din *permeso di soggiorno*[30], trebuia să înregistrezi orice schimbare de adresă. Tom discutase cu un american care locuia la Roma în propriul apartament şi care-i spusese că nu se obosise niciodată să meargă la *questura*, şi aceştia nu-l deranjaseră niciodată. Dacă Marge venea pe nepregătite la Roma, Tom avea multe din propriile haine în dulap. Singurul lucru pe care-l schimbase la el, fizic, era părul, însă se putea explica prin efectul soarelui. De fapt, nu era chiar îngrijorat. Tom se amuzase la început cu un creion de sprâncene. Sprâncenele lui Dickie erau mai lungi şi uşor întoarse în sus la colţurile exterioare, îşi adăugase un pic de plastilină pe vârful nasului, ca să-l facă să pară mai lung şi mai ascuţit. Însă abandonase ambele trucuri, fiindcă erau prea uşor de observat. Cel mai important pentru asumarea identităţii cuiva, credea el, era să păstrezi dispoziţia şi temperamentul persoanei respective şi să împrumuţi expresiile faciale corespunzătoare. Restul venea de la sine.

În 10 ianuarie, Tom îi scrise lui Marge că se întorsese la Roma după trei săptămâni petrecute la Paris de unul singur şi că Tom părăsise Roma cu o lună în urmă, spunând că pleacă la Paris şi de acolo în America, deşi nu dăduse peste el la Paris. Nu îşi găsise încă un apartament în Roma, însă căuta mai departe şi îi va comunica adresa lui de îndată ce avea una. Îi mulţumi din plin pentru pachetul de Crăciun. Marge îi trimisese puloverul alb cu dungi roşii în V pe care îl tricotase şi pe care Dickie îl probase în octombrie, dar şi un album de artă despre picturile din

[29] „Poliţie” (lb. it.) (n.r.).

[30] „Permis de şedere” (lb. it.) (n.r.).

Quatrocento[31] şi o trusă de bărbierit cu iniţialele sale, H.R.G., pe capac. Pachetul ajunsese abia pe 6 ianuarie, fiind motivul principal pentru scrisoarea lui Tom: nu voia să creadă că nu-l ridicase, să-şi imagineze că dispăruse fără urmă şi să înceapă să-l caute.

O întrebă dacă primise pachetul de la el. Îl trimisese de la Paris şi bănuia că întârzie. Se scuză. Îi scrise: „Pictez din nou cu Di Massimo şi sunt mulţumit. Şi mie mi-e dor de tine, dar, dacă mai poţi îndura o vreme experimentul meu, aş prefera să nu ne vedem alte câteva săptămâni (decât dacă nu pleci acasă în februarie – mă îndoiesc!), iar până atunci s-ar putea să nu vrei să mă mai vezi. Salutări lui Giorgio şi soţiei, şi lui Fausto, dacă mai e prin zonă, şi lui Pietro de la docuri...”

Era o scrisoare pe tonul absent şi uşor lugubru al corespondenţei lui Dickie, o scrisoare care nu putea fi categorisită drept călduroasă sau nu, şi care nu spunea, în esenţă, nimic.

De fapt, găsise un apartament într-o clădire mare de pe Via Imperiale, lângă Poarta Pinciană, şi semnase un contract pe un an pentru el, deşi nu intenţiona să îşi petreacă majoritatea timpului în Roma, în special pe timp de iarnă. Dorise doar să aibă o casă, o bază undeva, după ani în care nu avusese aşa ceva. Iar Roma era şic. Roma făcea parte din noua lui viaţă. Voia să poată spune, în Mallorca, la Atena sau Cairo, sau oriunde s-ar fi aflat: „Da, locuiesc la Roma. Ţin un apartament acolo”.

„A ţine” era cuvântul pentru apartamentele celor care călătoreau mult. Ţineai un apartament în Europa în acelaşi fel în care ţineai un garaj în America. Voia şi ca locuinţa să fie elegantă, deşi intenţiona să invite un număr minim de persoane să-l vadă. Nu-i plăcea ideea de a avea telefon, chiar şi fără număr trecut în carte, însă hotărî că era mai mult o măsură de siguranţă decât o ameninţare, aşa că-şi instală unul. Apartamentul avea o cameră de zi mare, un dormitor, un soi de salon, o bucătărie şi o baie. Mobila era cam încărcată cu ornamente, însă se potrivea cu cartierul respectabil şi cu viaţa pe care intenţiona să o ducă. Chiria era echivalentul a o sută şaptezeci şi cinci de dolari pe lună în lunile de iarnă, incluzând încălzirea, şi o sută douăzeci şi cinci, vara.

[31] Denumire dată Renaşterii timpurii în Italia secolului al XV-lea (n.r.).

Marge răspunse cu o scrisoare extaziată, spunând că tocmai primise frumoasa bluză de mătase de la Paris, la care nu se aşteptase deloc, şi că i se potrivea perfect. Spunea că îi invitase pe Fausto şi pe soţii Cecchi acasă la ea la cina de Crăciun şi că gătise un curcan divin, cu castane şi sos, şi mai avuseseră budincă de prune şi bla-bla-bla, avuseseră de toate, mai puţin pe el. Ce mai făcea şi la ce se gândea? Era mai fericit? Fausto avea să-l caute în drumul său spre Milano, dacă-i trimitea o adresă în următoarele zile. Altfel, să-i lase un mesaj la American Express, spunându-i unde-l poate găsi.

Tom presupuse că buna ei dispoziţie se datora în special convingerii ei cum că Tom plecase din Paris spre America. Împreună cu scrisoarea lui Marge sosi şi una de la *signor* Pucci, în care spunea că vânduse trei piese de mobilier pentru o sută cincizeci de mii de lire italiene la Napoli şi că avea un posibil cumpărător pentru barcă, un anume Anastasio Martino de Mongibello, care promisese să plătească avansul într-o săptămână. Casa, în schimb, nu putea fi vândută decât în vară, când începeau să vină iar americanii. Scăzând cele cincisprezece procente pentru comisionul lui *signor* Pucci, vânzarea mobilei îi aducea lui Tom două sute zece dolari. Sărbători ieşind într-un club de noapte şi comandând o cină superbă, pe care o consumă într-o solitudine elegantă, la o masă pentru doi, la lumina lumânărilor. Nu îl deranja deloc să cineze sau să meargă la teatru singur. Avea astfel ocazia să se concentreze pe imitarea lui Dickie Greenleaf. Rupea pâinea aşa cum obişnuia Dickie şi îşi vâra furculiţa în gură cu mâna stângă ca el. Privea la celelalte mese şi la dansatoare într-o transă atât de adâncă şi de binevoitoare, încât chelnerul trebui să-i vorbească în câteva rânduri, ca să se facă auzit. Nişte oameni îi făcură semn de la o masă, iar Tom îi recunoscu. Era unul dintre cuplurile de americani pe care le întâlnise la petrecerea din Ajunul Crăciunului, la Paris. Îi salută la rândul său. Nu se mai uită în direcţia lor cât ţinu cina, însă ei plecară înaintea lui şi se opriră la masă ca să-l salute.

— Singurel? întrebă bărbatul.

Părea uşor ameţit.

— Da. Aici îmi dau întâlnire mie însumi o dată pe an, răspunse Tom. Sărbătoresc o aniversare.

Americanul încuviinţă, în gol, iar Tom îşi dădu seama că individul nu găsea nimic inteligent de spus pentru că era stânjenit, ca orice american dintr-un orăşel neînsemnat care se trezea înconjurat de eleganţă cosmopolită, sobrietate, bani şi haine de calitate, chiar dacă hainele îmbrăcau un alt american.

— Spuneaţi că locuiţi la Roma, nu-i aşa? întrebă soţia. Ştiţi, v-am uitat numele, dar ne amintim de dumneavoastră de la petrecerea din Ajun.

— Greenleaf, spuse Tom. Richard Greenleaf.

— Ah, da! exclamă ea uşurată. Aveţi un apartament aici?

Era pregătită să-i memoreze adresa.

— Deocamdată stau la hotel, dar plănuiesc să mă mut într-un apartament cât de curând, de îndată ce termin de decorat încăperile. Stau la Eliseo. De ce nu mă sunaţi?

— Ne-ar face plăcere. Suntem în drum spre Mallorca, plecăm peste trei zile, dar avem timp!

— M-aş bucura să vă văd, spuse Tom. *Buona sera!*

Din nou singur, Tom se întoarse la visare. Trebuia să deschidă un cont pentru Tom Ripley, îşi spuse, şi din când în când să pună o sută de dolari în el. Dickie Greenleaf avea două bănci, una la Napoli şi una la New York, cu vreo cinci mii de dolari în fiecare cont. Ar putea deschide contul Ripley cu câteva mii şi să pună în el cele o sută cincizeci de mii de lire italiene provenite din vânzarea mobilierului în Mongibello. În fond, acum avea doi oameni în grijă.

CAPITOLUL 15

Vizită Muzeele Capitoline şi parcul Villa Borghese, explora Forumul pe îndelete şi luă şase lecţii de italiană de la un bătrân din cartier, a cărui firmă de la geam anunţa că dă meditaţii. Se prezentă bătrânului cu un nume fals. După a şasea lecţie, Tom îşi zise că italiana lui era la acelaşi nivel cu a lui Dickie. Îşi aducea aminte cuvânt cu cuvânt câteva propoziţii pe care Dickie le spusese cu diverse ocazii, despre care ştia acum că erau incorecte. De exemplu: *Ho paura che non c'e arrivata, Giorgio*[32] – într-o seară la Giorgio's, când o aşteptau pe Marge, iar ea întârzia. Ar fi trebuit să fie *sia arrivata,* la subjonctiv, după o expresie care exprima nesiguranţa. Dickie nu folosise niciodată subjonctivul atât de des pe cât ar fi trebuit în italiană. Tom se abţinu să înveţe cum se foloseşte corect.

Tom cumpără catifea de un roşu închis pentru draperiile din camera de zi, fiindcă draperiile pe care le avea deja îl deranjau. Când o întrebase pe *signora* Buffi, soţia administratorului casei, dacă ştia o croitoreasă care să i le coasă, se oferise să rezolve chiar ea. Preţul fusese de două mii de lire italiene, adică puţin mai mult de trei dolari. Tom o obligă să ia cinci mii. Cumpără câteva obiecte micuţe ca să-şi decoreze apartamentul, deşi nu invita pe nimeni la el. O singură dată invitase pe cineva – pe un tânăr atrăgător, dar nu foarte inteligent, american, pe care-l cunoscuse la Café Greco, când acesta îl întrebase cum să ajungă de acolo la hotelul Excelsior. Pentru că hotelul se afla în drum spre casa lui Tom, îl invitase să bea ceva la el. Tom voise doar să-l impresioneze vreo oră şi apoi să-şi ia rămas-bun pentru totdeauna, şi făcu întocmai, după ce-l servi cu cel mai bun coniac şi se plimbară prin apartament, discutând despre plăcerile vieţii la Roma. Tânărul pleca la München în ziua următoare.

Tom evită cu grijă rezidenţii americani din Roma, care s-ar fi putut aştepta să vină la petrecerile lor şi să fie invitaţi la ale lui, deşi adora să discute cu americanii şi italienii la Café Greco şi în restaurantele studenţeşti de pe Via Margutta. Îi spuse numele

[32] Cu corectura de rigoare, propoziţia în italiană se traduce: „Mă tem că nu a ajuns, Giorgio" (n.r.).

doar unui pictor italian, Carlino, pe care-l întâlnise într-o tavernă de pe Via Margutta. Îi spusese că şi el picta şi că studia cu un pictor pe nume Di Massimo. Dacă poliţia avea să investigheze vreodată ce făcuse Dickie la Roma, poate la multă vreme după ce acesta dispăruse şi devenise iar Tom Ripley, acest pictor italian putea depune mărturie, spunând că Dickie Greenleaf pictase la Roma în ianuarie. Carlino nu auzise de Di Massimo, însă Tom îl descrise folosind culori atât de vii, încât Carlino nu avea să-l uite niciodată.

Se simţea singur, şi totuşi nu însingurat. Era cam acelaşi sentiment pe care-l avusese în Ajunul Crăciunului, la Paris, ca şi cum toată lumea îl privea, de parcă ar fi avut un public compus din întreaga lume, un sentiment care-l ţinea pe calea cea dreaptă, fiindcă o greşeală ar fi fost catastrofală. Şi totuşi, era pe deplin încrezător că nu va face nicio greşeală. Existenţa sa căpăta o aură bizară, delicioasă, de inocenţă, iar Tom îşi închipuia că aşa se simte, probabil, un actor bun când joacă pe scenă un rol important, fiind convins că nu există nimeni care să-l joace mai bine. Era el însuşi, şi totuşi nu era. Se simţea fără vină, liber, în ciuda faptului că-şi controla în mod conştient fiecare mişcare. Dar nu se mai simţea obosit după câteva ore în rolul lui Dickie, aşa cum fusese la început. Nu mai avea nevoie să se relaxeze când era singur. Acum, din clipa în care se ridica din pat şi se spăla pe dinţi, era Dickie, frecându-şi dinţii cu cotul scos în afară, Dickie, care rotea coaja de ou pe lingură, pentru ultima îmbucătură, Dickie, care punea întotdeauna înapoi prima cravată pe care o scosese de pe umeraş şi o alegea pe a doua. Reuşise chiar să şi picteze un tablou în stilul lui Dickie.

La sfârşitul lui ianuarie, Tom se gândi că Fausto trebuia să fi ajuns la Roma şi să fi plecat deja, deşi ultimele scrisori ale lui Marge nu îl pomeneau. Marge îi scria, prin American Express, o dată pe săptămână. Îl întreba dacă avea nevoie de şosete sau de bentiţe de iarnă, fiindcă avea mult timp să croşeteze, pe lângă lucrul la carte. Adăuga mereu o anecdotă despre cunoştinţele lor comune din sat, ca Dickie să nu creadă că murea de dorul lui, deşi era evident că aşa stăteau lucrurile. Era evident şi că nu avea să plece în State în februarie fără să mai încerce să-l găsească cel puţin o dată în persoană – aşa credea Tom. Aşa se explicau scrisorile ei lungi, şosetele împletite şi bentiţele, despre care Tom ştia că aveau să vină, deşi el nu-i

răspunsese la scrisori. Îl oripilau. Îi displăcea până şi să le atingă. După ce le arunca o privire, le rupea şi le arunca la gunoi.

În cele din urmă, îi scrise:

Renunţ deocamdată la ideea de a găsi un apartament la Roma. Di Massimo pleacă în Sicilia pentru câteva luni şi s-ar putea să plec cu el, şi de acolo, în altă parte. Planurile mele sunt vagi, însă au avantajul libertăţii şi se potrivesc dispoziţiei mele.

Nu-mi trimite şosete, Marge. Chiar n-am nevoie de nimic. Îţi doresc mult noroc cu Mongibello, *cartea ta.*

Cumpărase un bilet pentru Mallorca. Urma să ia trenul până la Napoli, apoi barca de la Napoli la Palma în noaptea dintre 31 ianuarie şi 1 februarie. Cumpărase două valize noi de la Gucci, care producea cele mai bune obiecte din piele de la Roma. Una era o valiză mare, din piele moale de antilopă, cealaltă din pânză de culoarea bronzului, cu cureluşe maronii de piele. Amândouă aveau iniţialele lui Dickie. Aruncase valiza mai uzată dintre cele două ale sale, iar pe cea rămasă o ţinea în dulap, plină cu propriile haine, în caz de urgenţă. Dar Tom nu se aştepta la urgenţe. Barca scufundată în San Remo nu fusese găsită. Tom se uita în fiecare zi în ziare, căutând veşti despre ea.

Într-o dimineaţă, pe când Tom îşi pregătea valizele, se auzi clopoţelul de la uşă. Presupuse că era vreun om cu o petiţie sau o greşeală. Nu avea nume pe uşă şi îi spusese administratorului că nu dorea să-i fie scris, fiindcă nu-i plăcea să-l viziteze oamenii pe nepusă masă.

Sună iar, şi Tom continuă să îl ignore, împachetând fără griji. Îi plăcea să-şi facă bagajele şi îi luă ceva vreme, o zi întreagă, sau chiar două. Aşeza cu drag hainele lui Dickie în valize, încercând din când în când câte o cămaşă sau o jachetă mai frumoase la oglindă. Stătea în faţa oglinzii, încheind o cămaşă sport a lui Dickie pe care el n-o purtase niciodată, albă cu albastru şi model cu căluţi de mare, când auzi bătăi în uşă.

Îi trecu prin minte c-ar putea fi Fausto, fiindcă se aştepta de la el să încerce să-i dea de urmă în Roma şi să-l surprindă. Era prostesc, îşi spuse. Dar mâinile i se răciseră, transpirate, când

ajunse la uşă. Se simţea slăbit, iar absurditatea slăbiciunii, pe lângă pericolul de a leşina şi a fi găsit întins pe podea, îl făcură să tragă uşa cu ambele mâini, deşi o deschise doar câţiva centimetri.

— Bună! spuse vocea cu accent american din semiîntunericul de pe hol. Dickie? Sunt Freddie!

Tom se dădu înapoi, ţinând uşa deschisă.

— Este... Ce-ai zice să intri? Nu e acasă acum. Trebuie să se întoarcă.

Freddie Miles intră privind în jur. Chipul lui urât, pistruiat, se holba în fiecare direcţie. Cum dracu' găsise locul ăsta? se întreba Tom. Îşi scoase iute inelele şi le făcu să-i alunece în buzunar. Ce altceva trebuia să ascundă? Privi în jur.

— Stai la el? întrebă Freddie holbându-se cu privirea aceea care-l făcea să pară idiot şi speriat.

— Nu. Sunt aici doar pentru câteva ore, spuse Tom scoţându-şi lejer cămaşa cu căluţi de mare.

Sub ea mai avea o cămaşă.

— Dickie a ieşit să mănânce. La Othello's, cred. Ar trebui să se întoarcă pe la 15.00, cel târziu.

Unul dintre soţii Buffi trebuie să-l fi lăsat pe Freddie să intre, se gândi Tom. Trebuie să-i fi spus de care clopoţel să tragă şi să-l fi asigurat că *signor* Greenleaf era acasă. Freddie spusese, probabil, că era un vechi prieten. Acum trebuia să-l scoată din casă fără să dea peste *signora* Bufii jos, fiindcă ea striga întotdeauna: *„Buon giorno, signor* Greenleaf!"

— Ne-am întâlnit în Mongibello, aşa-i? întrebă Freddie. Nu eşti Tom? Credeam că vii la Cortina.

— Nu am putut, dar mersi. Cum a fost?

— Păi, bine. Ce s-a întâmplat cu Dickie?

— Nu ţi-a scris? A hotărât să rămână la Roma peste iarnă. Mi-a spus că ţi-a scris.

— Nu, n-a dat niciun semn. Sau poate mi-o fi scris la Florenţa. Însă eu eram la Salzburg, iar el avea adresa.

Freddie se rezemă de masa lungă a lui Tom, boţind faţa de masă de mătase verde. Zâmbi şi zise:

— Marge mi-a spus că s-a mutat la Roma, dar nu avea nicio adresă de-a lui, decât American Express. Numai printr-un noroc chior am găsit apartamentul. Am dat peste cineva ieri seară la Greco şi îi ştia adresa. Ce-i cu chestia...

— Cine? întrebă Tom. Un american?

— Nu, un italian. Un puşti.

Freddie se uita la pantofii lui Tom.

— Ai acelaşi tip de pantofi ca Dickie şi ca mine. Parcă-s de fier, aşa-i? I-am cumpărat pe-ai mei din Londra, acum opt ani.

Erau pantofii de piele granulată ai lui Dickie.

— Ăştia sunt din America, spuse Tom. Pot să-ţi ofer ceva de băut sau vrei să dai de urma lui Dickie la Othello să ştii unde e? Nu prea are rost să aştepţi, fiindcă de obicei durează până la 15.00 să termine prânzul. Şi eu mă pregăteam să ies.

Freddie mersese până la dormitor şi se oprise, privind valizele de pe pat.

— Dickie pleacă undeva sau tocmai ce-a ajuns? întrebă el întorcându-se spre Tom.

— Pleacă. Nu ţi-a spus Marge? Pleacă în Sicilia o vreme.

— Când?

— Mâine. Sau în seara asta târziu, nu ştiu exact.

— Zi, ce-i cu Dickie în ultima vreme? întrebă Freddie încruntându-se. Care-i treaba cu izolarea asta?

— Spune c-a muncit din greu peste iarnă, spuse Tom luat pe nepregătite. Pare să dorească intimitate, însă din câte ştiu eu e în termeni buni cu toată lumea, inclusiv cu Marge.

Freddie zâmbi din nou, descheindu-şi haina mare, stil polo.

— Nu o să rămână în termeni buni cu mine dacă îmi mai trage clapa de câteva ori. Eşti sigur că se înţelege cu Marge? Am înţeles de la ea că s-au certat. Am crezut că poate de aceea n-au venit la Cortina.

Freddie îl privi, aşteptând răspunsul.

— Nu ştiu nimic despre asta.

Tom se îndreptă spre dulap, să-şi scoată un sacou, ca Freddie să ştie că se pregătea să plece, apoi îşi dădu seama, chiar la timp, că jacheta din flanel cenuşie care se potrivea cu pantalonii ar putea fi recunoscută ca fiind a lui Dickie, dacă Freddie îi cunoştea costumul acela. Tom se întinse după o jachetă proprie şi după propria lui haină, care atârnau pe umeraş în capătul din stânga al dulapului. Umerii hainei arătau de parcă ar fi stat pe umeraş săptămâni la rând, ceea ce era perfect adevărat. Tom se întoarse şi-l văzu pe Freddie holbându-se la brăţara de identificare de argint de pe încheietura lui stângă. Era a lui Dickie, iar Tom nu-l văzuse niciodată purtând-o, însă o găsise în

cutia pentru butoni. Freddie se uita la ea de parcă o mai văzuse înainte. Tom îşi puse nepăsător haina.

Freddie îl privea acum cu o expresie diferită, puţin surprins, iar Tom bănuia ce gânduri îi treceau prin cap prietenului lui Dickie. Se încordă, simţind pericolul.

„Încă n-ai scăpat", îşi spuse. „Nici măcar n-ai scăpat din casă".

— Eşti gata de plecare? întrebă Tom.

— Tu locuieşti aici, aşa-i?

— Nu, protestă Tom zâmbind.

Faţa urâtă şi pătată de pistrui îl privea de sub smocul de păr roşcat. Ce bine ar fi dacă ar putea să iasă fără să dea de *signora* Bufii jos! îşi spuse Tom.

— Să mergem!

— Văd că Dickie te-a împopoţonat cu bijuteriile lui.

Tom nu se putu gândi la nimic de spus, la nicio glumă.

— Ah, e de împrumut, spuse el cu o voce gravă. Dickie s-a plictisit s-o poarte şi mi-a spus c-o pot purta eu o vreme.

Se referea la brăţara de identificare, însă mai era şi acul de argint de la cravată, îşi dădu el seama, care avea un G ambosat. Tom îl cumpărase chiar el. Putea simţi beligeranţa crescând în interiorul lui Freddie, de parcă trupul său imens ar fi generat o căldură pe care o simţea din partea cealaltă a încăperii. Freddie era genul de taur care ar fi putut bate pe cineva dacă bănuia că-i pe invers, mai ales dacă avea asemenea condiţii propice. Tom se temea de ochii lui.

— Da, sunt gata de plecare, spuse Freddie mohorât, ridicându-se.

Merse spre uşă şi se întoarse, cu o răsucire a umerilor să-i laţi.

— Othello ăsta nu-i departe de Inghilterra?

— Ba da, spuse Tom. Ar trebui să ajungă acolo până la ora 13.00.

Freddie încuviinţă.

— Mi-a făcut plăcere să te revăd, spuse el pe un ton tăios şi închise uşa.

Tom înjură în barbă. Deschise uşor uşa şi ascultă pasul grăbit al pantofilor lui Freddie coborând scările. Voia să se asigure că Freddie ieşea fără să mai discute cu vreunul dintre soţii Buffi. Apoi îl auzi spunând: „*Buon' giorno, signora*".

Tom se aplecă peste balustradă. Trei etaje mai jos, vedea o parte din mâneca hainei lui Freddie. Vorbea în italiană cu *signora* Buffi. Vocea femeii se auzea mai clar:

— Numai *signor* Greenleaf, spunea ea. Nu, doar unul... *signor* cine? Nu, *signor...* Nu cred c-a ieşit astăzi deloc, dar m-aş putea înşela! râse ea.

Tom răsuci mâinile pe balustradă de parcă ar fi strâns gâtul lui Freddie. Apoi auzi paşii acestuia urcând în goană scările. Tom intră înapoi în apartament şi închise uşa. Putea să continue să insiste că nu locuia acolo, că Dickie era la Othello’s sau că nu ştia unde era, dar Freddie nu avea să se oprească până când nu-l găsea pe Dickie. Sau Freddie avea să-l forţeze să coboare şi s-o întrebe pe *signora* Buffi cine era.

Freddie bătu la uşă. Mânerul se răsuci. Era încuiat. Tom ridică o scrumieră grea, de sticlă. Nu o putea cuprinde cu toată mâna şi trebuia să o ţină de margine, încercă să se mai gândească două secunde. Mai era vreo cale de scăpare? Ce avea să facă cu cadavrul? Nu putea gândi. Era singura cale. Deschise uşa cu mâna stângă. Mâna lui dreaptă, cu scrumiera, era ascunsă la spate.

Freddie intră.

— Auzi, te superi dacă îmi spui şi mie...

Marginea curbată a scrumierei îl lovi în mijlocul frunţii. Freddie păru uimit. Apoi genunchii i se înmuiară şi se prăvăli ca un taur lovit între ochi cu un ciocan. Tom împinse uşa ca să o închidă. Lovi cu marginea scrumierei ceafa lui Freddie, iar şi iar, îngrozit că Freddie ar fi putut doar să se prefacă şi că unul dintre braţele sale imense ar putea să-i înconjoare deodată picioarele şi să-l tragă în jos. Tom îl lovi din nou în cap, şi de data asta ţâşni sângele. Tom se blestemă şi fugi să aducă un prosop de la baie, pe care-l puse sub capul lui Freddie. Apoi îi pipăi încheietura, în căutarea pulsului. Îl avea, însă slab, şi păru să se stingă când îl atinse, de parcă presiunea propriilor degete l-ar fi domolit. În secunda următoare, dispăru complet. Tom ciuli urechile după vreun sunet de după uşă. Şi-o imagină pe *signora* Buffi stând în spatele uşii, cu zâmbetul ezitant pe care-l avea întotdeauna când se temea că deranjează pe cineva. Dar nu auzi nimic. Nu făcuse zgomot, îşi spuse, nici cu scrumiera, nici când Freddie căzuse. Tom privi trupul imens de pe podea şi se simţi dezgustat şi neajutorat.

Era doar 12.40. Mai erau ore bune până la căderea întunericului. Se întrebă dacă pe Freddie îl aşteptau oameni undeva. Poate în maşină, jos? Căută în buzunarele lui Freddie. Un portofel. Paşaportul american în buzunarul interior, de la piept, al hainei. Monede italiene şi de un alt fel, amestecate. Un breloc. Două chei de la maşină pe un inel cu marca FIAT. Căută în portofel după permis. Îl găsi: FIAT 1400, negru, decapotabil. L-ar putea găsi, dacă era prin apropiere. Căută în fiecare buzunar, inclusiv în cele ale vestei, după un tichet de parcare, dar nu găsi nimic. Merse la fereastra din faţă şi apoi zâmbi, fiindcă era atât de simplu. Aproape direct în faţa casei, chiar peste drum, se afla decapotabila neagră a lui Freddie. Nu putea fi sigur, însă crezu că nu era nimeni înăuntru.

Ştiu dintr-odată ce urmează să facă. Începu să aranjeze camera, scoţând sticlele de gin şi vermut din dulăpior şi, după o scurtă perioadă de gândire, scoase şi sticla de pernod, fiindcă avea un miros mult mai puternic. Aşeză sticlele pe masa lungă şi prepară un martini într-un pahar înalt, cu câteva cuburi de gheaţă, bău puţin ca să murdărească paharul, apoi turnă puţin într-un alt pahar, îl duse lângă Freddie şi îi apăsă degetele moi în jurul lui, apoi îl aduse înapoi la masă. Se uită la rană şi văzu că se oprise din sângerat şi sângele nu ajunsese pe prosopul de pe podea. Îl sprijini pe Freddie de zid şi îi turnă pe gât gin direct din sticlă. Nu reuşi foarte bine, fiindcă mai tot curse pe pieptul cămăşii, însă Tom nu credea că poliţia avea să facă într-adevăr o testare de alcoolemie ca să vadă cât de beat fusese Freddie.

Tom îşi lăsă privirea să cadă pe chipul inexpresiv al lui Freddie, însă stomacul i se contractă şi trebui să se uite în altă parte. Nu trebuia să repete scena. Capul începu să-i sune, de parcă urma să leşine.

Ar fi ceva, îşi spuse el, clătinându-se prin cameră spre fereastră, să leşine acum! Se încruntă la maşina neagră de jos şi inspiră adânc aerul proaspăt. Nu avea să leşine, îşi spuse. Ştia exact ce avea de făcut. În ultimul minut, turnă pernod pentru amândoi. Alte două pahare cu amprente. Iar scrumierele trebuiau să fie pline. Freddie fuma Chesterfield. Apoi, Via Appia. Unul dintre locurile acelea întunecate din spatele mormintelor. Nu erau felinare pe porţiuni lungi de pe Via Appia. Portofelul lui Freddie avea să lipsească. Motivul – jaful.

Avea ore întregi la dispoziţie, dar nu se opri până când camera nu fu gata, cu ţigările Chesterfield şi Lucky Strike aprinse, arse şi stinse apoi în scrumiere, plus un pahar spart şi doar pe jumătate curăţat de pe dalele din baie. Partea ciudată era că, în timp ce aranja scena cu atâta grijă, îşi imagină cum avea să aibă timp să o cureţe, să zicem între 21.00 în acea seară, când corpul ar putea fi găsit, şi miezul nopţii, când poliţia ar fi decis că merita să-l interogheze. Cineva ar fi putut şti că Freddie Miles avea să treacă pe la Dickie Greenleaf azi. Iar el ştia că trebuia să fie totul curat până pe la 20.00, probabil, fiindcă, conform poveştii pe care urma s-o spună, Freddie părăsise casa pe la 19.00 (fiindcă, într-adevăr, avea de gând să scoată din casă cadavrul lui Freddie la 19.00), iar Dickie Greenleaf era un om ordonat, chiar dacă băuse un pic. Dar scopul pentru care făcea dezordine în apartament era că mizeria susţinea, chiar şi numai pentru propria liniştire, povestea pe care o va spune, pe care trebuia s-o creadă şi singur.

Şi voia în continuare să plece către Napoli şi apoi către Palma la 10.30 în următoarea dimineaţă, dacă nu era cumva, dintr-un motiv sau altul, reţinut de poliţie. Dacă vedea în ziar, a doua zi, că fusese găsit cadavrul, iar poliţia nu încerca să-l contacteze, era politicos din partea lui să se ducă din proprie iniţiativă să le spună că Freddie Miles fusese la el acasă până târziu după-amiaza, se gândi Tom. Însă îi veni brusc ideea că un medic ar putea să-şi dea seama că Freddie era mort de la prânz. Şi nu-l putea scoate afară acum, ziua în amiaza mare. Nu, singura lui speranţă era ca trupul să nu fie găsit pentru multă vreme, astfel încât un doctor să nu poată spune precis când murise. Şi trebuia să încerce să iasă din casă fără să-l vadă nimeni – chiar dacă putea să-l care jos pe Freddie cu destulă uşurinţă, ca pe un om mort de beat, sau nu – astfel ca, dacă trebuia să dea o declaraţie, să poată spune că Freddie părăsise casa în jurul orei 16.00 sau 17.00 după-amiaza.

Îl îngrozeau cele cinci sau şase ore de aşteptare până la căderea nopţii. Îl îngrozeau atât de mult, încât preţ de câteva clipe crezu că nu putea să mai aştepte. Grămada aceea uriaşă de pe podea! Moartea lui ar fi putut fi evitată. Fusese atât de lipsit de sens. Freddie şi suspiciunile lui împuţite.

Tom tremura şezând pe marginea unui scaun şi pocnindu-şi degetele. Voia să iasă şi să facă o plimbare, dar îi era teamă să

lase corpul zăcând pe podea. Trebuia să facă zgomot, fireşte, dacă el şi Freddie aveau să vorbească şi să bea toată după-amiaza. Deschise radioul pe un post care dădea muzică de dans. Ar putea, cel puţin, să bea ceva. Făcea parte din scenetă. Mai pregăti nişte martini cu gheaţă. Nici măcar nu voia, dar îl bău.

Ginul nu făcu decât să-i intensifice gândurile cu care se confrunta. Rămase privind trupul lung şi greu al lui Freddie, care zăcea îmbrăcat în haina polo, boţită sub el, fiindcă nu avusese nici energia şi nici dorinţa să o îndrepte, deşi îl enerva. Se gândi cât de tristă, stupidă, stângace, primejdioasă şi inutilă fusese moartea lui, şi cât de brutal de nedreaptă. Fireşte, era uşor să-l urăşti pe Freddie. Era un ticălos egoist şi prost, care îl putea dispreţui pe unul dintre cei mai buni prieteni ai lui (Dickie era cu siguranţă unul dintre prietenii lui), doar fiindcă-l suspecta de o deviere sexuală. Tom râse la această idee – deviere sexuală. Unde era sexul? Unde era devierea? îl privi pe Freddie şi spuse încet şi amar:

— Freddie Miles, eşti victima propriei tale minţi bolnave.

CAPITOLUL 16

Aşteptă, în cele din urmă, până aproape de ora 20.00, fiindcă în jur de ora 19.00 întotdeauna ieşeau şi intrau în clădire mai mulţi oameni decât la alte ore. La 19.50, se năpusti până jos să se asigure că *signora* Buffi nu meşterea ceva pe hol şi că uşa ei nu era deschisă. Se duse să vadă dacă într-adevăr nu era nimeni în maşina lui Freddie, deşi coborâse deja la mijlocul după-amiezii, să se uite la ea şi să vadă dacă era într-adevăr maşina lui. Aruncă haina polo a lui Freddie pe bancheta din spate. Urcă iar, îngenunche şi îşi înconjură gâtul cu braţul lui Freddie, strânse din dinţi şi ridică. Se împletici, împingând greutatea mai sus pe umăr. Îl ridicase pe Freddie mai devreme, ca să vadă dacă putea, şi abia fusese în stare să facă doi paşi prin cameră căci kilogramele lui Freddie îi apăsau picioarele în podea.

Freddie era la fel de greu şi acum, însă diferenţa era că acum ştia că nu avea de ales – trebuie să-l scoată afară. Îi lăsă picioarele să se târască pentru a-i mai uşura din greutate şi reuşi să închidă uşa cu cotul, apoi începu să coboare scările. La jumătatea primului etaj se opri, fiindcă auzise pe cineva ieşind din apartamentul de dedesubt. Aşteptă până când persoana coborî scările şi ieşi pe uşa din faţă, apoi îşi reluă coborârea lentă şi anevoioasă. Trăsese o pălărie de-a lui Dickie foarte jos peste ochii lui Freddie, astfel încât să-i ascundă părul năclăit de sânge. Pe baza unui amestec de gin şi Pernod, pe care îl băuse în ultima oră, Tom intrase într-o stare de beţie calculată precis, cât să se poată mişca nonşalant şi fluid, şi în acelaşi timp să fie curajos şi chiar suficient de nechibzuit încât să-şi asume riscuri fără ezitare. Cel mai rău lucru care se putea întâmpla era că putea să se prăbuşească pur şi simplu sub greutatea lui Freddie înainte să apuce să-l bage în maşină. Îşi jurase că nu avea să se oprească pentru odihnă în timp ce cobora scările. Nu o făcu. Nimeni nu mai ieşi din vreunul dintre apartamente şi nimeni nu intră pe uşa din faţă. În orele petrecute sus, Tom îşi imaginase, în mod chinuitor, tot ce s-ar fi putut întâmpla: *signora* Buffi sau soţul ei ieşind din apartamentul lor chiar când ajungea la baza scărilor, el leşinând astfel încât atât el, cât şi Freddie să fie

descoperiţi zăcând împreună pe scări, oprindu-se să se odihnească şi realizând că nu mai era capabil să-l ridice din nou pe Freddie. Îşi imaginase totul cu atâta intensitate, chircindu-se de frică, încât să coboare toate treptele fără ca niciuna dintre închipuiri să se materializeze îl făcu să simtă că alunecă sub o protecţie magică, cu uşurinţă, în ciuda greutăţii enorme de pe umerii lui.

Privi prin sticla celor două uşi din faţă. Strada arăta normal. Cineva trecea pe trotuarul opus, însă mereu trecea câte cineva pe unul dintre trotuare. Deschise prima dintre cele două uşi cu o mână, o împinse şi târî corpul lui Freddie peste prag. Între uşi, îl schimbă pe Freddie pe celălalt umăr, răsucindu-şi capul sub corpul lui, şi pentru o secundă simţi un soi de mândrie faţă de propria forţă, până când durerea din braţul care se relaxase îl împunse ascuţit. Braţul era prea obosit ca măcar să încerce să înconjoare trupul lui Freddie. Strânse mai tare din dinţi şi se împletici pe cele patru trepte de la intrare, lovindu-şi şoldul de piatra stâlpului balustradei.

Un bărbat care se apropia pe trotuar încetini, parcă dorind să se oprească, dar merse mai departe.

Dacă se apropia cineva, îşi spuse Tom, avea să-i sufle un damf de alcool în faţă, ca să nu îndrăznească să întrebe ce se petrecea. La dracu' cu ei, la dracu', la dracu'! îşi spuse gâfâind. Trecători, trecători inocenţi. Deja patru. Dar numai doi dintre ei ridicară privirea. Se opri o clipă, cât trecu o maşină. Apoi, din câţiva paşi şi o săltare, băgă capul lui Freddie şi un umăr prin geamul deschis al maşinii, suficient de mult ca să-i sprijine trupul cu propriul lui corp, cât îşi revenea. Privi în jur, sub lumina felinarului de peste drum, spre umbrele din faţa complexului de locuinţe unde era el cazat.

În acea clipă, băiatul cel mic al familiei Buffi ieşi pe uşă şi fugi pe trotuar, fără să privească în direcţia lui Tom. Apoi, un bărbat care trecea strada se apropie la jumătate de metru de maşină, afişând doar o figură surprinsă pentru scurtă vreme la vederea siluetei îndoite a lui Freddie, care arăta acum aproape natural, se gândi Tom. Arăta de parcă s-ar fi aplecat în maşină ca să discute cu cineva. Doar că ştia că, de aproape, nu arăta tocmai bine. Dar acesta era avantajul de a se afla în Europa. Nimeni nu ajuta pe nimeni şi nu se amesteca. Dacă ar fi fost în America...

— Vă pot ajuta? întrebă o voce, în italiană.

— Ah, *no, no, grazie*, răspunse Tom cu o voioşie de om beat. Ştiu unde locuieşte, adăugă el într-o engleză mormăită.

Omul încuviinţă, zâmbi vag şi plecă. Un om înalt şi slab, într-o haină subţire, fără pălărie, cu mustaţă. Tom spera că nu-şi va aminti de el sau de maşină.

Tom îl trase pe Freddie afară, îl împinse în jurul portierei şi îl vârî în maşină, apoi o înconjură şi îl trase pe locul de lângă şofer. Apoi îşi puse perechea de mănuşi din piele maro pe care le avea în buzunarul hainei. Introduse cheia lui Freddie în contact. Maşina porni, ascultătoare. Plecară.

Coborî dealul spre Via Veneto, trecând de Biblioteca Americană, către Piazza Venezia, dincolo de balconul la care stătea Mussolini când îşi ţinea discursurile, dincolo de monumentul gigantic al lui Victor Emmanuel, şi pe lângă Forum, dincolo de Colosseum – un tur al Romei pe care Freddie nu îl putea aprecia deloc. Era de parcă Freddie ar fi dormit lângă el, aşa cum adormeau uneori cei din maşină când voiai să le arăţi peisajul.

Via Appia Antica se întindea în faţa lui, cenuşie şi ancestrală, sub luminile slabe ale felinarelor răzleţe. Fragmente negre de morminte se ridicau de o parte şi de alta a drumului, siluete profilate pe cerul încă nu foarte întunecat. Era mai mult întuneric decât lumină. Şi o singură maşină în faţă, venind spre el. Nu mulţi erau cei care alegeau să călătorească pe un asemenea drum accidentat şi mohorât, după căderea serii, în luna ianuarie. Poate doar îndrăgostiţii. Maşina care se apropia îl depăşi. Tom începu să caute în jur un loc potrivit. Freddie trebuia să aibă un mormânt arătos în spatele căruia să zacă, se gândi el. Era un loc în faţă, cu trei sau patru copaci, chiar lângă marginea drumului, şi fără îndoială era un mormânt acolo, sau o parte dintr-un mormânt. Tom ieşi de pe drum şi opri lângă copaci, stingând farurile. Aşteptă o clipă, privind spre ambele capete ale drumului drept şi îngust.

Freddie era moale şi uşor de manevrat, ca o figurină de cauciuc. Ce se tot spunea despre rigor mortis?

Trase cu greu trupul neînsufleţit, târându-i faţa prin ţărână, până în spatele ultimului copac şi al mormântului în ruine care nu era decât un perete arcuit de nici doi metri înălţime, ce fusese cândva al unui patrician. Mai mult decât suficient, aşadar, pentru porcul ăsta, îşi zise Tom. Îi blestemă greutatea

urâtă şi îl lovi brusc în bărbie. Era obosit, aproape până la lacrimi, îngreţoşat de Freddie Miles, iar momentul când îi putea întoarce spatele părea să nu mai vină. Mai era şi nenorocita aceea de haină! Tom se întoarse la maşină să o ia. Pământul era tare şi uscat, remarcă el, ceea ce însemna că paşii lui nu vor lăsa urme. Aruncă haina lângă corp şi se întoarse repede, mergând spre maşină cu picioarele amorţite, clătinându-se. Porni înapoi spre Roma.

În timp ce conducea, şterse partea exterioară a portierei cu mâna înmănuşată, ca să înlăture amprentele de pe singurul loc pe care îl atinsese înainte să-şi pună mănuşile. Pe strada care cotea spre American Express, vizavi de clubul de noapte Florida, parcă maşina, ieşi şi lăsă cheile în contact. Mai avea încă portofelul lui Freddie în buzunar, deşi transferase deja banii italieni în propriul portofel şi arsese o bancnotă de douăzeci de franci elveţieni şi nişte şilingi austrieci în apartament. Acum, scoase portofelul şi, trecând pe lângă o gură de canal, se aplecă şi-l lăsă să cadă înăuntru.

Doar două lucruri nu se potriveau, îşi spuse el pe drumul spre casă: hoţii ar fi luat, în mod logic, haina de polo, fiindcă era bună, şi paşaportul, care se afla încă în buzunarul hainei. Dar nu toţi hoţii gândeau raţional, poate cu atât mai puţin cei italieni. Şi nici toţi criminalii nu gândeau raţional. Îşi aminti de conversaţia cu Freddie: „... un italian... un puşti”. Cineva trebuie să-l fi urmărit la un moment dat până acasă, se gândi Tom, fiindcă el nu spusese nimănui unde locuia. Asta îl făcea să se simtă ruşinat. Poate doi sau trei curieri ştiau unde locuieşte, însă un curier n-ar fi ieşit într-un loc atât de select precum Café Greco. Era ruşinat şi se strângea în interiorul hainei. Îşi imagina un chip întunecat, gâfâind, care-l urmărea acasă, uitându-se să vadă care fereastră se lumina după ce intrase. Tom se cocoşă şi merse mai repede, parcă fugind de un urmăritor bolnav şi încrâncenat.

CAPITOLUL 17

Tom ieşi să cumpere ziarele înainte de ora 8.00 dimineaţa. Nu găsi nicio ştire îngrijorătoare. Era posibil ca Freddie să nu fie găsit decât după câteva zile, îşi spuse Tom. De ce ar înconjura cineva ruinele unui mormânt neimportant, precum cel în spatele căruia îl aşezase pe Freddie. Tom avea încredere şi se simţea în siguranţă, însă fizic era distrus. Suferea de mahmureală, de genul acela cumplit care-l făcea să se oprească la jumătatea oricărei acţiuni, chiar şi la jumătatea spălatului pe dinţi ca să meargă să vadă dacă trenul lui pleca la şi jumătate sau la fără un sfert. Pleca la 10.30.

La ora 9.00 era pregătit de plecare, îmbrăcat, cu haina şi impermeabilul întinse pe pat. Vorbise şi cu *signora* Buffi şi-i spusese că va lipsi vreo trei săptămâni, poate şi mai mult. Ea se purtase ca de obicei şi nu pomenise nimic de musafirul american.

Tom încercase să se gândească ce s-o întrebe, ceva care să sune firesc, referitor la conversaţia ei cu Freddie din ziua precedentă. Voia să ştie ce credea *signora* Buffi despre întrebările pe care i le pusese Freddie, însă nu-i veni nimic în minte şi hotărî să nu insiste. Totul era în regulă. Tom încercă să se convingă să iasă din starea de mahmureală, fiindcă băuse doar trei martini şi trei pahare cu vin, cel mult. Ştia că totul se baza pe autosugestie şi că era mahmur fiindcă voise să pretindă că se îmbătase mult cu Freddie. Iar acum nu mai era nevoie să se prefacă, şi totuşi continua s-o facă, fără a putea controla situaţia.

Sună telefonul, iar Tom ridică receptorul şi spuse, fără chef:

— *Pronto.*

— *Signor* Greenleaf? întrebă vocea în italiană.

— *Si.*

— *Qui parla la stazione polizia numero ottantatre. Lei e un amico de un americane chi se chiama Fred-derick Meelays?*[33]

— Frederick Miles? *Si,* spuse Tom.

[33] „Aici vă vorbeşte un reprezentant al secţiei 80 de poliţie. Sunteţi cumva prieten cu un american pe nume Fredderick Meelays?” (lb. it.) (n.r.).

Vocea repezită şi tensionată îl anunţă că trupul lui *Fredderick Meelays* fusese găsit în acea dimineaţă pe Via Appia Antica. *Signor Mee-lays* îl vizitase la un moment al zilei anterioare, nu era aşa?

— Da, aşa este.

— La ce oră, mai precis?

— De pe la prânz până la... poate 17.00 sau 18.00 după-amiaza, nu sunt prea sigur.

— Aţi putea să ne răspundeţi la câteva întrebări? Nu, nu este necesar să vă deranjaţi până la secţie. Anchetatorul va veni la dumneavoastră. Ar fi în regulă la ora 11.00?

— V-aş ajuta bucuros, dacă aş putea, spuse Tom, cu un entuziasm bine gândit în voce, însă ar putea anchetatorul să vină acum? Trebuie să ies din casă la ora 10.00.

Vocea scoase un mic geamăt şi spuse că era puţin probabil, însă vor încerca. Dacă nu reuşeau să ajungă înainte de ora 10, era imperativ să nu iasă din casă.

— *Va bene*[34], spuse Tom şi închise.

La naiba cu ei! Acum avea să piardă trenul şi vaporul. Tot ce îşi dorea era să iasă, să părăsească Roma şi să plece din apartament. Începu să revizuiască lucrurile pe care avea să le declare. Era atât de simplu, că se plictisea. Era adevărul adevărat. Băuseră, Freddie îi povestise despre Cortina, vorbiseră mult, apoi Freddie plecase, un pic ameţit, dar bine dispus. Nu, nu ştia unde se dusese Freddie. Bănuise că avea o întâlnire spre seară.

Tom intră în dormitor şi puse pe şevalet o pânză, la care începuse să lucreze cu câteva zile în urmă. Vopseaua de pe paletă era încă umedă, fiindcă o ţinuse sub apă, într-o oală din bucătărie. Amestecă alb şi albastru şi începu să picteze cerul cenuşiu. Tabloul păstra nuanţele vii de maroniu-roşcat şi alb luminos ale lui Dickie pentru acoperişurile şi zidurile Romei, văzute de pe fereastră. Cerul era singura deosebire, fiindcă cerul de iarnă al Romei era atât de posomorât, încât până şi Dickie l-ar fi pictat în tonuri de gri în loc de albastru, îşi spusese el. Se încruntă, întocmai cum făcea Dickie când picta.

Telefonul sună iar. „Ce dracu’?”, mormăi Tom şi merse să răspundă.

— *Pronto!*

[34] „În regulă” (lb. it.) (n.r.).

— *Pronto!* Fausto! spuse vocea. *Come sta?* urmat de râsul familiar, ca un gâlgâit.

— Ah, Fausto! *Bene, grazie!* Scuză-mă, continuă Tom în italiană, râzând ca Dickie, cu vocea absentă. Încercam să pictez – încercam.

Îşi calculă tonul astfel încât să se potrivească vocii lui Dickie după ce pierduse un prieten ca Freddie, şi totodată să sune ca vocea lui într-o dimineaţă obişnuită de muncă.

— Vrei să luăm prânzul împreună? întrebă Fausto. Trenul meu pleacă la ora 16.15 spre Milano.

Tom mormăi ca Dickie.

— Eu tocmai plec la Napoli... Da, plec chiar acum, în douăzeci de minute!

Dacă putea scăpa acum de Fausto, se gândi el, nu trebuia să-i spună că poliţia îl sunase. Ştirea despre Freddie nu avea să apară în ziare decât la prânz, sau mai târziu.

— Dar sunt aici! La Roma! Unde locuieşti? Sunt la gară! spuse Fausto vesel, râzând.

— De unde ai numărul meu de telefon?

— Ah! *Altora,* am sunat la Informaţii. Mi-au spus că nu-ţi faci public numărul, dar i-am îndrugat fetei o poveste lungă despre o loterie pe care ai câştigat-o în Mongibello. Nu ştiu dacă m-a crezut, dar i-am zis că e vorba de un premiu foarte important: o casă, o vacă, o fântână şi un frigider! A trebuit să o sun de trei ori, dar până la urmă mi-a dat numărul tău. *Allora*, Deekie, unde eşti?

— Nu asta-i ideea. Aş lua prânzul cu tine, dar am tren...

— Prea bine, te ajut să duci bagajele! Spune-mi unde eşti şi vin cu un taxi!

— E prea din scurt. De ce nu ne vedem la gară în vreo jumătate de oră? Plec cu trenul de 10:30 la Napoli.

— Bine!

— Ce face Marge?

— Ah... *inamorata di te*[35]*,* spuse Fausto râzând. Vă vedeţi la Napoli?

— Nu cred. Ne vedem în câteva minute, Fausto. Mă grăbesc. *Arrivederci.*

— *Arrivederci,* Deekie! *Addio!*

Închise.

[35] „Îndrăgostită de tine” (lb. it.) (n.r.).

Când Fausto avea să vadă ziarele în acea după-amiază, urma să înţeleagă de ce nu ajunsese la gară, şi dacă nu, va crede că nu se găsiseră prin gară, dintr-un motiv sau altul. Dar Fausto avea să vadă ziarele până la prânz, probabil, se gândi Tom, fiindcă jurnaliştii italieni aveau să facă mare caz, pentru că era vorba, în fond, despre uciderea unui american pe Via Appia. După interogatoriu, avea să ia un alt tren spre Napoli, dar după 16.00, ca Fausto să nu mai fie la gară. Apoi va aştepta la Napoli următorul vapor spre Mallorca.

Spera doar că Fausto nu avea să obţină şi adresa lui de la Informaţii şi să hotărască să apară înainte de ora 16.00. Spera că Fausto nu avea să aterizeze acolo taman când ajungea şi poliţia.

Tom îndesă câteva valize sub pat şi le duse pe celelalte într-un dulap, închizând apoi uşa. Nu voia ca poliţia să creadă că se pregătea să părăsească oraşul. Dar de ce era atât de neliniştit? Probabil nu aveau niciun indiciu. Poate un prieten de-al lui Freddie ştiuse că acesta voia să-l vadă, cu o zi înainte, atât. Tom luă o pensulă şi o înmuie în terebentină. De ochii poliţiei, voia să arate de parcă n-ar fi fost prea mâhnit de veştile despre Freddie, aşa că picta puţin aşteptându-i, deşi se îmbrăcase să iasă, fiindcă spusese că aceasta îi era intenţia. Poza în prietenul lui Freddie, însă nu un prieten foarte bun.

Signora Buffi lăsă poliţia să intre la 10.30. Tom privi de pe scară şi îi văzu. Nu se opriră să o întrebe nimic. Tom intră în apartament. Mirosul înţepător de terebentină plutea în încăpere.

Erau doi: un bărbat mai în vârstă, purtând uniformă de ofiţer, şi unul mai tânăr, într-o uniformă obişnuită. Cel mai în vârstă îl salută politicos şi ceru să îi vadă paşaportul. Tom îl arătă, iar ofiţerul privi cu atenţie de la el, la poza lui Dickie, mai atent decât oricine o privise înainte. Tom se pregăti de o provocare, însă nu fu cazul. Ofiţerul îi înapoie paşaportul cu o scurtă plecăciune şi un zâmbet. Era un bărbat scund, de vârstă mijlocie, care arăta asemeni altor mii de italieni de vârstă mijlocie, cu sprâncene groase, negre, înspicate cu cenuşiu, şi o mustaţă scurtă, stufoasă, de aceeaşi culoare. Nu părea nici foarte deştept, dar nici prost.

— Cum a fost ucis? întrebă Tom.

— A fost lovit în cap şi în gât cu un obiect greu, răspunse ofiţerul, şi jefuit. Credem că era beat. Era beat când a părăsit apartamentul acesta ieri după-amiază?

— Păi... într-un fel. Am tot băut amândoi. Martini şi Pernod.

Ofiţerul notă în carneţel, alături de ora la care Tom spuse că Freddie se aflase acolo, de pe la 12.00 până pe la 18.00.

Poliţistul mai tânăr, chipeş şi fără expresie, se plimba prin apartament cu mâinile la spate, apropiindu-se de şevalet cu un aer relaxat, de parcă s-ar fi aflat singur într-un muzeu.

— Ştiţi încotro se îndrepta când a plecat? întrebă ofiţerul.

— Nu, nu ştiu.

— Dar credeţi că era capabil să conducă?

— A, da. Nu era aşa de beat, altfel aş fi mers cu el.

Ofiţerul întrebă ceva, iar Tom se prefăcu că nu înţelege. Ofiţerul întrebă iar, alegând alte cuvinte, şi făcu schimb de zâmbete cu poliţistul mai tânăr. Tom privi de la unul la celălalt, puţin înciudat. Ofiţerul dorea să ştie care fusese relaţia sa cu Freddie.

— Eram prieteni, spuse Tom. Nu foarte apropiaţi. Nu l-am mai văzut şi nu mai aveam veşti de la el de vreo două luni. Am fost foarte necăjit să aud despre tragedia din dimineaţa asta.

Tom lăsă expresia sa îngrijorată să compenseze pentru lipsa vocabularului. Sau aşa credea. Credea că interogatoriul era doar de formă şi că urmau să plece imediat.

— La ce oră a fost ucis? întrebă el.

Ofiţerul încă scria. Ridică sprâncenele stufoase.

— Evident, imediat după ce *signor* a părăsit casa dumneavoastră, fiindcă doctorii cred că atunci când a fost găsit, era mort de cel puţin douăsprezece ore, poate mai mult.

— La ce oră a fost găsit?

— În zori. L-au găsit nişte muncitori care treceau pe acolo.

— *Dio mio!*[36] murmură Tom.

— Nu a spus nimic despre o excursie pe Via Appia, când a plecat?

— Nu, răspunse Tom.

— Ce aţi făcut ieri, după ce *signor Mee-lays* a plecat?

— Am rămas aici, spuse Tom, gesticulând cu braţele deschise, cum ar fi făcut Dickie. Apoi am tras un pui de somn, iar mai târziu am ieşit să mă plimb – pe la 20.00 sau 20.30.

[36] „Dumnezeule!” (lb. it.) (n.r.).

Un bărbat care locuia în clădire, al cărui nume Tom nu îl cunoştea, îl văzuse intrând ieri seară pe la 20.45, şi se salutaseră.

— Aţi făcut o plimbare singur?

— Da.

— Şi *signor Mee-lays* a plecat de aici singur? Nu se întâlnea cu nimeni, din câte ştiţi?

— Nu. N-a spus nimic.

Tom se întrebă dacă Freddie avusese prieteni care stăteau la acelaşi hotel, sau unde o fi stat. Tom spera ca poliţia să nu îl confrunte cu vreunul dintre prietenii lui Freddie, care l-ar fi putut cunoaşte pe Dickie. Acum numele său – Richard Greenleaf – avea să fie în ziarele italiene, îşi spuse el, la fel şi adresa. Trebuia să se mute. Ce porcărie! înjură încet. Ofiţerul îl văzu, dar Tom speră că păruse un blestem mormăit adresat sorţii crude a lui Freddie.

— Deci... spuse ofiţerul închizându-şi carneţelul.

— Credeţi că au fost... – Tom încercă să găsească termenul potrivit pentru „delincvenţi” – nişte băieţi violenţi, nu? Aveţi indicii?

— Căutăm amprente în maşină. Criminalul ar fi putut fi cineva pe care l-a luat pe drum. Maşina a fost găsită în această dimineaţă, în apropiere de Piazza di Spagna. Ar trebui să avem indicii spre seară. Mulţumim, *signor* Greenleaf!

— *Di niente!*[37] Dacă vă mai pot ajuta cu ceva...

Ofiţerul se întoarse din prag.

— Vă găsim aici în următoarele câteva zile, dacă mai avem şi alte întrebări?

Tom ezită.

— Plănuiam să plec mâine în Mallorca.

— Încercăm să identificăm suspecţii, explică ofiţerul gesticulând. Aţi putea să ne spuneţi care era relaţia dintre eventualul suspect şi decedat.

— Fie. Dar nu cred că-l cunoşteam atât de bine pe *signor* Miles. Avea, probabil, prieteni mai apropiaţi în oraş.

— Cum ar fi?

Ofiţerul închise uşa şi îşi scoase carneţelul.

— Nu ştiu, spuse Tom. Ştiu doar că trebuie să-şi fi făcut nişte prieteni pe aici, care-l cunoşteau mai bine decât mine.

[37] „Pentru nimic” (Ib. it.) (n.r.).

— Regret, dar ne aşteptăm să fiţi la dispoziţia noastră pentru următoarele câteva zile, repetă el încet, nelăsând loc de comentarii din partea lui Tom, chiar dacă era american. Vă vom informa de îndată ce puteţi pleca. Îmi pare rău dacă v-aţi făcut planuri de călătorie. Poate că mai este timp să le anulaţi. O zi bună, *signor* Greenleaf!

— O zi bună.

Tom rămase pe loc după ce ei închiseră uşa. S-ar fi putut muta la hotel, se gândi el, şi putea anunţa poliţia unde putea fi găsit. Nu voia ca prietenii lui Freddie sau vreun cunoscut al lui Dickie să-l viziteze după ce-i vedeau adresa în ziare. Încercă să-şi evalueze purtarea după criteriile *poliziei.* Nu îl provocaseră. Nu fusese îngrozit când auzise de moartea lui Freddie, însă asta nu ridica suspiciuni, fiindcă afirmase că nu era prieten bun cu el. Nu, nu era nimic grav, doar că trebuia să le stea la dispoziţie.

Sună telefonul, iar Tom îl ignoră, fiindcă avu bănuiala că era Fausto de la gară. Era 11.05, iar trenul de Napoli plecase. Când telefonul se opri din sunat, Tom ridică receptorul şi sună la Inghilterra. Rezervă o cameră şi spuse că va ajunge în jumătate de oră. Apoi sună la poliţie – îşi amintise că era secţia 80 – şi, după aproape zece minute de dificultăţi, fiindcă nu putea găsi pe nimeni care să ştie sau căruia să-i pese cine era Richard Greenleaf, reuşi să lase un mesaj în care anunţă că putea fi găsit la *albergo*[38] Inghilterra, în caz că poliţia dorea să-i vorbească.

Ajunse la Inghilterra în mai puţin de o oră. Cele trei valize, două ale lui Dickie şi una a lui, îl deprimau: le împachetase cu un scop atât de diferit! Şi acum, asta!

Ieşi din hotel la prânz, ca să cumpere ziarele. Ştirea apăruse peste tot:

AMERICANO UCIS PE VIA APPIA ANTICA...

UCIDEREA ŞOCANTĂ A LUI FREDERICK MILES, *RICCHISSIMO AMERICANO*[39]*,* NOAPTEA TRECUTĂ PE VIA APPIA...
CRIMĂ PE VIA APPIA. *AMERICANO* UCIS
FĂRĂ INDICII...

[38] „Hotel” (lb. it.) (n.r.).

[39] „American foarte bogat” (lb. it.) (n.r.).

Tom citi fiecare cuvânt. Chiar nu aveau indicii, cel puţin nu încă, nicio urmă, nicio amprentă, niciun suspect. Dar fiecare ziar menţiona numele lui Herbert Richard Greenleaf şi îi publica adresa drept loc în care Freddie fusese văzut ultima oară. Niciunul dintre articole nu făcea vreo aluzie cum că Herbert Richard Greenleaf era bănuit de ceva. Spuneau că Miles băuse, se pare, câteva pahare, iar băuturile erau enumerate în stil jurnalistic tipic italian, de la cocktailuri americane până la whisky scoţian, coniac, şampanie, chiar şi grappa[40]. Doar ginul şi Pernodul erau omise.

Tom rămase în camera sa de hotel în timpul prânzului, plimbându-se de colo-colo, deprimat. Telefona agenţiei de voiaj din Roma care-i vânduse biletul spre Palma şi încercă să anuleze tranzacţia. Îi spuseră că putea primi înapoi douăzeci la sută din bani, iar următorul vapor spre Palma era peste cinci zile.

În jur de ora 14.00, sună telefonul.

— Alo, spuse Tom, pe tonul nervos şi iritat al lui Dickie.

— Alo, Dick? Sunt Van Houston.

— Ah, spuse Tom, de parcă-l cunoştea, deşi tonul său nu transmitea nici surpriză, nici căldură.

— Ce mai faci? A trecut ceva vreme, nu? continuă vocea răguşită, stresată.

— Cu siguranţă. Unde eşti?

— La Hassler. Cercetam valizele lui Freddie cu poliţia. Ascultă, trebuie să ne vedem. Ce s-a întâmplat ieri cu Freddie? Am încercat să te găsesc toată seara trecută, ştii, fiindcă Freddie trebuia să fie înapoi la hotel pe la 18.00. Nu aveam adresa ta. Ce s-a întâmplat?

— Asta aş vrea să ştiu şi eu! Freddie a plecat de la mine la 18.00. Băusem amândoi mult martini, dar părea în stare să conducă, altfel nu l-aş fi lăsat să plece. A spus că avea maşina jos. Nu-mi pot imagina ce s-a petrecut, decât c-o fi luat pe cineva, care l-a împuşcat sau aşa ceva.

— Dar n-a fost împuşcat. Sunt de acord că trebuie să-l fi forţat cineva să conducă acolo, sau c-a leşinat, fiindcă ar fi trebuit să treacă prin oraş ca să ajungă pe Via Appia. Hassler e la doar câteva străzi distanţă de unde locuieşti tu.

— A mai leşinat vreodată la volan?

[40] Băutură distilată, specific italienească (lb. it.) (n.r.).

— Ascultă, Dickie, ne putem vedea? Sunt liber, doar că nu ar trebui să părăsesc hotelul azi.

— Nici eu.

— Haide! Lasă un mesaj în care spui unde mergi şi vino încoace!

— Nu pot, Van. Poliţia trebuie să ajungă într-o oră, iar eu trebuie să fiu aici. De ce nu mă suni mai târziu? Poate ne vedem diseară.

— Bine. Pe la ce oră?

— Sună-mă pe la 18.00.

— Bine. Fruntea sus, Dickie!

— La fel!

— Pe curând, spuse vocea slab.

Tom închise. Van păruse pe punctul de a izbucni în plâns, spre final.

— *Pronto?* spuse Tom cerând cu operatoarea de la hotel.

Lăsă un mesaj cum că nu era acolo pentru nimeni, decât pentru poliţie, şi că nu trebuia să permită nimănui să urce să-l vadă. Nimănui.

După aceea, telefonul nu mai sună toată după-amiaza. Pe la 20.00, când era întuneric, Tom coborî să cumpere ziarele de seară. Privi în jur pe hol şi în barul hotelului, a cărui uşă dădea în holul principal, uitându-se după oricine putea fi Van. Era pregătit de orice, chiar şi să o vadă pe Marge aşteptându-l, însă nu văzu pe nimeni, nici măcar pe cineva care să semene a agent de poliţie. Cumpără ziarele de seară şi se aşeză într-un restaurant micuţ, la câteva străzi distanţă, citindu-le. Încă nu existau indicii. Află însă că Van Houston era un prieten apropiat al lui Freddie, de 28 de ani, care călătorea cu el din Austria spre Roma într-o vacanţă care trebuia să se încheie în Florenţa, unde atât Miles cât şi Houston aveau reşedinţe. Poliţia interogase trei tineri italieni, doi dintre ei de 18 şi unul de 16 ani, suspectaţi că ar fi comis „oribila faptă”, însă tinerii fuseseră eliberaţi. Tom fu uşurat să citească despre lipsa amprentelor proaspete sau folositoare găsite în „minunatul Fiat 1400 decapotabil” al lui Freddie.

Tom îşi mâncă încet *costoletta di vitello*[41], îşi bău vinul şi cercetă fiecare coloană a ziarelor după ştiri de ultimă oră, uneori introduse în ziarele italiene chiar înainte ca acestea să fie

[41] „Cotlet de viţel” (lb. it.) (n.r.).

trimise la tipar. Nu găsi altceva despre cazul lui Miles. Dar, pe ultima pagină a ultimului ziar, citi:

BARCĂ CU URME DE SÂNGE, SCUFUNDATĂ, GĂSITĂ ÎN APĂ PUŢIN ADÂNCĂ, LÂNGĂ SAN REMO.

Citi rapid, mult mai terorizat decât se simţise când cărase trupul lui Freddie pe scări în jos sau când poliţia venise să-l interogheze. Era un nemesis, un coşmar devenit realitate – chiar şi titlul o spunea. Barca era descrisă în detaliu şi îşi aminti perfect scena, cu Dickie şezând la pupa, lângă motor, Dickie zâmbindu-i, trupul lui Dickie scufundându-se în apa care făcea bulbuci.

Articolul spunea că *se credea* că petele erau de sânge şi nu că erau într-adevăr. Nu menţiona ce avea de gând poliţia sau oricine altcineva să facă în privinţa lor. Dar poliţia avea să facă ceva, se gândi Tom. Proprietarul le putea spune, probabil, ziua în care se pierduse barca. Apoi, poliţia putea verifica lista de turişti cazaţi la hoteluri în ziua respectivă. Italianul putea să-şi amintească, chiar, că doi americani fuseseră cei care nu mai reveniseră cu barca. Dacă poliţia se obosea să verifice registrele hotelurilor din perioada respectivă, numele Richard Greenleaf avea să iasă în evidenţă ca un steag roşu. Atunci, firește, Tom Ripley avea să fie cel absent, cel care fusese, poate, ucis în ziua aceea.

Imaginaţia lui Tom o luă în câteva direcţii diferite: să presupunem că îi căutau corpul lui Dickie şi îl găseau? S-ar fi presupus că-i aparţinea lui Tom Ripley. Dickie ar fi fost suspect de crimă. Ergo, Dickie avea să devină suspect şi în uciderea lui Freddie. Dickie avea să devină, peste noapte, „genul de om care ucide”. Pe de altă parte, era posibil ca proprietarul să nu-şi amintească ziua în care una dintre bărcile sale nu fusese adusă înapoi. Chiar dacă-şi amintea, hotelurile puteau să nu fie verificate. Poliţia italiană putea să nu fie chiar atât de interesată. Poate că da, poate că nu...

Tom împături ziarele, plăti nota şi ieşi.

Întrebă la recepţie dacă primise vreun mesaj.

— *Si, signor. Questo e questo e questo*[42]*...*

[42] „Acesta, acesta şi acesta” (lb. it.) (n.r.).

Recepţionerul înşiră cartonaşele în faţa lui, ca un jucător de cărţi care etalează o mână câştigătoare.

Două de la Van. Unul de la Robert Gilbertson (era oare un Robert Gilbertson în agenda lui Dickie? – trebuia să verifice). Unul de la Marge. Tom îl ridică şi citi cu atenţie: *Signorina* Sherwood sunase la 15.35 şi urma să sune iar. Apelul era de la distanţă, din Mongibello.

Tom încuviinţă şi le luă.

— Mulţumesc mult!

Nu-i plăcea cum îl privea recepţionerul. Italienii erau atât de curioşi!

Ajuns sus, se chirci într-un fotoliu, fumând şi gândindu-se. Încerca să-şi dea seama ce urma să se întâmple în mod logic dacă nu făcea nimic şi ce putea face să se întâmple dacă acţiona. Marge avea să vină, desigur, la Roma. Sunase, în mod evident, la poliţia de aici, ca să-i obţină adresa. Dacă apărea, ar fi trebuit s-o vadă ca Tom şi s-o convingă că Dickie plecase, la fel cum procedase cu Freddie. Iar dacă dădea greş... Tom îşi frecă palmele, nervos. Nu trebuia s-o vadă pe Marge, atâta tot. Nu acum, când ancheta cu barca era în desfăşurare. Totul ar exploda dacă ar vedea-o. Ar fi sfârşitul!

Dar dacă putea să rămână pe loc, nu s-ar întâmpla nimic. Era doar un moment, o mică criză cu povestea cu barca şi crima nerezolvată a lui Freddie Miles. Asta făcea lucrurile dificile. Dar absolut nimic nu avea să i se întâmple, dacă făcea şi spunea oamenilor lucrurile potrivite. După aceea, putea naviga în ape liniştite din nou. Grecia sau India. Ceylon. Un loc foarte îndepărtat, unde niciun vechi prieten nu putea să-i bată la uşă. Ce fraier fusese să creadă că putea rămâne la Roma! Ar fi putut la fel de bine să stea în Gara Centrală sau să se expună la Luvru!

Sună la Stazione Termini şi întrebă de trenurile de Napoli de a doua zi. Erau patru sau cinci. Notă orele pentru fiecare. Aveau să fie cinci zile înainte ca următorul vapor să plece spre Mallorca, iar el putea aştepta la Napoli, se gândi. Tot ce avea nevoie era să primească învoire de la poliţie, iar dacă totul era în regulă, mâine avea să o primească. Nu puteau reţine la nesfârşit un om, fără niciun motiv să-l suspecteze, doar ca să-l întrebe din când în când câte ceva! Începu să se convingă că va fi lăsat în pace ziua următoare, că era absolut logic să fie aşa.

Ridică din nou receptorul şi comunică la recepţie că, dacă domnişoara Marjorie Sherwood sună din nou, va accepta apelul. Dacă suna din nou, se gândi el, o putea convinge în două minute că totul era în regulă, că nu îl privea uciderea lui Freddie, că se mutase la hotel doar ca să evite telefoanele enervante de la străini, şi totuşi să stea la dispoziţia poliţiei în cazul în care doreau să identifice vreun suspect pe care-l aveau. Avea să-i spună că zbura în Grecia ziua următoare, sau cealaltă, aşa că nu avea sens ca ea să vină la Roma. De fapt, se gândi el, ar putea zbura spre Palma din Roma. Nici nu-i trecuse prin minte.

Se întinse pe pat, ostenit, însă nu era pregătit să se dezbrace încă, fiindcă simţea că urma să se mai întâmple ceva în acea seară. Încercă să se concentreze pe Marge. Şi-o imagină în acel moment la Giorgio's sau bând un Tom Collins lung la barul de la Miramare şi dezbătând dacă să îl sune iar. Îi putea vedea sprâncenele preocupate şi părul ciufulit, aşa cum şedea, în timp ce se gândea posomorâtă la cele întâmplate la Roma. Era singură la masă, fără să discute cu nimeni. Şi-o imagină ridicându-se şi plecând, luând o valiză şi prinzând autobuzul de a doua zi. El se afla acolo, pe drumul din faţa oficiului poştal, strigându-i să nu plece, încercând să oprească autobuzul, însă acesta plecă...

Scena se dizolvă într-o tornadă cenuşiu-gălbuie, culoarea nisipului din Mongibello. Tom îl văzu pe Dickie zâmbindu-i, îmbrăcat în costumul de velur pe care-l purtase la San Remo. Costumul era ud leoarcă, iar cravata, doar o sfoară picurândă. Dickie se aplecă deasupra lui, scuturându-l.

— Am înotat! spuse el. Tom, trezeşte-te! Sunt bine! Am înotat! Trăiesc!

Tom se feri de atingerea lui. Îl auzi pe Dickie râzând, cu râsul său fericit, profund.

— Tom!

Timbrul vocii lui era mai adânc, mai bogat, peste ce reuşise vreodată Tom, imitându-l. Tom se ridică. Îşi simţea trupul apăsat, lent, de parcă încerca să se ridice de pe fundul mării.

— Am înotat! răsună vocea lui Dickie, sunând continuu în urechile lui Tom, de parcă ar fi auzit-o printr-un tunel prelung.

Tom privi în jurul camerei, căutându-l pe Dickie în lumina galbenă a lămpii şi în colţul întunecos de lângă şifonierul înalt.

Tom îşi simţi ochii căscaţi larg, terifiaţi, şi, deşi ştia că teama lui era iraţională, continuă să-l caute pe Dickie peste tot, sub umbrele care se strecurau prin fereastră şi pe podeaua de pe cealaltă parte a patului. Se ridică, se împletici prin cameră şi deschise un geam, apoi pe celălalt. Se simţea drogat. Se gândi dintr-odată că îi pusese cineva ceva în vin. Îngenunche sub fereastră, inspirând aerul rece, luptându-se cu senzaţia de ameţeală de parcă ar fi fost ceva ce avea să-l biruie dacă nu se forţa la maximum. În cele din urmă, intră în baie şi îşi udă faţa cu apă de la chiuvetă. Ameţeala începea să dispară. Ştiu că nu fusese drogat. Îşi lăsase imaginaţia să zboare şi să-l ia cu sine. Pierduse controlul. Îşi scoase cu calm cravata. Se mişcă aşa cum ar fi făcut-o Dickie, se dezbrăcă, făcu baie, îşi puse pijamaua şi se întinse în pat. Încercă să se gândească la ce s-ar fi gândit Dickie. La mama lui. Ultima ei scrisoare indusese câteva instantanee cu ea şi cu domnul Greenleaf stând la cafea în camera de zi, o scenă pe care şi-o amintea din seara în care luase cafeaua cu ei după cină. Doamna Greenleaf spusese că Herbert făcuse el însuşi pozele, strângând în mână un balon declanşator. Tom începu să compună o nouă scrisoare adresată lor. Erau foarte încântaţi fiindcă le scria mai des. Trebuia să îi liniştească după treaba cu Freddie, fiindcă ştiau despre el. Doamna Greenleaf întrebase de Freddie Miles într-una dintre scrisorile ei.

Însă Tom încerca să audă şi telefonul în timp ce compunea scrisoarea, aşa că nu reuşi să se concentreze.

CAPITOLUL 18

Primul lucru la care se gândi când se trezi fu Marge. Sună la recepţie şi întrebă dacă aceasta îl căutase în timpul nopţii. Nu îl căutase. Avu o premoniţie oribilă că era deja în drum spre Roma. Asta-l făcu să ţâşnească din pat, iar apoi, în timp ce-şi urma rutina de bărbierit şi spălat, sentimentul se modifică. De ce s-ar îngrijora atât în privinţa lui Marge? Se descurcase întotdeauna cu ea. Oricum nu putea ajunge înainte de 17.00 sau 18.00, fiindcă primul autobuz părăsea Mongibello la prânz şi nu prea avea cum să ia un taxi spre Napoli.

Poate avea să reuşească să părăsească Roma în dimineaţa aceea. La ora 10.00 avea să sune la poliţie şi să afle.

Comandă la recepţie să-i fie aduse în cameră caffe latte, rulouri şi ziarele de dimineaţă. În mod bizar, în paginile lor nu se regăsea nimic despre cazurile Miles sau San Remo. Îl făcu să se simtă ciudat, înspăimântat, cu aceeaşi teamă pe care o avusese cu o seară înainte, când şi-l imaginase pe Dickie în încăpere. Aruncă ziarele departe, pe un scaun.

Telefonul sună, iar el ridică imediat receptorul, cu supunere. Era fie Marge, fie poliţia.

— *Pronto?*

— *Pronto.* Sunt doi *signori* de la poliţie jos. Au venit să vă vadă.

— Bine. Poţi să le spui să urce?

Un minut mai târziu le auzi paşii pe covorul de pe hol. Era acelaşi ofiţer mai în vârstă de ieri, însoţit de un alt poliţist mai tânăr.

— *Buon' giorno!* spuse ofiţerul politicos, făcând mica sa plecăciune.

— *Buon' giorno!* răspunse Tom. Aţi găsit ceva nou?

— Nu, zise ofiţerul, pe un ton meditativ.

Acceptă scaunul pe care i-l oferi Tom şi îşi deschise servieta din piele maronie.

— A apărut altceva. Sunteţi prieten cu americanul Thomas *Reepley?*

— Da, răspunse Tom.

— Ştiţi unde se află?

— Cred că s-a întors în America acum o lună.

Ofiţerul îşi consultă hârtiile.

— Înţeleg. Asta va trebui confirmat de Departamentul de Imigrări al Statelor Unite. Ştiţi, încercăm să îl găsim pe Thomas *Reepley.* Credem c-ar putea fi mort.

— Mort? De ce?

Buzele ofiţerului de sub mustaţa stufoasă, de un cenuşiu metalic, se strângeau uşor între fiecare două afirmaţii, părând să zâmbească. Zâmbetul îl derutase pe Tom şi cu o zi înainte.

— Eraţi cu el într-o excursie la San Remo în noiembrie, nu?

Verificaseră la hoteluri.

— Da.

— Unde l-aţi văzut ultima dată? În San Remo?

— Nu. L-am revăzut la Roma.

Tom îşi aminti că Marge ştia că se întorsese la Roma după Mongibello, fiindcă îi spusese că avea să-l ajute pe Dickie să se acomodeze.

— Când l-aţi văzut ultima dată?

— Nu ştiu dacă vă pot oferi o dată exactă. În urmă cu două luni, cam aşa ceva. Cred că am primit o vedere din... din Genova, de la el, în care spunea că urma să revină în America.

— Credeţi?

— Ştiu c-am primit, se corectă Tom. De ce credeţi că ar fi mort?

Ofiţerul îşi privi hârtiile cu îndoială. Tom aruncă o privire poliţistului mai tânăr, care se sprijinea de birou cu braţele încrucişate şi se uita la el cu detaşare.

— Aţi făcut o călătorie cu barca împreună cu Thomas Reepley în San Remo?

— O călătorie cu barca? Unde?

— Într-o barcă mică? În jurul portului? întrebă ofiţerul încet, uitându-se la Tom.

— Cred că da. Îmi amintesc. De ce?

— Fiindcă o barcă a fost găsită scufundată, cu nişte pete pe ea, care ar putea fi de sânge. S-a pierdut în data de 25 noiembrie. Adică nu a fost returnată la docul de unde fusese închiriată. În 25 noiembrie eraţi în San Remo cu *signor Reepley.*

Ochii ofiţerului rămaseră aţintiţi asupra lui, fără să se mişte.

Blândeţea privirii îl ofensa pe Tom. Simţea că nu era sinceră. Dar Tom făcu un efort fantastic să se poarte corect. Se vedea pe sine de parcă şi-ar fi ieşit din trup şi ar fi privit scena. Îşi corectă chiar şi postura şi o făcu mai relaxată, sprijinindu-se cu o mână de capătul patului.

— Dar nu ni s-a întâmplat nimic. N-a fost niciun accident.

— Aţi adus barca înapoi?

— Fireşte.

Ofiţerul continuă să-l privească atent.

— Nu-l putem găsi pe *signor Reepley* înregistrat la niciun hotel, după 25 noiembrie.

— Serios? De cât timp căutaţi?

— Nu de suficientă vreme să cercetăm fiecare sătuc din Italia, însă am verificat hotelurile din oraşele mari. V-am găsit înregistrat la Hassler în data de 28 noiembrie, până pe 30, şi apoi...

— Tom nu a stat cu mine la Roma – *signor* Ripley. A fost la Mongibello atunci şi a rămas acolo câteva zile.

— Unde a locuit când a venit la Roma?

— La un hotel micuţ. Nu-mi amintesc care. Nu l-am vizitat.

— Şi unde eraţi dumneavoastră?

— Când?

— În 26 şi 27 noiembrie, adică după San Remo.

— În Forte dei Marmi, răspunse Tom. M-am oprit acolo pe drum. Am locuit la o pensiune.

— La care?

Tom clătină din cap.

— Nu-mi amintesc cum se numea. O pensiune mică.

În fond, îşi zise el, putea dovedi prin Marge că Tom se aflase în Mongibello şi că trăia, după San Remo, aşa că de ce ar fi investigat poliţia pensiunea la care stătuse Dickie Greenleaf în 26 şi 27? Tom se aşează pe partea lui de pat.

— Nu înţeleg încă de ce credeţi că Tom Ripley e mort.

— Credem că cineva a murit, răspunse ofiţerul, în San Remo. Cineva a fost ucis în barca aceea. De aceea a fost scufundată, ca să fie ascunse petele de sânge.

Tom se încruntă.

— Sunteţi sigur că sunt pete de sânge?

Ofiţerul ridică din umeri. Tom îi imită gestul şi zise.

— Cred că erau câteva sute de oameni care închiriau bărci în San Remo.

— Nu chiar. Doar vreo treizeci. E adevărat, poate fi oricare dintre cei treizeci... sau oricare pereche din cincisprezece, adăugă el zâmbind. Nici măcar nu le ştim numele. Dar începem să credem că Thomas *Reepley* a dispărut.

Ofiţerul privi într-un colţ al camerei şi era posibil să se gândească la altceva, îşi spuse Tom, judecând după expresia lui. Sau se bucura oare de căldura caloriferului de lângă scaun?

Tom îşi încrucişă din nou picioarele, nerăbdător. Era evident ce se petrecea în mintea italianului: Dickie Greenleaf se aflase de două ori la locul unei crime, sau suficient de aproape. Thomas Ripley lipsea după ce mersese într-o călătorie cu barca alături de Dickie Greenleaf, în 25 noiembrie. Prin urmare...

Tom se îndreptă, încruntându-se.

— Vreţi să spuneţi că nu mă credeţi când vă spun că l-am văzut pe Tom Ripley la Roma, în jur de 1 decembrie?

— Ah, nu, n-am spus una ca asta! zise ofiţerul apărându-se. Voiam să aud ce aveţi de spus despre călătoria în compania lui *signor Reepley* după San Remo, fiindcă nu-l putem găsi.

Zâmbi iar, larg şi împăciuitor, cu dinţii lui gălbui.

Tom se relaxă şi ridică exasperat din umeri. Era evident că poliţia italiană nu dorea să acuze pe faţă un american de crimă.

— Îmi pare rău că nu vă pot spune exact unde se află acum. De ce nu încercaţi la Paris? Sau la Genova? Stă mereu la hoteluri mici, fiindcă îi plac mai mult.

— Aveţi vederea pe care v-a trimis-o din Genova?

— Nu, răspunse Tom.

Îşi trecu degetele prin păr, cum făcea uneori Dickie când era iritat. Se simţi mai bine, concentrându-se să fie Dickie Greenleaf câteva secunde. Se plimbă de-a lungul încăperii.

— Cunoaşteţi vreun prieten de-al lui Thomas *Reepley*?

Tom clătină din cap.

— Nu. Nici măcar nu îl ştiu atât de bine, cel puţin nu de multă vreme. Nu ştiu dacă are mulţi prieteni în Europa. Cred c-a zis că ar cunoaşte pe cineva din Faenza. Şi din Florenţa. Dar nu-mi amintesc numele lor.

Dacă italianul considera că îi proteja pe prietenii lui Tom de poliţie fiindcă nu le oferea numele, n-avea decât, îşi spuse Tom.

— *Va bene*[43], vom cerceta, spuse ofiţerul punându-şi hârtiile deoparte.

Luase o grămadă de notiţe pe ele.

— Înainte să plecaţi, spuse Tom pe acelaşi ton îngrijorat şi sincer, aş vrea să ştiu când pot părăsi oraşul. Plănuiam să merg în Sicilia. Mi-ar plăcea să plec azi, dacă e posibil. Vreau să stau la hotelul Palma din Palermo. Va fi foarte uşor să mă găsiţi dacă aveţi nevoie de mine.

— Palermo, repetă ofiţerul. *Ebbene,* ar putea fi în regulă. Pot folosi telefonul?

Tom îşi aprinse o ţigară italiană şi îl ascultă pe ofiţer cerând să discute cu căpitanul Aulicino, apoi afirmând impasibil că signor Greenleaf nu ştia unde se află *signor Reepley,* şi că ar fi putut pleca înapoi în America, sau s-ar putea afla în Florenţa sau la Faenza, credea *signor* Greenleaf.

— Faenza, repetă el cu atenţie, *vicino* Bologna.

Când omul pricepu, ofiţerul îi spuse că domnul Greenleaf dorea să plece la Palermo astăzi.

— *Va bene. Benone*.[44]

Ofiţerul se întoarse zâmbind spre Tom şi îi zise:

— Da, puteţi pleca astăzi la Palermo.

— *Benone. Grazie!*

Îi însoţi pe cei doi la uşă.

— Dacă îl găsiţi pe Tom Ripley, vă rog să mă anunţaţi şi pe mine, spuse el cu inocenţă.

— Desigur. Vă vom ţine la curent, *signor. Buon' giorno!*

Din nou singur, Tom începu să fluiere cât timp împacheta cele câteva lucruri pe care le scosese din valiză. Se simţea mândru de el fiindcă spusese Sicilia şi nu Mallorca, fiindcă Sicilia era tot în Italia, iar Mallorca, nu. Fireşte că poliţia italiană ar fi acceptat mai degrabă să-i permită să plece, dacă rămânea pe teritoriul lor. Se gândise la asta când îşi amintise că paşaportul lui Tom Ripley nu arăta că fusese în Franţa din nou, după călătoria la San Remo. Îi spusese lui Marge că Tom Ripley zicea că va merge la Paris, şi de acolo în America. Dacă o întrebau pe Marge dacă Tom fusese în Mongibello după San Remo, ea ar fi putut adăuga că plecase apoi la Paris. Iar dacă trebuia din nou să devină Tom Ripley şi să-şi arate paşaportul poliţiei, ar fi văzut că nu fusese

[43] „În regulă" (lb. it.) (n.r.).

[44] „În regulă. Bine". (lb. it.) (n.r.).

în Franţa după călătoria la Cannes. Avea doar să spună că se răzgândise după ce-i spusese asta lui Dickie şi că hotărâse să rămână în Italia. Nu era important.

Tom se opri brusc din împachetat. Ar fi putut fi un truc? Îi lăsau ceva mai multă libertate, permiţându-i să meargă în Sicilia, în aparenţă fără suspiciuni? Ofiţerul acela era un ticălos viclean. Îşi spusese numele. Care era? Ravini? Roverini? Care ar fi putut fi avantajul lăsării lui în libertate? Le spusese exact unde mergea. Nu avea intenţia să fugă de nimic. Tot ce voia era să plece din Roma. Era disperat! Aruncă ultimele lucruri în valiză şi închise capacul, trântindu-l, apoi o încuie.

Din nou telefonul! Tom înşfăcă receptorul.

— *Pronto?*

— Ah, Dickie! zise o voce pierdută.

Era Marge şi era jos, îşi dădea seama după zgomot. Tulburat, spuse cu vocea lui Tom:

— Cine e?

— Tom, tu eşti?

— Marge! Ah, bună! Unde eşti?

— Sunt jos. Dickie este? Pot urca?

— Poţi urca în cinci minute, spuse Tom râzând. Nu-s tocmai îmbrăcat.

Angajaţii hotelului îi trimiteau pe vizitatori ca să vorbească dintr-o cabină telefonică, se gândi el. Nu puteau auzi conversaţia lor.

— Dickie este acolo?

— Momentan, nu. A ieşit acum jumătate de oră, dar trebuie să se întoarcă. Ştiu unde e, dacă vrei să dai de el.

— Unde?

— La staţia 80 de poliţie. Nu, scuză-mă, 87.

— Are probleme?

— Nu, doar răspunde la întrebări. Trebuia să se întoarcă la ora 10.00. Vrei să-ţi dau adresa?

Şi-ar fi dorit să nu răspundă cu vocea lui Tom. Putea foarte uşor să spună că e un angajat sau vreun prieten de-al lui Dickie, oricine, şi că Dickie plecase pentru câteva ore.

Marge gemea.

— Nuuu, îl aştept.

— Uite-o! exclamă Tom, de parcă găsise adresa. Via Perugia numărul 21. Ştii unde e?

Tom nu ştia, dar avea s-o trimită în direcţia opusă faţă de American Express, acolo unde dorea să plece să-şi ridice corespondenţa înainte să părăsească oraşul.

— Nu vreau să merg, spuse Marge. Urc şi aştept cu tine, dacă e în regulă.

— Păi... râse el cu râsul său inconfundabil, pe care Marge îl cunoştea bine. Chestia e că aştept pe cineva din moment în moment. Despre o slujbă. Crezi sau nu, bătrânul Ripley cel bun de nimic încearcă să se pună pe treabă.

— Aha, spuse Marge, deloc interesată. Păi, cum se simte Dickie? De ce trebuie să vorbească la poliţie?

— Fiindcă a băut cu Freddie în ziua aceea. Ai văzut ziarele, nu? Au făcut din ţânţar armăsar fiindcă proştii n-au habar de nimic.

— De cât timp stă Dickie aici?

— Aici? Doar peste noapte. Eu am fost plecat în nord. Când am auzit despre Freddie, am venit la Roma să-l văd. Dacă nu aflam adresa de la poliţie, nu-l găseam!

— Mie-mi spui! Am mers la poliţie, disperată! Am fost atât de îngrijorată, Tom. Ar fi putut măcar să-mi telefoneze! La Giorgio’s sau undeva...

— Mă bucur enorm că eşti aici, Marge! Dickie o să fie înnebunit de bucurie să te vadă! A fost tare preocupat de ce-ai putea crede despre ce-ai citit în ziare.

— Serios? spuse Marge neîncrezătoare, însă evident impresionată.

— De ce nu mă aştepţi la Angelo’s? E barul acela din josul străzii, din faţa hotelului, care dă spre scările din Piazza din Spagna. Să văd dacă mă pot strecura să beau o cafea cu tine în vreo cinci minute, ce zici?

— Bine. Dar e un bar şi aici, la hotel.

— Nu vreau să mă vadă viitorul meu şef într-un bar.

— Ah, bine. Angelo’s?

— Nu-l poţi rata. Pe stradă, chiar în faţa hotelului. Pa-pa!

Se mişcă iute ca o tornadă ca să termine de împachetat. Luase tot, mai puţin hainele din dulap. Ridică receptorul şi ceru să i se pregătească nota şi să vină cineva să-i ia bagajele. Apoi şi le aşează într-un teanc ordonat, pentru liftieri, şi coborî pe scări. Voia să vadă dacă Marge mai era în hol, aşteptându-l, sau dacă mai dădea vreun telefon. Nu era posibil ca Marge să se fi

aflat deja pe hol cât fusese poliţia în cameră, îşi spuse Tom. Trecuseră vreo cinci minute între plecarea lor şi telefonul lui Marge. Îşi puse o pălărie ca să-şi ascundă părul mai blond, îmbrăcă o haină de ploaie nouă şi adoptă expresia timidă şi uşor înspăimântată a lui Tom Ripley.

Marge nu era în hol. Tom plăti nota. Recepţionerul îi dădu un mesaj: Van Houston fusese acolo. Mesajul era scris chiar de el, acum zece minute.

Te-am aşteptat jumătate de oră. Nu ieşi niciodată la plimbare? Nu vor să mă lase să urc. Sună-mă la Hassler!

Van

Poate că Van şi Marge se întâlniseră, dacă se cunoşteau, şi şedeau acum împreună la Angelo’s.

— Dacă mai întreabă cineva de mine, le spui te rog că am plecat din oraş? îi spuse Tom recepţionerului.

— *Va bene, signor.*

Tom ieşi. Taxiul îl aştepta.

— Vrei să opreşti la American Express, te rog? îl întrebă el pe şofer.

Acesta nu o luă pe strada unde se afla Angelo’s. Tom se relaxă, felicitându-se, îndeosebi pentru că fusese prea neliniştit ca să rămână în apartament cu o zi înainte şi îşi luase o cameră la hotel. N-ar fi putut scăpa de Marge în propriul apartament. Avea adresa din ziare. Dacă ar fi încercat trucul acesta, ar fi insistat să urce şi să-l aştepte pe Dickie în apartament. Norocul era de partea lui!

Avea scrisori la American Express: trei, dintre care una de la domnul Greenleaf.

— Ce mai faceţi? întrebă tânăra italiană care-i înmânase corespondenţa.

Şi ea citise ziarele, îşi spuse Tom. Îi zâmbi chipului naiv şi curios. O chema Maria.

— Foarte bine, mersi, dar tu?

Întorcându-i spatele, îi trecu prin minte că nu putea folosi American Express din Roma ca adresă pentru Tom Ripley. Doi sau trei angajaţi îl ştiau din vedere. Folosea American Express din Napoli pentru corespondenţa lui Tom Ripley, deşi nu ridicase

nimic de acolo şi nici nu le scrisese să trimită ceva, fiindcă nu aştepta nimic important pentru Tom Ripley, nici măcar vreo altă lovitură de la domnul Greenleaf. Când lucrurile se mai calmau, avea să intre într-o zi în American Express din Napoli şi să le ridice folosind paşaportul lui Tom Ripley.

Nu putea folosi American Express din Roma ca Tom Ripley, dar trebuia să-l păstreze pe Tom Ripley cu el, paşaportul şi hainele, pentru urgenţe precum apelul lui Marge din dimineaţa aceea. Marge se apropiase nepermis de mult de a se afla în aceeaşi cameră cu el. Câtă vreme nevinovăţia lui Dickie Greenleaf era subiect de îndoială în opinia poliţiei, era sinucigaş să se gândească să părăsească ţara ca Dickie, fiindcă dacă trebuia să devină repede Tom Ripley, paşaportul lui Ripley n-ar fi arătat că părăsise Italia. Dacă voia să părăsească Italia şi să-l scoată pe Dickie Greenleaf din raza de acţiune a poliţiei, trebuia să plece ca Tom Ripley şi să revină ulterior ca Tom Ripley, redevenind apoi Dickie, odată ce investigaţiile luau sfârşit. Era o posibilitate.

Părea simplu şi sigur. Tot ce trebuia să facă era să treacă peste următoarele câteva zile.

CAPITOLUL 19

Vaporul se apropie de portul din Palermo încet şi ezitant, îndreptându-şi uşurel prova albă printre cojile de portocale plutitoare, paie şi bucăţi de fructe. Aşa se simţea şi Tom, apropiindu-se de Palermo. Petrecuse două zile în Napoli, şi nu mai apăruse nimic interesant în ziare despre cazul Miles, şi nimic despre barca din San Remo, iar poliţia nu încercase să-l contacteze, din câte ştia el. Dar poate că nu se obosiseră să-l caute în Napoli, se gândea el, ci aveau să-l aştepte la hotelul din Palermo.

Dar în port nu se afla nici urmă de poliţie. Tom scrută împrejurimile. Cumpără câteva ziare, apoi luă un taxi către hotelul Palma. Poliţia nu era nici în holul hotelului. Era un hol decorat, cu coloane de marmură masive, de susţinere, şi vase mari cu palmieri. Un angajat îi spuse numărul camerei rezervate şi îi înmână unui liftier cheia. Tom se simţi atât de uşurat, încât merse curajos spre ghişeul de corespondenţă şi întrebă dacă *signor* Richard Greenleaf are vreun mesaj. I se răspunse că nu.

Apoi începu să se relaxeze. Asta însemna că nu avea nici măcar un mesaj de la Marge. Cu siguranţă Marge fusese deja la poliţie ca să afle unde era Dickie. Tom îşi imaginase tot felul de lucruri oribile în timpul călătoriei: Marge ajungând cu avionul la Palermo, înaintea lui, Marge lăsând un mesaj pentru el la hotelul Palma, cum că avea să ajungă cu următorul vapor... Când urcase la bord, în Napoli, o căutase pe Marge chiar şi pe vapor. Acum începu să creadă că poate Marge renunţase la Dickie, după acest episod. Poate înţelesese ideea că Dickie fugea de ea şi că voia să fie doar cu Tom, singur. Poate că îi intrase în sfârşit în căpăţâna aceea tare! În timp ce stătea în cada adâncă, plină cu apă caldă, îmbrăcându-şi cu spumă braţele, Tom se gândi dacă să-i trimită lui Marge o scrisoare despre asta. Tom Ripley ar trebui să semneze scrisoarea, îşi spuse el. Era timpul. Ar spune că a încercat să fie plin de tact până atunci şi că nu a vrut să i-o spună direct, la telefon, în Roma, însă ea ar fi trebuit să înţeleagă deja, după părerea lui. El şi cu Dickie erau foarte fericiţi împreună, şi punct. Tom începu să chicotească voios,

incontrolabil, şi se potoli vârându-se de tot sub apă şi ţinându-se de nas.

Dragă Marge, ar spune, *îţi scrin fiindcă nu cred că Dickie o va face vreodată, deşi l-am rugat de prea multe ori. Eşti o persoană mult prea bună pentru a fi jucată pe degete astfel...*

Chicoti din nou, apoi îşi reveni concentrându-se în mod deliberat asupra problemei pe care nu o soluţionase încă: Marge probabil spusese deja poliţiei italiene că vorbise cu Tom Ripley la Inghilterra. Poliţia avea să se întrebe unde naiba plecase. S-ar putea să-l caute prin Roma. Poliţia avea să încerce să-l găsească pe Tom Ripley în preajma lui Dickie Greenleaf. Era un pericol în plus. Dacă poliţia l-ar bănui că este Tom Ripley chiar acum, doar din cauza descrierii pe care le-a dat-o Marge? Aveau să-l descoasă şi să-l percheziţioneze şi să găsească ambele paşapoarte. Dar ce spusese el despre riscuri? Riscurile făceau întreaga situaţie amuzantă. Începu să cânte: *Papà non vuole, mamma ne meno, come faremo far' l'amor?*[45]

Urlă cântecul în baie, în timp ce se ştergea. Cântă pe tonul adânc, de bariton, al lui Dickie, pe care nu-l auzise niciodată, însă era convins că Dickie ar fi fost încântat de sonoritatea sa.

Se îmbrăcă, îşi puse unul dintre noile lui costume de călătorie care nu se boţea şi ieşi pe străzile amurgului în Palermo. Dincolo de *plaza* se afla catedrala cu influenţe normande despre care citise, construită de arhiepiscopul englez Walter of the Mill[46], îşi aminti el dintr-un ghid. Apoi, la sud se afla Siracuza, scena unei mari bătălii navale între greci şi romani. Şi Urechea lui Dyonisos. Şi Taormina. Şi Etna! Era o insulă mare şi complet nouă pentru el. Sicilia! Fortăreaţa lui Giuliano! Colonizată de vechii greci, invadată de normanzi şi sarazini! A doua zi avea să-şi înceapă aşa cum trebuia activitatea de turist, dar momentul acela era glorios, îşi zise el oprindu-se să privească înalta catedrală impunătoare din faţa lui. Era minunat să se uite la arcele prăfuite ale faţadei şi să se gândească la cum va intra mâine în interior, să-şi imagineze parfumul mustos, dulceag, alcătuit din

[45] „Tata nu vrea, nici mama nu vrea, cum o să reuşim să facem dragoste?" (lb. it.) (n.r.).

[46] Walter of the Mill, cunoscut şi ca Walter Ophamil, a fost arhiepiscopul Palermo-ului între 1168 şi 1191 (n.r.).

nenumărate lumânări şi tămâie arsă timp de sute şi sute de ani. Anticipaţia! Îşi dădu seama că acel sentiment era mai plăcut pentru el decât experienţa în sine. Avea mereu să fie la fel? Când petrecea seară după seară singur, umblând cu obiectele lui Dickie, sau doar privindu-şi inelele de pe degete, cravatele de lână sau portofelul negru din piele de aligator, experimenta sau anticipa?

Dincolo de Sicilia se întindea Grecia. Îşi dorea neapărat să o viziteze. Voia să vadă Grecia cu ochii lui Dickie Greenleaf, cu banii lui, cu hainele lui, cu felul lui de a se purta cu străinii. Dar s-ar putea întâmpla să nu reuşească? S-ar abate asupra lui un blestem după celălalt – crimă, bănuială, oameni? Nu dorise să ucidă, fusese o necesitate. Ideea de a merge în Grecia, străbătând Acropolele sub numele de Tom Ripley, turist american, nu avea niciun farmec. Ar fi preferat să nu meargă. Ochii i se umplură de lacrimi privind campanila catedralei, iar apoi se întoarse şi începu să meargă pe o nouă stradă.

A doua zi dimineaţă îl aştepta un plic gros de la Marge. Tom îl strânse între degete şi zâmbi. Era exact ce aştepta, era sigur! Altfel n-ar fi fost într-un plic atât de gros. Citi scrisoarea înainte de micul dejun. Savură fiecare rând alături de rulourile proaspete, calde, şi cafeaua cu scorţişoară. Era tot ce-şi dorise, şi mai mult!

...Dacă e adevărat că n-ai ştiut că am fost la hotelul tău, înseamnă că Tom nu ţi-a spus, ceea ce mă duce cu gândul la aceeaşi concluzie. Este deja destul de evident că fugi şi nu poţi da ochii cu mine. De ce nu recunoşti că nu poţi trăi fără amicul tău? Îmi pare rău că n-ai avut curajul să-mi spui asta înainte, cinstit. Ce crezi că sunt eu, vreo proastă de la ţară, care n-a auzit de lucruri din acestea?! Tu te comporţi ca un prost! În orice caz, sper că faptul că-ţi spun acum că n-ai avut curajul să recunoşti îţi mai eliberează puţin conştiinţa şi te ajută să ţii fruntea sus. Nu-i nimic mai important decât să fii mândru de persoana iubită, ştii asta? Doar am vorbit cândva despre asta!

Reuşita numărul doi în vacanţa mea la Roma a fost să informez poliţia că Tom Ripley e cu tine. Păreau foarte hotărâţi să-l găsească. (Mă întreb de ce? Ce-o

mai fi făcut?) I-am mai informat, în cea mai bună italiană de care sunt capabilă, că tu şi Tom sunteţi inseparabili şi că nu pricep cum de te-au găsit pe tine şi l-au ratat pe Tom!

Mi-am schimbat vaporul şi voi pleca în State spre sfârşitul lui martie, după o vizită scurtă la Kate, în München, după care bănuiesc că mergem pe drumuri separate. Fără resentimente, Dickie, băiete. Te crezusem totuşi mai curajos.

Mulţumesc pentru toate amintirile minunate. Sunt deja ca nişte obiecte la muzeu, sau ca ceva păstrat în ambră, puţin ireal, aşa cum trebuie să fi simţit şi tu faţă de mine, mereu.

Cele mai bune urări pentru viitor,

Marge

Bleah! Ce final siropos! Fată covăsită!

Tom împături scrisoarea şi o vârî în buzunarul jachetei. Se uită la cele două uşi ale restaurantului hotelului, pregătindu-se să vadă poliţişti intrând după el. Dacă poliţia credea că Dickie Greenleaf şi Tom Ripley călătoreau împreună, trebuie să fi verificat deja hotelurile din Palermo, în căutarea lui Tom Ripley. Dar nu remarcase niciun poliţist privindu-l sau urmărindu-l. Sau poate că renunţaseră la toată povestea cu barca imediat ce aflaseră că Tom Ripley era în viaţă. De ce ar fi continuat?

Poate că bănuielile anchetatorilor cum că Dickie ar fi comis crima la San Remo şi crima din Roma se risipiseră deja. Poate.

Urcă în cameră şi începu o scrisoare către domnul Greenleaf bătând-o la maşina de scris portabilă a lui Dickie, marca Hermes. Începu prin a-i explica situaţia cu Miles. Alese un ton sobru şi raţional, fiindcă domnul Greenleaf trebuia să se fi alarmat serios deja. Spuse că poliţia îşi încheiase ancheta şi că tot ce-ar mai putea dori acum ar fi ca el să identifice posibilii suspecţi. Aceşti suspecţi ar putea fi cunoştinţe comune de-ale lui şi de-ale lui Freddie.

Telefonul sună cât încă scria. Vocea unui bărbat spuse că era *tenente*[47] cutare de la Poliţia din Palermo.

[47] „Locotenent” (lb. it.) (n.r.).

— Îl căutăm pe Thomas Phelps Ripley. Este cu dumneavoastră la hotel? întrebă el politicos.

— Nu, nu este, răspunse Tom.

— Ştiţi unde e?

— Cred că este la Roma. L-am văzut acum trei sau patru zile la Roma.

— N-a fost găsit la Roma. Nu ştiţi unde ar fi putut pleca după aceea?

— Îmi pare rău, n-am nici cea mai mică idee, răspunse Tom.

— *Peccato,* suspină vocea dezamăgită. *Grazie tante, signor.*

— *Di niente.*

Tom închise şi se întoarse la scrisoarea lui.

Pagini întregi de proză plicticoasă, tipică lui Dickie, îi ieşeau acum mai bine decât propriile scrisori. Cea mai mare parte din scrisoare i-o adresă mamei lui Dickie: îi povesti despre garderoba lui care era în stare bună şi despre starea lui de sănătate, de asemenea bună, şi o întrebă dacă primise tripticul din email pe care i-l trimisese. Îl cumpărase de la un magazin de antichităţi din Roma cu câteva săptămâni în urmă. Scriind, se gândea ce să facă în privinţa lui Thomas Ripley. Încercările de a-l găsi erau politicoase şi deloc exagerate, însă n-ar fi meritat să-şi asume riscuri degeaba. N-ar fi trebuit să aibă paşaportul lui Tom într-un buzunar al valizei, chiar dacă era învelit în mai multe hârtii fiscale de-ale lui Dickie, ceea ce-l făcea invizibil chiar şi în ochii unui anchetator. Ar fi trebuit să-l ascundă în căptuşeala noii valize din piele de antilopă, de exemplu, unde n-ar fi putut fi văzut nici dacă era golită, şi totuşi de unde l-ar fi putut scoate chiar şi în câteva minute, dacă era nevoie. Într-o bună zi, era posibil să aibă nevoie. Era posibil să vină ziua când avea să fie mai primejdios să fie Dickie Greenleaf decât Tom Ripley.

Tom petrecu jumătate de dimineaţă formulând scrisoarea către soţii Greenleaf. Avea sentimentul că domnul Greenleaf devenea tot mai neliniştit şi mai nerăbdător cu Dickie. Nu aşa cum fusese faţă de Tom când îl văzuse la New York, ci mult mai grav. Domnul Greenleaf credea că mutarea lui de la Mongibello la Roma fusese doar un capriciu trecător, Tom ştia asta. Încercarea lui de a face pictura şi studiul la Roma să pară activităţi constructive eşuase. Domnul Greenleaf le negase cu o remarcă sarcastică, ceva despre regretul său că Dickie se mai

chinuia încă să picteze, fiindcă ar fi trebuit deja să ştie că era nevoie de mai mult decât un peisaj frumos pentru a fi pictor. Domnul Greenleaf nu fusese nicidecum impresionat de interesul arătat de Tom faţă de dosarele Burke-Greenleaf, pe care tatăl lui Dickie i le trimisese. Era departe de aşteptările lui Tom. Sperase ca domnul Greenleaf să-i mănânce din palmă pentru că acum Tom compensa neglijenţa şi lipsa de preocupare manifestate de Dickie pentru părinţii lui în trecut. Spera să-i poată cere bani în plus. Acum nu îi mai putea cere nimic domnului Greenleaf.

Ai grijă de tine, mam', scrise el. *Ai grijă cu răcelile alea* (doamna Greenleaf îi scrisese că răcise de patru ori în acea iarnă şi că petrecuse Crăciunul în pat, purtând şalul de lână roz pe care i-l trimisese el cadou). *Dacă ai fi purtat una dintre minunatele perechi de şosete de lână pe care mi le-ai trimis, n-ai fi răcit. Eu nici măcar n-am prins un guturai iarna asta şi mă pot lăuda cu asta având în vedere cât de grele sunt iernile europene... Mam', să-ţi trimit ceva de aici? Îmi place să-ţi cumpăr lucruri...*

CAPITOLUL 20

Trecură cinci zile de calm şi singurătate, zile foarte plăcute, în care Tom rătăci prin Palermo, oprindu-se ici şi colo pentru vreo oră, într-o cafenea sau într-un restaurant, citindu-şi ghidurile şi ziarele. Într-o zi mohorâtă, luă o *carozza* şi călători până la Monte Pellegrino, unde vizită faimosul mormânt al sfintei Rosalia, sfânta care patrona Palermo, reprezentată printr-o statuie cunoscută, ale cărei fotografii Tom le văzuse în Roma. Sfânta era înfăţişată într-una din acele stări de extaz surprins, căreia psihiatrii îi dau alte denumiri. Tom găsi mormântul foarte amuzant. Abia dacă-şi putu abţine chicotelile când văzu statuia: corpul de femeie amplu, înclinat, mâinile apucătoare, ochii încremeniţi, buzele întredeschise – totul era prezent, mai puţin gâfâitul. Se gândi la Marge.

Vizită un palat bizantin, biblioteca din Palermo, cu picturile şi manuscrisele vechi, crăpate, în cutii de sticlă, şi studie forma portului, care era schiţată detaliat în ghidul lui. Schiţă şi el o pictură de Guido Reni, fără vreun scop anume, şi memoră o inscripţie lungă de Tasso, aflată pe una dintre clădirile publice. Le scrise lui Bob Delancey şi lui Cleo la New York. Pentru Cleo scrise o scrisoare lungă, în care-şi descria călătoriile, plăcerile şi cunoştinţele de toate soiurile, cu ardoarea convingătoare a lui Marco Polo când descria China.

Dar se simţea singur. Nu era senzaţia de la Paris, când fusese singur şi nu prea. Îşi imaginase că va dobândi un nou cerc de prieteni, cu care va începe o viaţă nouă, cu atitudini, standarde şi obiceiuri noi, care să fie mult mai bune şi mai clare decât cele de până atunci. Acum îşi dădea seama că nu era posibil. Trebuia să se ţină mereu la distanţă de oameni. Putea căpăta noi standarde şi obiceiuri, dar nu şi un cerc de prieteni, decât dacă pleca la Istanbul sau în Ceylon. Şi la ce i-ar fi folosit să se înconjoare de genul de oameni pe care i-ar fi putut întâlni în locurile acelea? Era singur şi juca un joc la simplu. Prietenii pe care i-ar fi putut avea prezentau cel mai mare pericol, fireşte. Dacă trebuia să rătăcească prin lume pe cont propriu, cu atât mai bine: existau şanse mult mai mici să fie găsit. Măcar acesta

era un aspect pozitiv al lucrurilor. Se simţi mai bine gândindu-se la asta.

Îşi modifică uşor comportamentul, pentru a se armoniza cu rolul unui observator mai detaşat. Era încă politicos şi le zâmbea tuturor oamenilor care doreau să-i împrumute ziarul în restaurante şi angajaţilor de la hotel, însă ţinea fruntea şi mai sus şi vorbea chiar mai puţin, când o făcea. Acum avea un aer vag de tristeţe. Se bucura de schimbare. Îşi imagina că arăta ca un tânăr care avusese o poveste de dragoste care se terminase prost, sau trecuse printr-o tragedie sentimentală şi încerca să-şi revină într-un mod civilizat, vizitând unele dintre cele mai frumoase locuri de pe Pământ.

Asta-i aminti de Capri. Vremea era încă rea, însă Capri se afla în Italia. Puţinul pe care-l văzuse cu Dickie îi trezise apetitul. Doamne, că plicticos mai fusese Dickie *atunci*! Poate era mai bine să reziste până la vară, se gândi el, să ţină la distanţă poliţia până atunci. Dar chiar mai mult decât să vadă Grecia şi Acropolele îşi dorea o vacanţă fericită în Capri. Dă-o naibii de cultură pentru o vreme! Citise despre Capri iarna: vânt, ploaie şi singurătate. Dar era Capri! Stânca lui Tiberiu[48] şi Grota Albastră, *plaza* pustie, totuşi *o plaza,* fără o singură dală mutată... Ar fi putut pleca chiar azi. Grăbi pasul spre hotel. Lipsa turiştilor nu diminua atracţia faţă de Coasta de Azur. Putea zbura spre Capri. Auzise despre un zbor de la Napoli la Capri. Dacă nu funcţiona în februarie, putea comanda o cursă specială. La ce altceva erau buni banii?

— *Buon' giorno! Come sta?*[49] salută el angajatul din spatele biroului, zâmbind.

— Aveţi o scrisoare, *signor. Urgentissimo*[50]*,* spuse acesta, zâmbind la rândul lui.

Era de la banca lui Dickie din Napoli. În interiorul plicului se afla un altul, de la compania financiară din New York. Tom citi mai întâi scrisoarea de la banca din Napoli.

10 februarie

---

[48] Stâncă aflată în apropierea palatului Villa Jovis construit de împăratul Tiberiu în Capri, de unde, conform legendelor, împăratul îi arunca pe servitorii neascultători şi pe oaspeţii nedoriţi (n.r.).

[49] „Bună ziua! Ce mai faceţi?" (lb. it.) (n.r.).

[50] „Foarte urgent" (lb. it.) (n.r.).

Stimate Signor,

Ni s-a adus la cunoştinţă de către compania Wendell Trust din New York că există dubii cu privire la autenticitatea semnăturii dumneavoastră de primire a cecului de cinci sute de dolari din ianuarie. Ne-am grăbit să vă informăm, pentru a putea lua măsurile necesare.

Am considerat deja necesar să informăm poliţia, însă aşteptăm şi confirmarea dumneavoastră cu privire la opinia inspectorului nostru de semnături şi a celui de la compania Wendell Trust din New York. Dacă ne puteţi oferi informaţii, acestea vor fi foarte apreciate. Vă rugăm să luaţi legătura cu noi cât mai curând posibil.

Cu respect, al dumneavoastră,

Emilio di Braganzi,
Secretar general al Băncii din Napoli

P.S. În cazul în care semnătura dumneavoastră este, de fapt, validă, vă rugăm să vizitaţi birourile noastre din Napoli cât mai repede şi să vă semnaţi din nou pentru dosarele noastre permanente. Includem şi o scrisoare din partea companiei Wendell Trust.

Tom rupse al doilea plic.

5 *februarie*

Stimate domnule Greenleaf,

Departamentul Semnături ne-a semnalat că, în opinia sa, semnătura din ianuarie pe cecul dumneavoastră lunar nr. 8747 este invalidă. Pentru că este posibil ca acest aspect să vă fi scăpat, ne-am grăbit să vă informăm, ca să puteţi confirma semnarea cecului respectiv sau să ne confirmaţi opinia cu privire la falsificarea sa. Am informat şi Banca din Napoli despre acest aspect.

Am ataşat un card pentru dosarul nostru permanent de semnături, pe care vă rugăm să îl semnaţi şi să ni-l returnaţi. Vă rugăm să ne răspundeţi cât mai curând posibil.

Cu sinceritate,

Edward T. Cavanach,
Secretar

Tom îşi umezi buzele. Avea să le scrie ambelor bănci că nu îi lipsea niciun ban. Dar avea asta să-i împiedice să acţioneze multă vreme? Semnase trei cecuri, începând din decembrie. Aveau să-i verifice oare toate semnăturile?

Ar fi putut un expert să spună dacă toate cele trei semnături fuseseră falsificate?

Tom urcă şi se aşeză de îndată la maşina de scris. Puse o foaie cu antetul hotelului între role şi aşteptă, privind-o fix. Nu aveau să se oprească, îşi zise el. Dacă aveau un comitet de experţi care se uitau la semnături cu lupa, aveau să-şi dea seama, probabil, că toate trei semnăturile erau falsuri. Dar Tom ştia că erau nişte falsuri foarte bune. Semnase într-adevăr cam în grabă pentru cecul din ianuarie, îşi amintea, însă nu făcuse treabă rea, altfel nu l-ar fi trimis. Ar fi spus băncii că pierduse cecul şi ar fi solicitat altul. Majoritatea falsurilor erau descoperite după luni de zile, meditä el. De ce îl observaseră pe acesta în doar patru săptămâni? Oare fiindcă îi verificau fiecare aspect al vieţii, de când îl ucisese pe Freddie Miles şi de când cu povestea de pe barca din San Remo? Voiau să-l vadă în persoană la banca din Napoli. Poate unii dintre ei îl cunoşteau pe Dickie din vedere. O panică teribilă îi cuprinse umerii şi îi amorţi picioarele. Pentru o clipă, se simţi slab şi neajutorat, prea slab ca să se mişte. Se văzu confruntat cu o duzină de poliţişti italieni şi americani, care-l întrebau unde era Dickie Greenleaf, iar el nu era capabil să le spună unde era sau să-i dovedească existenţa. Îşi imagină cum încerca să semneze H. Richard Greenleaf sub privirile unei mulţimi de experţi în caligrafie şi cum se pierdea cu firea şi nu reuşea. Îşi aşeză degetele pe butoanele maşinii de scris şi se forţă să înceapă. Adresă scrisoarea companiei Wendell Trust din New York.

12 februarie

Stimaţi domni,

Referitor la scrisoarea dumneavoastră despre cecul meu din ianuarie, confirm că am semnat respectivul

cec chiar eu şi că am primit întreaga sumă. Dacă aş fi pierdut cecul, v-aş fi informat, desigur, imediat.

Ataşez cardul cu semnătura mea, pentru dosarul dumneavoastră permanent, aşa cum aţi solicitat.

Cu sinceritate,

H. Richard Greenleaf

Semnă de câteva ori ca Dickie pe spatele plicului de la companie, înainte să îşi semneze scrisoarea, şi apoi cardul. Apoi adresă o scrisoare similară băncii din Napoli şi promise să sune în următoarele două zile. Semnă din nou pentru dosarul lor permanent. Marcă ambele plicuri cu „Urgentissimo”, coborî, cumpără timbre de la portar şi trimise scrisorile.

Apoi ieşi la plimbare. Dorinţa de a merge în Capri se risipise. Era 15.45, după-amiaza. Continuă să meargă fără ţintă. În cele din urmă, se opri în faţa vitrinei unui anticariat şi se uită minute bune la o pictură sumbră, în ulei, reprezentând doi sfinţi bărboşi care coborau un deal întunecat, sub lumina lunii. Intră în magazin şi o cumpără la primul preţ cerut de vânzător. Nu era nici măcar înrămată, aşa că o rulă şi o duse sub braţ la hotel.

CAPITOLUL 21

Secţia 83 de Poliţie
Roma, 14 februarie

Preastimate Signor Greenleaf,

Vă solicităm urgent prezenţa la Roma, pentru a răspunde câtorva întrebări importante cu privire la Thomas Ripley. Ar fi de apreciat şi de mare folos anchetei noastre. Dacă nu vă veţi prezenta într-o săptămână, vom fi nevoiţi să luăm măsuri neplăcute atât pentru noi, cât şi pentru dumneavoastră.

Al dumneavoastră, cu respect,

Căpitanul Enrico Farrara

Îl căutau încă pe Tom, Dar poate însemna că se întâmplase ceva în cazul Miles, îşi zise el. Italienii nu chemau un american folosind asemenea cuvinte. Ultimul paragraf era o ameninţare făţişă. Şi, fireşte, deja aflaseră despre cecul cu semnătură falsă.

Rămase cu scrisoarea în mână, cu ochii fugindu-i prin încăpere. Îşi surprinse expresia în oglindă. Avea colţurile gurii în jos şi privirea înspăimântată, neliniştită. Părea că încearcă să redea sentimentele de teamă şi şoc prin poziţie şi expresie. Dar, fiindcă felul în care arăta era involuntar şi real, deveni deodată de două ori mai speriat. Împături scrisoarea şi o băgă în buzunar, apoi o scoase şi o rupse în bucăţele.

Începu să împacheteze rapid, smulgându-şi halatul şi pijamaua de pe uşa băii, aruncându-şi articolele cosmetice în trusa de piele cu iniţialele lui Dickie, pe care Marge i-o dăruise de Crăciun. Se opri brusc. Trebuia să scape de lucrurile lui Dickie, de toate lucrurile. Aici? Acum? Ar trebui oare să le arunce peste bord pe drum spre Napoli?

Întrebarea nu-şi dădu singură un răspuns, însă ştiu dintr-odată ce avea de făcut, ce urma să facă la întoarcerea în Italia. Nu avea să se apropie de Roma, ci va merge direct la Milano sau la Torino, sau poate undeva lângă Veneţia, şi va cumpăra o maşină la mâna a doua, cu mulţi kilometri la bord. Va spune că

rătăcise prin Italia în ultimele două sau trei luni. Că nu ştia nimic despre căutarea lui Thomas Ripley. Thomas *Reepley.*

Continuă să împacheteze. Era sfârşitul lui Dickie Greenleaf, o ştia. Detesta să redevină Thomas Ripley, să fie un nimeni, să-şi reia vechile obiceiuri şi să simtă că oamenii îl priveau de sus şi erau plictisiţi de el, atunci când nu se purta ca un clovn. Detesta să se simtă incompetent şi incapabil să realizeze ceva, în afară de a amuza oamenii câteva minute, din când în când. Detesta să redevină el însuşi aşa cum deteşti să îmbraci un costum vechi, un costum pătat de grăsime, necălcat, care nu fusese prea bun nici când era nou.

Lacrimile îi căzură pe cămaşa cu dungi albastre şi albe a lui Dickie, care se afla chiar deasupra în valiză, apretată şi curată şi încă arătând la fel de nouă ca atunci când fusese luată din dulapul din Mongibello. Dar avea iniţialele lui Dickie pe buzunar, cu litere mici, roşii. Împachetând, începu să se gândească, sfidător, că existau lucruri ale lui Dickie pe care le putea păstra, fiindcă nu aveau iniţiale sau fiindcă nimeni nu avea să-şi amintească de ele ca fiind ale lui Dickie şi nu ale lui. Doar Marge putea să-şi amintească de unele, de exemplu de agenda cea nouă, din piele albastră, în care Dickie scrisese doar câteva adrese, şi pe care, cel mai probabil, i-o dăruise chiar ea. Dar nu plănuia s-o revadă pe Marge vreodată.

Tom achită şederea la Palma, însă trebui să aştepte până a doua zi pentru a se îmbarca spre continent. Rezervă biletul pe numele Greenleaf, gândindu-se că era ultima dată când făcea asta, însă poate nu avea să fie aşa. Nu putea renunţa la ideea că totul ar fi putut să treacă. Pur şi simplu. Şi din acest motiv n-avea rost să fie disperat. Oricum nu avea rost dacă era Tom Ripley. Tom Ripley nu fusese niciodată cu adevărat disperat, deşi păruse astfel deseori. Nu învăţase nimic din ultimele luni? Dacă voiai să fii vesel, sau melancolic, sau gânditor, sau politicos, trebuia să transmiţi asta prin fiecare gest.

Un gând foarte vesel îi veni când se trezi în dimineaţa următoare la Palermo: putea să trimită toate hainele lui Dickie prin American Express, la Veneţia, sub un alt nume, şi să le ridice mai târziu – dacă voia sau dacă trebuia – sau niciodată. Asta îl făcu să se simtă mult mai bine. Cămăşile bune ale lui Dickie, caseta lui cu butoni, brăţara şi ceasul de mână aveau să

se afle la păstrare undeva, şi nu să zacă pe fundul Mării Tireniene, sau în vreun cenuşar din Sicilia.

După ce răzui iniţialele lui Dickie de pe cele două valize, le trimise, încuiate, de la Napoli la American Express Company, Veneţia, împreună cu două pânze pe care începuse să le picteze la Palermo, pe numele Robert S. Fanshaw, pentru a fi depozitate până la cerere. Singurele lucruri incriminatoare pe care le păstră fură inelele lui Dickie, pe care le puse pe fundul unei cutii urâte din piele, aparţinând lui Thomas Ripley, pe care o luase cu el ani de zile, oriunde călătorea, oriunde se muta, de altfel plină cu propria lui colecţie de butoni de manşetă interesanţi, agrafe de guler, nasturi vechi, câteva peniţe şi un mosor de aţă albă cu un ac în el.

Tom luă un tren de la Napoli spre Roma, Florenţa, Bologna şi apoi Verona, unde se dădu jos şi luă autobuzul spre Trento, la vreo optzeci de kilometri distanţă. Nu voia să cumpere o maşină într-un oraş mare ca Verona, fiindcă poliţia ar fi putut să-i remarce numele când solicita plăcuţele de înmatriculare. În Trento cumpără o Lancia de culoare crem, la mâna a doua, pentru echivalentul a opt sute de dolari. O cumpără pe numele de Thomas Ripley, conform paşaportului, şi închirie o cameră la hotel sub acest nume, ca să aştepte cele douăzeci şi patru de ore până când plăcuţele aveau să fie gata.

Şase ore mai târziu, nu se întâmplase nimic. Tom se temuse că până şi hotelul său micuţ îi va recunoaşte numele, că agenţia care se ocupa de solicitările de înmatriculare i-ar fi putut remarca numele, însă, a doua zi la prânz, plăcuţele erau pe maşină şi nu se întâmplase încă absolut nimic. Nici ziarele nu pomeneau despre Thomas Ripley, despre cazul Miles sau despre cazul San Remo. Asta-l făcea să se simtă ciudat, fericit şi în siguranţă, de parcă totul era ireal. Începu să fie fericit chiar şi fiind oribilul Thomas Ripley. Îi făcu plăcere şi aproape că-l depăşi pe vechiul Tom Ripley, care era reticent cu străinii şi inferior în fiecare aplecare a capului şi în fiecare privire furişă. În fond, cine ar fi putut crede că un asemenea personaj fusese capabil de crimă? Singura crimă de care ar fi putut fi suspectat era uciderea lui Dickie la San Remo, iar acolo nu păruseră să avanseze prea mult. A fi Tom Ripley prezenta cel puţin un avantaj: îi elibera mintea de vinovăţia pentru uciderea prostească, inutilă, a lui Freddie Miles.

Voia să meargă direct la Veneţia, dar se gândi că trebuia să mai petreacă o noapte făcând ceea ce intenţiona să declare la poliţie că făcuse de câteva luni: să doarmă în maşină, pe un drum de ţară. Petrecu o noapte pe bancheta din spate a Lanciei, înghesuit şi nefericit, undeva în apropiere de Brescia. În zori, se târî pe scaunul din faţă, cu un junghi atât de dureros în gât, încât abia îşi putu întoarce capul suficient ca să conducă. Însă asta-l făcu să pară autentic – avea să spună povestea mai bine. Cumpără un ghid al Italiei de nord, îl însemnă cu date, îndoi paginile la colţuri, călcă pe coperţi şi îi rupse cotorul, aşa că la Pisa se destrămă de tot.

Petrecu noaptea următoare la Veneţia. Copilăreşte, Tom evitase Veneţia fiindcă se aştepta să-l dezamăgească. Credea că numai sentimentalii şi turiştii americani erau încântaţi de Veneţia şi că era, probabil, un orăşel pentru cei în luna de miere, care se bucurau de inconvenientul de a nu se putea deplasa nicăieri decât cu o gondolă care mergea cu cinci kilometri pe oră. Veneţia i se păru însă mult mai mare decât crezuse, plină de italieni care arătau ca toţi ceilalţi italieni. Descoperi că putea traversa întregul oraş pe străduţele şi podurile înguste, fără să pună piciorul în gondolă, şi că principalele canale aveau un sistem de transport cu bărci cu motor, la fel de rapid şi eficient ca metroul, iar canalele nici măcar nu miroseau urât. Avea o gamă fantastică de hoteluri la dispoziţie, de la Gritti sau Danieli, de care auzise, până la hotelurile mici şi înghesuite sau pensiunile de pe străduţe lăturalnice, atât de ascunse de drumul obişnuit, de poliţie şi de turiştii americani, încât Tom îşi putea imagina traiul într-una dintre ele timp de luni de zile, fără a fi observat. Alese un hotel numit Constanza, foarte aproape de podul Rialto, aflat la interferenţa dintre faimoasele hoteluri de lux şi pensiunile obscure din dos. Era curat, deloc scump şi în apropierea punctelor de interes – hotelul perfect pentru Tom Ripley.

Tom petrecu câteva ore meşterind prin cameră, despachetând încet hainele bine cunoscute şi visând cu ochii deschişi la fereastră, în timp ce amurgul se lăsa peste Grand Canal. Îşi imagină conversaţia pe care urma să o aibă curând cu poliţia:

„Poftim? Nu am idee. L-am văzut la Roma. Dacă aveţi vreun dubiu, verificaţi cu domnişoara Marjorie Sherwood. Fireşte că

sunt Tom Ripley! (Avea să râdă.) Nu înţeleg de ce faceţi atâta caz!... San Remo? Da, îmi amintesc. Am adus barca înapoi după o oră. Da, m-am întors la Roma după Mongibello, dar n-am rămas decât câteva nopţi. Am rătăcit prin nordul Italiei... Mă tem că nu ştiu unde e, dar l-am văzut acum vreo trei săptămâni..."

Tom se îndepărtă de pervaz zâmbind, îşi schimbă cămaşa şi cravata pentru cină şi merse să găsească un restaurant plăcut. Un local de calitate, îşi spuse el. Tom Ripley îşi putea oferi o trataţie scumpă, măcar o dată. Portofelul îi era burduşit cu bancnote lungi de zece şi douăzeci de mii de lire italiene, că nu se mai îndoia. Încasase echivalentul a o mie de dolari în cecuri de călătorie, pe numele lui Dickie, înainte să părăsească Palermo.

Cumpără două ziare de seară, le puse sub braţ şi continuă să meargă, traversând un podeţ arcuit, înaintând pe o stradă lungă, de vreo doi metri lăţime, plină de magazine de pielărie şi de cămăşi bărbăteşti, trecând pe lângă vitrine strălucind de casete cu bijuterii din care se revărsau coliere şi inele, ca din cutiile din care Tom îşi imaginase că ieşeau comorile din basme. Îi plăcea că în Veneţia nu erau maşini. Oraşul era mai uman. Străzile erau ca nişte vene, îşi zise el, iar oamenii, precum sângele, circulând peste tot. O luă înapoi pe o altă stradă şi traversă a doua oară cadrilaterul imens al pieţii San Marco. Erau porumbei peste tot, în aer, în lumina magazinelor – chiar şi noaptea, păşeau printre picioarele oamenilor ca nişte turişti în propriul oraş!

Mesele şi scaunele cafenelelor erau răspândite peste arcadă, spre piaţă, aşa că oamenii şi porumbeii erau nevoiţi să-şi caute culoare de trecere. De la fiecare capăt al pieţei urlau gramofoane, în dezacord. Tom încercă să-şi imagineze cum era aici vara, în lumina soarelui, plină de oameni care aruncau pumni de seminţe în aer, pentru porumbeii care se înghesuiau să le înhaţe. Intră pe o altă stradă-tunel luminată. Era plină de restaurante. Alese un loc foarte drăguţ, cu feţe de masă şi pereţi lambrisaţi, genul de restaurant pe care experienţa îl învăţase că se concentra pe mâncare şi pe turişti. Alese o masă şi deschise unul dintre ziare.

Şi iată-l, un articol mic pe a doua pagină:

POLIŢIA ÎL CAUTĂ PE AMERICANUL DISPĂRUT

Dickie Greenleaf, prietenul victimei Freddie Miles, dispărut după vacanţa în Sicilia

Tom se aplecă mai aproape de ziar, oferindu-i întreaga lui atenţie, şi totuşi conştient de un soi de enervare cât timp îl citi, fiindcă, în mod bizar, părea stupid din partea poliţiei să fie atât de ineficientă, şi stupid din partea ziarului să irosească spaţiu cu asta. Textul spunea că H. Richard („Dickie") Greenleaf, un prieten apropiat al decedatului Frederick Miles, americanul ucis cu trei săptămâni în urmă la Roma, dispăruse după ce, se presupunea, se îmbarcase la Palermo spre Napoli. Atât Poliţia din Sicilia, cât şi cea de la Roma, fuseseră alertate şi stăteau de pază *vigilantissimo.* Ultimul paragraf spunea că Greenleaf tocmai fusese chemat de Poliţia din Roma pentru a răspunde unor întrebări cu privire la dispariţia lui Thomas Ripley, un alt prieten apropiat. Ripley era dat dispărut de aproape trei luni, spunea ziarul.

Tom puse ziarul jos, imitând atât de bine uimirea cuiva care citea în ziar că era dat dispărut, încât nu îl remarcă pe ospătarul care încerca să-i ofere meniul, până când acesta nu-i atinse mâna. Era momentul, se gândi, să meargă direct la poliţie. Dacă nu aveau nimic împotriva lui – şi ce dovezi puteau avea împotriva lui Tom Ripley? –, nu vor verifica data cumpărării maşinii. Articolul din ziar fusese o uşurare, fiindcă însemna că poliţia nu îi găsise numele la agenţia de înmatriculare din Trento.

Mâncă încet, savurând fiecare înghiţitură, apoi comandă un espresso şi fumă câteva ţigări, frunzărind ghidul Italiei de nord. Se gândi la câteva aspecte. De exemplu, de ce să fi observat un articol atât de mic în ziar? Era într-un singur ziar. Nu, nu trebuia să se prezinte la poliţie decât după ce apăreau două sau trei articole, sau unul mare, care era logic să-i atragă atenţia. Nu avea să dureze mult până apărea unul, probabil. Dacă treceau câteva zile, iar Dickie Greenleaf nu apărea, aveau să înceapă să suspecteze că se ascundea fiindcă-i ucisese pe Freddie Miles şi pe Tom Ripley – posibil. Poate că Marge spusese poliţiei că discutase cu Tom Ripley cu două săptămâni în urmă, la Roma, însă poliţia nu îl văzuse încă. Frunzări ghidul, lăsându-şi privirea să alunece peste proza fără culoare şi peste statistici, continuând să se gândească.

Se gândi la Marge, care împacheta, probabil, pentru plecarea în America. Văzuse şi ea în ziare povestea despre absenţa lui Dickie. Ştia că avea să dea vina pe el, pe Tom. Marge o să-i scrie tatălui lui Dickie şi o să-i spună că Tom era o influenţă nefastă, cel puţin. Domnul Greenleaf ar putea hotărî să vină aici.

Ce păcat că nu se putea prezenta ca Tom Ripley şi să-i liniştească, iar apoi ca Dickie Greenleaf, plin de voioşie, lămurind şi acel mister!

Se gândi să-l joace pe Tom ceva mai elaborat. Să fie mai servil, mai timid ca niciodată, chiar să poarte ochelari cu ramă de baga şi să-şi imprime o expresie tristă a gurii, în contrast cu tensionarea lui Dickie. Asta fiindcă unii dintre poliţiştii cu care avea să vorbească ar fi putut fi cei cărora li se prezentase în trecut ca Dickie Greenleaf. Cum se numea cel din Roma? Rovassini? Tom decise să-şi spele părul din nou cu soluţie de henna şi mai concentrată, pentru a-l întuneca.

Căută prin ziare a treia oară după ceva despre cazul Miles. Nu găsi nimic.

CAPITOLUL 22

În dimineaţa următoare, în cel mai important ziar italian fu publicat un articol lung, care menţiona doar într-un paragraf scurt că Thomas Ripley dispăruse, dar afirma cu îndrăzneală că Richard Greenleaf „era suspectat de complicitate” în uciderea lui Miles şi, dacă nu se prezenta pentru a fi exonerat, se va deduce că încearcă să evite „problema”. Ziarul mai pomenea şi despre semnăturile falsificate. Spunea că ultima corespondenţă a lui Richard Greenleaf fusese scrisoarea către Banca din Napoli, care atesta că nu se comisese niciun fals în numele lui. Dar doi experţi napolitani din trei susţineau că semnăturile domnului Greenleaf de pe cecurile din ianuarie şi februarie erau false, părere împărtăşită de banca americană, care trimisese fotografii cu semnăturile sale la Napoli. Ziarul încheia într-o notă oarecum glumeaţă: „Poate cineva să comită un fals împotriva lui însuşi? Sau americanul înstărit îşi acoperă un prieten?”

Dă-i naibii! îşi zise Tom. Dickie îşi schimba foarte des caligrafia. Văzuse asta pe o poliţă de asigurare în documentele lui, şi la Mongibello, sub propriii ochi! Lasă-i să verifice tot ce semnase în ultimele trei luni şi să vadă unde ajung. Se părea că nu remarcaseră că semnătura de pe scrisorile lui de la Palermo era tot un fals.

Singurul lucru care-l interesa într-adevăr era dacă poliţia găsise ceva care să-l incrimineze într-adevăr pe Dickie în cazul Freddie Miles. Nu prea putea spune că îl interesa asta cu adevărat, în mod direct. Cumpără *Oggi* şi *Epoca* de la chioşcul de ziare din colţul catedralei San Marco. Erau săptămânale de dimensiunea tabloidelor, pline de fotografii şi subiecte diverse, de la crimă la acrobaţii cu prăjina şi tot ce se întâmpla spectaculos, oriunde în lume. Nu aveau încă niciun articol despre Dickie Greenleaf. Poate săptămâna următoare, îşi spuse el. Dar oricum n-ar fi avut de unde să ia fotografii cu el. Marge îi făcuse poze lui Dickie în Mongibello, însă niciodată lui Tom.

Rătăcind prin oraş, cumpără nişte ochelari cu ramă de la un magazin care vindea jucării şi accesorii pentru farse. Lentilele erau din sticlă simplă. Vizită catedrala San Marco şi privi în jur fără să vadă, însă nu din vina ochelarilor. Se gândea că trebuia

să se prezinte imediat la poliţie. Avea să fie mai rău pentru el, indiferent ce se întâmpla, dacă mai amâna. Când ieşi din catedrală, întrebă un poliţist unde se afla cea mai apropiată secţie. Întrebă cu tristeţe. Se simţea trist. Nu îi era teamă, însă simţea că a se prezenta drept Thomas Phelps Ripley avea să fie una dintre cele mai triste experienţe din întreaga lui viaţă.

— Sunteţi Thomas *Reepley*? întrebă căpitanul de poliţie, cu la fel de mult interes ca şi când Tom ar fi fost un câine pierdut şi acum găsit. Vă pot vedea paşaportul?

Tom i-l întinse.

— Nu ştiu care e problema, dar când am văzut în ziare că sunt dat dispărut...

Era jalnic, la fel de jalnic cum se aşteptase.

Poliţiştii din jur se holbau la el, lipsiţi de expresie.

— Şi acum ce urmează? întrebă Tom.

— Voi telefona la Roma, răspunse ofiţerul calm şi ridică receptorul.

Aşteptă câteva minute la telefon, şi apoi, pe un ton impersonal, anunţă pe cineva că americanul Thomas *Reepley* se afla în Veneţia. Urmară câteva replici scurte şi apoi ofiţerul spuse:

— Ar dori să vă vadă la Roma. Puteţi merge azi la Roma?

Tom se încruntă.

— Nu plănuiam să merg la Roma.

— Le voi spune, răspunse ofiţerul cu blândeţe şi reveni la telefon.

Acum aranja ca poliţia din Roma să vină în Veneţia. Să fii cetăţean american încă mai prezenta unele privilegii, presupuse Tom.

— La ce hotel staţi? întrebă ofiţerul.

— La Constanza.

Ofiţerul transmise informaţia la Roma. Apoi închise şi îl informă politicos pe Tom că un reprezentant al poliţiei din Roma va ajunge la Veneţia în acea seară, după ora 20.00.

— Mulţumesc, spuse Tom şi îi întoarse spatele ofiţerului care-şi completa raportul.

Fusese un episod foarte plicticos.

Tom îşi petrecu restul zilei în cameră gândindu-se, citind şi făcând mici modificări la înfăţişarea lui. Ştia că era foarte posibil să trimită aceeaşi persoană cu care discutase la Roma, *tenente*

Rovassini, sau cum l-o fi chemat, îşi întunecă sprâncenele cu un creion cu grafit. Zăcu toată după-amiaza în costumul său din tweed maro şi chiar îşi smulse un nasture de la jachetă. Dickie fusese ordonat, aşa că Tom Ripley trebuia să pară neglijent, prin contrast. Nu mâncă de prânz, nu pentru că n-ar fi vrut, ci pentru că trebuia piardă cele câteva kilograme pe care le pusese pe el pentru rolul lui Dickie Greenleaf. Avea să slăbească mai tare ca niciodată pentru Tom Ripley. Pe paşaportul lui scria că avea greutatea de şaptezeci de kilograme, în timp ce Dickie avea şaptezeci şi trei, deşi amândoi erau de aceeaşi înălţime: un metru optzeci şi şase.

La 20.30 în acea seară, telefonul sună, iar operatoarea îl anunţă că *tenente* Roverini era jos.

— Îl puteţi trimite sus, vă rog? spuse Tom.

Se îndreptă spre scaunul pe care intenţiona să se aşeze şi îl trase şi mai departe de cercul de lumină proiectat de lampa cu suport. Camera era aranjată să pară că citea şi îşi omora timpul de câteva ore. Lampa cu suport şi o lampă mică, de citit, erau pornite, cuvertura era boţită, câteva cărţi zăceau cu faţa în jos. Începuse chiar să-i scrie o scrisoare mătuşii Dottie.

Tenente bătu la uşă.

Tom îi deschise fără vlagă.

— *Buona sera.*

— *Buona sera. Tenente Roverini della Polizia Romana.*

Chipul comun, surâzător, al ofiţerului nu părea deloc uimit sau bănuitor. În spatele lui intră un alt bărbat înalt şi tăcut. Era chiar acelaşi ofiţer, îşi dădu seama Tom, însoţit de acelaşi poliţist cu care venise prima dată, în apartamentul lui din Roma. Roverini se aşeză pe scaunul pe care i-l oferi Tom, în lumină.

— Sunteţi prieten cu domnul Richard Greenleaf?

— Da.

Tom se aşeză pe celălalt scaun, de fapt un fotoliu în care se putea cuibări.

— Când l-aţi văzut ultima dată şi unde?

— L-am văzut pe fugă la Roma, chiar înainte să plece în Sicilia.

— Şi aţi vorbit cu el cât era în Sicilia?

Tenente scria totul în carneţelul pe care-l scosese din valiza maro.

— Nu.

— Aha, spuse *tenente.*

Se uita mai mult la hârtii decât la Tom. Într-un final îl privi prietenos, cu interes.

— Nu ştiaţi, când vă aflaţi la Roma, că vă caută poliţia?

— Nu, nu ştiam. Nu înţeleg de ce sunt dat dispărut.

Îşi aranjă ochelarii şi se uită lung.

— Vă voi explica mai târziu. *Signor* Greenleaf nu v-a spus, la Roma, că vă caută poliţia?

— Nu.

— Bizar, remarcă ofiţerul încet, notând din nou ceva. *Signor* Greenleaf ştia că dorim să vă vorbim. Nu a fost foarte cooperant.

Îi zâmbi lui Tom.

Tom rămase serios şi atent.

— *Signor Reepley,* unde aţi fost de la sfârşitul lunii noiembrie?

— Am călătorit. Am fost în nordul Italiei.

Tom îşi făcu italiana să pară stângace, presărând câte o greşeală ici şi colo şi vorbind cu un ritm foarte diferit de al lui Dickie.

— Unde? întrebă *tenente* luându-şi din nou stiloul în mână.

— Milano, Torino, Faenza, Pisa.

— Am făcut cercetări la hotelurile din Milano şi Faenza. Aţi stat la prieteni?

— Nu. Am... am dormit deseori în maşină.

Era evident că nu avea mulţi bani, se gândi Tom, şi că era genul de tânăr care prefera să călătorească în condiţii aspre, ghidându-se după broşuri turistice şi citind Silone sau Dante decât să stea la hoteluri pretenţioase.

— Îmi pare rău că nu mi-am înnoit *permiso di soggiorno*[51], spuse Tom cu dificultate, însă nu am ştiut că treaba e atât de gravă.

Ştia, însă, că turiştii din Italia nu se oboseau aproape niciodată să îşi înnoiască permisul şi rămâneau luni de zile după data declarată la intrarea în ţară, când spuneau că intenţionau să rămână doar câteva săptămâni.

— Permeso *di soggiorno,* îl corectă *tenente*, gentil şi aproape patern.

— *Grazie.*

— Vă pot vedea paşaportul?

[51] „Permis de şedere” (lb. it.) (n.r.).

Tom îl scoase din buzunarul interior al jachetei. *Tenente* studie atent fotografia, iar Tom preluă expresia uşor temătoare, cu buzele întredeschise ferm, din imagine. Ochelarii lipseau, însă părul avea aceeaşi cărare, iar cravata purta acelaşi tip de nod larg, triunghiular. *Tenente* privi cele câteva ştampile care umpleau doar parţial primele două pagini.

— Sunteţi în Italia din data de 2 octombrie, cu excepţia scurtei călătorii în Franţa cu domnul Greenleaf?

— Exact.

Tenente zâmbi. Avea un zâmbet plăcut, italienesc. Se aplecă în faţă şi spuse:

— *Ebbene,* asta lămureşte un lucru important: misterul bărcii din San Remo.

Tom se încruntă.

— Adică?

— S-a găsit o barcă scufundată undeva, care avea nişte pete pe fund, despre care s-a crezut că sunt de sânge. Fireşte, când aţi dispărut, aşa cum credeam noi, imediat după San Remo...

Îşi aruncă braţele în aer şi râse.

— Am crezut c-ar fi bine să-l întrebăm pe *signor* Greenleaf ce vi s-a întâmplat. Aşa am şi făcut. Barca a dispărut în ziua în care voi doi aţi fost în San Remo!

Râse iar.

Tom se prefăcu că nu înţelege gluma.

— Dar nu v-a informat *signor* Greenleaf că am fost în Mongibello după aceea? Am făcut nişte – îşi căută cuvintele – comisioane pentru el.

— *Benone!* spuse *tenente* Roverini zâmbind.

Îşi deschise haina şi îşi trecu un deget peste mustaţa stufoasă.

— Îl cunoaşteţi pe *Fred-derick Mee-lays?*

Tom oftă involuntar, fiindcă se părea că incidentul cu barca se încheiase.

— Nu. L-am întâlnit o singură dată, când cobora din autobuz în Mongibello. Nu l-am mai văzut de atunci.

— Aha, spuse *tenente* rumegând informaţia.

Tăcu un minut, parcă rămas fără întrebări, apoi zâmbi.

— Ah, Mongibello! Ce sat frumos, nu-i aşa? Soţia mea este din Mongibello.

— Într-adevăr? spuse Tom politicos.

— Da, soţia mea şi cu mine am fost acolo în luna de miere.

— Foarte frumos sat, încuviinţă Tom. *Grazie!*

Acceptă ţigara Nazionale pe care i-o întinsese *tenente.*

Simţi că era un interludiu politicos, italienesc, de odihnă între reprize. Aveau să intre în viaţa personală a lui Dickie, în chestiunea semnăturile falsificate, tot. Tom spuse cu seriozitate, în italiana sa nesigură:

— Am citit în ziar că poliţia crede că *signor* Greenleaf ar putea fi vinovat de uciderea lui Freddie Miles, dacă nu se prezintă. Este adevărat că-l consideră vinovat?

— Ah, nu, nu, nu! protestă *tenente.* Însă este absolut necesar să se prezinte! De ce se ascunde de noi?

— Nu ştiu. După cum aţi spus, nu e foarte cooperant, comentă Tom solemn. Nu a fost suficient de cooperant să-mi spună că poliţia din Roma voia să-mi vorbească. Dar, totodată... nu pot să cred c-ar fi putut să-l ucidă pe Freddie Miles.

— Dar, vedeţi, un om a declarat la Roma că a văzut doi bărbaţi lângă maşina lui *signor Mee-lays,* peste drum de casa lui *signor* Greenleaf, şi că erau amândoi beţi, sau...

Se opri, pentru efect, privindu-l pe Tom, apoi continuă:

— Sau că poate unul era mort, fiindcă celălalt îl sprijinea lângă maşină! Fireşte, nu putem afirma că omul sprijinit să nu cadă era *signor Mee-lays* sau *signor* Greenleaf, adăugă el, însă dacă l-am putea găsi pe *signor* Greenleaf am putea să-l întrebăm dacă era atât de beat încât *signor Mee-lays* a trebuit să-l sprijine, zise el râzând. Râse. Este o problemă serioasă.

— Da, îmi dau seama.

— Nu aveţi nici cea mai mică idee unde ar putea fi *Signor* Greenleaf acum?

— Nu. Deloc.

Tenente se gândi puţin, apoi întrebă:

— *Signor* Greenleaf şi *signor Mee-lays* nu se certaseră de la ceva?

— Nu, dar...

— Dar?

Tom continuă încet, cu tact:

— Ştiu că Dickie nu a mers într-o excursie la schi la care-l invitase Freddie Miles. Îmi amintesc că am fost uimit că nu a mers. Nu mi-a spus de ce.

— Ştiu despre schi. La Cortina d'Ampezzo. Sunteţi sigur că nu era implicată vreo femeie?

Lui Tom îi venea să râdă, dar se abţinu şi pretinse că se gândeşte serios.

— Nu cred.

— Poate se certau din cauza lui Marjorie Sherwood?

— Posibil, spuse Tom, însă nu cred. Nu ştiu dacă sunt în măsură să răspund la întrebări despre viaţa personală a lui *signor* Greenleaf.

— *Signor* Greenleaf nu vorbea niciodată cu dumneavoastră despre chestiuni amoroase? se miră *tenente* ca un latin adevărat.

I-ar fi putut duce de nas la infinit, se gândi Tom. Marge avea să-l susţină, prin simpla reacţie emoţională la întrebările despre Dickie, iar poliţia italiană nu avea să reuşească niciodată să descâlcească implicările emoţionale ale lui *signor* Greenleaf. Nici el nu reuşise!

— Nu, răspunse Tom. Nu pot să spun că Dickie îmi povestea amănunte personale. Ştiu că ţine mult la Marjorie.

După un moment, adaugă:

— Şi ea îl cunoştea pe Freddie Miles!

— Cât de bine?

— Păi...

Tom se purta de parcă ar fi putut spune mai multe, dacă voia.

Tenente se aplecă în faţă.

— Pentru că aţi locuit o vreme cu *signor* Greenleaf în Mongibello, aţi fi poate în măsură să ne spuneţi despre relaţiile sale în general. Sunt foarte importante.

— De ce nu discutaţi cu *signorina* Sherwood? sugeră Tom.

— Am vorbit cu ea la Roma înainte ca *signor* Greenleaf să dispară. Am aranjat să discut din nou cu ea când vine la Genova, să se îmbarce pentru America. Acum este la München.

Tom aşteptă în tăcere. *Tenente* dorea ca el să contribuie mai substanţial. Tom se simţea în largul lui. Totul mergea conform celor mai optimiste speranţe: poliţia nu avea nicio dovadă împotriva lui şi nu îl suspecta de nimic. Se simţi deodată nevinovat şi puternic, liber de vinovăţie, la fel ca valiza sa de pe care răzuise cu grijă abţibildul de depunere de la camera de bagaje din Palermo. Răspunse în cea mai onestă manieră, caracteristică lui Ripley:

— Îmi amintesc că Marjorie a spus în Mongibello că nu voia să meargă la Cortina şi că apoi s-a răzgândit. Dar nu ştiu de ce. Dacă înseamnă ceva...

— Dar nu a mers, până la urmă.

— Nu, dar numai fiindcă *signor* Greenleaf nu a mers, cred eu. Cel puţin, *signorina* Sherwood îl place atât de mult, încât nu ar merge singură într-o vacanţă dacă se aşteaptă să meargă împreună.

— Credeţi că s-au certat, *signori Mee-lays* şi Greenleaf, pentru *signorina* Sherwood?

— Nu ştiu. E posibil. Ştiu că şi *signor* Miles ţinea mult la ea.

— Aha.

Tenente se încruntă încercând să-şi dea seama ce şi cum. Privi în sus, spre tânărul poliţist, care asculta, în mod evident, însă nu avea nicio părere, judecând după imobilitatea expresiei lui.

Ce spusese îl prezenta pe Dickie ca pe un iubit gelos, care nu-i permisese lui Marge să meargă la Cortina şi să se distreze, fiindcă ea îl plăcea prea mult pe Freddie Miles. Ideea că oricine, dar mai ales Marge, l-ar putea prefera pe boul acela cu ochi de faianţă în locul lui Dickie, îl făcu pe Tom să zâmbească. Transformă zâmbetul într-o expresie confuză.

— Credeţi într-adevăr că Dickie fuge de ceva sau credeţi că e o coincidenţă că nu-l puteţi găsi?

— Nu, nu. E deja prea mult. Mai întâi, cecurile. Poate ştiţi despre ele din ziare.

— N-am înţeles complet care-i ideea cu cecurile.

Ofiţerul explică. Ştia datele cecurilor şi numărul de persoane care credeau că sunt false. Îl lămuri că *signor* Greenleaf negase că ar fi falsuri.

— Dar când banca doreşte să-l revadă în privinţa falsurilor îndreptate contra lui însuşi şi Poliţia din Roma îl caută să-l interogheze despre moartea prietenului său, iar el dispare brusc... zise *tenente* gesticulând. Asta nu poate să însemne decât că fuge de noi.

— Nu credeţi că l-a ucis cineva? spuse Tom încetişor.

Ofiţerul ridică din umeri, iar umerii îi rămaseră chiar sub urechi cel puţin cincisprezece secunde.

— Nu prea cred. Nu asta arată faptele. Deloc. *Ebbene,* am verificat prin radio fiecare barcă, de orice mărime, cu pasageri,

de când a plecat din Italia. Fie a luat o barcă mică, cam cât una de pescuit, fie se ascunde în Italia. Sau, fireşte, undeva în Europa, fiindcă nu luăm de obicei numele persoanelor care ne părăsesc ţara, iar *signor* Greenleaf a avut câteva zile la dispoziţie să plece. În orice caz, se ascunde şi pare vinovat. Ceva s-a întâmplat.

Tom se uită lung şi grav la el.

— L-aţi văzut vreodată pe *signor* Greenleaf semnând vreo confirmare de primire? Mai exact, în ianuarie sau februarie?

— L-am văzut semnând, spuse Tom. Dar mă tem că-n decembrie. Nu eram cu el în ianuarie sau în februarie. Chiar credeţi că l-ar fi putut ucide pe *signor* Miles? întrebă din nou Tom, cu mirare.

— Nu are alibi, răspunse ofiţerul. A spus că a ieşit la plimbare după ce a plecat *signor Mee-lays*, dar nimeni nu l-a văzut.

Îndreptă brusc un deget spre Tom.

— Şi am aflat de la prietenul lui *signor Mee-lays, signor* Van Houston, că *signor Mee-lays* l-a găsit foarte greu pe *signor* Greenleaf la Roma, de parcă *signor* Greenleaf ar fi încercat să se ascundă de el. Este posibil ca *signor* Greenleaf să fi fost supărat pe *signor Mee-lays,* spunea *signor* Van Houston, deşi *signor Mee-lays* nu era deloc supărat pe *signor* Greenleaf!

— Înţeleg, spuse Tom.

— *Ecco*[52], conchise *tenente.*

Se uita lung la mâinile lui Tom.

Sau aşa îşi imagina Tom. Îşi pusese înapoi propriul inel. Remarcase oare *tenente* vreo asemănare? Tom întinse curajos mâna şi îşi stinse ţigara în scrumieră.

— *Ebbene,* spuse *tenente* ridicându-se. Mulţumesc frumos pentru ajutor, *signor Reepley*. Sunteţi una dintre puţinele persoane de la care am putut afla câte ceva despre viaţa personală a lui *signor* Greenleaf. În Mongibello, oamenii pe care-i cunoaşte au fost foarte discreţi. Este o trăsătură italiană, din păcate! Ştiţi, le este teamă de poliţie, chicoti el. Sper să dăm de dumneavoastră mai repede data viitoare când avem întrebări. Rămâneţi mai mult la oraş şi mai puţin la sat. Sau poate sunteţi dependent de zonele noastre rurale?

— Dar chiar sunt! exclamă Tom. Eu cred că Italia este cea mai frumoasă ţară din Europa. Dar, dacă doriţi, ţin legătura cu

[52] „Asta este” (lb. it.) (n.r.).

dumneavoastră la Roma, ca să ştiţi mereu unde sunt. Sunt la fel de interesat ca dumneavoastră să-mi găsesc prietenul.

O spuse de parcă mintea sa inocentă ar fi uitat deja că Dickie putea fi un ucigaş.

Tenente îi înmânână o carte de vizită cu numele lui şi adresa secţiei din Roma. Se înclină.

— *Grazie tante, signor Reepley. Buona sera!*

— *Buona sera,* răspunse Tom.

Poliţistul mai tânăr îl salută la ieşire, iar Tom îi răspunse din cap şi închise uşa.

Se simţea aşa de uşor că ar fi putut să zboare ca o pasăre, afară, pe fereastră, cu braţele deschise! Ce idioţi! Dăduseră târcoale şi nu simţiseră nimic! Nu ghiciseră că Dickie fugea de întrebările legate de fals fiindcă nu era adevăratul Dickie! Singurul lucru la care le mersese mintea fusese faptul că Dickie Greenleaf ar fi putut să fie ucigaşul lui Freddie Miles. Însă Dickie Greenleaf era mort, ţeapăn ca un cui, iar el, Tom Ripley, era în siguranţă! Ridică receptorul.

— Grand Hotel, vă rog, spuse el cu italiana lui Tom Ripley. *Il ristorante, per piacere.*[53] Îmi puteţi rezerva o masă pentru o persoană de la 21.30? Mulţumesc. Numele este Ripley. R-i-p-l-e-y.

Avea să ia cina şi să privească lumina lunii deasupra Canalului Grand. Să urmărească gondolele plutind leneşe, aşa cum pluteau pentru orice îndrăgostit în luna de miere, cu gondolierii şi vâslele lor profilându-se pe apa luminată de lună. Îi era îngrozitor de foame. Avea să mănânce lucruri delicioase şi foarte scumpe – orice specialitate de la Grand Hotel, piept de fazan sau *petto di polio*[54], şi poate *cannelloni* la apetitiv, un sos cremos peste nişte paste delicate şi un *valpolicella*[55] de calitate, să-l soarbă în timp ce visa la viitor şi plănuia următoarea mişcare.

În timp ce-şi schimba hainele îi veni o idee genială: trebuia să aibă un plic la el, pe care să scrie că nu trebuie deschis timp de câteva luni. Înăuntru trebuia să se afle un testament semnat de Dickie, care-i lăsa banii şi venitul lui.

Asta da idee!

---

[53] „Restaurantul, vă rog” (lb. it.) (n.r.).

[54] „Piept de pui” (lb. it.) (n.r.).

[55] Vin italian (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 23

Veneţia, 28 februarie

Dragă domnule Greenleaf,

M-am gândit că, date fiind circumstanţele, nu mi-o veţi lua în nume de rău dacă vă scriu ce fel de informaţii personale am despre Richard, fiindcă se pare că sunt printre ultimii care l-au văzut.

L-am întâlnit la Roma, în jur de 2 februarie, la hotelul Inghilterra. Aşa cum ştiţi, asta se întâmpla la două sau trei zile după moartea lui Freddie Miles. Dickie era supărat şi nervos. A spus că pleca la Palermo de îndată ce poliţia termina de pus întrebări despre Freddie şi părea nerăbdător să plece, ceea ce era de înţeles. Însă voiam să vă spun că depresia plutea în aer, iar asta m-a îngrijorat mai mult decât nervozitatea lui. Am avut senzaţia că avea să încerce să comită un act violent – poate asupra sa. Ştiam şi că nu dorea să-şi mai revadă prietena, pe Marjorie Sherwood, şi a spus că va încerca să o evite, dacă venea de la Mongibello să-l vadă. Am încercat să-l conving să o vadă. Nu ştiu dacă s-a răzgândit. Marge are un efect liniştitor asupra oamenilor, poate ştiţi asta.

Ce încerc să vă spun este că simt că Richard s-ar fi putut sinucide. La momentul în care vă scriu nu a fost încă găsit. Sper că va fi înainte ca scrisoarea să ajungă la dumneavoastră. E de la sine înţeles că sunt convins că Richard nu a avut nimic de-a face, direct sau indirect, cu moartea lui Freddie, însă cred că şocul şi interogatoriile i-au tulburat echilibrul. Acesta este un mesaj deprimant şi îmi pare rău că vi-l trimit. Ar putea fi complet lipsit de utilitate, iar Dickie ar putea (din nou de înţeles, ţinând cont de temperamentul lui) să se ascundă doar, până când toate neplăcerile dispar. Dar, cum timpul trece, mă simt tot mai nelalocul meu.

M-am gândit c-ar fi de datoria mea să vă scriu, doar ca să vă informez...

München, Martie

Dragă Tom,

Mulţumesc pentru scrisoare. A fost drăguţ din partea ta. Am răspuns poliţiei în scris şi cineva a venit să mă vadă. Nu vin la Veneţia, dar mulţumesc de invitaţie. Merg poimâine la Roma să mă întâlnesc cu tatăl lui Dickie, care zboară încoace. Da, cred şi eu c-a fost o idee bună să-i scrii.

Sunt atât de bulversată de toate astea, încât cred c-am făcut un soi de febră, poate de soiul celor numite Foehn *de germani, dar cauzată şi de un virus. Nu am fost capabilă să mă ridic din pat patru zile, altfel aş fi plecat deja la Roma. Te rog deci să-mi scuzi scrisoarea probabil lipsită de sens, un răspuns atât de slab comparativ cu scrisoarea ta amabilă. Dar am vrut să-ţi spun că nu sunt de acord cu tine, cum că Dickie s-ar fi sinucis.*

Nu e genul care să facă aşa ceva, deşi ştiu că vei spune că oamenii cu intenţii suicidare nu se comportă niciodată ca şi cum ar avea de gând să se omoare etc. Nu, orice altceva, dar nu asta, despre Dickie. Ar fi putut fi ucis pe o străduţă din Napoli sau chiar din Roma, fiindcă cine ştie dacă a ajuns sau nu la Roma după ce a plecat din Sicilia? Mi-l pot imagina fugind de responsabilităţi într-o aşa măsură încât să se ascundă până acum. Cred că încă se ascunde.

Mă bucur că şi tu crezi că falsurile sunt o eroare. A băncii, vreau să zic. Aşa cred şi eu. Dickie s-a schimbat mult din noiembrie, deci şi-ar fi putut schimba şi scrisul. Să sperăm că se va fi întâmplat ceva până primeşti scrisoarea asta. Am primit o telegramă de la domnul Greenleaf despre Roma, aşa că trebuie să-mi adun energie pentru asta.

E bine că-ţi ştiu adresa, în sfârşit. Mulţumesc din nou pentru scrisoare, sfat şi invitaţii.

Toate cele bune,

Marge

P.S. Nu ţi-am dat vestea cea bună. Un editor este interesat de „Mongibello”! Spune că vrea să vadă întreaga lucrare înainte să semnăm un contract, însă îmi dă speranţe! Dacă aş putea să o termin...

Tom îşi imagină că Marge hotărâse să fie prietenoasă cu el. Îşi schimbase probabil versiunea despre el şi în faţa poliţiei.

Dispariţia lui Dickie cauza multă vâlvă în presa italiană. Marge, sau altcineva, oferise reporterilor fotografii, în *Epoca* erau poze cu Dickie pe barca lui în Mongibello, iar în *Oggi,* poze cu Dickie pe plajă sau pe terasă la Giorgio’s şi o poză cu Dickie şi Marge – „prietena atât a dispărutului Dickie, cât şi a lui Freddie cel ucis” – zâmbind, cu braţele înconjurându-şi reciproc umerii, şi chiar şi un portret business al lui Herbert Greenleaf senior.

Tom căpătase adresa din München a lui Marge dintr-un ziar. În ultimele două săptămâni, *Oggi* publicase povestea vieţii lui Dickie, descriindu-i anii de şcoală drept „rebeli”. Înfloriseră atât de tare tema vieţii sale sociale în America şi fuga lui în Europa de dragul artei, încât îl făceau să pară o combinaţie între Errol Flynn[56] şi Paul Gauguin[57]. Săptămânalele ilustrate redau întotdeauna ultimele rapoarte ale poliţiei, lipsite de informaţii concrete, dar umflate cu orice teorie pe care ziariştii simţeau nevoia s-o dezvolte în săptămâna respectivă. Una dintre teoriile favorite fusese cea conform căreia Dickie fugise cu o altă fată – cea care-i semnase, poate, confirmările de primire – şi se distra, incognito, în Tahiti, America de Sud sau Mexic. Poliţia îşi continuă căutările în Roma, Napoli, Paris şi atât. Nu existau indicii cu privire la ucigaşul lui Freddie Miles şi nu menţionau nimic despre Dickie Greenleaf care fusese văzut cărându-i corpul, sau invers, în faţa locuinţei lui. Tom se întreba de ce nu dezvăluia poliţia aceste informaţii ziarelor. Probabil fiindcă nu ar fi putut scrie asta fără a se expune acuzaţiilor de calomnie din partea lui Dickie. Tom se simţi flatat de descrierea făcută lui: „prieten loial” al dispărutului, care se oferise să dea orice informaţie despre caracterul şi obiceiurile lui Dickie şi care era la fel de uimit de dispariţia lui ca toţi ceilalţi. *„Signor* Ripley, unul

[56] Errol Leslie Flynn (1909-1959) – actor australian, cunoscut pentru rolurile sale romantice din filmele de la Hollywood.

[57] Paul Gauguin (1848-1903) – pictor postimpresionist francez care a dus o viaţă tumultuoasă, marcată de călătorii şi aventuri.

dintre turiştii înstăriţi veniţi din America în Italia”, spunea articolul din *Oggi,* „locuieşte acum într-un *palazzo* cu vedere la San Marco, în Veneţia”. Asta-l încântase cel mai mult pe Tom. Decupă şi păstră paragraful.

Tom nu se gândise la locuinţa lui ca la un „palat”, însă fireşte că era ceea ce italienii numeau *palazzo*: o casă cu două etaje, construită într-un stil convenţional, cu două sute de ani în urmă, cu o intrare principală pe Grand Canal, accesibilă doar cu gondola, cu trepte de piatră largi, care coborau în apă, şi cu porţi de fier care se deschideau cu o cheie de şaptesprezece centimetri, pe lângă uşile normale din spatele acestora, care se deschideau şi ele cu o cheie enormă. Tom folosea de obicei „uşa din spate”, care se afla pe Viale San Spiridione. Dar când dorea să-şi impresioneze musafirii, îi aducea acasă cu gondola.

Uşa din spate, care avea şi ea aproape cinci metri înălţime, ca şi zidul de piatră ce înconjura casa dinspre stradă, dădea într-o grădină care era cumva neglijată, însă rămăsese verde. Acolo erau doi măslini cioturoşi şi o scăldătoare pentru păsări, construită pe statuia învechită care reprezenta un băieţel gol, ţinând în mâini un vas larg, deloc adânc.

Era o grădină potrivită pentru un palat veneţian, uşor în paragină, având nevoie de lucrări de restaurare pe care nu avea să le primească, însă deosebit de frumoasă fiindcă apăruse pe lume în urmă cu mai bine de două sute de ani. Interiorul casei era exact cum credea Tom că trebuie să arate locuinţa unui burlac decent, cel puţin în Veneţia. La parter avea o podea de marmură stil tablă de şah, care se întindea de la foaierul convenţional până la intrarea fiecărei camere, iar la etaj o podea de marmură în nuanţe de alb şi roz, mobilă care nu semăna deloc a mobilă, ci a imagine vie a muzicii *cinquecento* cântate la oboaie, flaute şi viole *da gamba.* Avea doi servitori: Anna şi Ugo, un cuplu de italieni tineri care lucraseră înainte pentru un american, aşa că ştiau diferenţa dintre un Bloody Marry şi un *crème de menthe frappé.* Îi puse să lustruiască feţele sculptate ale dulapurilor, cuferelor şi scaunelor, până când toate suprafeţele părură să prindă viaţă în luminile difuze care se schimbau după mişcarea persoanelor din încăpere.

Singurul lucru oarecum modern era baia. În dormitorul lui Tom se afla un pat de uriaş, mai mult lat decât lung. Tom decorase camera cu o serie de imagini panoramice ale oraşului

Napoli din 1540 până în jur de 1880, pe care le găsise la anticariat. Îşi dăruise atenţia completă decorării casei, timp de peste o săptămână. Avea acum o siguranţă în gusturi pe care nu o simţise la Roma şi despre care apartamentul lui din Roma nu dezvăluise nimic. Se simţea tot mai sigur pe sine în fiecare zi.

Încrederea în sine îl inspiră să îi scrie mătuşii Dottie pe un ton calm şi afectuos, pe care nu mai dorise niciodată să-l folosească, sau nu fusese niciodată capabil să-l folosească. O întrebase despre sănătatea ei de fier, despre micul ei cerc de prieteni vicioşi din Boston şi îi explicase atât de elocvent de ce-i plăcea Europa şi de ce intenţiona să trăiască acolo o vreme, încât copiase acea parte a scrisorii şi o pusese în sertar. Scrisese acea scrisoare inspirată într-o dimineaţă, după micul dejun, în timp ce stătea în dormitorul lui. Era îmbrăcat într-un halat nou de mătase, făcut la comandă în Veneţia, şi privea pe fereastră, din când în când, la Grand Canal şi la turnul cu ceas din Piazza San Marco, de dincolo de apă.

După ce terminase scrisoarea, bătuse testamentul lui Dickie la maşina de scris Hermes. În testament preciză că venitul şi banii lui Dickie aflaţi la diverse bănci îi reveneau lui Tom. Se semnă Herbert Richard Greenleaf Junior. Tom se gândise că era mai bine să nu adauge un martor, fiindcă băncile l-ar fi putut întreba cine fusese, deşi Tom ar fi putut inventa un nume italienesc, posibil o persoană chemată de Dickie în apartamentul lui din Roma, ca martor la testament. Nu, mai bine să rişte cu testament fără martori. Oricum, maşina de scris a lui Dickie avea mare nevoie de reparaţii, iar caracterele sale strâmbe erau la fel de distincte ca un scris de mână – şi auzise că testamentele scrise de mână nu aveau nevoie de martori.

Semnătura era perfectă, întocmai precum cea subţire şi întortocheată de pe paşaport. Tom exersase jumătate de oră înainte să semneze, îşi relaxase mâinile, semnase o bucăţică de hârtie, apoi testamentul, foarte rapid. Şi ar fi provocat pe oricine să încerce să dovedească că semnătura de pe testament nu era a lui Dickie. Tom pusese un plic în maşină şi îl adresase „persoanelor în drept”, precizând că nu trebuia deschis decât în iunie, anul curent, îl vârâse într-un buzunar lateral al valizei, de parcă l-ar fi avut cu sine o vreme şi nu s-ar fi deranjat să-l scoată când se mutase.

Apoi luase maşina Hermes Baby, o pusese în cutie şi îi dăduse drumul în canal, într-un loc prea îngust pentru o barcă, aflat în faţa casei sale şi lângă zidul grădinii. Era bucuros să scape de maşina de scris, deşi îi fusese greu să se despartă de ea până atunci. Trebuie să fi ştiut, în subconştient, că urma să scrie testamentul sau ceva de maximă importanţă cu ea, şi de aceea o păstrase până atunci.

Tom urmărea ziarele italiene şi ediţia pariziană a cotidianului *Herald Tribune.* Căuta articolele despre Greenleaf şi Miles, cu îngrijorarea care era de aşteptat din partea unui prieten al lui Dickie şi al lui Freddie. La sfârşitul lui martie, ziarele începuseră să sugereze că Dickie ar putea fi mort, ucis de acelaşi făptaş sau de aceiaşi făptaşi care profitaseră, falsificându-i semnătura. Un ziar anunţa că cineva din Napoli ar fi susţinut că semnătura de pe scrisoarea din Palermo, în care se declara că nu se comiseseră falsuri împotriva sa, era tot un fals. Alţii, însă, nu erau de acord. Un om din poliţie, nu Roverini, credea că făptaşul fusese *intimo* cu Greenleaf, că avusese acces la scrisoarea băncii şi răspunsese, cu îndrăzneală, chiar el. „Misterul este", era citat ofiţerul, „nu doar cine este falsificatorul, ci şi cine primise acces la scrisoare, fiindcă portarul hotelului îşi aminteşte că i-a dat scrisoarea în mână domnului Greenleaf. Portarul îşi mai aminteşte şi că Greenleaf era mereu singur în Palermo..."

Orbecăiau în jurul răspunsului, fără să-l nimerească. Dar Tom fu tulburat câteva minute bune, după ce citi. Le mai rămânea un singur pas până la adevăr. Ar fi putut să rezolve misterul chiar azi sau peste două zile. Sau ştiau de fapt răspunsul şi încercau să-l prindă cu garda jos. *Tenente* Roverini îi trimitea mesaje personale la fiecare câteva zile, ca să-l ţină la curent cu ce se întâmpla. Dacă urma să-l ia pe nepregătite într-una din zile, obţinând dovada de care avea nevoie?

Tom avea sentimentul că era urmărit, mai ales când mergea pe străduţa lungă şi îngustă către uşa casei. Viale San Spiridione nu era decât o tăietură funcţională între zidurile verticale ale caselor, fără magazine şi abia luminată ca să poată vedea pe unde merge. De-o parte şi de alta nu avea nimic altceva decât faţadele caselor şi porţile înalte, încuiate, care se confundau cu zidurile. Nu avea unde să fugă dacă era atacat, nu era nicio casă în care să se furişeze. Nu îşi imagina neapărat că l-ar încolţi

poliţia. Îi era teamă de lucrurile fără nume şi formă care-i bântuiau creierul asemeni Furiilor. Putea merge pe acolo fără griji doar după ce bea câteva cocktailuri care îi alungau teama şi îl făceau să meargă clătinându-se şi fluierând.

În privinţa petrecerilor, avea de unde alege, deşi în primele două săptămâni nu fusese decât la două. Avea şi suficienţi oameni la dispoziţie, datorită unui mic incident care se petrecuse în prima zi când începuse să caute o casă. Un agent imobiliar, înarmat cu trei chei imense, îl luase să vadă o casă în parohia San Stefano, crezând că era nelocuită. Nu doar că era ocupată, însă o petrecere cu cocktailuri era în toi, iar gazda insistase ca Tom şi agentul să rămână şi să servească un cocktail, ca să se revanşeze pentru neplăcere. Dăduse casa la închiriat în urmă cu o lună, dar se răzgândise şi uitase să informeze agenţia. Tom rămăsese să bea ceva şi se comportase în felul său rezervat şi politicos. Cunoscuse toţi musafirii, care, presupunea el, făceau parte din colonia de iarnă a Veneţiei şi erau însetaţi de sânge proaspăt, judecând după felul în care îl întâmpinaseră şi se oferiseră să-l ajute să-şi găsească o casă. Fireşte că-i recunoscuseră numele, iar faptul că-l cunoştea pe Dickie Greenleaf îi sporise valoarea socială într-un fel care-l surprinsese până şi pe Tom. Fireşte, urmau să-l invite peste tot, să-l interogheze şi să-l stoarcă de toate informaţiile, ca să-şi pipereze viaţa lipsită de sens.

Tom se purtase rezervat, dar prietenos, un comportament adecvat pentru un tânăr aflat în situaţia lui – un tânăr sensibil, neobişnuit cu publicitatea zgomotoasă, al cărui prim sentiment cu privire la Dickie era de îngrijorare. Părăsise petrecerea cu adresele altor trei case la care să se uite (una fiind cea pe care o luă) şi cu invitaţii la alte două petreceri. Mersese la petrecerea a cărei gazdă avea titlu nobiliar: Condessa Roberta (Titi) della Latta-Cacciaguerra. Nu avea deloc chef de petreceri. Părea să vadă oamenii ca prin ceaţă, iar comunicarea era lentă şi dificilă. Deseori, ruga oamenii să repete ce au spus. Era cumplit de plictisit. Dar se putea folosi de ei ca să exerseze, îşi zise el. Întrebările naive pe care i le puneau („Dickie bea mult?”, „Dar era îndrăgostit de Marge, nu-i aşa?”, „Unde crezi c-a plecat, de fapt?”) erau un exerciţiu bun pentru întrebările mai specifice pe care domnul Greenleaf urma să i le pună, dacă se întâlneau vreodată. Tom începu să fie neliniştit la vreo zece zile după

scrisoarea lui Marge, fiindcă domnul Greenleaf nu îi scrisese şi nici nu îi telefonase de la Roma. În unele clipe de teamă, Tom îşi imagina că poliţia îi spusese domnului Greenleaf că se jucau cu Tom Ripley şi îi ceruseră să nu ia legătura cu el.

În fiecare zi căuta cu aviditate în cutia poştală să vadă dacă primise vreo scrisoare de la Marge sau de la domnul Greenleaf. Casa lui era pregătită pentru sosirea lor. Răspunsurile la întrebările lor îi erau pregătite deja în minte. Parcă aştepta la nesfârşit să înceapă un spectacol, să se ridice o cortină. Sau poate că domnul Greenleaf avea atât de multe să-i reproşeze (să nu mai vorbim despre suspiciuni!), încât avea să-l ignore complet. Poate Marge îl încuraja în acest sens. În orice caz, nu putea pleca până nu se întâmpla ceva. Tom voia să plece, să-şi facă mult aşteptata călătorie în Grecia. Cumpărase un ghid şi îşi plănuise deja itinerariul de-a lungul insulelor.

Într-o dimineaţă, în 4 aprilie, primi un apel telefonic de la Marge. Era la Veneţia, la gară.

— Vin să te iau, spuse Tom cu voioşie. Domnul Greenleaf este cu tine?

— Nu, e la Roma. Sunt doar eu. Nu trebuie să vii să mă iei. N-am decât o geantă cu haine pentru o noapte.

— Prostii! exclamă Tom, care murea de dorul acţiunii. N-o să găseşti casa de una singură.

— Ba da. E aproape de della Salute, nu? O să iau *motoscafo*[58] până la San Marco şi apoi traversez cu gondola.

Ştia unde stă.

— Fie, dacă insişti.

Se gândise c-ar fi fost mai bine să mai arunce o privire prin casă până ajungea ea.

— Ai mâncat de prânz?

— Nu.

— Ce bine! O să mâncăm împreună undeva. Ai grijă la *motoscafo*!

Închiseră. Tom cercetă metodic casă, ambele camere mari de la etaj, scările şi livingul. Nicăieri nu se afla nimic care să-i fi aparţinut lui Dickie. Spera să nu pară o casă prea luxoasă. Luă de pe masa din living tabachera de argint pe care o cumpărase cu doar două zile în urmă şi pusese să i se graveze iniţialele pe ea şi o aşeză în sertarul de jos al unei comode.

[58] „Barcă cu motor” (lb. it.) (n.r.).

Anna era în bucătărie, pregătind prânzul.

— Anna, o să mai avem pe cineva la prânz, spuse Tom. O tânără doamnă.

Chipul Annei se lumină cu un zâmbet, când auzi de musafiri.

— O tânără doamnă americană?

— Da. O veche prietenă. Când e gata prânzul, tu şi Ugo vă puteţi lua liber restul după-amiezii. Ne descurcăm singuri.

— *Va bene.*

Anna şi Ugo veneau la 10.00 şi stăteau, de obicei, până la 14.00. Tom nu-i voia acolo cât timp discuta cu Marge. Înţelegeau ceva engleză, nu suficient cât să urmărească perfect o conversaţie, însă Tom ştia că amândoi aveau să ciulească urechile dacă se vorbea despre Dickie, iar asta îl deranja.

Pregăti martini şi aranjă paharele şi un platou cu apetitive pe o tavă, în living. Când auzi bătând la uşă, merse şi o deschise entuziasmat.

— Marge! Ce bine-mi pare să te văd! Intră!

Îi luă valiza din mână.

— Ce mai faci, Tom? Oh! Toate astea sunt ale tale?

Privi în jur, apoi la tavanul înalt, casetat.

— Am închiriat-o. Pe un cântec, spuse Tom modest. Hai, ia ceva de băut! Spune-mi ce mai e nou! Ai vorbit cu poliţia în Roma?

Îi aşează pe scaun haina şi pelerina transparentă.

— Da, am vorbit şi cu domnul Greenleaf. Fireşte, e foarte necăjit.

Se aşează pe canapea. Tom se aşează pe un scaun, în faţa ei.

— Au găsit ceva nou? Unul dintre poliţiştii de acolo mă ţine la curent, dar nu mi-a spus nimic important.

— Au aflat că Dickie a încasat echivalentul a peste o mie de dolari în cecuri de călătorie când a plecat din Palermo. Probabil a plecat undeva cu banii, poate în Grecia sau în Africa. Nu s-ar fi putut sinucide după ce tocmai încasase o mie de dolari.

— Aşa e, încuviinţă Tom. Atunci mai există speranţe. N-am văzut asta în ziare.

— Nu cred c-au menţionat.

— Nu. Ziarele scriu doar multe porcării despre ce-i plăcea lui Dickie să mănânce la micul dejun în Mongibello, spuse Tom turnând martini.

— E îngrozitor! Acum parcă e ceva mai bine. Când a ajuns domnul Greenleaf, ziarele înnebuniseră. Mulţumesc! zise ea acceptând recunoscătoare paharul.

— Ce mai face domnul Greenleaf?

Marge clătină din cap.

— Îmi pare rău pentru el. Tot insistă că poliţia americană ar putea face treabă mai bună, dar nu ştie italiană deloc, aşa că asta face lucrurile şi mai complicate.

— Ce face la Roma?

— Aşteaptă. Ce putem face altceva? Iar mi-am amânat vaporul. Domnul Greenleaf şi cu mine am fost la Mongibello şi i-am întrebat pe toţi cei de acolo, mai mult de dragul lui, fireşte. Nimeni n-a ştiut să ne spună nimic. Dickie nu s-a mai întors din noiembrie.

— Nu.

Tom sorbi din martini, gânditor. Marge era optimistă, vedea asta. Chiar şi acum avea acea energie care-l făcea să se gândească la fetiţele cercetase, impresia că umplea mult spaţiu, că ar fi putut dărâma ceva cu o mişcare bruscă, impresia de sănătate robustă şi vagă murdărie. Deodată se simţi extrem de enervat de prezenţa lui Marge. Reuşi totuşi să-şi ascundă sentimentele, se ridică şi o bătu pe umăr, ciupind-o afectuos de obraz.

— Poate acum e prin Tanger pe undeva, trăind ca un rege şi aşteptând să treacă totul.

— Ar fi o nesimţire din partea lui! spuse Marge râzând.

— N-am vrut să alarmez pe nimeni când am pomenit că era deprimat. Am simţit că era datoria mea să vă spun ţie şi domnului Greenleaf.

— Înţeleg. Nu, cred c-ai făcut bine că ne-ai spus. Doar că nu cred că-i adevărat.

Zâmbi larg, cu ochii lucind de un optimism care lui Tom i se păru complet deplasat.

Începu să o întrebe lucruri de bun-simţ, practice, despre ce credea poliţia din Roma, despre pistele pe care le aveau (nimic notabil) şi despre ce auzise de cazul Miles. Nu era nimic nou în cazul Miles, însă Marge ştia despre faptul că Freddie şi Dickie fuseseră văzuţi în faţa locuinţei lui Dickie pe la ora 20.00, în acea seară. Credea că povestea era exagerată.

— Poate că Freddie era beat sau poate că Dickie îi petrecuse umerii cu braţul. Cum poate cineva să-şi dea seama sigur ce vede în întuneric? Să nu-mi spui că Dickie l-a ucis!

— Au vreo pistă concretă care i-ar facă se creadă asta?

— Fireşte că nu!

— Atunci de ce nu-şi văd ăia de treabă şi nu află cine l-a ucis de fapt? Şi unde e Dickie?

— *Ecco!*[59] exclamă Marge emfatic. Oricum, poliţia e sigură acum că Dickie a plecat de la Palermo la Napoli. Un steward îşi aminteşte că i-a dus bagajele de la cabină la doc.

— Serios? spuse Tom.

Şi el îşi amintea de steward: un pişpirel neîndemânatic care-i scăpase geanta cu pânze încercând să o ducă sub braţ.

— Dar credeam că Freddie a fost ucis la câteva ore după ce-a plecat de la Dickie! zise deodată Tom.

— Nu. Doctorii nu pot spune exact. Se pare că Dickie nu avea alibi, fireşte, fiindcă era singur. Ghinionul lui!

— Dar nu *cred* cu adevărat că Dickie l-a ucis, nu?

— Nu spun aşa ceva. Dar pluteşte în aer. Fireşte că nu pot face afirmaţii hazardate despre un cetăţean american, însă câtă vreme nu au alţi suspecţi, iar Dickie a dispărut... Proprietara lui din Roma a spus că Freddie a venit s-o întrebe cine locuieşte în apartamentul lui Dickie, sau aşa ceva. A spus că Freddie părea furios, de parcă se certaseră. A spus că el întreba dacă Dickie locuieşte singur.

Tom se încruntă.

— De ce oare?

— Nu-mi dau seama. Italiana lui Freddie nu era grozavă, şi poate că proprietara a înţeles greşit. Oricum, simplul fapt că Freddie era supărat de ceva nu dă bine pentru Dickie.

Tom ridică din sprâncene.

— Aş spune că nu dădea bine pentru Freddie. Poate că Dickie nu era deloc supărat.

Era perfect calm, fiindcă îşi dădea seama că Marge nu adulmecase nimic suspect.

— Nu mi-aş face griji în legătură cu asta, dacă nu apare ceva concret. Nu mi se pare demn de menţionat, zise el turnându-şi în pahar. Că veni vorba de Africa, s-au interesat deja în Tanger? Dickie vorbea despre Tanger.

[59] „Exact!” (Ib. it.) (n.r.).

— Cred c-au alertat poliţia de pretutindeni. Ar trebui să aducă poliţia franceză aici. Francezii sunt foarte buni la asta. Dar, fireşte, nu pot. Suntem în Italia, spuse ea, cu un prim tremur nervos în voce.

— Să mâncăm aici? întrebă Tom. Servitoarea lucrează la prânz şi putem profita.

Spuse asta tocmai când Anna intră să anunţe că masa era gata.

— Minunat! spuse Marge. Afară plouă, oricum.

— *Pronto la collazione, signor*[60], spuse Anna zâmbind şi privind-o pe Marge.

Anna o recunoaşte din pozele din ziare, se gândi Tom.

— Tu şi Ugo puteţi pleca, dacă vreţi, Anna. Mulţumesc!

Anna se întoarse în bucătărie. Acolo exista o uşă care dădea într-o alee laterală, pe care o foloseau servitorii. Tom o auzi meşterind la cafetieră, trăgând de timp ca să mai arunce o privire la Marge, fără îndoială.

— Şi Ugo? întrebă Marge. Doi servitori?

— Păi, aici servitorii vin în cuplu. N-o să-ţi vină să crezi, dar am căpătat locuinţa asta pentru cincizeci de dolari pe lună, fără încălzire.

— Nu pot să cred! Asta-i, practic, chiria din Mongibello.

— Exact! Fireşte, încălzirea e fantastică, însă n-o să-mi încălzesc decât dormitorul.

— E foarte confortabil aici.

— Am dat drumul la şemineu, ca să-ţi fie bine, spuse Tom zâmbind.

— Ce s-a întâmplat? Ţi-a murit vreo mătuşă şi ţi-a lăsat toată averea? întrebă Marge, încă prefăcându-se uimită.

— Nu. Am luat o decizie. Am de gând să mă bucur de tot ce mai am cât durează. Ţi-am zis doar că treaba aceea din Roma n-a ieşit, iar în Europa aveam doar două mii de dolari, aşa că am decis să trăiesc din ei până se duc, şi apoi să mă întorc, falit, ca s-o iau de la capăt.

Tom îi explicase în scrisoarea lui că slujba pentru care aplicase era să vândă proteze auditive în Europa, pentru o companie americană, dar nu se vedea făcând asta, iar omul care-l intervievase nu-l considerase nici el potrivit. Îi mai

[60] „Prânzul este gata, domnule!” (lb. it.) (n.r.).

spusese şi că omul apăruse la un minut după ce vorbise cu ea, şi de aceea nu se mai văzuse cu ea la Angelo’s, atunci, în Roma.

— Două mii de dolari n-o să ţină prea mult, în ritmul ăsta.

Încerca să afle dacă Dickie îi lăsase ceva, îşi zise Tom.

— O să ţină pană la vară, spuse Tom relaxat. Oricum, cred că merit asta. Mi-am petrecut mai toată iarna hălăduind prin Italia ca un ţigan, fără bani, şi mi-a cam ajuns.

— Unde ai fost?

— Păi, nu cu Tom... vreau să zic, nu cu Dickie, spuse el râzând, roşind la eroarea comisă. Ştiu că asta ai crezut. L-am văzut pe Dickie cam tot atât cât l-ai văzut şi tu.

— Ei, haide, spuse Marge.

Părea deja cam beată.

Tom mai pregăti două sau trei martini.

— Cu excepţia excursiei la Cannes şi a celor două zile la Roma, în februarie, nu l-am văzut deloc pe Dickie.

Nu era chiar adevărat, fiindcă îi scrisese că „Tom locuia” cu Dickie la Roma, la câteva zile după excursia la Cannes. Însă acum, că se afla faţă în faţă cu Marge, se simţea ruşinat că ea credea că Tom petrecuse atât de mult timp cu Dickie, şi că el şi Dickie ar fi putut fi vinovaţi de ceea ce îi acuza în scrisoare. Îşi muşcă limba când turnă băuturile, urându-se pentru laşitate.

În timpul prânzului – Tom regretă enorm că felul principal era friptură de vită rece, extrem de scumpă pe piaţa italiană –, Marge îl interogă, mai ceva ca un ofiţer de poliţie, despre starea lui Dickie cât se aflase la Roma. Tom fu nevoit să recunoască cele zece zile petrecute cu Dickie la Roma după excursia la Cannes şi fu întrebat despre toate, de la Di Massimo, pictorul cu care Dickie lucrase, până la pofta de mâncare a lui Dickie şi ora la care se trezea dimineaţa.

— Ce crezi că simţea cu privire la mine? Spune-mi sincer. Pot suporta.

— Cred că era îngrijorat, spuse Tom cu sinceritate. Cred... ei bine, poate a fost una dintre situaţiile acelea care apar deseori, cu bărbaţi cărora le e teamă de căsătorie.

— Dar nu i-am cerut niciodată să ne căsătorim! protestă Marge.

— Ştiu, dar...

Tom se forţă să continue, deşi subiectul îi lăsa un gust amar.

— ...să zicem că nu putea să se confrunte cu răspunderea a cât de mult ţineai la el. Cred că voia o relaţie mai puţin serioasă cu tine.

Asta-i spunea totul şi nimic.

Marge se uită la el în felul acela binecunoscut, pierdut, apoi adoptă o expresie curajoasă şi spuse:

— Eh, toate astea s-au dus deja pe apa sâmbetei. Mă interesează doar ce s-a ales de Dickie.

Furia ei la ideea că Tom s-ar fi aflat în compania lui Dickie toată iarna se dusese şi ea, se părea, fiindcă nu voise să creadă asta oricum, iar acum nici nu trebuia.

— Nu ţi-a scris cât era în Palermo? întrebă Tom precaut.

Marge clătină din cap.

— Nu. De ce?

— Voiam să ştiu în ce stare crezi că era atunci. Tu nu i-ai scris?

Ea ezită înainte să răspundă:

— Da. De fapt, i-am scris.

— Ce fel de scrisoare? Întreb doar fiindcă o scrisoare agresivă ar fi putut avea un efect negativ asupra lui în acel moment.

— Ah... e greu de spus ce fel. O scrisoare destul de prietenoasă. I-am zis că mă întorc în State.

Îl privi cu ochii mari.

Pe Tom îl încânta să-i privească faţa, să privească pe altcineva foindu-se când minţea. Aceea fusese scrisoarea mizerabilă în care spusese că declarase la poliţie că el şi Dickie fuseseră mereu împreună.

— Nu cred că mai contează, spuse Tom cu o blândeţe dulceagă şi se rezemă de spătar.

Petrecură câteva momente în tăcere, apoi Tom o întrebă despre cartea ei, despre cine era editorul şi cât mai avea de lucru. Marge răspunse la toate întrebările, plină de entuziasm. Tom simţea că, dacă l-ar fi avut pe Dickie înapoi şi cartea publicată până iarna viitoare, Marge ar fi explodat de fericire cu un pocnet puternic şi aşa şi-ar fi găsit sfârşitul.

— Crezi c-ar trebui să mă ofer să vorbesc cu domnul Greenleaf? întrebă Tom. Aş putea merge la Roma...

Doar că nu i-ar fi picat tocmai bine, îşi aminti el, fiindcă Roma avea prea mulţi oameni care-l văzuseră când se dădea drept Dickie Greenleaf.

— Sau crezi că i-ar plăcea să vină aici? Am loc pentru el. Unde locuieşte la Roma?

— Cu nişte prieteni americani care au un apartament mare. Familia Northup, pe Via Quattro Novembre. Cred c-ar fi drăguţ din partea ta să-l suni. Îţi scriu adresa.

— Ce idee bună! Nu prea mă place, nu-i aşa?

Marge zâmbi uşor.

— Să fiu sinceră, nu. Cred că-i cam dur cu tine. Crede, probabil, că l-ai stors de bani pe Dickie.

— Ei bine, n-a fost aşa. Îmi pare rău că n-a funcţionat planul de a-l aduce pe Dickie acasă, însă i-am explicat deja de ce. I-am scris cea mai drăguţă scrisoare despre Dickie când am auzit c-a dispărut. N-a ajutat la nimic?

— Cred că da, însă... Ah, îmi pare teribil de rău, Tom! Pe faţa asta de masă superbă!

Marge îşi răsturnase paharul de martini. Şterse cu neîndemânare faţa de masă croşetată, folosind şerveţelul.

Tom veni în goană de la bucătărie, cu o cârpă umedă.

— Nu-i nimic, spuse el, privind cum lemnul mesei se albeşte, deşi îl ştergea

Nu de faţa de masă îi păsa, ci de frumuseţea mesei în sine.

— Îmi pare atât de rău, protestă Marge.

Tom simţi că o urăşte. Îşi aminti deodată cum îi atârna sutienul deasupra pervazului, în Mongibello. Lenjeria ei avea să fie întinsă pe scaune, dacă o invita să rămână. Ideea îl dezgusta. Îi aruncă un zâmbet deliberat peste masă.

— Sper că mă vei onora acceptând să dormi aici peste noapte. Nu în patul meu, adăugă râzând, însă am două camere sus şi eşti bine-venită în oricare.

— Mulţumesc mult. Accept, spuse ea zâmbind.

Tom o instala în propria lui cameră. Patul din cealaltă era doar o canapea mai mare, nu la fel de comodă ca patul său dublu – iar Marge închise uşa să tragă un pui de somn după prânz. Tom rătăci neliniştit prin casă, întrebându-se dacă se afla ceva în camera lui care ar fi trebuit îndepărtat. Paşaportul lui Dickie se afla în căptuşeala unei valize din dulap, însă acum valiza se afla, împreună cu celelalte lucruri ale lui Dickie, în Veneţia. Nu se putu gândi la altceva incriminant, aşa că încercă să-şi alunge neliniştile.

Mai târziu, îi făcu lui Marge un tur al casei, arătându-i raftul cu cărţi legate în piele din camera de lângă dormitor, cărţi care veniseră la pachet cu casa, spuse el, deşi erau ale lui, cumpărate la Roma, la Palermo şi la Veneţia. Îşi dădu seama că avusese vreo zece dintre ele în Roma şi că unul dintre ofiţerii tineri de poliţie care îl însoţise pe Roverini se apropiase de ele, studiindu-le titlurile. Dar nu avea motiv de îngrijorare, se gândi el, chiar dacă acelaşi ofiţer revenea. Îi arătă lui Marge intrarea principală, cu treptele sale late, de piatră. Mareea era scăzută, iar cele patru trepte erau dezgolite, cele două de mai jos fiind acoperite cu muşchi gros. Era din acel soi alunecos, cu fir lung, şi atârna peste marginile treptelor ca un păr dezordonat, verde-închis. Scările îl dezgustau pe Tom, însă Marge le găsi foarte romantice. Se aplecă asupra lor, privind apa adâncă a canalului. Tom simţi impulsul de a o împinge.

— Putem lua o gondolă şi să venim pe aici diseară? întrebă ea.

— Desigur.

Ieşeau la cină, fireşte. Tom detesta lunga seară italiană care-i aştepta, fiindcă aveau să mănânce abia la 22.00, şi ea posibil să dorească să rămână la espresso-uri în San Marco până la 2 dimineaţa.

Tom privi cerul tulbure, lipsit de soare. Un pescăruş plonjă, aşezându-se pe treptele unei case, dincolo de canal. Încerca să decidă căruia dintre noii săi prieteni veneţieni să îi telefoneze şi să-l întrebe dacă poate veni cu Marge să bea ceva, în jur de ora 17.00. Aveau să fie încântaţi să o cunoască, fireşte. Se hotărî să-l sune pe englezul Peter Smith-Kingsley. Peter avea o pătură afgană, un pian şi un bar bine dotat. Tom îl consideră perfect, fiindcă Peter nu voia să plece lumea de la el. Puteau rămâne la el până la ora cinei.

CAPITOLUL 24

Tom îl sună pe domnul Greenleaf de la Peter Smith Kingsley, în jur de ora 19.00. Domnul Greenleaf păru mai prietenos decât se aşteptase Tom şi dornic să afle orice firimitură de informaţie pe care i-o putea oferi despre Dickie. Peter, Marge şi fraţii Franchetti, doi tineri arătoşi din Trieste, pe care Tom îi cunoscuse recent, se aflau alături, putând auzi fiecare cuvinţel, aşa că Tom se descurcă mai bine decât ar fi făcut-o dacă era complet singur, crezu el.

— I-am spus lui Marge tot ce ştiu, spuse el, aşa că vă poate povesti tot ce am uitat eu. Îmi pare rău că nu pot contribui cu nimic important care să ajute poliţia.

— Poliţia asta! spuse domnul Greenleaf îmbufnat, încep să cred că Richard e mort. Din nu ştiu ce motiv, italienii ezită să recunoască posibilitatea asta. Se poartă ca nişte amatori sau ca nişte babe care se joacă de-a detectivii.

Tom fu şocat de bruscheţea domnului Greenleaf cu privire la potenţială moarte a lui Dickie.

— Credeţi că Dickie s-a sinucis, domnule Greenleaf? întrebă Tom încet.

— Nu ştiu, oftă el. Cred că-i posibil. Nu l-am crezut niciodată pe fiul meu stabil emoţional, Tom.

— Mă tem că sunt de acord cu dumneavoastră, spuse Tom. N-aţi vrea să vorbiţi cu Marge? E alături.

— Nu, mersi. Când se întoarce?

— Cred că mâine. Dacă doriţi să veniţi la Veneţia, domnule Greenleaf, pentru un pic de odihnă, sunteţi bine-venit să staţi la mine.

Dar domnul Greenleaf refuză invitaţia. Nu era necesar să se dea pe spate, îşi dădu seama Tom. S-ar fi jucat cu focul şi nu l-ar fi putut stinge. Domnul Greenleaf îi mulţumi pentru telefon şi îi ură politicos noapte bună.

Tom se întoarse la ceilalţi.

— Nicio veste de la Roma, le spuse dezolat.

— Ah, exclamă Peter dezamăgit.

— Uite, pentru telefon, Peter, spuse Tom lăsând o mie două sute de lire italiene pe pian. Mersi mult!

— Am o idee, începu Pietro Franchetti, în engleza lui cu accent italian. Dickie Greenleaf a făcut schimb de paşapoarte cu un pescar napolitan sau poate cu un traficant de ţigări din Roma, ca să poată duce viaţa liniştită pe care şi-a dorit-o mereu. Se întâmplă ca purtătorul paşaportului să nu fie un falsificator atât de bun pe care credea şi trebuie să dispară subit. Poliţia trebuie să găsească un om care nu-şi poate prezenta propria carte de identitate, să afle cine e, şi apoi să caute o persoană cu numele lui, care se va dovedi Dickie Greenleaf.

Râseră cu toţii, Tom cel mai tare.

— Problema cu teoria asta, spuse el, este că mulţi oameni care-l cunoşteau pe Dickie l-au văzut în ianuarie şi în februarie.

— Cine? îl întrerupse Pietro, cu beligeranţa sa italiană iritantă, care părea de două ori mai iritantă în engleză.

— Eu, de exemplu. Dar, după cum spuneam, falsurile datează din decembrie, spune banca.

— Totuşi, e o idee! ciripi Marge, simţindu-se foarte bine după al treilea pahar, în timp ce zăcea pe şezlongul uriaş al lui Peter. O idee foarte tipică lui Dickie. Ar fi făcut-o, probabil, imediat după Palermo, când avea şi problema cu falsurile peste toate celelalte. Nu cred în falsurile alea nicio secundă. Cred că Dickie s-a schimbat într-atât, încât i s-a schimbat şi scrisul.

— Aşa cred şi eu, spuse Tom. Oricum, banca nu are unanimitate când spune că sunt toate falsuri. America e împărţită, iar Napoli e de acord cu America. Napoli nici n-ar fi remarcat vreun fals, dacă nu le spunea America.

— Mă întreb ce-or scrie ziarele în seara asta, spuse Peter voios, încălţând înapoi un papuc gen şlap, pe care-l scosese fiindcă probabil îl jena. Să ies să le cumpăr?

Dar unul dintre fraţii Franchetti se oferi să iasă el şi ţâşni din încăpere. Lorenzo Franchetti purta o vestă roz, brodată, complet *inglese,* un costum făcut în Anglia şi pantofi englezeşti cu talpa groasă, iar fratele său era îmbrăcat foarte asemănător. Peter, pe de altă parte, era îmbrăcat italieneşte din creştet până-n tălpi. Tom remarcase la petreceri şi la teatru că, dacă un om era îmbrăcat în haine englezeşti, era italian şi viceversa.

Când ajunse Lorenzo cu ziarele, mai sosiră şi alţi oameni: doi italieni şi doi americani. Ziarele trecură din mână în mână. Urmară discuţii, schimburi de speculaţii stupide, entuziasm cu privire la ştirile zilei: casa lui Dickie din Mongibello fusese

vândută unui american pentru de două ori preţul cerut. Banii urmau să fie reţinuţi de banca din Napoli până când Greenleaf îi solicita.

Acelaşi ziar avea o caricatură cu un bărbat în genunchi, căutând sub birou. Soţia îl întreba: „Buton de guler?”, iar el răspundea: „Nu, îl caut pe Dickie Greenleaf”

Tom auzise că la Roma teatrele preluaseră subiectul în scheciuri.

Unul dintre americanii care tocmai venise, Rudy-cumva, îi invită pe Tom şi pe Marge la un cocktail a doua zi, la hotelul lui. Tom se pregăti să refuze, dar Marge spuse că era încântată. Tom nu se gândise că avea să rămână şi mâine, fiindcă ea îi spusese că va lua prânzul şi va pleca. Petrecerea avea să fie de groază, se gândi Tom. Rudy era un om dintr-o bucată, cu gura mare, în haine extravagante, care susţinea că e anticar. Tom o ghidă pe Marge afară din casă, înainte să mai accepte şi alte invitaţii şi mai departe în viitor.

Marge era toată o chicoteală, ceea ce-l irită pe Tom în timpul cinei lor cu cinci feluri, însă făcu un efort suprem şi îi răspunse cu aceeaşi monedă, ca o broască neajutorată care tresare sub un ac electric, îşi zise el. Când ea lansa mingea, el o prelua şi dribla puţin. Spuse lucruri precum: „Poate Dickie s-a regăsit brusc în picturile sale şi a plecat ca Gauguin în insulele Mării Sudului? I se făcu rău. Apoi Marge îndrugă o fantezie despre Dickie şi insulele Mării Sudului, făcând gesturi leneşe cu mâinile. Ce era mai rău abia acum urma, se gândi Tom. Cursa cu gondola! Dacă îşi lăsa mâinile să atârne în apă, spera să i le sfâşie un rechin. Comandă desertul care nu mai încăpea, însă Marge îl mâncă.

Marge dori o gondolă privată, nu serviciul obişnuit de feribot care ducea câte zece oameni odată de la San Marco, pe treptele Santa Maria della Salute, aşa că o comandară. Era 1.30 dimineaţa. Tom avea un gust maroniu şi greu în gură, de la prea multe espresso-uri, inima i se zbătea ca nişte aripi deschise, şi nu se aştepta să poată dormi până în zori. Se simţea extenuat, aşa că zăcu pe scaun la fel de leneş ca Marge, având grijă să nu-şi atingă coapsa de a ei. Marge era tot explozivă, întreţinându-se cu un monolog despre răsăritul veneţian, pe care-l văzuse, se pare, cu o altă ocazie. Legănarea molatică a bărcii şi loviturile ritmice de vâslă ale gondolierului îl ameţiră pe

Tom. Apa care lega punctul din San Marco unde opreau bărcile de scările casei lui părea interminabilă.

Scările erau acum acoperite, mai puţin ultimele două de sus, iar apa trecea peste suprafaţa celei de-a treia, deranjându-i muşchiul în mod dezgustător. Tom plăti gondolierului cu un gest automat şi rămase în faţa porţilor masive. Îşi dădu seama că nu avea cheile. Privi în jur, să vadă dacă se putea căţăra undeva, însă de pe scări nu putu nici măcar ajunge la un pervaz. Înainte să spună ceva, Marge izbucni în râs.

— N-ai adus cheia! Dintre toate lucrurile, suntem blocaţi la uşă, cu apele furibunde în jurul nostru, şi fără cheie!

Tom încercă să zâmbească. De ce s-ar fi gândit să care două chei de aproape treizeci de centimetri fiecare, care cântăreau cât două revolvere? Se întoarse şi strigă gondolierului să se întoarcă.

— Ah, chicoti gondolierul de peste apă. *Mi displace, signor! Deb' ritornare a San Marco! Ho un appuntamento!*[61]

Continuă să vâslească.

— Dar nu avem cheie! urlă Tom în italiană.

— *Mi displace, Signor!* răspunse gondolierul. *Mandaro' un altro gondoliere!*[62]

Marge râse iar.

— Ah, o să ne ia un alt gondolier. Nu-i aşa că-i frumos?

Se ridică pe vârfuri.

Nu era deloc o noapte frumoasă. Era răcoare şi începuse să cadă o ploaie murdară. Ar fi putut chema gondola-feribot, se gândi Tom, dar nu o vedea nicăieri. Singura barcă pe care o văzu fu o *motoscafo* care se apropia de pontonul San Marco. Era o şansă minimă ca acea *motoscafo* să se deranjeze să-i culeagă, însă Tom urlă oricum în direcţia sa. Nava, plină de lumini şi oameni, înaintă orbeşte spre pontonul de lemn de dincolo de canal. Marge şedea pe treapta de sus, cu braţele în jurul genunchilor, nefăcând nimic. În sfârşit, o barcă cu motor care arăta ca o barcă de pescuit încetini, şi cineva strigă în italiană:

— Aţi rămas pe dinafară?

— Am uitat cheile! explică Marge veselă.

---

[61] „Îmi pare rău, domnule! Trebuie să mă întorc în San Marco! Am o întâlnire!" (lb. it.) (n.r.).

[62] „Îmi pare rău domnule! Chemaţi alt gondolier!" (lb. it.) (n.r.).

Dar nu vru să urce în barcă. Spuse că va aştepta pe trepte până când Tom merge pe cealaltă parte şi deschide dinspre stradă. Tom spuse că ar putea dura cincisprezece minute sau mai mult şi că probabil va răci, aşa că acceptă, în cele din urmă, să urce. Italianul îi duse până la cea mai apropiată oprire de la treptele Santa Maria della Salute. Refuză să primească bani, dar acceptă restul de pachet de ţigări americane al lui Tom. Tom nu ştia de ce, însă îi fu şi mai frică în acea noapte, mergând pe strada San Spiridione cu Marge. Ea, firește, nu fu afectată deloc şi vorbi tot timpul.

CAPITOLUL 25

Tom fu trezit foarte devreme în dimineaţa următoare de o bătaie în uşă. Îşi puse halatul şi coborî. Era o telegramă şi trebui să fugă înapoi sus să aducă un bacşiş curierului. O citi în livingul friguros.

M-AM RĂZGÂNDIT. VREAU SĂ TE VĂZ.

SOSESC 11.45 – H. GREENLEAF

Tom se cutremură. Dar se aşteptase la asta, îşi zise el. Deşi nu tocmai. Îi era groază. Sau o fi fost ora de vină? Abia mijeau zorii. Livingul arăta cenuşiu şi oribil. Acel „văz” din telegramă îi dădea un aer bizar, arhaic. De obicei, telegramele italiene aveau erori ortografice mult mai amuzante. Şi dacă ar fi pus un „R” sau un „D” în loc de iniţială „H”? Cum s-ar fi simţit atunci?

Fugi sus şi se aruncă în patul călduros, să mai doarmă puţin. Se întrebă dacă Marge va veni să-i bată la uşă fiindcă se trezise, însă trase concluzia că nu auzise prin somn venirea curierului. Tom îşi imagină cum avea să-l întâmpine pe domnul Greenleaf la uşă, să-i strângă mâna cu fermitate, şi apoi ce întrebări îi va pune, însă mintea i se înceţoşă de oboseală şi îl făcu să se simtă înspăimântat şi confuz. Era prea adormit să formuleze întrebări şi răspunsuri specifice şi prea încordat ca să doarmă. Voia să facă o cafea şi s-o trezească pe Marge, ca să discute cu cineva, însă nu se putea confrunta cu ideea de a merge în cameră şi a vedea lenjeria şi jartierele ei peste tot – chiar nu putea.

Marge fu cea care îl trezi, anunţându-l că făcuse deja cafeaua.

— Ce spui de asta? zise Tom rânjind. Am primit o telegramă de la domnul Greenleaf în dimineaţa asta. Vine la prânz.

— Serios? Când ai primit telegrama?

— Dimineaţă devreme. Dacă n-am visat, zise Tom căutând telegrama. Uite-o!

— Vreau să te văz, citi Marge şi râse. Ce drăguţ. O să-i facă bine, sper. Cobori sau îţi aduc aici cafeaua?

— Cobor, spuse Tom şi îşi puse halatul.

Marge era deja în pulover şi pantaloni comozi din velur negru, bine croiţi şi la comandă, presupuse Tom, fiindcă se potriveau siluetei ei de tărtăcuţă, pe cât o puteau face nişte pantaloni. Băură cafea până când ajunseră Anna şi Ugo, la ora 10, cu lapte, chifle şi ziarele de dimineaţă. Apoi mai făcură cafea cu lapte fierbinte şi stătură în living. Era una dintre dimineţile când ziarele nu spuneau nimic despre cazurile Dickie sau Miles. Unele dimineţi erau aşa, dar subiectele erau reluate în ziarele de seară, chiar dacă de fapt nu existau veşti adevărate de raportat, doar ca să le aducă aminte oamenilor că Dickie încă lipsea şi crima Miles nu fusese încă rezolvată.

Marge şi Tom merseră la gară să-l întâmpine pe domnul Greenleaf la 11.45. Ploua din nou şi vântul era atât de puternic, încât ploaia părea brumă pe feţele lor. Se adăpostiră în gară, privind oamenii care intrau. Iată-l şi pe domnul Greenleaf, solemn şi pământiu. Marge se grăbi să-l sărute pe obraz, iar el îi zâmbi.

— Bună, Tom! spuse el din inimă, întinzându-i mâna. Ce mai faci?

— Foarte bine, domnule. Dumneavoastră?

Domnul Greenleaf avea doar o valijoară, însă i-o căra un hamal, care călători cu ei în *motoscafo,* deşi Tom spuse că ar fi putut căra el valijoara, fără probleme. Tom sugeră să meargă direct la el acasă, dar domnul Greenleaf dori să se instaleze mai întâi la hotel şi insistă.

— Vin imediat ce mă înregistrez. Cred c-o să încerc Gritti. E aproape de tine? întrebă domnul Greenleaf.

— Nu tocmai, dar puteţi merge până la San Marco şi să luaţi gondola, spuse Tom. Venim cu dumneavoastră, dacă doriţi doar să vă înregistraţi. Credeam că aţi dori să luăm prânzul împreună, asta dacă nu vreţi să rămâneţi singur cu Marge o vreme.

Se transformase din nou în vechiul Ripley, ultramodest.

— Am venit să vorbesc cu tine! spuse domnul Greenleaf.

— Veşti? întrebă Marge.

Domnul Greenleaf clătină din cap. Arunca priviri nervoase şi absente pe geamul vaporului, de parcă aspectul ciudat al oraşului îl obliga să privească, deşi nu înregistra nimic. Nu răspunsese la întrebarea lui Tom despre prânz. Tom îşi încrucişă braţele, adoptă o expresie plăcută şi nu mai încercă să

vorbească. Motorul navei făcea un zgomot teribil, oricum. Domnul Greenleaf şi Marge vorbeau despre nişte oameni pe care-i cunoşteau la Roma. Tom văzu că Marge şi domnul Greenleaf se înţelegeau foarte bine, deşi Marge spusese că îl cunoscuse de curând, când îl întâlnise la Roma.

Merseră să ia prânzul la un restaurant modest, între Gritti şi Rialto, specializat în fructe de mare, care erau mereu prezentate crude pe o tejghea lungă, în interior. Unul dintre platouri avea soiuri din caracatiţele mici şi mov care-i plăceau lui Dickie foarte mult, iar Tom îi spuse lui Marge, făcându-i semn când trecură pe lângă ele:

— Păcat că Dickie nu-i aici să se bucure de ele.

Marge zâmbi voioasă. Era mereu în toane bune când urma să mănânce.

Domnul Greenleaf vorbi ceva mai mult în timpul prânzului, însă chipul lui rămase împietrit. Privea mereu în jur când vorbea, parcă sperând ca Dickie să apară în orice moment. Nu, poliţia nu găsise nici urmă de indiciu, spuse el, şi tocmai aranjase ca un detectiv particular american să vină şi să soluţioneze misterul.

Asta-l făcu pe Tom să înghită în sec. Probabil bănuia că detectivii americani erau ceva mai buni decât cei italieni. Însă inutilitatea planului i se păru evidentă şi lui, şi lui Marge, al cărei chip se goli deodată de orice expresie.

— S-ar putea să fie o idee foarte bună, spuse Tom.

— Ce părere ai despre poliţia italiană? îl întrebă domnul Greenleaf.

— Păi... destul de bună, de fapt. Mai au şi avantajul că vorbesc italiană şi pot ajunge peste tot, să investigheze tot soiul de suspecţi. Bănuiesc că omul după care aţi trimis vorbeşte italiană.

— Nu ştiu. Chiar nu ştiu, spuse domnul Greenleaf frustrat, de parcă tocmai îşi dăduse seama că ar fi trebuit să întrebe şi nu o făcuse. Se numeşte McCarron. Se spune că-i foarte bun.

Probabil nu vorbeşte italiană, se gândi Tom.

— Când ajunge?

— Mâine sau poimâine. Mâine voi fi la Roma să-l întâmpin, dacă ajunge.

Domnul Greenleaf îşi terminase *vitello alia parmigiana*[63]. Nu mâncase prea mult.

[63] Antricot de vită cu mozarella (lb. it.) (n.r.).

— Tom are cea mai frumoasă casă din lume! spuse Marge, începând prăjitura cu rom din şapte straturi.

Tom îşi schimbă privirea urâcioasă într-un zâmbet.

Interogatoriul, îşi spuse el, avea să urmeze acasă, probabil când erau singuri. Ştia că domnul Greenleaf dorea să-i vorbească în particular, aşa că Tom propuse să ia cafeaua la restaurantul unde se aflau, înainte ca Marge să sugereze să meargă acasă. Lui Marge îi plăcea cafeaua făcută la filtrul lui. Chiar şi aşa, Marge rămase cu ei în living jumătate de oră, după ce ajunseră acasă. Era incapabilă să se prindă, îşi spuse Tom. În cele din urmă, Tom se încruntă glumeţ în direcţia ei şi aruncă o privire spre scări, iar ea înţelese, se lovi cu mâna peste gură şi anunţă că urcă să tragă un pui de somn. Era într-una dintre dispoziţiile ei de entuziasm invincibil. Când vorbise cu domnul Greenleaf la prânz, îi spusese că fireşte că Dickie nu era mort şi că nu trebuia deloc să se îngrijoreze, fiindcă nu-i făcea bine la digestie. De parcă tot mai avea speranţe să-i devină noră într-o zi, se gândi Tom.

Domnul Greenleaf se ridică şi începu să se plimbe, cu mâinile în buzunarele jachetei, ca un director pe cale să-i dicteze o scrisoare stenografei. Nu comentase nimic despre luxul din casă şi nici nu-l remarcase prea mult, observă Tom.

— Ei bine, Tom, începu el oftând, ce mai final, nu-i aşa?

— Final?

— Tu locuieşti în Europa, iar Richard...

— Nimeni nu a luat încă în considerare faptul că Dickie ar fi putut reveni în America, spuse Tom pe un ton plăcut.

— Nu, nici nu era posibil. Autorităţile de imigraţie din America sunt prea pe faţă pentru asta, zise domnul Greenleaf continuând să se plimbe, fără să-l privească. Care-i părerea ta adevărată despre unde se află?

— S-ar putea ascunde în Italia cu mare uşurinţă, domnule, dacă nu stă la un hotel unde trebuie să se înregistreze.

— Sunt hoteluri în Italia unde nu e necesar?

— Nu oficial. Dar oricine ştie italiană atât de bine ca Dickie poate scăpa. De fapt, dacă a mituit vreun proprietar din sudul Italiei să nu spună nimic, poate sta acolo chiar dacă respectivul ştie că-i Richard Greenleaf.

— Şi asta crezi tu c-ar putea face?

Domnul Greenleaf îl privi brusc, iar Tom văzu expresia aceea demnă de milă pe care o remarcase în prima seară când îl întâlnise.

— Nu. Cred... că e posibil. Asta-i tot ce ştiu.

Se opri.

— Îmi pare rău s-o spun, domnule, dar cred că există posibilitatea ca Dickie să fie mort.

Expresia nu se schimbă.

— Din cauza depresiei despre care mi-ai zis, de la Roma? Ce ţi-a spus, mai exact?

— Era vorba de starea lui generală, zise Tom încruntându-se. Ce s-a întâmplat cu Miles l-a bulversat. E genul de om care urăşte publicitatea de orice fel, violenţa de orice fel.

Tom îşi umezi buzele.

Agonia sa în încercarea de a se exprima era reală.

— A spus că dacă i se mai întâmplă ceva, avea să explodeze... sau nu ştia ce altceva să facă. De asemenea, pentru prima dată, mi se pare că nu mai era interesat să picteze. Poate era doar temporar, însă până atunci avusesem mereu impresia că Dickie avea să continue să picteze, orice-ar fi.

— Chiar lua pictatul aşa de în serios?

— Da. Asta da, spuse Tom ferm.

Domnul Greenleaf privi din nou spre tavan, cu mâinile la spate.

— Păcat că nu-l putem găsi pe Di Massimo ăsta. Ar putea şti câteva ceva. Am înţeles că Richard şi cu el ar fi trebuit să plece împreună în Sicilia.

— Asta nu ştiam, spuse Tom.

Ştia că domnul Greenleaf aflase asta de la Marge.

— A dispărut şi Di Massimo, dacă o fi existat vreodată. Cred că Richard l-a inventat ca să mă convingă că picta serios. Poliţia nu poate găsi niciun pictor pe nume Di Massimo pe... pe lista lor de persoane, sau ce-o mai fi.

— Eu nu l-am întâlnit niciodată, spuse Tom. Dickie a pomenit de el de câteva ori. Nu m-am îndoit niciodată de identitatea sau de existenţa lui.

Râse uşor.

— Ce ai spus mai înainte, „dacă i se mai întâmpla ceva”? Ce i se mai întâmplase?

— Nu ştiam pe atunci, la Roma, însă acum ştiu la ce se referea. L-au interogat despre barca scufundată la San Remo. V-au spus despre asta?

— Nu.

— Au găsit o barcă scufundată în San Remo. Se pare că barca dispăruse în ziua în care Dickie şi cu mine am fost acolo şi făcusem o plimbare într-o barcă de felul acela. Erau nişte bărci mici cu motor, pe care le închiria lumea. În orice caz, barca se scufundase şi erau pete pe ea, iar ei au crezut că-s de sânge. Au găsit barca chiar după moartea lui Miles şi nu m-au putut găsi atunci, fiindcă cu călătoream prin ţară, aşa că l-au întrebat pe Dickie unde eram. Cred că, pentru o vreme, Dickie a crezut că-l suspectau că mă ucisese pe mine! râse Tom.

— Dumnezeule mare!

— Ştiu doar atât, fiindcă un inspector m-a interogat despre asta la Veneţia acum câteva săptămâni. A spus că îl interogase pe Dickie în legătură cu asta, înainte. Lucru ciudat e că nu ştiam că mă caută – nu foarte serios, însă mă căutau – până ce n-am văzut într-un ziar din Veneţia. Am mers la o secţie de acolo şi m-am prezentat.

Tom zâmbea încă. Hotărâse cu zile înainte să-i povestească totul domnului Greenleaf, dacă îl vedea, fie că acesta auzise despre San Remo sau nu. Era mai bine decât să afle de la poliţie şi să i se spună că Tom fusese cu Dickie la Roma când ar fi trebuit să ştie că-l căuta poliţia. În plus, se potrivea cu ce spusese despre depresia lui Dickie.

— Nu prea înţeleg nimic, spuse domnul Greenleaf.

Se aşezase pe canapea şi asculta cu atenţie.

— Acum a trecut, fiindcă atât Dickie, cât şi eu suntem în viaţă. Motivul pentru care pomenesc toate astea e că Dickie ştia că sunt căutat de poliţie, fiindcă îl întrebaseră unde eram. Se prea poate să nu fi ştiut exact unde eram la primul interogatoriu, însă ştia că eram încă în ţară. Dar chiar şi după ce am venit la Roma să îl văd, el tot nu le-a spus că m-a văzut. Nu voia deloc să coopereze, nu avea starea necesară. Ştiu asta fiindcă chiar atunci Marge a vorbit cu mine la Roma, la hotel. Dickie ieşise să discute cu poliţia. Atitudinea lui a fost să-i lase pe poliţişti să mă găsească singuri, fiindcă el nu voia să le spună unde sunt.

Domnul Greenleaf clătină din cap, într-un fel patern, uşor nerăbdător, de parcă îi era uşor să-l recunoască pe Dickie.

— Cred că aceea a fost noaptea în care a spus că, dacă i se mai întâmplă ceva... M-a cam pus în încurcătură când eram la Veneţia. Poliţia a crezut, probabil, că sunt cretin fiindcă nu ştiusem dinainte că sunt căutat, însă chiar nu ştiusem.

— Hmmm, spuse domnul Greenleaf părând că nu-l interesează.

Tom se ridică să ia nişte brandy.

— Mă tem că nu sunt de acord cu tine, cum că Richard s-ar fi sinucis, spuse domnul Greenleaf.

— Ei bine, nici Marge nu e. Am spus doar că e o posibilitate. Nici măcar eu nu cred că e cel mai probabil.

— Nu crezi? Atunci ce crezi?

— Că se ascunde, spuse Tom. Brandy, domnule? Mă tem că e cam frig în casă, comparativ cu America.

— Aşa e.

Domnul Greenleaf acceptă paharul.

— Ştiţi, ar putea fi şi în alte ţări, nu doar în Italia, spuse Tom. Ar fi putut merge în Grecia, în Franţa sau oriunde după ce a părăsit Napoli, fiindcă au început să-l caute doar câteva zile mai târziu.

— Ştiu, ştiu, răspunse domnul Greenleaf obosit.

CAPITOLUL 26

Tom sperase ca Marge să uite de invitaţia la cocktail a anticarului de la Danieli, însă nu uitase. Domnul Greenleaf se întorsese la hotel să se odihnească în jurul orei 16.00 şi imediat ce rămăseseră singuri, Marge îi amintise lui Tom de petrecerea de la ora 17.00.

— Chiar vrei să mergi? întrebase Tom. Nici măcar nu-mi amintesc cum îl chema pe tip.

— Maloof. M-a-l-o-o-f, spuse Marge. Mi-ar plăcea să merg. Nu trebuie să stăm mult.

Aşa că merseră. Ce ura Tom mai tare era spectacolul pe care-l dădeau: nu unul, ci doi dintre actorii principali ai scandalului Greenleaf, trecând la fel de neobservaţi ca un cuplu de acrobaţi aflaţi în lumina reflectoarelor la circ. Ştia că nu reprezentau decât două nume pe care domnul Maloof le încasase, doi oaspeţi de onoare care îşi făcuseră apariţia. Desigur că domnul Maloof spusese tuturor că Marge Sherwood şi Tom Ripley participau la petrecerea lui. Era un cadru neadecvat, simţea Tom. Iar Marge nu îşi putea scuza veselia spunând doar că nu era deloc îngrijorată de lipsa lui Dickie. Lui Tom i se păru chiar că Marge dădea peste cap martini-urile fiindcă erau gratis, de parcă n-ar fi putut primi câte dorea la el acasă, sau de parcă nu avea să-i cumpere alte câteva când se întâlneau cu domnul Greenleaf la cină.

Tom bău încet un pahar şi reuşi să rămână în partea opusă a încăperii faţă de Marge. Era prietenul lui Dickie Greenleaf, când cineva începea o conversaţie întrebându-l cine este, însă o cunoştea pe Marge foarte puţin.

— Domnişoara Sherwood este oaspetele meu, spunea el cu un zâmbet încurcat.

— Şi domnul Greenleaf? Păcat că nu l-aţi adus, îi spuse domnul Maloof, strecurându-se cu eleganţa unui elefant şi ducând cu el un Manhattan uriaş, într-un pahar de şampanie.

Purta un costum în carouri din tweed englezesc ţipător, genul de model pe care-l făceau englezii, îşi zise Tom, împotriva voinţei lor, pentru americani precum Rudy Maloof.

— Cred că domnul Greenleaf se odihneşte, spuse Tom. Ne vedem cu el mai târziu, la cină.

— Ah, spuse domnul Maloof. Aţi văzut ziarele din seara asta?

Întrebase politicos, cu o faţă solemnă şi respectuoasă.

— Da, le-am văzut, răspunse Tom.

Domnul Maloof încuviinţă, fără să mai spună altceva. Tom se întrebă ce fel de lucru inconsecvent i s-ar fi adus la cunoştinţă, dacă spunea că nu văzuse ziarele. Articolele spuneau că domnul Greenleaf sosise la Veneţia şi locuia la palatul Gritti. Nu se pomenea nimic de vreun detectiv particular din America, aşteptat să sosească în ziua aceea la Roma, sau vreodată, ceea ce-l făcu pe Tom să se îndoiască de povestea domnului Greenleaf. Era ca una dintre acele poveşti spuse de altcineva sau una provenită din propriile sale temeri imaginare, care nu se bazau pe nicio fărâmă de adevăr şi de care, câteva săptămâni mai târziu, se va ruşina că le crezuse. Aşa fusese şi povestea cum că Marge şi Dickie avuseseră o aventură în Mongibello, sau fuseseră pe punctul să o aibă, sau cum că sperietura privind falsurile din februarie urma să-l ruineze şi să-l expună, dacă mai continua ca Dickie Greenleaf. De fapt, sperietura aceea trecuse. Ultima dată, şapte din zece experţi din America spuseseră că nu credeau că cecurile fuseseră falsificate. Ar fi putut semna o altă confirmare de primire de la banca americană şi să continue să fie Dickie Greenleaf la infinit, dacă nu şi-ar fi lăsat temerile imaginare să-l copleşească. Tom îşi încleştă maxilarul. Încă-l mai asculta, cu o fracţiune de creier, pe domnul Maloof, care încerca să pară inteligent şi serios, descriindu-şi expediţia în insulele Murano şi Burano din dimineaţa aceea. Cu maxilarul încleştat, Tom se încruntă ascultând şi se concentră intens asupra propriei vieţi. Poate trebuia să creadă povestea domnului Greenleaf despre venirea detectivului, până când se dovedea falsă, însă nu avea s-o lase să-l zguduie sau să-l facă să dea la iveală vreo teamă. Tom replică absent la ceva ce spusese domnul Maloof, iar acesta râse sincer amuzat şi se îndepărtă. Tom îi urmări spatele lat, cu ochi plini de dispreţ, dându-şi seama că fusese şi era în continuare nesimţit şi că trebuia să se adune, fiindcă purtarea politicoasă, chiar şi faţă de acea mână de anticari de joasă speţă, de cumpărători de gablonţuri şi scrumiere – Tom văzuse mostre ale mărfurilor lor răspândite pe patul din camera unde-şi lăsaseră hainele – era parte din datoria lui de

gentleman. Dar îi aduceau prea mult aminte de cei cărora le spusese adio la New York. De aceea i se vârau pe sub piele ca o mâncărime şi îl puneau pe fugă. Marge era motivul pentru care se afla acolo, în fond – singurul motiv.

Era vina ei. Tom luă o gură de martini, se uită la tavan şi se gândi că, în câteva luni, nervii şi răbdarea lui aveau să poată suporta chiar şi asemenea oameni, dacă se mai regăsea în compania lor. Evoluase, cel puţin de când părăsise New York-ul, şi dorea să evolueze şi mai mult. Se holbă la tavan şi se gândi să navigheze spre Grecia, pe Marea Adriatică de la Veneţia, în Marea Ionică, până la Creta. Asta urma să facă în vară. Iunie. Iunie – cât de dulce şi de plăcut era cuvântul, clar, leneş şi plin de soare! Reveria dură însă doar câteva secunde. Vocile răsunătoare, stridente, ale americanilor îşi forţară din nou drum în urechile lui şi i se înfipseră asemeni unor gheare în nervii umerilor şi în spate. Se deplasă involuntar către Marge. Se mai aflau doar două femei în încăpere, oribilele neveste ale unor afacerişti la fel de oribili, iar Tom se văzu nevoit să recunoască faptul că arăta mai bine decât oricare dintre ele. Însă vocea ei era mai rea, la fel, totuşi mai rea.

Îi stătea pe limbă să facă o remarcă despre plecare, însă, cum nu se cuvenea ca un bărbat să propună plecarea, nu spuse nimic, ci se alătură grupului lui Marge şi zâmbi. Cineva îi reumplu paharul. Marge vorbea despre Mongibello, spunându-le despre cartea ei, iar cei trei bărbaţi cu tâmplele cărunte, cu feţele boţite şi cu capetele chele păreau fermecaţi de ea.

Când Marge însăşi propuse să plece, câteva minute mai târziu, le fu foarte greu să scape de Maloof şi de cohortele lui, care erau ceva mai bete şi insistau să meargă cu toţii la cină, însoţiţi şi de domnul Greenleaf.

— Dar pentru asta-i Veneţia, pentru distracţie! repeta domnul Maloof ca un idiot, profitând de ocazie să-şi pună braţul în jurul lui Marge şi s-o înghesuie puţin, când încerca să o facă să rămână, iar Tom îşi zise că avusese noroc că nu mâncase, altfel ar fi vomitat pe loc.

— Ce număr are domnul Greenleaf? Să-l sunăm!

Domnul Maloof îşi croi drum spre telefon.

— Cred că mai bine plecăm, îi şopti Tom posomorât la ureche lui Marge.

O apucă cu duritate, dar eficace, de braţ, şi o conduse spre uşă, amândoi zâmbind şi încuviinţând din cap de la revedere pe măsură ce avansau.

— Care-i problema? întrebă Marge când ieşiră pe coridor.

— Niciuna. Doar că petrecerea ieşise de sub control, spuse Tom încercând să zâmbească.

Marge era cam pierdută, dar nu suficient ca să-şi dea seama că era ceva în neregulă cu el. Transpira. Fruntea i se acoperise de broboane, aşa că se şterse.

— Oamenii ăştia mă termină, spuse el. Vorbesc mereu despre Dickie, iar noi nici nu-i cunoaştem şi nici nu vrem. Îmi fac rău.

— Ce ciudat. Nimeni nu mi-a spus un cuvânt despre Dickie. Nici măcar nu i-au menţionat numele. Mi s-a părut mult mai bine decât ieri, la Peter.

Tom îşi ridică fruntea şi nu spuse nimic. Erau genul de oameni pe care-i dispreţuia. Cum să-i spună asta lui Marge, care era de teapa lor?

Îl luară pe domnul Greenleaf de la hotel. Era încă devreme pentru cină, aşa că luară un apetitiv într-o cafenea de pe o stradă lângă Gritti. Tom încercă să se revanşeze pentru ieşirea de la petrecere fiind plăcut şi vorbăreţ la cină. Domnul Greenleaf era bine dispus, fiindcă tocmai îşi sunase soţia, care se simţea mult mai bine. Doctorul ei încerca noi injecţii, de vreo zece zile, explică el, iar ea părea să răspundă mai bine decât la orice încercaseră înainte.

Fu o cină liniştită. Tom spuse o glumă nevinovată, destul de amuzantă, iar Marge râse la nesfârşit. Domnul Greenleaf insistă să plătească, apoi spuse că se întorcea la hotel, fiindcă nu prea se mai simţea în stare să continue. Fiindcă alesese paste şi nu mâncase salată, Tom se gândi c-ar fi putut suferi de probleme de turist. Dori să-i sugereze un remediu excelent, care putea fi găsit în orice farmacie, însă domnul Greenleaf nu era tocmai persoana căreia să-i spună ceva de genul acela pur şi simplu, chiar dacă erau singuri.

Domnul Greenleaf spuse că urma să se întoarcă în ziua următoare la Roma, iar Tom promise să-l sune în jurul orei 9.00, ca să afle cu ce tren urma să plece. Marge se întorcea împreună cu el şi era dispusă să meargă cu orice tren. Merseră înapoi la Gritti – domnul Greenleaf cu chipul său de industriaş, sub pălăria rotundă cenuşie, arăta ca o părticică din Madison Avenue

mutată pe străduţele înguste, în zigzag – şi îşi spuseră noapte bună.

— Îmi pare foarte rău că nu am apucat să petrec mai mult timp cu dumneavoastră, spuse Tom.

— Şi mie, băiete. Poate altă dată.

Domnul Greenleaf îl bătu pe umăr.

Tom se întoarse acasă cu Marge, strălucind de bucurie. Totul mersese cum nu se putea mai bine, credea el. Marge sporovăia, chicotind fiindcă-şi rupsese o bretea de la sutien şi trebuia să-l ţină cu o mână. Tom se gândea la scrisoarea pe care o primise de la Bob Delancey în acea după-amiază, prima veste de la Bob cu excepţia unei cărţi poştale primite cu mult timp în urmă. În scrisoare, Bob îi spunea cum poliţia interogase pe toţi ai casei despre o fraudă cu impozite pe venit, în urmă cu câteva luni. Se părea că escrocul folosise adresa de acasă a lui Bob ca să-şi primească cecurile şi că le luase pur şi simplu din marginea cutiei în care le punea poştaşul. Poştaşul fusese şi el interogat. Îşi amintise numele George McAlpin de pe scrisori. Lui Bob i se păruse destul de amuzant. Descrisese reacţiile unor oameni din casă, când fuseseră interogaţi. Misterul era: cine luase scrisorile adresate lui George McAlpin? Pentru Tom, povestea asta era foarte liniştitoare. Episodul cu frauda îi atârnase ca o sabie deasupra capului, fiindcă ştiuse că urma să se facă o anchetă, cândva. Era bucuros că se oprise acolo. Nu-şi putea imagina cum ar fi putut vreodată poliţia să facă legătura între Tom Ripley şi George McAlpin. În plus, aşa cum spusese Bob, escrocul nici măcar nu încercase să încaseze cecurile.

Când ajunse acasă, se aşeză în living să recitească scrisoarea lui Bob. Marge urcase să-şi pregătească bagajul şi să se culce. Tom era şi el obosit, însă anticipaţia libertăţii de a doua zi, când Marge şi domnul Greenleaf aveau să plece, era atât de plăcută, încât nu l-ar fi deranjat să stea treaz toată noaptea. Îşi scoase pantofii ca să-şi poată pune picioarele pe canapea, se întinse pe o pernă şi continuă să citească scrisoarea lui Bob.

„Poliţia crede că e vreun străin care trecea şi lua scrisorile ocazional, fiindcă niciunul dintre proştii din casa asta nu pare suspect...”

Era ciudat să citească despre cei pe care-i cunoştea în New York. Ed şi Lorraine, fata bătută în cap care încercase să se îndese în cabina lui în ziua în care luase vaporul spre Europa.

Era ciudat şi deloc îmbietor. Ce viaţă plicticoasă duceau, târându-se prin New York, intrând şi ieşind din metrouri, stând în vreun bar soios de pe Third Avenue ca să se distreze, uitându-se la televizor, sau chiar dacă aveau bani pentru un bar de pe Madison Avenue sau un restaurant bun, când şi când, cât de lipsit de farmec era totul, comparat cu cea mai mică *trattoria* din Veneţia, cu mesele sale încărcate de salată verde, cu tăvile cu brânzeturi magnifice şi cu chelnerii săi prietenoşi, care-ţi aduceau cel mai bun vin din *lume*! „Te invidiez fiindcă locuieşti în Veneţia, într-un palazzo vechi”, scrisese Bob. „Te plimbi des cu gondola? Cum sunt fetele? Devii atât de cult, încât nu vei mai vorbi cu noi când te întorci? Cât mai stai acolo, apropo?”

Pentru totdeauna, se gândi Tom. Poate că nu se va mai întoarce niciodată în State. Nu era vorba de Europa în sine, ci de nopţile petrecute de unul singur, aici şi în Roma – ele îl făceau să simtă aşa. Serile în singurătate, privind hărţi, tolănit pe canapele, frunzărind ghiduri. Serile petrecute privindu-şi hainele, ale lui şi ale lui Dickie, şi pipăind inelele lui Dickie, trecându-şi degetele peste valiza de antilopă cumpărată de la Gucci. O lustruise cu o substanţă specială, englezească. Nu că ar fi avut nevoie de lustru, fiindcă avea grijă de ea, dar pentru protecţie. Îi plăceau obiectele, nu în cantităţi industriale, doar câteva, bine ales, de care nu se despărţea. Îi dădeau respect de sine. Nu ostentaţie, ci calitate, şi dragostea care respecta calitatea. Posesiunile îi aminteau că exista şi îl făceau să se bucure de existenţa lui. Atâta tot. Şi nu-i aşa că asta conta cel mai mult? Exista. Nu mulţi erau cei care ştiau cum să se bucure de existenţa lor, chiar dacă aveau banii necesari. Nu aveai nevoie de munţi de bani, ci de o anumită siguranţă. Fusese pe drumul spre ea, chiar şi cu Marc Priminger. Apreciase posesiunile lui Marc, şi asta-l atrăsese la casă, însă nu erau ale lui şi îi fusese imposibil să înceapă să dobândească ceva al lui cu patruzeci de dolari pe săptămână. I-ar fi luat cei mai frumoşi ani din viaţă, chiar dacă strângea cureaua serios, să-şi cumpere lucrurile dorite. Banii lui Dickie îi oferiseră doar un plus de demaraj pe drumul pe care o luase. Banii îi ofereau plăcerea de a vedea Grecia, de a colecţiona olărie etruscă, dacă asta dorea (citise recent o carte interesantă pe tema asta, scrisă de un american care locuia la Roma), să se alăture unor societăţi de artă dacă avea chef şi să doneze în beneficiul lor. Îi ofereau

plăcerea, de exemplu, de a citi Malraux în acea seară, cât de târziu dorea, fiindcă nu trebuia să meargă la lucru de dimineaţă. Tocmai cumpărase o ediţie în două volume a *Psihologiei artei* lui Malraux, pe care o citea acum, cu mare plăcere, în franceză, cu ajutorul unui dicţionar. Se gândi să tragă un pui de somn, apoi să mai citească, fără să-i pese cât e ceasul. Se simţea confortabil şi somnoros, în ciuda espresso-ului. Curba canapelei i se potrivea în jurul umerilor ca braţul cuiva, sau mai bine decât braţul oricui. Hotărî să petreacă noaptea acolo. Era mai comod decât pe canapeaua de sus. Peste câteva minute poate o să urce să-şi ia o pătură.

— Tom?

Deschise ochii. Marge cobora scările, desculţă. Tom se ridică. Marge avea caseta lui de piele maronie în mână.

— Tocmai am găsit inelele lui Dickie aici, spuse ea, fără suflare.

— Ah, da. Mi le-a dat mie. Să le am în grijă.

— Când?

— La Roma, cred.

Se dădu un pas în spate, dădu peste un pantof şi îl ridică, mai mult ca să încerce să rămână calm.

— Dar ce urma să facă? De ce să ţi le dea ţie?

Căutase aţă ca să-şi coasă sutienul, se gândi Tom.

De ce dracu' nu pusese inelele în altă parte, cum ar fi în căptuşeala valizei?

— Nu ştiu, spuse Tom. Un moft, ceva. Ştii cum e el. A spus că, dacă i se întâmpla ceva, voia ca eu să am inelele.

Marge păru confuză.

— Dar unde pleca?

— La Palermo. În Sicilia.

Ţinea pantoful cu ambele mâini, într-o poziţie din care putea folosi tocul din lemn ca pe o armă. Şi imediat îi veni în minte cum avea s-o facă: o lovea cu pantoful, apoi o căra la uşa din faţă şi o lăsa să cadă în canal. Avea să spună că a căzut, alunecând pe muşchi. Şi era o înotătoare atât de bună, ar fi crezut că se poate ţine la suprafaţă.

Marge se uită lung la cutie.

— Atunci voia să se sinucidă.

— Da... dacă priveşti astfel, atunci inelele... fac să pară mai probabil că s-a sinucis.

— De ce n-ai spus nimic despre ele înainte?

— Cred c-am uitat complet. Le-am pus bine, să nu se piardă, şi nu m-am mai gândit să le verific de când mi le-a dat.

— Fie s-a sinucis, fie şi-a schimbat identitatea, nu-i aşa?

— Da, spuse Tom cu tristeţe, dar ferm.

— Ai face bine să-i spui domnului Greenleaf.

— Da, aşa voi face. Lui şi poliţiei.

— Asta lămureşte totul, spuse Marge.

Tom răsucea pantoful în mâini ca pe o pereche de mănuşi, ţinându-l totuşi în poziţie, fiindcă Marge îl privea ciudat. Încă se gândea. Glumea cu el? Ştia deja?

— Nu-mi pot imagina un Dickie fără inelele lui, spuse ea cu sinceritate.

Tom ştiu că Marge nu bănuia adevărul, iar mintea ei rătăcea spre alte lucruri.

Se relaxă atunci, lăsându-se să cadă pe canapea şi pretinzând că îşi pune pantofii.

— Exact, încuviinţă el automat.

— Dacă nu ar fi atât de târziu, l-aş suna pe domnul Greenleaf acum. Probabil că e în pat, iar dacă-i spun, n-o să doarmă toată noaptea.

Tom încercă să-şi împingă piciorul în al doilea pantof. Chiar şi degetele îi erau moi, fără putere. Îşi scormoni creierii să spună ceva amabil.

— Îmi pare rău că n-am zis mai devreme, spuse el cu o voce profundă. A fost una dintre...

— Da, pare un pic cam prostesc acum ca domnul Greenleaf să aducă un detectiv particular, nu?

Vocea îi tremura.

Tom o privi. Vedea că era pe punctul de a plânge. Era prima dată, îşi dădu seama Tom, când Marge realiza că Dickie ar fi putut fi mort, că probabil *era* mort.

— Îmi pare rău, Marge! Îmi pare rău, mai ales pentru că nu ţi-am spus mai devreme despre inele.

O înconjură cu braţul. Trebuia, fiindcă se sprijinea de el. Îi mirosi parfumul. Stradivari, probabil.

— Era unul dintre motivele pentru care eram sigur că s-a sinucis... sau că era posibil s-o fi făcut.

— Da, spuse ea pe un ton nefericit, jalnic.

Nu plângea, de fapt, ci doar se sprijinea de el, cu capul aplecat, rigid. Ca o persoană care tocmai auzise vestea că murise cineva, îşi spuse Tom. Ceea ce se întâmplase.

— Ce zici de-un brandy? întrebă el cu tandreţe.

— Nu.

— Hai să stai pe canapea.

O conduse spre canapea. Ea se aşeză, iar el traversă camera să ia sticla cu brandy şi turnă în două păhăruţe. Când se întoarse, ea dispăruse. Avu timp să-i vadă tivul halatului şi picioarele goale dispărând în capul scărilor.

Prefera să fie singură, îşi spuse. Porni să-i ducă un brandy în cameră, apoi renunţă. Probabil n-o putea ajuta. Ştia cum se simţea. Duse păhăruţele cu solemnitate la dulăpiorul cu băuturi. Voia să toarne doar unul înapoi, însă le turnă pe ambele şi apoi puse sticla la loc.

Se scufundă din nou pe canapea, întinzându-şi un picior cu laba atârnând, prea extenuat să-şi mai scoată pantofii. Era la fel de obosit ca după ce-l ucisese pe Freddie Miles, se gândi deodată, sau pe Dickie, în San Remo. Fusese atât de aproape! Îşi aminti gândurile sale reci de a o lovi cu tocul pantofului, nu prea tare, ca să nu îi sfâşie pielea, de a o târî pe uşa din faţă, lăsând luminile stinse, ca nimeni să nu-i vadă, şi de a inventa la repezeală o poveste, cum că, evident, alunecase, şi că se gândise c-ar fi putut înota înapoi la scări, aşa că nu sărise după ea şi nu strigase după ajutor până când... într-un fel, îşi imaginase până şi cuvintele exacte pe care el şi domnul Greenleaf aveau să şi le spună unul altuia după aceea, domnul Greenleaf şocat şi uimit, iar el părând tulburat, însă doar aparent. În profunzime avea să fie la fel de calm şi de sigur de sine cum fusese după uciderea lui Freddie, fiindcă povestea lui era fără cusur. La fel ca povestea din San Remo. Poveştile sale erau bune fiindcă şi le imagina intens, atât de intens, încât ajungea să le creadă.

Pentru o clipă îşi auzi propria voce spunând: şi stăteam pe trepte strigând-o, gândindu-mă că urma să iasă la suprafaţă în orice secundă, sau că îmi juca o festă... Dar nu eram sigur dacă se rănise. Fusese într-o dispoziţie atât de bună cu câteva clipe înainte...” Se încordă. Era de parcă un gramofon îi pornise în minte, de parcă în living se desfăşura o dramă pe care era incapabil să o oprească. Se putea vedea cu poliţia italiană şi cu

domnul Greenleaf lângă porţile mari care se deschideau către holul din faţă. Se putea vedea şi auzi vorbind cu sinceritate. Şi toată lumea l-ar fi crezut.

Dar ce părea să îl înspăimânte nu era dialogul sau convingerea lui halucinantă că o făcuse (ştia că nu se întâmplase), ci amintirea lui însuşi stând în faţa lui Marge cu pantoful în mână, imaginându-şi totul într-un fel rece şi metodic. Şi faptul că o mai făcuse de două ori înainte. Celelalte două erau fapte, nu produse ale imaginaţiei. Putea spune că nu-şi dorise să le facă, însă se întâmplase. Nu dorise să fie criminal. Uneori putea uita complet că ucisese, îşi dădu seama. Dar alteori, ca acum, nu putea. Uitase totul pentru o vreme în această seară, când se gândise la posesiuni, la însemnătatea lor şi la motivele pentru care-i plăcea să locuiască în Europa.

Se răsuci pe o parte, cu picioarele ridicate pe canapea. Transpira şi tremura. Ce se petrecea cu el? Ce i se întâmplase? Avea să bolborosească mâine o grămadă de prostii domnului Greenleaf, cum căzuse Marge în canal, cum strigase după ajutor şi cum sărise în apă şi nu o găsise? Chiar dacă Marge avea să se afle acolo, cu ei, urma s-o ia razna şi să dea drumul poveştii, trădându-şi pornirile de maniac?

Trebuia să se confrunte mâine cu domnul Greenleaf în problema inelelor. Trebuia să repete povestea pe care i-o spusese lui Marge. Trebuia să ofere detalii, ca s-o facă mai credibilă. Începu să inventeze. Mintea i se linişti. Îşi imagină o cameră de hotel din Roma, pe Dickie şi pe el stând şi vorbind. Dickie îşi scoase ambele inele şi i le dădu, spunând:

— Ar fi mai bine să nu spui nimănui despre asta...

CAPITOLUL 27

În dimineaţa următoare, Marge îi spuse lui Tom că îl sunase pe domnul Greenleaf la 8.30 ca să-l întrebe cât de repede puteau veni la hotel. Domnul Greenleaf probabil observase că era supărată. Tom o auzi începând să-i spună povestea inelelor. Marge folosi aceleaşi cuvinte pe care le folosise Tom – evident, îl crezuse dar Tom nu-şi putu da seama cum reacţiona domnul Greenleaf. Se temea că veştile acestea erau exact cele care aveau să atragă atenţia asupra întregului tablou, şi că domnul Greenleaf avea să fie însoţit de un poliţist care să-l aresteze pe Tom Ripley. Această posibilitate punea în altă lumină avantajul de a nu se afla acolo când domnul Greenleaf auzea despre inele.

— Ce a spus? întrebă Tom, când Marge închise.

Ea se aşeză, obosită, pe un scaun.

— Pare să simtă la fel ca mine. A spus că Dickie pare să fi dorit să se sinucidă.

Dar domnul Greenleaf avea să aibă timp la dispoziţie să se gândească la asta înainte să ajungă ei acolo, îşi spuse Tom.

— La ce oră mergem? întrebă Tom.

— I-am zis pe la 9.30 sau mai devreme. De îndată ce-am băut cafeaua. Am pus deja de cafea.

Marge se ridică şi intră în bucătărie. Era deja îmbrăcată în costumul de călătorie pe care-l purtase când sosise. Tom se ridică indecis pe marginea canapelei şi îşi slăbi cravata. Dormise în hainele de seară, pe canapea, iar Marge îl trezise coborând, cu câteva minute înainte. Cum de putuse dormi toată noaptea în camera friguroasă, nu ştia. Îl stânjenea. Marge fusese uimită să-l găsească acolo. Avea junghiuri la ceafă, la spate şi în umărul drept. Se simţea complet epuizat. Se ridică brusc.

— Merg sus să mă spăl, strigă către Marge.

Aruncă o privire în camera sa de sus şi văzu că Marge îşi împachetase valiza. O lăsase în mijlocul podelei, închisă. Tom spera că ea şi domnul Greenleaf urmau totuşi să plece cu unul dintre trenurile de dimineaţă. Probabil că aveau să plece, fiindcă domnul Greenleaf trebuia să se întâlnească astăzi cu detectivul american.

Tom se dezbrăcă în camera de lângă cea a lui Marge, apoi intră în baie şi dădu drumul la duş. După ce îşi aruncă o privire în oglindă, decise să se bărbierească mai întâi. Intră înapoi în cameră să-şi ia aparatul electric pe care-l luase din baie, fără vreun motiv anume, pentru vizita lui Marge. Întorcându-se, auzi telefonul sunând. Marge răspunse. Tom se aplecă peste balustradă, ascultând.

— Ah, bine, spuse ea. Da, nu contează dacă nu... Da, îi spun... Da, da, ne grăbim. Tom se spală... Ah, mai puţin de o oră. La revedere!

O auzi apropiindu-se de scări şi se dădu înapoi, fiindcă era dezbrăcat.

— Tom? strigă ea. Detectivul din America a ajuns! Tocmai l-a sunat pe domnul Greenleaf şi vine de la aeroport!

— Bine! strigă Tom şi intră furios în dormitor.

Închise duşul şi băgă aparatul de ras în priza de perete. Şi dacă ar fi fost sub duş? Marge ar fi strigat oricum la el, presupunând că o auzea. Avea să fie bucuros când pleca şi spera să plece în acea dimineaţă. Asta dacă domnul Greenleaf şi cu ea nu hotărau să rămână şi să vadă ce avea să facă detectivul cu el. Tom ştia că detectivul venise la Veneţia special să-l vadă pe el, altfel ar fi aşteptat să-l întâlnească pe domnul Greenleaf la Roma. Tom se întrebă dacă şi Marge îşi dădea seama de asta. Probabil că nu. Presupunea o minimă abilitate de deducţie.

Tom se îmbrăcă într-un costum modest, cu cravată, şi coborî să bea cafea cu Marge. Făcuse un duş pe cât de fierbinte suporta şi se simţea mult mai bine. Marge nu spuse nimic la cafea, decât că inelele aveau să facă diferenţa atât pentru domnul Greenleaf, cât şi pentru detectiv. Se referea la faptul că şi detectivul avea să considere totul o sinucidere. Tom spera să aibă dreptate. Totul depindea de ce fel de om era detectivul acela. Totul depindea de prima impresie pe care i-o făcea.

Era o nouă zi cenuşie, apăsătoare. Nu mai ploua la ora 9.00, dar plouase şi avea să plouă iar, probabil către prânz. Tom şi Marge luară gondola de pe treptele catedralei San Marco, şi merseră de acolo la Gritti. Îi telefonară domnului Greenleaf în cameră. Domnul Greenleaf le spuse că domnul McCarron era acolo şi le ceru să urce şi ei.

Domnul Greenleaf le deschise uşa.

— Bună dimineaţa, spuse el.

Îi apăsă braţul lui Marge, părinteşte.

— Tom...

Tom intră în urma lui Marge. Detectivul se afla ia fereastră. Era un bărbat scund şi plinuţ, de vreo treizeci şi cinci de ani. Chipul lui arăta prietenos şi alert. Părea de o inteligenţă moderată, nimic mai mult decât atât, fu impresia lui Tom.

— Acesta este Alvin McCarron, spuse domnul Greenleaf. Domnişoara Sherwood şi domnul Ripley.

Se salutară cu toţii.

Tom remarcă o valiză nou-nouţă pe pat, cu nişte hârtii şi fotografii împrăştiate în jur. McCarron îl cerceta din priviri.

— Înţeleg că eşti prieten cu Richard? întrebă el.

— Amândoi suntem, spuse Tom.

Fură întrerupţi o clipă, cât domnul Greenleaf se asigură că aveau unde să se aşeze cu toţii. Era o cameră măricică, mobilată din plin, cu ferestre care dădeau spre canal.

Tom se aşeză într-un fotoliu fără braţe, tapiţat cu roşu. McCarron se instalase pe pat şi se uita prin teancul de hârtii. Tom văzu câteva copii, care păreau făcute după cecurile lui Dickie. Erau şi câteva poze de-ale lui Dickie.

— Aveţi inelele? întrebă detectivul uitându-se de la Tom la Marge.

— Da, spuse cu solemnitate Marge, ridicându-se.

Scoase inelele din geantă şi i le dădu lui McCarron.

McCarron le ţinu în palmă şi i le arătă domnului Greenleaf.

— Sunt inelele lui? întrebă el.

Domnul Greenleaf încuviinţă, după o singură privire. Chipul lui Marge căpătă o expresie ofensată, de parcă urma să spună: „Îi cunosc inelele la fel de bine ca domnul Greenleaf, sau poate mai bine!”

McCarron se întoarse spre Tom.

— Când vi le-a dat? întrebă el.

— La Roma. Din câte îmi amintesc, aproximativ în 3 februarie, chiar la câteva zile după uciderea lui Freddie Miles, răspunse Tom.

Detectivul îl studia cu ochii lui de un căprui blând, curioşi. Sprâncenele sale ridicate îi săpau câteva riduri în pielea tăbăcită de pe frunte. Avea păr castaniu, ondulat, tăiat foarte scurt în părţi, cu câte o buclă înălţată deasupra frunţii, într-un stil mai

degrabă drăguţ, studenţesc. Tom îşi zise că faţa lui nu trăda nimic pentru că era bine antrenată.

— Ce v-a spus când vi le-a dat?

— A spus că, dacă i se întâmpla ceva, dorea să am eu inelele. L-am întrebat ce credea că i se va întâmpla. A spus că nu ştie, dar că s-ar putea să se întâmple.

Tom făcu o pauză deliberată.

— Nu părea mai deprimat atunci decât în multe alte ocazii. Vorbisem cu el, aşa că nu mi-a trecut prin minte că urma să se sinucidă. Ştiam că dorea să plece, atât.

— Unde? întrebă detectivul.

— La Palermo, spuse el.

Tom o privi pe Marge şi zise:

— Cred că mi le-a dat când am vorbit noi la Roma, la Inghilterra. Atunci, sau în ziua următoare. Îţi aminteşti data?

— Da, 2 februarie, spuse Marge cu o voce supusă.

McCarron lua notiţe.

— Altceva? îl întrebă pe Tom. Ce oră era? Băuse?

— Nu. Bea foarte puţin. Cred că era după-amiaza devreme. A spus că era mai bine să nu pomenesc despre inele nimănui şi fireşte c-am fost de acord. Am pus inelele deoparte şi am uitat complet de ele, aşa cum i-am spus şi domnişoarei Sherwood. Bănuiesc că motivul a fost că mi-am spus mie însumi că nu voia să spun nimănui despre ele.

Tom vorbea cu sinceritate, poticnindu-se un pic, fără să-şi măsoare cuvintele prea mult, aşa cum ar fi vorbit oricine în condiţiile respective.

— Ce ai făcut cu inelele?

— Le-am pus într-o cutie veche de-a mea, în care ţin nasturi.

McCarron îl privi o clipă în tăcere, iar Tom profită de pauză ca să se pregătească pentru ce urma. Dinspre chipul acela placid, însă alert, de irlandez, putea veni orice, o întrebare neaşteptată sau o declaraţie plată că nu-l credea. Tom se agăţă mai tare, mental, de propria versiune a faptelor, hotărât să le apere până la moarte. În tăcere, Tom aproape că o putea auzi pe Marge respirând, iar tusea domnului Greenleaf îl făcu să tresară. Acesta arăta remarcabil de calm, aproape plictisit. Tom se întrebă dacă domnul Greenleaf plănuise cumva cu McCarron vreo schemă împotriva lui, pe baza poveştii cu inelele.

— Este genul de om care-ţi împrumută inelele lui ca pe nişte talismane pentru scurtă vreme? A mai făcut vreodată aşa ceva? întrebă McCarron.

— Nu, răspunse Marge înaintea lui Tom.

Tom începu să respire mai uşor. Vedea că McCarron nu ştia încă exact ce să înţeleagă. Aştepta răspunsul lui.

— Mi-a mai împrumutat lucruri înainte, spuse el. Mi-a spus să iau din cravatele şi jachetele lui, uneori. Dar inelele sunt lucruri complet diferite, evident.

Simţise nevoia să spună asta, fiindcă Marge ştia, cu siguranţă, că Dickie îl găsise îmbrăcat în hainele lui.

— Nu mi-l pot imagina pe Dickie fără inele, îi spuse Marge lui McCarron. Şi-l scotea pe cel verde când mergea să înoate, însă şi-l punea mereu înapoi imediat. Făceau parte din ritualul lui. De aceea cred că fie intenţiona să se sinucidă, fie să-şi schimbe identitatea. McCarron încuviinţă.

— Ştiţi să fi avut duşmani?

— Niciunul, spuse Tom. M-am gândit la asta.

— Vreun motiv pentru care ar fi vrut să se deghizeze sau să-şi asume altă identitate?

Tom răspunse cu grijă, răsucindu-şi gâtul dureros:

— E posibil să fi făcut asta, însă ar fi destul de greu să reuşească asta în Europa. Ar fi trebuit să aibă alt paşaport, în orice ţară intra, avea nevoie de paşaport. Ar fi avut nevoie de paşaport chiar şi ca să se cazeze la hotel.

— Mi-ai spus că n-ar fi avut neapărat nevoie de paşaport, spuse domnul Greenleaf.

— Da, am spus asta despre micile hoteluri din Italia. E o posibilitate vagă, desigur. Dar după toată publicitatea asta pe tema dispariţiei lui, nu văd cum ar fi putut să-şi păstreze identitatea secretă, spuse Tom. Cineva l-ar fi trădat până acum.

— Păi, a plecat cu paşaportul propriu, evident, spuse McCarron, fiindcă a intrat în Sicilia cu el şi s-a înregistrat la un hotel mare.

— Da, spuse Tom.

McCarron luă notiţe un moment, apoi se uită la Tom.

— Dumitale cum ţi se pare, domnule Ripley? McCarron nu terminase, nici pe departe, îşi spuse Tom.

McCarron o să vrea să mai vorbească cu el, dar singur.

— Mă tem că sunt de acord cu domnişoara Sherwood. Se pare că s-a sinucis şi a avut intenţia asta de la bun început. Am mai spus asta şi domnului Greenleaf.

McCarron se uită la domnul Greenleaf, însă acesta nu spuse nimic, ci doar îl privea, în aşteptare. Tom avu sentimentul că McCarron era tentat şi el să creadă că Dickie era mort şi că era o risipă de timp şi de bani să vină aici.

— Voiam doar să mai verific o dată faptele, spuse el întorcându-se la scotocitul prin hârtiile sale. Richard a fost văzut ultima oară în 15 februarie, când s-a dat jos de pe vapor la Napoli, venind de la Palermo.

— Corect, spuse domnul Greenleaf. Un steward îşi aminteşte că l-a văzut.

— Dar nici urmă de el la vreun hotel după aceea, şi nimeni n-a mai vorbit cu el de atunci.

McCarron privi de la domnul Greenleaf la Tom.

— Exact, confirmă Tom.

McCarron o privi pe Marge.

— Exact, spuse Marge.

— Şi când l-aţi văzut ultima dată, domnişoară Sherwood?

— În 23 noiembrie, când a plecat la San Remo, spuse prompt Marge.

— Pe atunci eraţi în Mongibello? întrebă McCarron pronunţând numele orăşelului cu un „g” dur, ca un om care nu cunoştea italiana.

— Da, spuse Marge. Am ratat şansa de a-l vedea la Roma, în februarie, însă ultima dată când l-am văzut a fost în Mongibello.

Biata Marge! Tom simţi parcă un val de afecţiune pentru ea, în ciuda a tot ce se întâmplase. Începuse să simtă afecţiune încă de dimineaţă, deşi Marge îl enervase.

— Încerca să evite pe toată lumea, la Roma, explică Tom. De aceea, când mi-a dat prima dată inelele, am crezut că are un plan de a scăpa de toţi cunoscuţii, de a merge să trăiască în alt oraş, de a dispărea o vreme.

— De ce crezi că ar fi vrut asta?

Tom elaboră, pomenind de moartea lui Freddie Miles şi de efectul avut de această tragedie asupra lui Dickie.

— Credeţi că Richard ştia cine-l ucisese pe Freddie Miles?

— Nu. Sunt convins că nu ştia.

McCarron aşteptă părerea lui Marge.

— Nu, spuse ea clătinând din cap.

— Gândiţi-vă un minut, îi spuse McCarron lui Tom. Nu credeţi că asta i-ar explica într-un fel comportamentul? Nu credeţi că de asta evită să se prezinte la poliţie şi se ascunde?

Tom se gândi o clipă.

— Nu mi-a dat nici un singur indiciu în acest sens.

— Credeţi că Dickie se temea de ceva?

— Nu-mi dau seama de ce ar fi putut să se teamă.

McCarron îl întrebă pe Tom cât de apropiat fusese Dickie de Freddie Miles, ce prieteni comuni mai aveau, dacă ştia despre vreo datorie între ei, despre prietene – „Doar Marge, din câte ştiu”, răspunse Tom, iar Marge protestă că nu era prietena lui Freddie, aşa că nu se putea să fi fost vreo rivalitate din cauza ei – şi dacă Tom era, în opinia lui, cel mai bun prieten al lui Dickie în Europa?

— Nu prea cred, răspunse Tom. Cred că Marge Sherwood este. Abia dacă ştiu câţiva dintre prietenii lui Dickie din Europa.

McCarron îi studie chipul.

— Ce credeţi despre acele falsuri?

— Sunt falsuri? Credeam că nu e sigur.

— Eu nu cred că sunt, răspunse Marge.

— Opiniile par împărţite, spuse McCarron. Experţii nu consideră că scrisoarea adresată băncii din Napoli este un fals, ceea ce nu poate decât să însemne că, dacă e într-adevăr vorba de un fals, Dickie acoperă pe cineva. Dacă ar fi un fals, pe cine ar putea acoperi?

Tom ezită un moment, dar Marge spuse:

— Aşa cum îl cunosc, nu-mi pot imagina că ar acoperi pe cineva. De ce ar face-o?

McCarron se uita la Tom, dar fie că dezbătea dacă fusese sincer, fie că rumega tot ce auzise, Tom n-ar fi putut ghici. McCarron arăta ca un vânzător de maşini, tipic american, sau ca orice alt fel de comerciant, îşi spuse Tom. Era vesel, prezentabil, cu intelect mediu, capabil să discute despre baseball cu un bărbat sau să facă un compliment stupid unei femei. Tom nu avea o părere prea grozavă despre el, dar, pe de altă parte, nu era înţelept să-şi subestimeze oponentul. Gura mică şi moale a lui McCarron se deschise şi Tom auzi:

— Domnule Ripley, ai putea să cobori cu mine câteva minute, dacă mai ai timp?

— Sigur, spuse Tom ridicându-se.

— Nu va dura mult, le spuse McCarron domnului Greenleaf şi lui Marge.

Tom privi înapoi din uşă, fiindcă domnul Greenleaf se ridicase să spună ceva, dar Tom nu-l auzi. Îşi dăduse seama că afară ploua. Pânze subţiri şi cenuşii de ploaie se izbeau de ferestre. Fu ca o ultimă privire, înceţoşată şi grăbită: silueta lui Marge, părând mică şi înghesuită în încăperea masivă, domnul Greenleaf bodogănind ca un bătrân, protestând. Dar acum camera confortabilă era parte din altă lume, alături de priveliştea de peste canal, unde se afla casa lui – acum invizibilă, din cauza ploii pe care poate nu avea să o revadă.

Domnul Greenleaf întrebă:

— Dar... reveniţi în câteva minute?

— Sigur că da, răspunse McCarron cu fermitatea impersonală a unui călău.

Merseră spre lift. Aşa se proceda? se întrebă Tom. O discuţie intimă pe hol. Urma să fie dat pe mâna poliţiei italiene, apoi McCarron se va întoarce în cameră, aşa cum promisese. McCarron adusese câteva hârtii din valiza lui. Tom se uită la forma verticală ornamentală aflată lângă panoul cu numărul etajului din lift: avea un design în formă de ou, încadrat de patru puncte în relief – formă de ou şi puncte până jos. „Gândeşte-te la o remarcă normală, de bun-simţ, despre domnul Greenleaf, de exemplu”, îşi spuse Tom. Scrâşni din dinţi. Spera să nu înceapă să transpire. Nu începuse încă, dar poate că avea să i se împrăştie pe toată faţa când ajungeau în hol. McCarron abia dacă-i ajungea la umăr. Tom se întoarse spre el chiar când liftul se opri şi spuse posomorât, dezvelindu-şi dinţii într-un zâmbet:

— Prima dată la Veneţia?

— Da, răspunse McCarron traversând holul. Să intrăm aici?

Arătă spre cafenea. Tonul său era politicos.

— Desigur, spuse Tom.

Cafeneaua nu era aglomerată, dar nu exista nici măcar o masă care să fie departe de raza auditivă a celorlalte. Avea să-l acuze McCarron într-un asemenea loc, expunându-i în linişte fapt după fapt? Se aşeză pe scaunul pe care McCarron îl trăsese pentru el. Detectivul se aşeză cu spatele la perete.

Apăru un chelner.

— *Signori*?

— Cafea, spuse McCarron.

— Cappuccino, spuse Tom. Ce fel de cafea, cappucino sau espresso?

— Care e cea cu lapte? Cappuccino?

— Da.

— Din aceea vreau.

Tom dădu comanda.

McCarron îl privi. Gura sa mică zâmbea într-o parte. Tom îşi imagină trei sau patru începuturi de conversaţie diferite: „L-aţi ucis pe Richard, nu-i aşa? Inelele v-au trădat, nu?" Sau: „Spuneţi-mi despre barca din San Remo, domnule Ripley. În detaliu!" Sau, mai pe ocolite: „Unde vă aflaţi în 15 februarie, când Richard a ajuns în... Napoli? În regulă, dar unde locuiaţi? Unde locuiaţi în ianuarie, de exemplu? Puteţi dovedi asta?"

McCarron nu spunea nimic, ci doar îşi privea mâinile dolofane, zâmbind vag. De parcă ar fi fost atât de absurd de uşor pentru el să se desfăşoare, îşi spuse Tom, încât abia mai putea să se abţină şi să se exprime în cuvinte.

La masa de alături, patru italieni bodogăneau ca la balamuc, scoţând hohote ca nişte scârţâituri. Tom voia să se îndepărteze de ei. Rămase nemişcat.

Se încordă până când trupul i se păru din fier, până când tensiunea pură dădu naştere la sfidare. Se auzi întrebând cu o voce incredibil de calmă:

— Aţi avut timp să vorbiţi cu *tenente* Roverini când aţi venit la Roma?

În acelaşi timp îşi dădu seama că avea şi un scop ascuns în întrebare: voia să ştie dacă McCarron auzise despre barca din San Remo.

— Nu, n-am avut, spuse McCarron. Mă aştepta mesajul cum că domnul Greenleaf va fi azi la Roma, însă am ajuns atât de devreme, încât m-am gândit să zbor încoace şi să-l prind, ca să vorbesc şi cu dumneavoastră.

McCarron îşi privi hârtiile, apoi întrebă:

— Ce fel de om este Richard? Cum l-aţi descrie, ca personalitate?

Cum avea McCarron să-l facă să mărturisească astfel? Să deducă alte indicii din cuvintele pe care le alegea ca să-l descrie? Sau nu voia decât opinia obiectivă, pe care nu o putea obţine de la părinţii lui Dickie?

— Îşi dorea să fie pictor, începu Tom, dar ştia că nu avea să fie niciodată suficient de bun. Încerca să se poarte de parcă nu-i păsa, de parcă era perfect în regulă cu viaţa pe care o ducea aici, în Europa.

Îşi umezi buzele.

— Dar cred că viaţa asta începuse să-l obosească. Tatăl său nu era de acord, aşa cum cred că ştiţi. Iar Dickie ajunsese într-un punct dificil cu Marge.

— Adică?

— Marge era îndrăgostită de el, însă el nu îi împărtăşea sentimentul, şi în acelaşi timp o vedea atât de des în Mongibello, încât ea tot spera...

Tom începea să se simtă mai sigur pe el, însă se prefăcea că avea dificultăţi de exprimare.

— De fapt, n-a discutat niciodată despre asta cu mine. Vorbea foarte frumos despre Marge. Era foarte ataşat de ea, însă era evident pentru toţi, inclusiv pentru Marge, că nu avea să se căsătorească cu ea. Dar Marge nu renunţa. Cred că din acest motiv a plecat Dickie din Mongibello.

Lui Tom i se părea că McCarron îl asculta cu răbdare şi înţelegere.

— Ce vreţi să spuneţi? Cum nu a renunţat? Ce a făcut?

Tom aşteptă până când chelnerul aşează pe masă cele două ceşti înspumate de cappuccino şi puse nota între ele, sub zaharniţă.

— Îi scria mereu, dorea să-l vadă, dar în acelaşi timp era foarte diplomată, sunt sigur, şi nu i se băga în suflet când avea nevoie să fie singur. Dickie mi-a spus toate astea în Roma, când ne-am văzut. A spus, după uciderea lui Miles, că nu avea dispoziţia necesară s-o vadă pe Marge şi că se temea că avea să vină de la Mongibello la Roma când afla despre toată încurcătura.

— De ce credeţi că era agitat după crimă?

McCarron luă o gură de cafea şi tresări fiindcă era neaşteptat de fierbinte sau de amară. O amestecă.

Tom îi explică. Fuseseră prieteni buni, iar Freddie fusese ucis la doar câteva minute după ce-i părăsise locuinţa.

— Credeţi că Richard l-a ucis pe Freddie? întrebă încet McCarron.

— Nu.

— De ce?

— Fiindcă nu avea motiv să-l ucidă, cel puţin nu din câte ştiu eu.

— De obicei, oamenii zic: „Nu mă aşteptam de la Cutărescu să fie capabil de crimă”, spuse McCarron. Credeţi că Richard era capabil de crimă?

Tom ezită, căutând cu onestitate adevărul.

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Nu ştiu ce fel de oameni sunt capabili de crimă. L-am văzut furios...

— Când?

Tom descrise cele două zile la Roma, când, povesti el, Dickie fusese furios şi frustrat fiindcă poliţia îl hărţuia şi se mutase din apartamentul lui ca să evite telefoanele de la prieteni şi străini. Tom legă asta de o frustrare din ce în ce mai agravată a lui Dickie, fiindcă nu progresa aşa cum şi-ar fi dorit cu pictura. Îl prezentă pe Dickie ca încăpăţânat şi mândru, care se temea de tatăl său şi, drept urmare, era decis să-i sfideze dorinţele, un tip uşor rătăcit, care era generos cu străinii, dar şi cu prietenii, un tip care-şi schimba des dispoziţia – de la sociabil la retras –, dintr-odată. Rezumă totul spunând că Dickie era un tânăr foarte obişnuit, căruia îi plăcea să creadă că era extraordinar.

— Dacă s-a sinucis, conchise Tom, cred că a fost fiindcă şi-a dat seama că avea anumite... hibe. E mult mai simplu pentru mine să mi-l imaginez sinucigaş decât criminal.

— Dar eu nu sunt atât de convins că nu l-a ucis pe Freddie Miles. Dumneata eşti?

McCarron era perfect sincer. Tom era sigur de asta. Se aştepta chiar să-l apere acum pe Dickie, fiindcă fuseseră prieteni. Tom simţi cum o parte din teroare îl părăseşte, însă numai o parte, de parcă s-ar fi topit ceva, încetişor, înăuntrul lui.

— Nu sunt sigur, spuse Tom, dar nu cred că a făcut-o.

— Nici eu nu sunt sigur. Dar ar explica multe, nu?

— Da, răspunse Tom. Totul.

— Ei bine, asta-i doar prima mea zi de lucru, spuse McCarron zâmbind optimist. Nici măcar nu m-am uitat peste raportul de la Roma. Voi dori, probabil, să vă vorbesc iar, după ce merg acolo.

Tom îl privi lung. Părea să se fi terminat.

— Vorbiţi italiana?

— Nu, nu prea bine, dar o pot citi. Mă descurc mai bine în franceză, dar o scot eu cumva la capăt, spuse McCarron, de parcă nu avea prea mare importanţă.

Avea mare importanţă, îşi zise Tom. Nu şi-l putea imagina pe McCarron extrăgând tot ce ştia Roverini despre cazul Greenleaf doar cu ajutorul unui traducător. Nici n-ar fi putut să interogheze oameni precum soţia proprietarului la care stătuse Dickie în chirie la Roma. Asta era de o importanţă vitală.

— Am discutat cu Roverini aici, la Veneţia, acum câteva săptămâni, spuse Tom. Să-i transmiteţi salutări!

— Voi face asta.

McCarron îşi termină cafeaua.

— Ştiindu-l pe Dickie, în ce locuri credeţi c-ar fi mers dacă ar fi vrut să se ascundă?

Tom se foi uşor în scaun. McCarron se gândea deja la ultimele variante posibile.

— Cred că-i place Italia cel mai mult. N-aş paria pe Franţa. Îi mai place şi Grecia. A vorbit despre Mallorca cândva. Ar putea fi oriunde în Spania, presupun.

— Înţeleg, spuse McCarron oftând.

— Vă întoarceţi azi la Roma?

McCarron ridică din sprâncene.

— Cred că da, dacă pot să dorm câteva ore aici. N-am mai dormit de două zile.

Se ţinea bine, îşi spuse Tom.

— Cred că domnul Greenleaf se interesa de trenuri. Sunt două în dimineaţa aceasta şi probabil mai multe după-amiază. Plănuia să plece azi.

— Putem pleca azi, zise McCarron întinzându-se după notă. Mulţumesc de ajutor, domnule Ripley. Am adresa dumneavoastră şi numărul de telefon, în caz că trebuie să ne revedem.

Se ridicară.

— Aş putea să le spun la revedere lui Marge şi domnului Greenleaf?

Sigur că putea. Urcară iar în lift. Tom trebui să se abţină să nu fluiere. *Papa non vuole* îi suna prin cap.

Tom se uită îndeaproape la Marge când intrară, căutând semne de ostilitate. Marge avea un aspect uşor tragic, atât. De parcă rămăsese recent văduvă.

— Aş dori să o întreb câte ceva în particular şi pe domnişoara Sherwood, zise McCarron. Asta dacă nu vă deranjează, îi spuse domnului Greenleaf.

— Deloc. Voiam să cobor să cumpăr nişte ziare, spuse domnul Greenleaf.

McCarron continua. Tom îşi luă la revedere de la Marge şi de la domnul Greenleaf, în cazul în care plecau la Roma şi nu avea să-i revadă. Îi spuse lui McCarron:

— M-aş bucura să vin la Roma oricând, dacă vă pot fi de ajutor. Mă aştept să fiu aici până la sfârşitul lui mai.

— Poate reuşim să ne vedem înainte, spuse McCarron cu zâmbetul lui irlandez încrezător.

Tom coborî în hol cu domnul Greenleaf.

— M-a tot întrebat aceleaşi lucruri, îi spuse Tom. Şi ce cred despre firea lui Richard.

— Şi care-i părerea ta? întrebă domnul Greenleaf pe un ton disperat.

Tom ştia că pentru domnul Greenleaf ambele comportamente, şi sinuciderea, şi fuga de responsabilitate erau la fel de condamnabile.

— I-am spus ce cred eu, răspunse Tom. Că e capabil şi să fugă, şi să se sinucidă.

Domnul Greenleaf nu comentă, ci îl bătu doar pe braţ.

— La revedere, Tom!

— La revedere! spuse Tom. Să-mi trimiteţi veşti!

Totul era în regulă între el şi domnul Greenleaf, îşi spuse Tom. Şi totul avea să fie bine şi cu Marge. Acceptase explicaţia sinuciderii şi aceea era direcţia în care mintea ei avea să funcţioneze de acum înainte.

Tom îşi petrecu după-amiaza acasă, aşteptând un telefon, măcar un singur telefon de la McCarron, chiar dacă nu era despre ceva important. Dar telefonul nu sună. Îl sună doar Titi, contesa locală, care-l invită la un cocktail în după-amiaza aceea. Tom acceptă.

De ce să se aştepte la necazuri din partea lui Marge? Nu-i făcuse niciodată probleme. Sinuciderea era o idee fixă, iar ea avea să aranjeze totul, în imaginaţia ei plată, ca să se potrivească cu această idee.

CAPITOLUL 28

McCarron îl sună pe Tom a doua zi, de la Roma, cerând numele tuturor celor cunoscuţi de Dickie în Mongibello. Asta părea să fie tot ce dorea să ştie, pentru că îşi alocă mult timp notării numelor şi comparării numelor cu lista pe care i-o dăduse Marge. Majoritatea erau deja pe lista ei, însă Tom îi enumeră pe toţi, cu tot cu adresele lor dificile: Giorgio, fireşte, apoi Pietro, proprietarul de bărci, mătuşa Maria a lui Fausto, al cărui nume nu îl cunoştea, deşi îi spuse lui McCarron, într-un mod complicat, cum putea ajunge la casa ei, Aldo băcanul, familia Cecchi şi chiar bătrânul Stevenson, pictorul retras care locuia chiar lângă sat şi pe care Tom nu-l întâlnise niciodată. Îi luă câteva minute bune să-i enumere pe toţi. Avea să dureze zile întregi până când McCarron îi verifica, probabil. Menţiona pe toată lumea, mai puţin pe *signor* Pucci, care se ocupase de vânzarea casei şi a bărcii lui Dickie şi care avea să-i spună, fără îndoială, lui McCarron, dacă nu aflase deja de la Marge, că Tom Ripley venise la Mongibello să se ocupe de afacerile lui Dickie. Tom nu se gândise foarte serios dacă McCarron ştia că se ocupase de mutarea lui Dickie. Cât despre oameni precum Aldo sau Stevenson, McCarron n-avea decât să afle tot ce putea de la ei.

— Cineva din Napoli? întrebă McCarron.

— Nu, din câte ştiu.

— Roma?

— Îmi pare rău, nu l-am văzut cu vreun prieten la Roma.

— Nu l-aţi întâlnit niciodată pe, ăăă, Di Massimo?

— Nu. L-am văzut o dată, spuse Tom, dar nu am făcut cunoştinţă.

— Cum arăta?

— Păi, era la un colţ de stradă. L-am lăsat pe Dickie, care trebuia să se vadă cu el, aşa că nu eram foarte aproape. Părea de vreun metru şaptezeci, la vreo cincizeci de ani, cu păr negru încărunţit – cam atât îmi amintesc. Părea de constituţie solidă. Purta un costum gri-deschis.

— OK, spuse absent McCarron, părând că notase totul. Cred că asta-i tot. Mulţumesc mult, domnule Ripley!

— Cu mare plăcere. Mult succes!

Apoi Tom aşteptă liniştit în casă câteva zile, aşa cum ar fi făcut oricine când căutarea unui prieten drag atingea apogeul. Refuză trei sau patru invitaţii la petreceri. Ziarele îşi recăpătaseră interesul pentru dispariţia lui Dickie, inspirate de prezenţa în Italia a unui detectiv particular american, angajat de tatăl dispărutului. Când nişte fotografi de la *Europeo* şi *Oggi* veniră să facă poze cu el şi cu casă, le spuse ferm să plece şi chiar luă un tânăr insistent de braţ şi îl expedie de-a curmezişul livingului, către uşă. Dar nu se întâmplă nimic important în cinci zile, niciun telefon, nicio scrisoare, nici măcar de la *tenente* Roverini. Tom îşi imagina uneori ce era mai rău, mai ales la lăsarea serii, când se simţea mai deprimat decât în alte momente ale zilei, şi-i imagina pe Roverini şi pe McCarron laolaltă, dezvoltând teoria conform căreia Dickie dispăruse în noiembrie. Şi-l imagina pe McCarron verificând data când îşi cumpărase maşina, începând să devină suspicios când afla că Dickie nu se întorsese după excursia de la San Remo şi că Tom Ripley fusese cel care venise să se ocupe de lucrurile lui. Măsură iar şi iar salutul de rămas-bun al domnului Greenleaf din acea dimineaţă la Veneţia, îl interpretă ca neprietenos. Şi-l imagină având o criză de nervi la Roma, când niciun rezultat nu avea să apară în urma tuturor eforturilor şi cerând dintr-odată să fie investigat în amănunt Tom Ripley, haimanaua pe care o trimisese aici pe banii lui ca să-i aducă fiul înapoi.

Dar, în fiecare dimineaţă, Tom era din nou optimist. Partea bună era că Marge credea necondiţionat că Dickie îşi petrecuse acele luni agonizând la Roma şi îi păstrase probabil toate scrisorile, pe care avea să le aducă drept probe lui McCarron. Erau nişte scrisori excelente. Tom se bucura că petrecuse atât de mult timp gândindu-le. Marge era un avantaj, mai degrabă. Era foarte bine că lăsase jos pantoful în seara când descoperise ea inelele.

În fiecare dimineaţă privea soarele de la fereastra dormitorului său, răsărind din ceaţa iernii, luptându-se să ajungă sus, deasupra oraşului liniştit şi reuşind, în sfârşit, să dea câteva ore de căldură înainte de prânz. Începutul calm al fiecărei zile era ca o promisiune de pace pentru viitor. Zilele deveneau tot mai călduroase. Era mai multă lumină şi mai puţină ploaie. Primăvara aproape sosise, iar într-una din acele dimineţi, una

mai frumoasă decât oricare alta, avea să plece de acasă şi să se urce pe un vapor spre Grecia.

În seara celei de-a şasea zile de la plecarea domnului Greenleaf împreună cu McCarron, Tom îl sună la Roma. Domnul Greenleaf nu avea nimic nou de raportat, însă Tom nu se aşteptase la altceva. Marge plecase acasă. Câtă vreme domnul Greenleaf se afla în Italia, îşi spuse Tom, ziarele aveau să publice ceva despre caz în fiecare zi. Dar şi ziarele rămăseseră fără noutăţi senzaţionale despre cazul Greenleaf.

— Ce mai face soţia dumneavoastră? întrebă Tom.

— Binişor. Cred că oboseala îşi spune cuvântul, totuşi. Am vorbit cu ea aseară.

— Îmi pare rău, spuse Tom.

Ar fi trebuit să-i scrie o scrisoare frumoasă, se gândi el, în semn de prietenie cât timp domnul Greenleaf era departe, iar ea, singură. Îşi dori să se fi gândit la asta înainte.

Domnul Greenleaf spuse că urma să plece la sfârşitul săptămânii, prin Paris, unde poliţia franceză continua şi ea căutarea. McCarron îl însoţea, iar dacă nu se întâmpla nimic la Paris, plecau amândoi acasă.

— Mi-e clar, mie şi tuturor, spuse domnul Greenleaf, că fie a murit, fie se ascunde. Nu există colţ pe lume unde să nu fi fost făcută publică această căutare. Poate doar în Rusia. Doamne, n-a arătat vreo înclinaţie spre Rusia, nu?

— Nu, din câte ştiu eu, nu.

Se părea că atitudinea domnului Greenleaf era „fie mort, fie lua-l-ar naiba”. Iar după cum îi suna vocea la telefon, acel „lua-l-ar naiba” părea să primeze.

Tom merse acasă la Peter Smith-Kingsley în aceeaşi seară. Peter avea nişte ziare englezeşti, trimise de prietenii lui, unul cu o poză a lui Tom alungându-l pe fotograful de la *Oggi* din casă. Tom o văzuse şi în ziarele italiene. Erau imagini cu el pe străzile Veneţiei şi cu casa lui şi în ziarele americane. Bob şi Cleo îi trimiseseră par avion fotografii şi tăieturi din tabloidele newyorkeze. Credeau că totul era extraordinar de palpitant.

— Sunt complet sătul, spuse Tom. Am rămas prin zonă doar ca să fiu politicos şi să ajut, dacă pot. Dacă mai încearcă şi alţi reporteri să-mi intre în casă, o să-i întâmpin cu puşca de îndată ce intră!

Era iritat şi dezgustat, i se citea în voce.

— Te înţeleg perfect, spuse Peter. Eu plec acasă la sfârşitul lui mai, să ştii. Dacă vrei să vii cu mine şi să stai în Irlanda, la mine, eşti binevenit. E foarte linişte acolo, te asigur.

Tom îl privi. Peter îi spusese despre vechiul lui castel irlandez şi îi arătase imagini cu el. O umbră a relaţiei lui cu Dickie îi răsări în minte, ca amintirea unui coşmar, ca o fantomă palidă şi malefică. Asta fiindcă se putea petrece acelaşi lucru şi cu Peter, îşi spuse el, cu Peter cel lipsit de bănuieli, corect, naiv şi generos. Doar că Tom nu semăna suficient din punct de vedere fizic cu el. Dar, într-o seară, ca să-l amuze, adoptase un accent britanic şi îi imitase comportamentul şi felul în care-şi zvârlea capul într-o parte când vorbea, iar lui Peter i se păruse fantastic de amuzant. Tom se gândise apoi că n-ar fi trebuit să facă asta. Se ruşinase de seara aceea şi că se gândise chiar şi pentru o clipă că tot ce se petrecuse cu Dickie s-ar fi putut petrece şi cu Peter.

— Mersi, răspunse Tom. Prefer să rămân de unul singur o vreme. Mi-e dor de Dickie, să ştii. Mi-e tare dor de el!

Dintr-odată începu să plângă. Îşi amintea de zâmbetele lui Dickie, în prima zi când începuseră să se înţeleagă, când îi mărturisise că fusese trimis de tatăl lui. Îşi aminti de prima excursie nebunească la Roma. Îşi aminti, cu afecţiune, chiar şi jumătatea aceea de oră din barul Carlton de la Cannes, când Dickie fusese atât de plictisit şi de tăcut, însă cu un motiv foarte bun: el îl târâse pe Dickie acolo, iar lui Dickie nu-i plăcea Coasta de Azur. Dacă ar fi vizitat de unul singur, îşi spuse Tom, dacă nu s-ar fi grăbit în aşa hal şi nu s-ar fi lăcomit atât, dacă n-ar fi judecat greşit relaţia dintre Dickie şi Marge, sau dacă ar fi aşteptat ca ei să se separe din propria lor voinţă, atunci nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, iar el ar fi putut trăi cu Dickie tot restul vieţii, călătorind şi bucurându-se de viaţă. Dacă nu şi-ar fi pus hainele lui Dickie atunci...

— Înţeleg, Tommie băiatule, chiar înţeleg, îl consolase Peter, bătându-l pe umăr.

Tom îl privise printre lacrimi. Se imagina călătorind cu Dickie spre America de Crăciun şi împăcându-se cu părinţii lui Dickie de parcă ei doi ar fi fost fraţi.

— Mersi, spuse Tom.

Vocea îi suna ca o bolboroseală de copil.

— Chiar aş fi crezut că e ceva în neregulă cu tine, dacă nu clacai aşa, îi spuse Peter cu compasiune.

CAPITOLUL 29

Veneţia, 3 iunie

Stimate domnule Greenleaf,

În timp ce-mi pregăteam valiza, am dat peste un plic pe care mi l-a dat Richard la Roma, şi de care, nu ştiu din ce motiv, am uitat până acum. Pe plic era scris: „A nu se deschide până în iunie”. Întâmplător, suntem în iunie. Conţinea testamentul lui Richard, prin care îmi lasă mie venitul şi posesiunile lui. Sunt la fel de uimit de asta cum sunteţi, probabil, şi dumneavoastră, şi totuşi, din formularea testamentului (este scris la maşină), pare să fi fost în deplinătatea facultăţilor mintale.

Regret enorm că nu mi-am amintit că aveam plicul, fiindcă ar fi dovedit mult mai devreme că Dickie intenţionase să îşi curme viaţa. L-am pus într-un buzunar al valizei şi am uitat de el. Mi l-a dat când l-am văzut ultima dată, la Roma, când era atât de deprimat.

De fapt, adaug o fotocopie a testamentului, ca să-l vedeţi şi dumneavoastră. Acesta este primul testament pe care-l văd vreodată şi nu cunosc procedura uzuală. Ce ar trebui să fac?

Vă rog să-i transmiteţi cele mai calde salutări doamnei Greenleaf şi să ştiţi că sunt plin de compasiune pentru dumneavoastră şi regret necesitatea de a vă scrie această scrisoare. Vă rog să-mi răspundeţi cât de repede posibil. Adresa mea va fi: American Express Atena, Grecia.

Cu sinceritate,

al dumneavoastră,
Tom Ripley

Într-un fel, o căuta cu lumânarea, se gândi Tom. Ar fi putut demara o nouă investigaţie a semnăturilor, a celei de pe testament şi a celor de pe confirmările de primire, una dintre

acele investigaţii crunte pe care companiile de asigurări le lansau când era vorba de bani din buzunarele proprii. Dar asta i se năzărise să facă. Îşi cumpărase biletul pentru Grecia la jumătatea lunii mai, iar zilele se făcuseră tot mai frumoase, în timp ce el devenea tot mai neliniştit.

Îşi scosese maşina din garajul Fiat de la Veneţia şi condusese prin Brenner către Salzburg şi München, până la Trieste şi Bolzano, iar vremea fusese frumoasă peste tot, cu excepţia unei ploi blânde, primăvăratice, în München, în timp ce se plimba prin Englischer Garten. Nici măcar nu încercase să se adăpostească, ci continuase să meargă, bucuros ca un copil la gândul că aceea era prima ploaie germană care cădea asupra lui.

Avea doar două mii de dolari pe numele lui, transferaţi din contul bancar al lui Dickie şi economisiţi din venitul lui Dickie, fiindcă nu îndrăznise să scoată mai mulţi în doar trei luni. Riscul de a încerca să obţină toţi banii lui Dickie, cu toate pericolele pe care le prezenta, era irezistibil. Era atât de plictisit după săptămânile lipsite de evenimente de la Veneţia, când fiecare zi care trecea îi confirmase siguranţa personală şi păruse să-i sublinieze monotonia existenţei. Roverini nu-i mai scria. Alvin McCarron se întorsese în America (după doar un telefon de la Roma), iar Tom bănuia că el şi domnul Greenleaf conchiseseră că Dickie fie era mort, fie se ascundea, şi că era inutil să-l mai caute. Ziarele nu mai tipăriseră nimic despre Dickie doar de dragul de a publica ceva. Tom simţea un gol imens, care-l adusese aproape de nebunie, până când plecase la München cu maşina.

Când revenise la Veneţia ca să împacheteze pentru Grecia şi să-şi închidă casă, senzaţia se înrăutăţise: era pe cale să meargă în Grecia, acele insule eroice străvechi, ca insignifiantul Tom Ripley, timid şi blând, cu doar două mii şi ceva în bancă, aşa că trebuia să se gândească de două ori înainte de a-şi cumpăra chiar şi o singură carte despre arta greacă. Intolerabil.

Se hotărâse, la Veneţia, să-şi transforme călătoria în Grecia într-una eroică. Avea să vadă insulele, să le admire pentru prima dată cu ochii lui, din postura unui om viu şi curajos, nu ca un nimeni din Boston. Dacă ajungea direct în braţele poliţiei din Pireu, măcar avea să cunoască zilele de dinainte, când stătuse

în bătaia vântului, la prova unei nave, traversând marea neagră ca vinul, precum Iason sau Ulise la întoarcere.

Aşa că-i scrisese domnului Greenleaf şi îi trimisese scrisoarea cu doar trei zile înainte de a pleca din Veneţia. Domnul Greenleaf avea s-o primească, probabil, în patru-cinci zile, aşa că nu avea să fie timp să-l reţină la Veneţia cu o telegramă, ratând astfel vaporul. În plus, dădea mai bine, din orice punct de vedere, să se poarte normal referitor la acest aspect. Se va arăta indisponibil vreo săptămână şi ceva, până când ajungea în Grecia, de parcă nu i-ar fi păsat dacă primea sau nu banii, astfel că nu permisese testamentului să-i amâne călătoria plănuită.

Cu două zile înainte să plece, merse acasă la Titi della Latta-Cacciaguerra, contesa pe care o întâlnise în ziua când începuse să-şi caute o casă la Veneţia. Servitoarea îl conduse în living, iar Titi îl întâmpină cu fraza pe care nu o mai auzise de multe săptămâni:

— Ah, *ciao, Tomaso*! Ai văzut ziarul de după-masă? Au găsit valizele lui Dickie! Şi picturile sale! Chiar aici, la American Express, în Veneţia!

Cerceii ei de aur tremurau de încântare.

— Poftim?

Tom nu văzuse ziarele. Fusese prea ocupat cu împachetatul.

— Citeşte! Chiar aici! Toate hainele lui, depuse în februarie! Au fost trimise de la Napoli. Poate că-i chiar aici, în Veneţia!

Tom citea. Cordonul care lega pânzele se dezlegase, spunea ziarul, şi, încercând să le ruleze la loc, un funcţionar descoperise semnătura R. Greenleaf pe picturi. Mâinile lui Tom începură să tremure atât de tare, încât trebui să apuce marginile ziarului ca să şi le stabilizeze. Ziarul spunea că poliţia examina totul cu grijă, căutând amprente.

— Poate că trăieşte! strigă Titi.

— Nu cred... nu văd cum ar dovedi asta că trăieşte. Ar fi putut fi ucis sau să se fi sinucis după ce-a trimis valizele. Faptul că sunt pe alt nume – Fanshaw...

Avu senzaţia că Titi, care şedea nemişcată pe canapea, privindu-l, era uimită de tulburarea lui, aşa că-şi reveni brusc, adunându-şi tot curajul şi spunând:

— Vezi? Caută amprente. N-ar face asta dacă ar fi siguri că Dickie a trimis el însuşi valizele. De ce să le lase sub numele de

Fanshaw, dacă se aştepta să le ridice cu propriul nume. Paşaportul lui e acolo. Şi-a împachetat şi paşaportul.

— Poate că se ascunde sub numele de Fanshaw! Ah, *caro mio,* ai nevoie de ceai! zise Titi ridicându-se. Giustina! *Il te, per piacere, subitissimo!*[64]

Tom se lăsă să cadă slăbit pe canapea, ţinând încă ziarul în mâini. Dar nodul care ţinea trupul lui Dickie? Dacă se desfăcea şi acela?

— Ah, *carissimo,* ce pesimist eşti! spuse Titi bătându-l pe genunchi. Astea-s veşti bune! Şi dacă toate amprentele-s ale lui? N-ai fi bucuros atunci? Să presupunem că mâine, mergând pe o străduţă din Veneţia, dai nas în nas cu Dickie Greenleaf, alias *signor* Fanshaw!

Dădu drumul unui hohot plăcut, la fel de natural pentru ea precum respiraţia.

— Aici spune că valizele conţineau totul, chiar şi trusa de bărbierit, periuţa de dinţi, şosetele, haina... totul, spuse Tom ascunzându-şi teroarea sub o mască posomorâtă. Nu ar putea trăi fără toate astea. Criminalul trebuie să-i fi dezbrăcat trupul şi să-i fi depus hainele acolo, fiindcă era calea cea mai uşoară de a scăpa de ele.

Asta o făcu până şi pe Titi să se oprească. Apoi spuse:

— Vrei să nu mai fi atât de pesimist până nu ştii ale cui sunt amprentele? Se presupune că pleci mâine într-o călătorie de plăcere. *Ecco il te!*[65]

De fapt, poimâine, îşi zise Tom. Suficientă vreme pentru ca Roverini să-i ia amprentele şi să le compare cu cele de pe pânze şi de pe valize. Încercă să-şi amintească vreo suprafaţă plată de pe pânze şi de pe lucrurile din valize de pe care ar fi putut fi prelevate amprente. Nu era cine ştie ce, decât articolele din trusa de bărbierit, însă puteau găsi suficient, în fragmente şi pete, ca să adune zece amprente perfecte, dacă se străduiau. Singurul său motiv de optimism era că nu aveau încă amprentele lui şi că s-ar fi putut să nu le ceară, fiindcă nu era suspectat. Dar dacă aveau deja de undeva amprentele lui Dickie? N-ar trimite domnul Greenleaf amprentele lui Dickie din America, în primul rând, ca să fie verificate? Puteau găsi

[64] „Adu ceaiul, te rog! Cât poţi de repede! (lb. it.) (n.r.).

[65] „Iată ceaiul!” (lb. it.) (n.r.).

amprentele lui în multe locuri: pe unele lucruri de-ale lui din America, în casa din Mongibello...

— Tomaso, ceaiul! spuse Titi apăsându-l cu blândeţe pe genunchi.

— Mulţumesc!

— O să vezi. Cel puţin e încă un pas spre adevăr. Acum să vorbim despre altceva, dacă te necăjeşte atât. Unde mergi de la Atena?

Încercă să se gândească la Grecia. Pentru el, Grecia era poleită cu aurul armurilor războinicilor şi cu lumina faimoasă a soarelui. Vedea statui de piatră cu feţe calme şi puternice, precum femeile de pe veranda Erechtionului. Nu voia să meargă acolo ameninţat de amprentele din Veneţia. Aveau să-l demoralizeze. S-ar fi simţit că un şobolan infect care se strecoară prin canalele Atenei, mai prejos de ultimul cerşetor care-l acosta pe străzile din Salonic. Tom îşi luă faţa în palme şi plânse. Se terminase cu Grecia. Explodase ca un balon aurit.

Titi îşi aşeză braţul ferm şi dolofan în jurul lui.

— Tomaso, înveseleşte-te! Aşteaptă până vei avea motiv să fii nefericit!

— Nu văd cum de nu-ţi dai seama că totul e de rău augur! exclamă Tom disperat. Chiar nu văd cum!

CAPITOLUL 30

Cel mai rău semn dintre toate fu că Roverini, ale cărui mesaje fuseseră până atunci prietenoase şi clare, nu îi trimise nimic cu privire la valizele şi la pânzele găsite la Veneţia. Tom petrecu o noapte albă şi apoi o zi de plimbat de colo-colo prin casă, în timp ce încerca să termine nesfârşitele pregătiri dinaintea călătoriei: îi plăti pe Anna şi pe Ugo, plăti diverşi comercianţi şi aşteptă ca poliţia să vină să-i bată la uşă, la orice oră. Contrastul dintre încrederea calmă de acum cinci zile şi frica lui prezentă îl sfâşia. Nu putea dormi sau mânca, şi nici sta liniştit. Ironia faptului că avea parte de compasiunea Annei şi a lui Ugo, de telefoanele din partea prietenilor, care-l întrebau dacă avea idee despre ce se întâmplase cu privire la valize, părea mai mult decât insuportabilă. Era ironic şi faptul că le putea spune că este supărat, pesimist, chiar disperat, iar ei nu suspectau nimic. Credeau că era perfect normal, fiindcă Dickie ar fi putut fi ucis. Toată lumea credea că e foarte important că toate posesiunile sale fuseseră în valize la Veneţia. Toate, până şi trusa de bărbierit şi pieptenele.

Apoi mai era şi problema testamentului. Domnul Greenleaf avea să primească scrisoarea în două zile. Până atunci, se putea să se afle că amprentele nu erau ale lui Dickie. Până atunci ar fi putut intercepta vaporul Hellenes, ca să-i ia amprentele. Dacă descopereau că testamentul era un fals, nu aveau să-l ierte. Ambele crime aveau să iasă la iveală, simplu ca bună ziua.

Îmbarcându-se pe Hellenes, Tom se simţea ca o fantomă ambulantă. Era incapabil să doarmă, să mănânce, dădea pe dinafară de espresso şi era purtat doar de nervii săi întinşi. Vru să întrebe dacă aveau staţie radio pe vas, dar era sigur că aveau. Era o navă de mari dimensiuni, cu trei punţi şi patruzeci şi opt de pasageri. Tom se prăbuşi la cinci minute după ce stewarzii îi aduseră bagajele în cabină. Îşi amintea cum zăcuse cu faţa în jos pe pat, cu un braţ răsucit sub el, prea obosit ca să-şi schimbe poziţia, iar când se trezise, nava se mişca, nu doar se mişca, ci aluneca uşor, într-un ritm plăcut care sugera o rezervă imensă de putere şi o promisiune a unei mişcări infinite, de neoprit, către înainte, care avea să mănânce totul în calea sa. Se

simţi mai bine, doar că braţul pe care şezuse atârna moale lângă el, ca un membru mort, şi flutura pe lângă corp când merse pe coridor, aşa că trebui să-l prindă cu cealaltă mână, ca să stea locului. După ceasul lui era 21.45, şi afară era complet întuneric.

Spre extrema sa stângă era un soi de ţărm, probabil o parte din Iugoslavia, cu cinci-şase lumini şterse. În afară de asta, nu vedea decât marea neagră şi cerul negru, atât de negru încât nu era nici urmă de vreun orizont. Părea că navigau spre un ecran negru, doar că nu simţea nicio rezistenţă împotriva navei constante, iar vântul îi lovea nestingherit fruntea, parcă venind dintr-un spaţiu nesfârşit.

Nu mai era nimeni pe punte. Erau cu toţii jos, luând o cină târzie, presupuse el. Era bucuros să fie singur. Braţul îi revenea la viaţă. Se apucă de provă acolo unde se despărţea într-un V îngust şi inspiră adânc. Un curaj sfidător se înălţă în pieptul lui. Şi ce dacă omul de la transmisiuni primea chiar atunci un mesaj care-i spunea să-l aresteze pe Tom Ripley? Avea să rămână drept, aşa ca acum. Sau s-ar putea arunca peste bord. Asta, pentru el, ar fi fost actul suprem de curaj. Ar fi putut scăpa. Cum ar fi fost? Chiar şi de unde se afla, putea auzi bipăitul slab din camera de transmisiuni din partea de sus a suprastructurii.

Nu se mai temea. Asta era. Aşa sperase să se simtă navigând spre Grecia. Să privească apa neagră care-l înconjura şi să nu-i fie frică era aproape la fel de bine cum era să vadă insulele Greciei apărând la orizont. În întunericul blând de iunie din faţa lui, putea construi în minte insuliţele, dealurile Atenei punctate cu clădiri, Acropolele.

La bordul navei se afla o englezoaică mai în vârstă, care călătorea cu fiica ei, care avea patruzeci de ani, era nemăritată şi atât de nevricoasă, încât nu se putea bucura de soare cincisprezece minute pe şezlong fără să sară în sus şi să anunţe, cu voce tare, că pleca să se plimbe. Prin contrast, mama ei era foarte calmă şi lentă, fiindcă avea un soi de paralizie la piciorul drept, care era mai scurt decât celălalt, aşa că trebuia să poarte un toc gros la pantoful drept şi nu putea merge decât sprijinită în baston. Era genul de persoană care l-ar fi înnebunit pe Tom la New York cu încetineala şi cu graţia ei, însă acum Tom avea chef să petreacă timp cu ea pe şezlong, vorbindu-i şi ascultând-o vorbind despre viaţa ei din Anglia şi despre Grecia, pe care o

văzuse ultima dată în 1926. O luă la o plimbare scurtă pe punte, cu ea sprijinindu-se de braţul lui şi scuzându-se adesea pentru deranjul pe care i-l pricinuia, însă era evident că adora să i se acorde atenţie. Iar fiica era, evident, încântată că i-o luase cineva de pe cap.

Poate că doamna Cartwright fusese o scorpie în tinereţe, se gândi Tom, poate că era răspunzătoare pentru fiecare dintre nevrozele fiicei ei, poate că o ţinuse atât de strâns în gheare, încât fetei îi fusese imposibil să ducă o viaţă normală şi să se căsătorească, şi poate că merita să fie aruncată peste bord, în loc să fie plimbată pe punte şi ascultată cu orele când vorbea, dar ce mai conta? Oare lumea primea doar ce merita? Oare el primise ce merita? Considera că fusese peste măsură de norocos să scape neprins cu două crime, norocos de când îşi asumase identitatea lui Dickie şi până acum. În prima parte a vieţii lui, soarta îi fusese foarte potrivnică, însă perioada petrecută cu Dickie şi perioada de după aceea compensaseră din plin. Norocul său se lungise prea mult. Dar, presupunând că-l prindeau după amprente şi testament, şi-l trimiteau la scaunul electric, putea fi moartea prin electrocutare la fel de dureroasă, sau moartea în sine, la douăzeci şi cinci de ani, atât de tragică, încât să spună că lunile din noiembrie până acum nu meritaseră? Cu siguranţă, nu.

Singurul regret era că nu apucase să vadă încă toată lumea. Voia să vadă Australia. Şi India. Japonia. Şi mai era America de Sud. Doar să admire arta acelor ţări i-ar fi făcut viaţa mai frumoasă. Învăţase multe despre pictură, chiar şi încercând să copieze picturile mediocre ale lui Dickie. La galeriile de artă din Paris şi Roma descoperise o afinitate pentru pictură de care nu-şi dăduse seama înainte, sau poate că nu o cunoscuse. Nu îşi dorea să fie el pictor, însă, dacă ar fi avut bani, cea mai mare plăcere a lui ar fi fost să colecţioneze picturi care-i plăceau şi să ajute tineri pictori talentaţi care aveau nevoie de bani.

Plimbându-se cu doamna Cartwright pe punte, mintea lui atinse asemenea tangente. Îi asculta monologurile, care nu erau întotdeauna interesante. Doamna Cartwright îl considera fermecător. Îi spuse de câteva ori, cu insistenţă, cât de mult contribuise el la plăcerea călătoriei. Făcură planuri să se întâlnească la un hotel din Creta, pe 2 iulie, fiindcă doar acolo li se încrucişau itinerariile. Doamna Cartwright călătorea cu

autobuzul, pe un traseu special. Tom fu de acord cu toate sugestiile ei, deşi nu se mai aştepta să o revadă odată ce cobora de pe navă. Îşi imagina cum avea să fie prins de îndată şi luat la bordul altei nave, sau poate dus cu avionul direct în Italia. Nu sosise niciun mesaj prin radio – nu din câte ştia el –, însă chiar era necesar să-l informeze cineva dacă era aşa? Ziarul navei, o pagină mimografiată, minusculă, care apărea în fiecare seară pe mesele de la cină, se preocupa doar de evenimentele politice internaţionale şi nu ar fi cuprins nimic despre cazul Greenleaf, chiar dacă se întâmplase ceva. În timpul scurtei călătorii, Tom trăi într-o atmosferă bizară de condamnare şi curaj eroic, altruist. Îşi imagină lucruri stranii: pe fiica doamnei Cartwright căzând peste bord şi pe el aruncându-se să o salveze sau luptându-se cu apele ca să închidă o breşă cu propriul trup. Se simţi posedat de o putere supernaturală.

Când vaporul se apropie de partea continentală a Greciei, Tom se afla lângă parâme, cu doamna Cartwright. Ea îi spunea cum îşi schimbase portul Pireu aspectul de când îl văzuse ea ultima oară, iar Tom nu era deloc interesat de acele schimbări. Portul era real, asta era tot ce conta pentru el. Nu era un miraj în faţa ochilor lui, ci un deal solid, pe care putea merge, cu clădiri pe care le putea atinge, dacă ajungea până acolo.

Poliţia aştepta la doc. Văzu patru agenţi care priveau spre navă cu braţele încrucişate. Tom o ajută pe doamna Cartwright până în ultima clipă, împingând-o uşurel la capătul rampei şi luându-şi la revedere zâmbind de la ea şi de la fiica ei. Trebuia să aştepte litera „R” ca să-şi ridice bagajul, iar ele erau la „C” şi plecau imediat spre Atena, cu autobuzul special.

Cu sărutul doamnei Cartwright cald încă şi uşor umed pe obraz, Tom se întoarse şi merse încet către poliţişti. Fără ocolişuri, îşi zise el, le va spune cine era. Lângă ei se afla un chioşc mare de ziare, şi se gândi să cumpere unul. Poate aveau să-i permită. Poliţiştii se uitară la el, peste braţele încrucişate, când se apropie. Purtau uniforme negre şi caschete cu cozoroc. Tom le zâmbi uşor. Unul dintre ei îşi atinse cascheta şi se dădu la o parte. Dar ceilalţi nu îl înconjurară. Acum Tom se afla, practic, între doi dintre ei, chiar în faţa standului cu ziare, iar poliţiştii priveau iar înainte, neacordându-i nicio atenţie.

Tom se uită la rândurile de ziare de sub ochii lui, simţindu-se ameţit. Mâna sa se mişcă automat să ia un ziar cunoscut din

Roma. Era vechi de doar trei zile. Scoase nişte lire italiene din buzunar şi îşi dădu seama că nu avea bani greceşti, însă vânzătorul acceptă banii la fel de repede ca şi cum ar fi fost în Italia şi chiar îi dădu rest tot în lire.

— Iau şi astea, spuse Tom în italiană, alegând alte trei ziare şi *Paris Herald-Tribune.*

Privi către ofiţeri. Nu se uitau la el.

Apoi merse înapoi la adăpostul de pe doc, unde pasagerii îşi aşteptau bagajele. O auzi pe doamna Cartwright salutându-l voios când trecu pe lângă el, însă el se prefăcu că n-o aude. Se opri la litera R şi deschise cel mai vechi ziar italian, care era vechi de patru zile.

ROBERT S. FANSHAW NU A FOST GĂSIT – DEPUNĂTORUL BAGAJELOR LUI GREENLEAF, spunea titlul încâlcit de pe a doua pagină. Tom citi articolul lung de sub el, însă doar al cincilea paragraf îi atrase atenţia. Poliţia declarase cu câteva zile în urmă că amprentele de pe valize şi picturi sunt aceleaşi cu cele găsite în apartamentul abandonat de Greenleaf la Roma. Aşadar, se presupusese că Greenleaf depusese valizele şi picturile în persoană.

Tom deschise la altă pagină. Citi:

„... Fiindcă amprentele de pe articolele din valize sunt identice cu cele din apartamentul domnului Greenleaf din Roma, poliţia a conchis că acesta a împachetat şi trimis valizele la Veneţia. Există speculaţii că s-ar fi putut sinucide, poate în apă, complet dezbrăcat. O teorie alternativă este că trăieşte, în prezent, sub numele de Robert S. Fanshaw, sau sub un alt nume. Există şi posibilitatea să fi fost ucis, după ce a împachetat sau a fost forţat să împacheteze acest bagaj, poate cu scopul precis de a induce în eroare poliţia prin amprente. În orice caz, este inutilă căutarea lui Richard Greenleaf, fiindcă, chiar şi în viaţă, nu are paşaportul pe acest nume”.

Tom simţi că tremură. Ameţea. Geana de soare de sub marginea acoperişului îi deranja ochii. Mecanic, urmă hamalul cu bagajul său către ghişeul de vamă şi încercă să-şi dea seama, în timp ce se holba la valiza sa deschisă pe care o verifica în grabă inspectorul, ce însemnau acele veşti. Nu era suspectat deloc. Amprentele îi garantaseră nevinovăţia. Nu doar că nu avea să meargă la închisoare sau să moară, dar nu era deloc bănuit. Era liber. Cu excepţia testamentului.

Tom se urcă în autobuzul de Atena. Unul dintre cei cu care stătuse la masă pe vapor şedea chiar lângă el, însă nu dădu niciun semn de recunoaştere şi nici n-ar fi putut răspunde, dacă omul i-ar fi vorbit. Tom era sigur că la American Express îl aştepta o scrisoare despre testament. Domnul Greenleaf avusese timp să răspundă. Poate că-şi pusese avocaţii să cerceteze imediat şi avea doar un politicos răspuns negativ de la un avocat. Poate că următorul mesaj avea să vină de la poliţia americană, care-l acuza de uz de fals. Poate că ambele mesaje îl aşteptau deja la American Express. Testamentul putea distruge totul. Tom privi pe geam la peisajul uscat şi învechit. Nu înregistra nimic. Poate că poliţia greacă îl aştepta la American Express. Poate cei patru bărbaţi pe care-i văzuse nu erau poliţişti, ci soldaţi.

Autobuzul se opri. Tom coborî, îşi adună curajul şi găsi un taxi.

— Vă puteţi opri la American Express, vă rog? spuse el în italiană.

Şoferul păru să înţeleagă doar „American Express” şi porni în trombă. Tom îşi aminti cum spusese exact aceeaşi frază unui şofer de taxi din Roma, în ziua în care se aflase în drum spre Palermo. Cât de sigur pe sine fusese atunci, chiar după ce scăpase de Marge la Inghilterra!

Se ridică atunci când văzu sigla American Express şi privi în jur după poliţişti. Poate că erau înăuntru. Îi ceru taximetristului, în italiană, să-l aştepte, iar acesta păru să priceapă şi îşi atinse şapca. Totul părea extraordinar de relaxat, ca în clipa de dinaintea unei explozii.

Odată intrat, Tom privi în jur. Nimic neobişnuit. Poate că, dacă-şi pomenea numele...

— Aţi primit ceva pentru Thomas Ripley? întrebă în engleză, cu voce scăzută.

— *Reepley*? Pe litere, vă rog.

Îşi spuse numele pe litere.

Funcţionara se întoarse şi scoase nişte scrisori dintr-o cutie poştală.

Nu se întâmpla nimic.

— Trei scrisori, spuse ea în engleză, zâmbind.

Una de la domnul Greenleaf. Una de la Titi, din Veneţia. Una de la Cleo, retrimisă.

Deschise scrisoarea domnului Greenleaf.

Dragă Tom,

Scrisoarea ta din 3 iunie a ajuns ieri.

Nu a fost o surpriză pentru mine şi soţia mea, nu într-atât cât îţi imaginai. Ştiam amândoi că Richard a ţinut mult la tine, deşi nu s-a deranjat să ne spună asta în vreuna din scrisorile lui. Aşa cum ai precizat, testamentul pare să indice, din păcate, că Richard s-a sinucis. Aceasta este concluzia pe care am acceptat-o într-un final. Singura alternativă este că şi-a schimbat numele şi, din motive numai de el ştiute, a ales să întoarcă spatele familiei lui.

Soţia mea este de acord cu mine: credem că ar trebui să respectăm decizia lui Richard, indiferent ce cale a ales. Aşa că, în ceea ce priveşte testamentul, ai sprijinul meu personal. Am dat fotocopia avocaţilor mei, care te vor informa asupra progresului pe care-l înregistrează cu privire la trecerea fondului lui Richard şi a celorlalte proprietăţi ale lui pe numele tău.

Încă o dată îţi mulţumesc pentru ajutorul acordat când am fost în Europa.

Trimite-ne veşti!

Cu cele mai bune urări,
Herbert Greenleaf

Era oare o glumă? Dar scrisoarea cu antetul Burke-Greenleaf din mâna lui părea autentică. Era groasă, uşor granulată, cu antetul gravat şi, în plus, domnul Greenleaf n-ar fi glumit cu aşa ceva nici într-un milion de ani. Tom intră înapoi în taxi. Nu era o glumă. Erau ale lui! Banii lui Dickie şi libertatea sa. Iar libertatea, la fel ca toate celelalte, părea combinată: a lui şi a lui Dickie. Putea să-şi cumpere o casă în Europa şi una în America, dacă voia. Banii pentru casa din Mongibello aşteptau să fie ridicaţi, îşi dădu seama brusc, iar el presupuse că îi reveneau familiei, fiindcă Dickie o vânduse înainte de a scrie testamentul. Zâmbi, gândindu-se la doamna Cartwright. Trebuia să-i ducă o cutie mare cu orhidee când se vor vedea în Creta, dacă existau orhidee în Creta.

Încercă să se imagineze ajungând în Creta, insula cea lungă, pe care se înălţau buzele uscate şi zimţate ale craterelor, entuziasmul de pe ponton când nava avea să intre în port, hamalii micuţi, dornici să-i ia bagajele şi bacşişul, bacşişul consistent, suficient pentru tot şi pentru toţi. Îşi imagină patru siluete nemişcate care-l aşteptau pe pontonul imaginar, poliţiştii cretani, cu braţele încrucişate. Deveni încordat şi viziunea i se risipi. Avea să vadă poliţişti aşteptându-l peste tot, pe fiecare ponton de care se va apropia de-acum încolo? În Alexandria? În Istanbul? Bombay? Rio? Nu avea sens să se gândească la asta. Îşi îndreptă umerii. N-avea rost să-şi strice călătoria îngrijorându-se din cauza unor probleme închipuite. Chiar dacă erau poliţişti pe ponton, nu însemna că...

— *A donda, a donda*?[66] spunea şoferul de taxi, încercând să vorbească în italiană pentru el.

— La un hotel, vă rog, spuse Tom. *Il meglio albergo. Il meglio, il meglio!*[67]

[66] „Unde, unde?” (lb. it.) (n.r.).

[67] „La cel mai bun hotel. Cel mai bun, cel mai bun!” (lb. it.) (n.r.).

virtual-project.eu

violin